

Gelecek enerjimizle şekillenecek!

İÇİNDEKİLER

BİR BAKIŞTA ÇALIK ENERJİ

- 04 Kısaca Çalık Holding
- 08 Kısaca Çalık Enerji
- 10 Başlıca Finansal ve Operasyonel Göstergeler
- 12 2018 Yılı Gelişmeleri
- 13 2018 Yılı Ödülleri
- 14 Çalık Enerji'nin Sektördeki "İlk"leri ve "En"leri
- 16 Kilometre Taşları

YÖNETİMDEN

- 20 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
- 22 Genel Müdür'ün Mesajı
- 26 Organizasyon Şeması
- 27 Üst Yönetim

FAALİYETLER

- 30 2018 Yılında Enerji Sektörüne Genel Bakış
- 34 EPC Güç Sistemleri
- 42 Elektrik Üretim
- 48 Elektrik ve Doğal Gaz Dağıtım
- 64 Ar-Ge Çalışmaları

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- 68 Çevre Uygulamaları
- 69 İnsan Kaynakları
- 71 İş Güvenliği ve Sağlığı Uygulamaları
- 72 Sosyal Sorumluluk Projeleri

KURUMSAL YÖNETİM

- 74 İç Kontrol ve İç Denetime İlişkin Açıklamalar
- 75 Kalite Politikamız

FİNANSAL BİLGİLER

- 77 31 Aralık 2018 Tarihi İtibarıyla ve Aynı Tarihte Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

MİSYONUMUZ

Çalışanlarımızla birlikte, ülkemizde ve farklı coğrafyalarda, tüm enerjimizle daha iyi bir gelecek inşa etmek.

VİZYONUMUZ

Hedef ülkelerinde ticari açıdan en başarılı ve tercih edilen enerji şirketi haline gelmek.

KURUMSAL DEĞERLERİMİZ

Adalet İşimizde ve ilkelerimizde hak ve adalet duygusu ile hareket eden bir aileyiz.

İnsan Odaklılık Tüm enerjimizi insan hayatını iyileştirmeye adanmışız. Hem çalışanlarımız hem müşterilerimiz hem de ürettiğimiz değerlerle dokunduğumuz tüm insanların mutluluğu ve gelişimi her zaman önceliğimizdir.

İtibar İtibarımızı her şeyin önünde tutarız.

Gönülden Çalışmak Şartlar ne olursa olsun kurumumuz için, hedeflerimiz için ve insan hayatına değer katacağına inandığımız projelerimiz için gönülden çalışırız.

Yenilikçilik Çözümlerimizi ve iş modellerimizi sürekli geliştirir, bizi farklılaştıracak olanı buluruz.

Çeviklik Koşulların gerektirdiği esneklik ve seri olma yeteneğine sahibiz.

Sürdürülebilirlik Kesintisiz ve uzun vadeli başarıya önem verir, çevremiz için sorumlu davranırız.

REKABET AVANTAJLARIMIZ

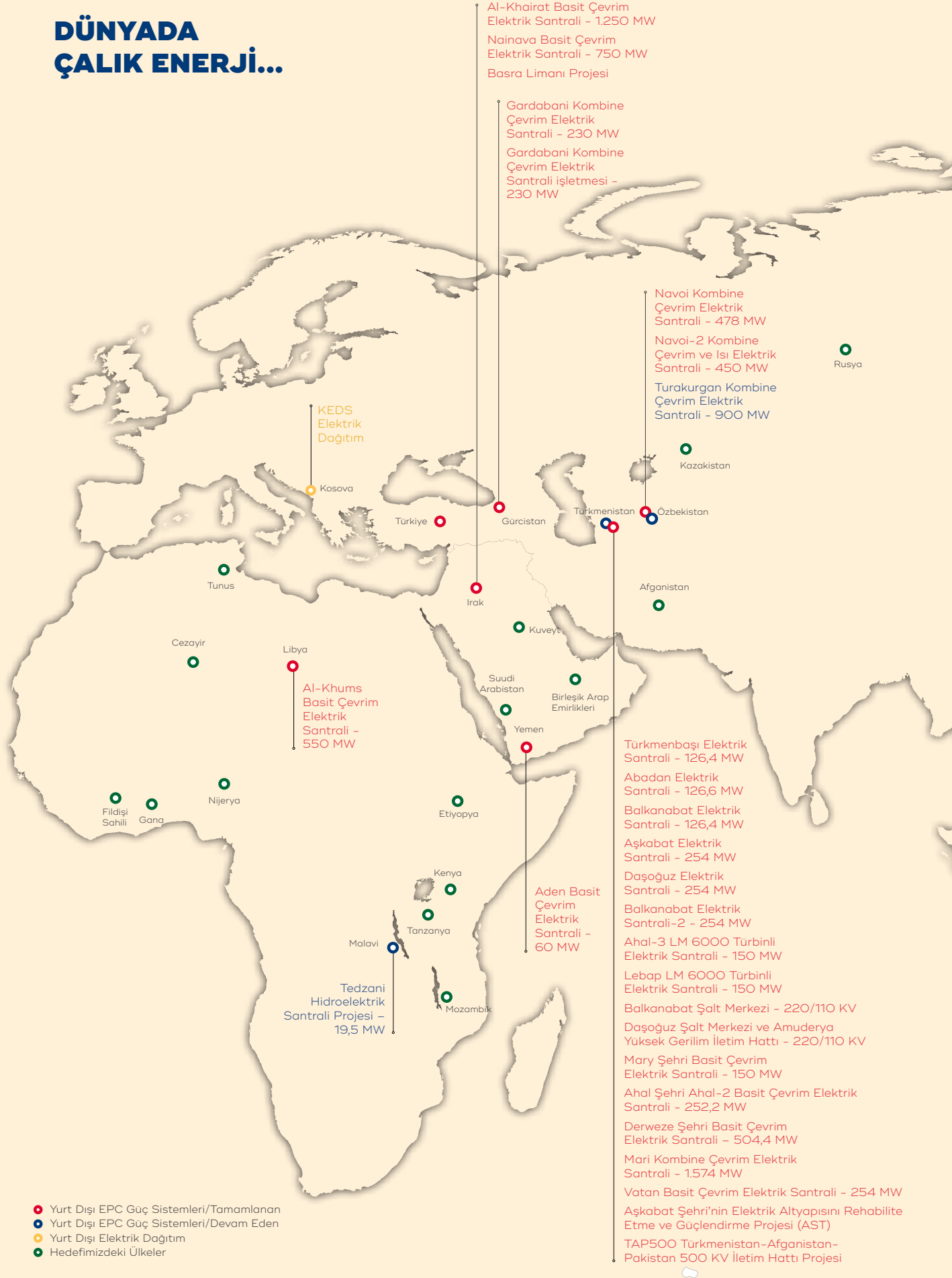
- Nitelikli ve kaliteli iş gücü,
- Zorlu coğrafyalarda iş yapabilme kapasitesi,
- İlişki içinde olduğu tüm taraflarla güvenilirlik ilkelerini temel alması,
- Üst düzeyde müşteri memnuniyetini hedeflemesi,
- Uluslararası standartlarda kalite prensibi,
- Şirket içi karar alma mekanizmasının hızlı işleyişi,
- Süreç ve iş bağlantılarının doğru yönetimi,
- Sektörde güçlü uluslararası stratejik ortaklıkları.

TÜRKİYE'DE ÇALIK ENERJİ...

- Elektrik Dağıtım
- Elektrik Pazarlama
- Doğal Gaz Dağıtım
- Hidroelektrik Santrali
- Güneş Enerji Santrali
- Rüzgâr Enerji Santrali

DÜNYADA ÇALIK ENERJİ...

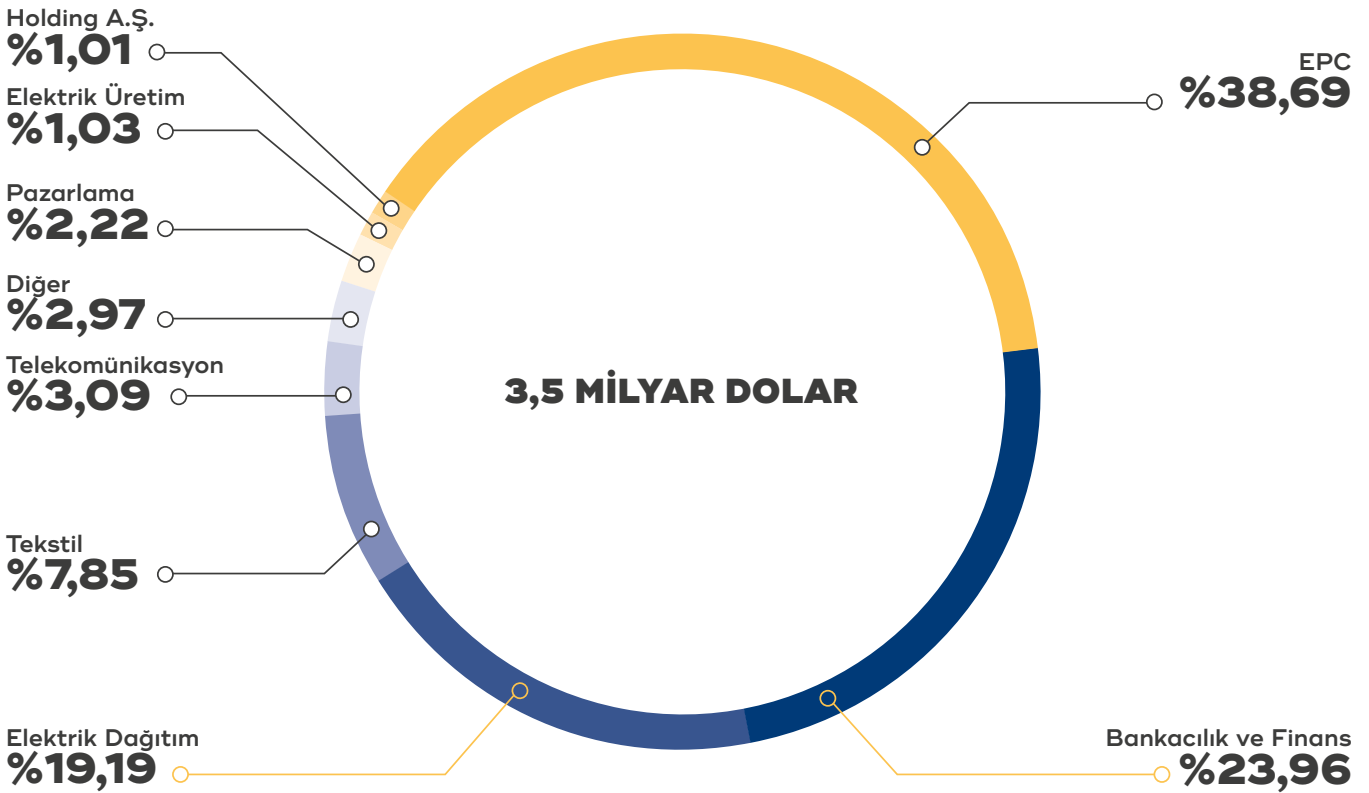
Gelecek, teknolojinin inanılmaz hızlı şekilde gelişimiyle artık daha yakınıımızda. Hayatımızda her şey baş döndürücü hızla değişirken, biz de geleceğin şehirleri ve geleceğin yaşamı için hızla dönüşüyoruz.

Enerji üretiminden dağıtımına kadar her aşamada değer yaratıyor, görünmez bir gücü, görünür farklarla insanlara sunuyoruz. Bugünden hizmet kalitesini ve müşteri memnuniyetini artıracak teknolojik adımlar atıyor, geleceğin dünyasını şekillendiriyoruz.

KISACA ÇALIK HOLDİNG

Orta Asya, Balkanlar ve Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi (MENA) olmak üzere, 22 ülkede çalışmalarını sürdüren Çalık Holding, 28 bin kişiye istihdam sağlamaktadır.

GELİRLERİN SEKTÖREL DAĞILIMI

20'den fazla ülkede, 7 sektörde faaliyet...

Çalışan Sayısı
28 bin

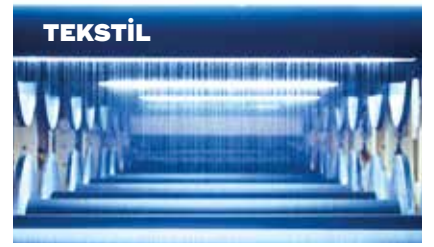
Toplam Varlıklar
47,4 milyar TL

2018 Toplam Satışlar
11,3 milyar TL

1981 yılında Ahmet Çalık tarafından kurulan Çalık Holding; enerji, inşaat ve gayrimenkul, madencilik, tekstil, finans ve telekomünikasyon alanlarında faaliyet göstermektedir. Orta Asya, Balkanlar ve Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi (MENA) olmak üzere, 22 ülkede çalışmalarını sürdüren Grup, 28 bin kişiye istihdam sağlamaktadır.

Çalık Holding; enerji sektöründe Çalık Enerji, petrol arama alanında Çalık Petrol, elektrik dağıtım alanında YEDAŞ, YEPAS, Limak ortaklığıyla KEDS, Kiler ortaklığıyla ARAS EDAŞ ve ARAS EPAŞ; madencilik sektöründe Lidya Madencilik; inşaat sektöründe Gap İnşaat ve Çalık Gayrimenkul; finans sektöründe Aktif Bank, Arnavutluk BKT (Banka Kombetare Tregtare) ve Kosova BKT; tekstil sektöründe Çalık Denim ve Gap Pazarlama; telekom sektöründe ALBtelecom ile dijital alanda Çalık Digital şirketleriyle Türkiye'de ve dünyada güçlü bir oyuncu olarak ön plana çıkmaktadır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde süregelen faaliyetleri çerçevesinde itibarı, güvenilirliği, güçlü finansal yapısı ve uluslararası şirketlerle yaptığı uzun süreli iş birlikleriyle tanınan Çalık Holding, inovatif iş modelleri geliştirmekte ve odaklandığı iş alanlarında sürdürülebilir büyüme sağlayarak ilerlemektedir. Faaliyette bulunduğu her coğrafyada kalıcı değerler oluşturma ilkesiyle hareket eden Çalık Holding, Endüstri 4.0'ın iş dünyasına kazandırdığı yeni fırsatlar sebebiyle iş süreçleri, hizmetleri ve ürünleriyle dijitalleşme alanında çalışmalarını sürdürmektedir.

Sürdürülebilir gelecek...

Daha iyi ve sürdürülebilir bir gelecek yaratmak adına çalışıyoruz. Kesintisiz ve uzun vadeli başarıya önem veriyor, çevre ve insan sağlığı için sorumlu davranıyoruz. Çevreyle dost üretimle, yarınlar için değer katmak için yükselişimizi sürdürüyoruz.

KISACA ÇALIK ENERJİ

Çalık Enerji, alanlarında uzman ve tecrübeli kadrosuyla, gelişmekte olan yeni teknolojileri kullanarak ürettiği yaratıcı ve yenilikçi çözümleri ile uluslararası enerji sektörünün her alanında faaliyetlerine devam etmektedir.

KURULUŞ TARİHİ
1998

Çalık Holding
%95,42

Kirmızı Elmas En. ve
Altyapı Yat. A.Ş.

%4,48

Ahmet Çalık
%0,10

ÇALIŞAN SAYISI
4.498

www.calikenerji.com

Birbirinden başarılı projeleri ile dünyanın önde gelen enerji şirketleri arasında yer alan Çalık Enerji, kurulduğu 1998 yılından bu yana Orta Doğu, Orta Asya, Afrika ve Balkanları kapsayan geniş bir coğrafyada, daha iyi ve sürdürülebilir bir gelecek yaratmak adına doğadan gelen enerjiyi insanların hizmetine sunmaktadır. Çalık Enerji, alanlarında uzman ve tecrübeli kadrosuyla, gelişmekte olan yeni teknolojileri kullanarak ürettiği yaratıcı ve yenilikçi çözümleri ile uluslararası enerji sektörünün her alanında faaliyetlerine devam etmektedir. Çalık Enerji, hâlihazırda Türkiye, Türkmenistan, Özbekistan, Irak, Gürcistan, Libya, Rusya, Dubai, Afganistan, Yemen, Malavi ve Kosova pazarlarında bulunmaktadır.

Afrika ve Orta Doğu gibi hızlı büyüyen pazarlarda enerji ve enerjiyle ilgili altyapı sektörlerinde söz sahibi olan Şirket, ilgi alanlarını genişleterek; ulaşım, desalinasyon ve hibrit enerji sektörlerinde de faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu kapsamda ulaşım sektöründe, Mitsubishi Corporation ile birlikte yeni coğrafyalarda çalışmalarına devam eden Çalık Enerji, Irak piyasasında yeni den aktif hale gelerek; 2018 yılında ulaştırma sektöründeki ilk projesi olan "Basra Liman Projesi"ni imzalamıştır.

Sahra Altı Afrika'da daha önce bulunmadığı ülkelere giderek bilinirliğini artıran Şirket, potansiyelini değerlendirmek amacıyla Suudi Arabistan'da şube kuruluşu işlemlerini başlatmıştır. Öte yandan Cezayir'de Sonatrach ile imzaladığı "İyi Niyet Anlaşması" ile çeşitli projelerde iş birliği çalışmaları başlatan Çalık Enerji, sektöründe verdiği tekliflerin sonuçlarını 2019 yılında almayı hedeflemektedir.

Enerji sektörünün yeni trendlerinden biri olan hibrit dağıtık enerji için ilk çalışmalara başlayan Çalık Enerji, reel projeler üzerinden çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca, daha önce aktif olmadığı Rusya'da elektrik ile petrol ve doğal gaz sektörlerinde de çalışmalara başlayan Şirket, bu dönemde ayrıca, Mary Türkmenistan'da Bağımsız Devletler Topluluğu (CIS)'nin en büyük kombine çevrim enerji santralini (1.574 MW) devreye almıştır.

Çalık Enerji, edindiği başarılar ve tecrübelerin ışığında Türkiye'de yenilenebilir enerji ve petrol/gaz faaliyetleri alanındaki çalışmalarına özverili bir şekilde devam etmektedir. Şirket bu bağlamda; 2013 yılında Rize/Güneysu'da devreye aldığı Adacami Hidroelektrik Santrali (30 MW), 2016 yılında İzmir'de devreye aldığı Demircili ve Sarpıncık Rüzgâr

Enerji Santralleri (72 MW), 2016-2017 yıllarında devreye aldığı Çorum (9,25 MW), Amasya (5 MW), Erzincan (5 MW), Erzurum (5 MW), Polatlı (1 MW) Güneş Enerjisi Santralleri projelerini tamamlamıştır.

2017 yılında güneş enerji santralleri yatırım projelerinin kapasite artırımına büyük önem veren Çalık Enerji, yıl içerisinde Türkiye'de toplam 25 MW güneş enerji santrali yatırımı gerçekleştirmiştir.

Etkin insan kaynakları politikasının bir getirisi olarak, güçlü bir yönetim ekibini ve yetkin çalışanları bünyesinde barındıran Şirket, bu sayede tüm hedeflerini başarıyla gerçekleştirmektedir.

Çalık Enerji, dünyanın çeşitli bölgelerinde karşılaştığı zorluklara rağmen, hedeflerinden şaşmayarak, her koşulda kararlı adımlarla ilerleyişini sürdürmekte ve başarılı projelere öncülük ederek hayata geçirmektedir. Şirket, kazan-kazan ilkesini temel aldığı yatırım ve hizmet felsefesiyle yatırım yaptığı her bölgeye fayda sağlamayı amaçlamaktadır.

Çalık Enerji'nin yüksek verim anlayışıyla yürüttüğü satın alma ve lojistik organizasyonu, beraberinde üst düzeyde tedarikçi memnuniyetini getirmektedir. Tedarikçilerle kurulan güçlü ve uzun vadeli ilişkiler, özellikle zorlu coğrafyalarda Şirket'in gücünü pekiştirmektedir. Aynı zamanda Çalık Enerji, yatırım yaptığı ülkelerde yerel otoritelerle ilişkilerini geliştirmeye özen göstermekte, faaliyet gösterdiği alanda, ülke pazarındaki söz sahiplerinden biri olmaya önem vermektedir.

IQB Solutions

IQB Solutions (Akılcı Bilişim Çözümleri ve Danışmanlık A.Ş.) Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş. iştiraki olarak 2017 Mayıs ayında ulusal ve uluslararası ölçekte teknoloji, yazılım ve danışmanlık hizmetleri vermek üzere kurulmuştur. IQB Solutions müşterilerine güncel teknolojileri kullanan, kaliteli, güvenilir, hızlı ve ölçeklenebilir çözümler sağlamayı kendisine misyon olarak belirlemiştir. Odak noktası olarak Büyük Veri Analitiği, IoT Teknolojileri ve dijitalleşme çözümleri üzerinde çalışmaktadır.

Şirket, 2018 itibarıyla aşağıdaki ürünleri geliştirmeye devam etmektedir:

- IQBig Büyük Veri ve IoT Platformu
- EDAŞ Online Yeni Bağlantı Yönetimi Çözümü
- IQN Enerji Satış ve Ticaret Yönetimi Çözümü
- EDVARS - Elektrik Dağıtım Veri Ambarı ve Raporlama Ürünü

Çalık Enerji'nin Kalite Standartları ve Sertifikaları

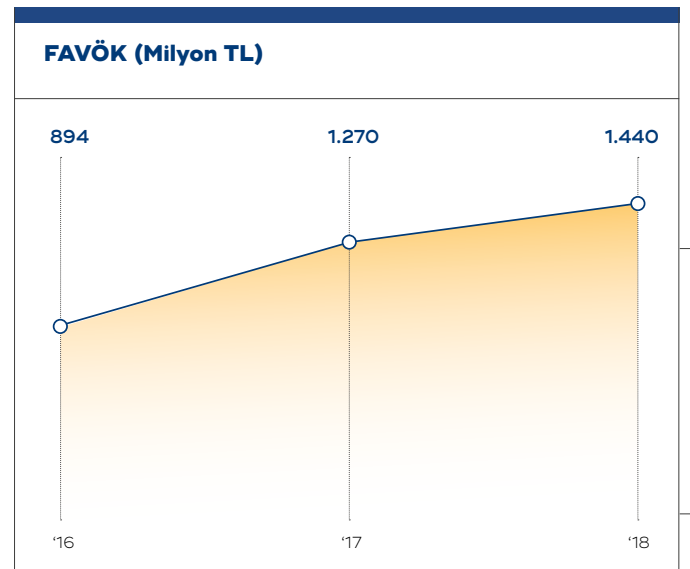
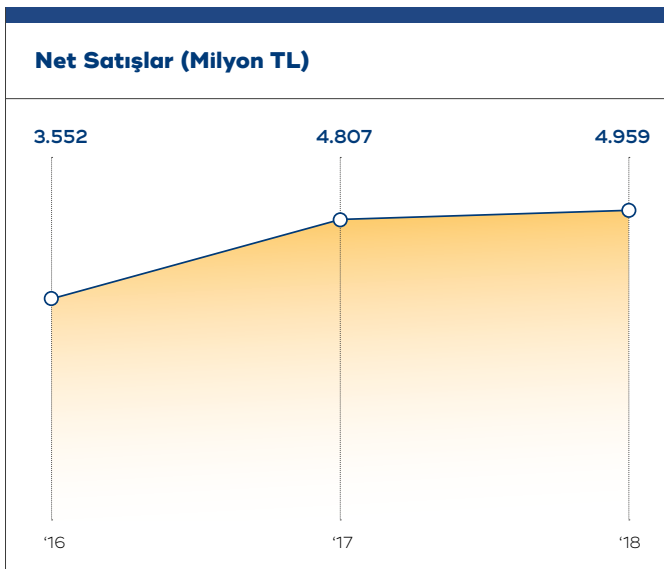
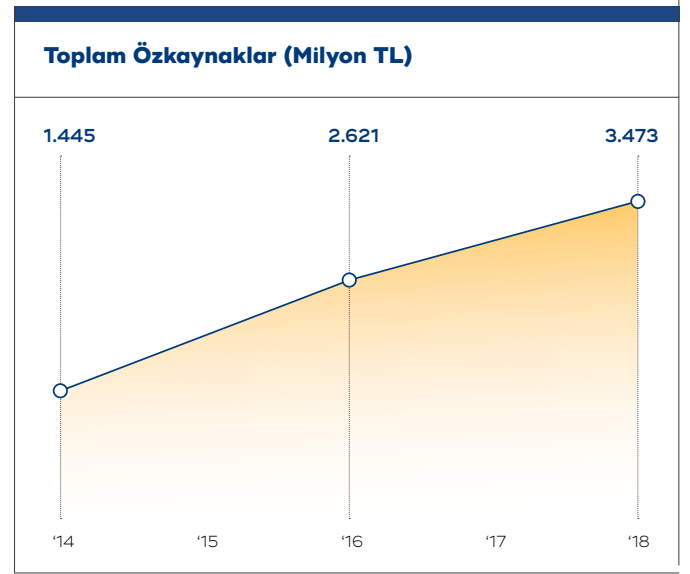
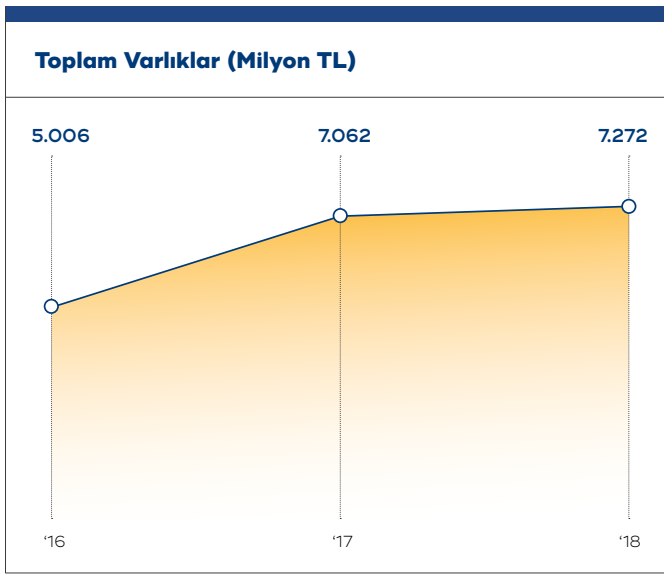
- ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi
- ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- ASME A, S, U Stampler Buhar Kazanı ve Basınçlı Kaplar Yönetmeliği

BAŞLICA FİNANSAL VE OPERASYONEL GÖSTERGELER

2018 yılında da güçlü finansal performansını sürdüren Çalık Enerji, net satışlarını 5 milyar TL'ye, toplam varlıklarını ise 7,3 milyar TL'ye yükseltmeyi başarmıştır.

Finansal Özet (Milyon TL)	2016	2017	2018
Toplam Varlıklar	5.006	7.062	7.272
Net Satışlar	3.552	4.807	4.959
Toplam Özkaynaklar	1.445	2.621	3.473
FAVÖK	894	1.270	1.440
FAVÖK Marjı (%)	25	26	29

2018 YILI GELİŞMELERİ

Çalık Enerji, sürdürülebilir bir gelecek için, yeni iş fırsatlarını değerlendirmenin bilinci ile hedef ülkelerde sürdürmüş olduğu faaliyetlerine büyük önem vermektedir.

Yeni Projeler

Türkmenistan-Afganistan-Pakistan İletim Hattı Projesi (TAP500)

Asya'nın en önemli enerji yüksek gerilim iletim hattı projesi olarak kabul edilen ve Türkmenistan, Afganistan, Pakistan Hindistan (TAPİ) Doğu Gaz Boru Hattı Projesi'nin paralelinde ilerleyecek olan, yüksek gerilim elektrik iletim hattı projesi için ön anlaşma Afganistan'ın başkenti Kabil'de ilgili ülkelerin temsilcilerinin katılımı ile imzalanmıştır. Çalık Holding'in yöneteceği 1,6 milyar ABD doları değerindeki Proje, bir Türk şirketinin Asya'da üstlendiği en önemli yatırım projelerinden biri olma niteliğini taşımaktadır. Afganistan ve İran'a elektrik ihracı devam eden Türkmenistan, TAP Projesi'nin hayata geçmesi ile birlikte Güneydoğu Asya ülkelerine de elektrik satmaya başlamış olacaktır. TAP Projesi inşaat sürecinin başlangıcından itibaren üç yıl içinde tamamlanması öngörülmektedir.

Mary-3 Projesi

Türkmenistan'da inşaatı tamamlanan Türkmenistan'ın en büyük kombine çevrim elektrik santrali Mary-3 Projesi düzenlenen açılış töreni ile üretime başlamıştır. 1.574 MW üretim kapasiteli santralin ana üretim sistemleri GE model 4 gaz türbini 4 buhar kazanı 2 buhar türbininden

oluşmaktadır. Mary-3 KÇES sadece Türkmenistan'ın değil, Orta Asya'nın da bağımsızlık yıllarında tek seferde inşa edilmiş, modern teknolojiye sahip en büyük kombine çevrim enerji santrali olma özelliğini taşımaktadır. Çalık Enerji, Santral'in işletme faaliyetlerini sürdürmektedir.

Basra Liman Projesi

Çalık Enerji, Irak'ın denizdeki en önemli çıkış kapısı Basra'da, Basra Limanı'nın yenilenmesi ve rehabilitasyonu projesini gerçekleştirmek için anlaşma imzalamıştır. Proje Mitsubishi Corporation ile birlikte hayata geçirilecektir. Projenin amacı, Basra çevresindeki mevcut endüstriyel liman tesislerinin yer alacağı Khor Al-Zubair Limanı'ndaki petrol ürünleri rıhtımını genişletmek ve Umm Qasr Limanı'nda çalışan gemiler ve servis tekneleri için yeni bir rıhtımı hayata geçirmektir.

Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali Projesi

Çalık Enerji'nin ilk yenilenebilir EPC projesi olan 19,5 MW kurulu gücündeki Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali projesi, Çalık Enerji ve Mitsubishi Corporation iş birliğinin Sahra Altı Afrika'da gerçekleştirdiği ilk elektrik santralidir. Projenin inşaat çalışmaları 11 Haziran 2018'de başlamıştır ve Eylül 2021'de bitirilmesi planlanmaktadır. Projenin inşaat süresi

40 ay olarak öngörülmüştür. Çalık Enerji; inşaat işleri, türbin-jeneratör ve yardımcı sistemleri, 66kV şalt sahası ve enerji nakil hattı ile hidro-mekanik ekipmanların, tasarımı, tedarigi, nakliyesi, yapım ve montaj işleri ile test ve devreye alma dâhil olmak üzere projenin anahtar teslim yapımını üstlenmiştir.

Entegre PV Panel Üretim Tesisi

Çalık Enerji iştiraki olan Atayurt İnşaat A.Ş., Nisan 2018'de 500 MW Entegre PV Panel Üretim Tesisi için teşvik ve devlet desteği almaya hak kazanmıştır. Projeye ilişkin fizibilite ve ön projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Devam Eden Projeler

Turakurgan Kombine Çevrim Elektrik Santrali

Ocak 2017'de kontrat süreci başlayan Turakurgan Projesi, Özbekistan'ın ikinci büyük şehri Naman-gan'ın Turakurgan kasabasında yer almaktadır. 900 MW toplam kapasiteli proje, her biri 450 MW güce sahip iki bloktan (2+2 konfigürasyon) oluşmaktadır. Aralık ayı itibarıyla, proje genel ilerleme yüzdesi %60,95'tir. Sözleşmedeki iş programına göre; birinci gaz türbininin montajının tamamlanması ve ilk ateşlemenin yapılması Temmuz 2019'da gerçekleştirilecektir.

Navoi-2 Kombine Doğal Gaz Çevrim ve Isı Santrali Projesi

Çalık Enerji, birincisini Özbekistan'ın Navoi şehrinde 2012 yılında teslim ettiği Navoi Kombine Çevrim Elektrik Santrali Projesi'nin, ikincisine 2017 Ocak ayı itibarıyla başlamıştır. Projenin toplam kapasitesi 450 MW'tır. Aralık ayı itibarıyla, proje genel ilerleme yüzdesi %79,39'dur. Santralin gaz türbininin montajının Mayıs 2018 itibarıyla tamamlanıp, 2018 yılı sonunda da devreye alınması planlanmaktadır. 1+1 konfigürasyondan oluşan Navoi-2 Doğal Gaz Kombine Çevrim ve Isı Santrali Projesi'nin, kombine çevrim santrali olarak İşveren'e teslimi sözleşmedeki iş programına göre Ocak 2020 tarihinde gerçekleştirilecektir.

Gardabani Kombine Çevrim Elektrik Santrali

Gürcistan'ın Gardabani şehrinde inşaatı tamamlanan 230 MW kapasiteli kombine çevrim elektrik santrali projesinin işletme faaliyetleri devam etmektedir.

Kapasite Artırımları

İzmir Urla'da bulunan Demircili Rüzgâr Santrali (40 MW) ve Çeşme Karaburun'da bulunan Sarpıncık Rüzgâr Santrali (32 MW) projelerine ait 2 x 12 MW = 24 MW kapasite artışı için projelendirme ve izin çalışmaları devam etmekte olup, Bakanlık izninin alınmasının ardından projelerin inşaat aşamasına geçilecektir.

2018 YILI ÖDÜLLERİ

- Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nin Türkiye'nin 500 Büyük İhracatçısı Araştırması'nda 2017 verilerine dayanarak çıkartılan 2018 sonuçlarında Çalık Enerji genel sıralamada 15'inci, inşaat ve mühendislik sektörel sıralamasında 5'inci sırada yer almıştır.
- Tüm dünyada takip edilen uluslararası müteahhitlik sektörü dergisi "ENR (Engineering News Record)" tarafından her yıl yayınlanan sıralamalarda, Çalık Enerji 250 şirket arasında 104'üncü olmuştur.
- Platin Dergisi ve bağımsız pazar araştırma şirketi Ipsos iş birliğiyle yürütülen, yaptıkları ihracat ve yurt dışı tanıtımlarıyla Türkiye'ye en çok katkı sağlayan firmaların belirlendiği Platin Global 100 Endeksi'ne göre Çalık Enerji, genel sıralamada 31'inci, sektörel sıralamada ise 6'ncı sırada yer almıştır.

ÇALIK ENERJİ'NİN SEKTÖRDEKİ “İLK”LERİ VE “EN”LERİ

Özbekistan’da 2012 yılında inşası tamamlanan, Orta Asya’da bağımsızlık döneminden sonra yapılan ilk ve en büyük kombine çevrim elektrik santrali olma özelliğini taşıyan **“478 MW Navoi Kombine Çevrim Elektrik Santrali”**,

Gürcistan’ın ilk kombine çevrim elektrik santrali ve en yüksek bütçeli yatırım projesi olan **“230 MW Gardabani Kombine Çevrim Elektrik Santrali”** aynı zamanda Çalık Enerji’nin ilk anahtar teslim doğal gaz kombine çevrim elektrik santrali projesidir,

12 km’lik tüneli ile regülatörlü HES’ler arasında Türkiye’deki en uzun tünele sahip HES’lerden biri olan **“Adacami HES yatırımı”**,

2013 yılında Irak’ta inşası tamamlandığında ülkenin en büyük elektrik santralleri olan **“1.250 MW Al-Khairat Basit Çevrim Elektrik Santrali”** ve **“750 MW Nainawa Basit Çevrim Elektrik Santrali”**,

Türkmenistan’ın Ahal-Mary-Lebap eyaletlerinde inşası tamamlanan ve ülkede ilk defa kullanılan yaklaşık **450 MW gücündeki LM6000 gaz türbinleri**,

Dünyada bugüne kadar bir şehrin enerji altyapısının komple değiştirildiği en yüksek bütçeli proje olan **“Aşkabat Şehrine İstikrarlı Elektrik Enerji Sağlanması (AST)”** projesi; Çalık Enerji tarafından tek seferde yapılan en büyük elektrik altyapısı değiştirme projesidir,

Türkmenistan’ın bağımsızlığından sonra inşa edilen ve 2018 yılında işletmeye açılan en büyük elektrik santrali olan **“1.574 MW Mary-3 Kombine Çevrim Elektrik Santrali”**,

Çalık Enerji’nin, Afrika-Libya’da üstlendiği ilk proje olan **“550 MW Al-Khums Fast Track Basit Çevrim Elektrik Santrali Projesi”**,

Çalık Enerji’nin, mobil enerji santrali alanında imzaladığı ilk anlaşma olan ve aynı zamanda Şirket’in Yemen’de gerçekleştireceği ilk, Orta Doğu’da inşa edeceği üçüncü proje olan **“60 MW Aden Fast-Track Mobil Enerji Santrali”** projesi,

Çalık Enerji’ye ait ilk rüzgâr enerjisi santrali yatırımları olan; toplamda 72 MW kurulu güce sahip, 29 adet rüzgâr türbininden oluşan **“Demircili ve Sarpıncık RES Projeleri”**,

Çalık Enerji’nin dünya genelinde fosil yakıtlı elektrik santrali inşa eden **ilk 10 şirketten biri olması**,

Bir Türk şirketinin Asya’da üstlendiği en önemli yatırım projelerinden biri olan **“Türkmenistan-Afganistan-Pakistan (TAP500) İletim Hattı Projesi”**

Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) Bölgesi’ndeki ulaşım sektöründe Şirket’in ilk projesi olan **“Basra Liman”** projesi.

KİLOMETRE TAŞLARI

2018 yılında, Türkmenistan'ın Mary eyaletinde Orta Asya'nın bağımsızlık yıllarından sonraki en büyük kombine çevrim santrali olan 1.574 MW gücündeki Mary-3 Kombine Çevrim Elektrik Santrali hizmete alındı.

1998

- Çalık Enerji kuruldu.

2002

- Türkmenistan'da ilk enerji santrali kontratı imzalandı.

2003

- Türkmenistan'da ilk elektrik santrali projesi tamamlandı.

2004

- Bursa'nın doğal gaz dağıtım firması olan Bursagaz, gerçekleştirilen özelleştirme ihalesiyle Şirket bünyesine katıldı.

2007

- Kayseri'nin doğal gaz dağıtım ve işletmesini üstlenen Kayserigaz satın alındı.

2008

- Çalık Enerji, büyüme ve yeniden yapılanma stratejisi doğrultusunda Bursagaz ve Kayserigaz hisselerinin bir bölümünü Almanya merkezli uluslararası enerji kuruluşu EWE'ye sattı.

2009

- Özbekistan'da ilk kombine çevrim enerji santrali inşası için imzalar atıldı.

2010

- Elektrik dağıtım alanında Orta Karadeniz'de Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop şehirlerine elektrik dağıtımını yapan YEDAŞ devralınarak elektrik dağıtım hizmetleri alanında bir ilke imza atıldı.

2011

- Irak'ta Musul ve Kerbala bölgelerinde toplam 2.000 MW gücünde santral projelerinin inşası için imzalar atıldı.

2012

- Türkiye dışında elektrik dağıtım alanında bir ilke imza atılarak Kosova'nın elektrik dağıtım hizmetleri Çalık Holding ve Limak Holding ortaklığı tarafından alındı.
- Özbekistan Navoi şehrinde inşa edilen ve Orta Asya'da bağımsızlıktan sonra inşa edilen ilk kombine çevrim enerji santrali hizmete açıldı.
- Şirket, dünyanın en büyük uluslararası şirketlerinin yer aldığı ENR Engineering News Record dergisinin listelerinde global 250 şirket arasında yer almaya başladı.

2013

- Irak'ın Al-Khairat bölgesinde inşa edilen 2013 yılında ülkenin en büyük santrali olan 1.250 MW gücündeki Al-Khairat Enerji Santrali, inşası tamamlanarak hizmete açıldı.
- Şirket'in Türkiye'deki ilk yatırım projesi olan Rize Adacami Hidroelektrik Santrali hizmete açıldı.
- Doğu Anadolu'da yedi ilin elektrik dağıtımını yapan Aras Elektrik Dağıtım A.Ş. Kiler Holding ile birlikte devralındı.

2014

- Irak'ta tamamlanan 1.250 MW Al-Khairat Elektrik Santrali projesi, ENR tarafından dünyanın en iyi endüstriyel projesi seçildi.
- Irak'ta Musul kentinde Irak'ın ikinci büyük santrali 750 MW Nainawa Enerji Santrali hizmete açıldı.

2015

- Mitsubishi Corporation ile ortaklık anlaşması yapıldı.
- Şirket, Gürcistan'da Gardabani Doğal Gaz Kombine Çevrim Elektrik Santrali'ni tamamlayarak teslim etti ve projenin işletmeciliğini üstlenerek kombine çevrim santrali işletmeciliği alanında çalışmalara başladı.

2016

- Toplamda 72 MW kurulu güce sahip, 29 türbinden oluşan, Şirket'e ait ilk rüzgâr enerjisi santrali yatırımları olan Demircili ve Sarpıncık RES üretime başladı.
- Şirket tarafından tek seferde yapılan en büyük elektrik altyapısı değiştirme projesi olan "Aşkabat Şehrine İstikrarlı Elektrik Enerji Sağlanması (AST)" projesi tamamlanarak hizmete açıldı.
- Çalık Enerji, ilk güneş enerji santrali projesini Ankara/ Polatlı'da inşa etti.

2017

- Şirket'in Afrika'da(Libya) üstlendiği ilk proje olan "530 MW Al-Khums Fast Track Basit Çevrim Elektrik Santrali" projesi hizmete açıldı.
- Şirket ve Mitsubishi Corporation iş birliğinin Sahra Altı Afrika'da gerçekleştirdiği ilk elektrik santrali projesi olan 18 MW Tedzani-4 Projesi için imzalar atıldı.
- Özbekistan'da iki büyük projenin, 900 MW Turakurgan Kombine Çevrim Elektrik Santrali ve 450 MW Navoi-2 Doğal Gaz Çevrim ve Isı Elektrik Santrallerinin inşaatına başlandı.
- Türkiye'de toplam 30 MW güneş enerji santrali yatırımları gerçekleştirildi.

2018

- Türkmenistan'ın Mary eyaletinde Orta Asya'nın bağımsızlık yıllarından sonraki en büyük kombine çevrim santrali olan 1.574 MW gücündeki Mary-3 Kombine Çevrim Elektrik Santrali hizmete alındı.
- Türkmenistan'ın elektriğinin Afganistan ve Pakistan'a satışını sağlayacak ve Şirket'in üstlendiği uluslararası düzeyde ilk iletim hattı projesi olacak olan TAP500 500 KV iletim hattı projesinin imzaları Afganistan'da enerji bakanlarının ve yöneticilerin katılımı ile atıldı.
- Şirket iştiraki olan Atayurt İnşaat A.Ş., 500 MW Entegre PV Panel Üretim Tesisi için teşvik ve devlet desteği almaya hak kazandı.
- Irak'ın denizdeki en önemli çıkış kapısı Basra'da Basra Limanı'nın yenilenmesi ve rehabilitasyonu projesini gerçekleştirmek için anlaşma imzalandı.
- Malavi'de yapımını Çalık Enerji'nin üstlendiği Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali Projesi'nin temeli atılarak, inşa çalışmaları başladı.

Geleceğin provaları...

“Bugün geleceğin temelidir” yaklaşımıyla kesintisiz geleceğin temellerini atıyoruz. Enerji dağıtımında özellikle akıllı şebeke yönetimi için SCADA, OSOS, Smart Feeder gibi uygulamaları etkin şekilde kullanıyoruz. Bu sayede hızlı aksiyon alıyor, en az kesintiyle ve en kaliteli hizmeti sunabiliyoruz.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Başarılı projelerine her geçen gün yenilerini ekleyen Çalık Enerji; mühendislik, mimarlık ve müteahhitlik dünyasının en prestijli yayını ENR'ın "Dünyanın En Büyük 250 Taahhüt Şirketi Listesi"nde 104'üncü sırada yer aldı.

Çalışan Sayısı
4.498

Toplam Varlıklar
7,3 milyar TL

Net Satışlar
5,0 milyar TL

Özkaynaklar
3,5 milyar TL

Değerli İş Ortaklarımız ve Çalışanlarımız,

Dünya ekonomisinin gidişatını etkileyen belirsizliklerin, dünya devletleri arasındaki ticaret savaşlarının ve finansal piyasalardaki dalgalanmaların yansımalarını fazlasıyla hissettiğimiz bir yılı geride bıraktık. Özellikle büyük merakla takip edilen ABD ekonomik verileri ve 2011 yılından bu yana en yüksek seviyesine çıkan tahvil faizleri, gelişmekte olan ülkelere sermaye akışını sınırladı ve sıcak paranın ABD'ye yönelmesine neden oldu. ABD ve Çin arasında süregelen ticaret savaşları, dünya piyasalarında yüksek tansiyona neden oldu. Arjantin'de yapılan G20 Zirvesi'nden "müzakereye devam" kararının çıkmasıyla rahatlanmasına karşın, bu gerginliğin ekonomik aktiviteler üzerinde oluşturduğu belirsizlik hala devam ediyor ve Çin ekonomisinde de ivme kaybına sebep oluyor. Avro Bölgesi'nde ise Brexit belirsizliği devam ederken, Avrupa Birliği ve İngiltere Hükümeti arasındaki anlaşmazlığın çözülmesi durumunda Brexit sürecinin uzayacağı tahmin ediliyor.

2018 yılını Türkiye açısından değerlendirecek olursak, ülkece ekonomik anlamda zor süreçten geçtik. Türk Lirası, ağustos ayından itibaren hızlanan bir grafikte diğer geliş-

mekte olan ülkelerin para birimlerinden negatif ayrışarak önemli değer kaybına uğradı. Ancak hızla alınan aksiyonlar, ekonomi yönetiminin politikaları ve piyasa beklentilerini önemli ölçüde karşılayan Yeni Ekonomi Programı sayesinde, Türk Lirası'nda değerlenme eğilimi güçlendi ve yılın son aylarında ekonomimiz toparlanma sürecine girdi. Tüm zorluklara rağmen hızla daralan dış ticaret açığı ve turizm gelirlerinin de etkisiyle Ağustos ayından itibaren üç ay üst üste cari fazla verdik.

Dünyada enerji talebi artıyor

Dünyada gelişen yeni teknolojiler hemen hemen tüm sektörleri olduğu gibi enerji piyasasını da etkiliyor ve enerji ticareti iş modellerinin dijitalleşmesini gerekli kılıyor. Temel olarak refah artışı ve hızlanan kentleşmeyle birlikte enerji talebi artmaya devam ederken; enerjide değişen coğrafi ve ekonomik dengeler, sektör paydaşları açısından uzun soluklu çözümler üretmeyi önemli hale getiriyor. Küresel iklim değişikliği sebebiyle yenilenebilir enerjinin önemi artıyor.

Türkiye enerji sektöründe ise son dönemde enerji piyasası Avrupa modeline paralel olarak yürütülüyor. Bu doğrultuda atılan adımlar, ülkemizdeki enerji piyasasına da derinlik kazandırdı. Elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir kaynaklara yönelik teşvikler,

Türkiye'nin enerji ithalatının azalma göstermesini sağladı. Yine son dönemde kamu ve özel sektör tarafından izlenen proaktif tutum, ülkemizin bölgesel ticarete önünü açtı.

2018'de önemli projelere imza attık

Çalık Enerji şirketimizle 2018 yılında dünya çapında öne çıkan mega projelerin teslimini ve yatırımlarını gerçekleştirdik. Türkmenistan'da 1.574 MW'lık Mary-3 Kombine Çevrim Elektrik Santrali'nin açılışını yaptık. Orta Asya'nın tek seferde inşa edilmiş, modern teknolojiye sahip en büyük kombine çevrim enerji santrali olan bu projemiz, aynı zamanda 2018 yılında dünyada yapılan en büyük proje olma özelliği taşıyor. Sahra Altı Afrika'da gerçekleştirilen ilk elektrik santrali projesi olan, Tezani-4 Hidroelektrik Santrali'nin temelini atarak inşa çalışmalarını başlattık. Özbekistan'da aldığımız Navoi-2 Elektrik ve Isı Santrali ve Turakurgan Elektrik Santrali projelerinin inşası devam etti. Çalık Enerji şirketimizin ilk liman ihalesi olan, Irak'ın Basra Bölgesi'nde gerçekleştireceğimiz "Liman Rehabilitasyon Projesi"ni Mitsubishi Corporation ile birlikte aldık. Çalık Enerji ve Gap İnşaat şirketlerimiz güç birliğiyle bu ihalenin EPC bölümünde önemli rol üstlendi.

Çalık Enerji şirketimizle Asya'nın en önemli enerji projesi olan TAP500 Projesi'ne imza attık. Şirketimiz projenin finansmanı, mühendisliği, yapımı ve bakım-onarımını üstlendi. Bu proje ile Türkmenistan'da üretilen elektrik enerjisinin Afganistan ve Pakistan'a ihracatı gerçekleştirilecek. Başarılı projelerine her geçen gün yenilerini ekleyen Çalık Enerji; mühendislik, mimarlık ve müteahhitlik dünyasının en prestijli yayını ENR'in "Dünyanın En Büyük 250 Taahhüt Şirketi Listesi"nde 104'üncü sırada yer aldı.

2019'da odağımızda inovasyon ve dijitalleşme olacak

Çalık Grubu olarak dünya çapında projeler geliştirebilme, kendi iş alanlarımızda yenilikçi çözümler sunma gücümüz ve dünya markaları oluşturabilme hedefimiz var. Global ağın bir parçasıyız ancak dönüşen dün-

yada daha da rekabetçi olabilmek için etkin girişimlerde bulunmalıyız. Bu anlamda 2019 yılında da yenilenmek ve yeni atılımlar yapmak için en önemli araçlarımızdan biri olan dijital dönüşüme yatırım yapmaya devam edecek, sürekli inovasyon anlayışı doğrultusunda faaliyet gösterdiğimiz coğrafyalarda ve sektörlerde gelişimimizi artırarak sürdüreceğiz. Dijitalleşme vizyonumuzun önemli bir parçası olarak 2018 yılında faaliyetlerine başlayan Çalık Digital şirketimizin de katkısıyla bu yıldan itibaren dijitalleşmenin bize sunduğu fırsatlardan daha fazla yararlanmayı hedefliyoruz.

2018 yılındaki finansal performansımızda, özenle ve özveriyle çalışan

arkadaşlarımızın ve iş ortaklarımızın büyük katkısı var. Bu katkıların artarak devam edeceğine dair inancımın tüm paydaşlarımıza ve çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Özellikle vurgulamak isterim ki; vizyon ve hedeflerimize ulaşma yolunda azimle çalışırken, yaptığımız tüm projelerde topluma ve çevreye karşı son derece duyarlı bir yaklaşımla ilerliyoruz. Önümüzdeki yıl hep birlikte yeni projelere imza atarak, herkes için değer üretmeye devam etmeyi diliyorum.

Saygılarımla,

Ahmet ÇALIK
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

2018 yılında Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nin 2018 yılında açıkladığı “Türkiye'nin 500 Büyük İhracatçısı” Araştırması'nda Türkiye genelinde 15'inci, “İnşaat ve Müteahhitlik” sektör sıralamasında ise 5'inci sırayı alarak ülkemiz için yarattığımız değeri bir kez daha tescilledik.

Değerli İş Ortaklarımız ve Çalışanlarımız,

Bağlantıda olduğu tüm taraflarla ilişkilerini güvenilirlik ve şeffaflık ilkeleriyle yürütmeye öncelik veren bir yönetim anlayışına sahip olan Çalık Enerji, müşteri memnuniyetini beklentilerin de ötesinde sağlama temel ilkesi doğrultusunda üstlendiği tüm projeleri, üstün kalite prensipleriyle, taahhütleri doğrultusunda zamanında ve eksiksiz yerine getirmeyi sürdürüyor. 2018 yılında da bu yaklaşım çerçevesinde, detaylarını bu ilk faaliyet raporumuzda bulabileceğiniz, devam eden bütün projelerimizde ve üzerinde çalıştığımız aday projelerde hedeflerimiz ve stratejilerimiz doğrultusunda başarılı bir performans gösterdik. Çalık Enerji olarak, yurt içi ve yurt dışındaki başarılarımızı sürdürülebilir hale getirmek üzere kararlılıkla çalıştık. Rekabet avantajı yaratacak ve mevcut üstünlüğümüzü artıracak yeni pazar arayışlarını da sürdürerek, ulusal ve uluslararası boyutlarda kâr getirecek yatırım fırsatlarını da değerlendirdik.

Geleceğimizi şekillendirecek önemdeki bu atılımları hayata geçirirken, sürdürülebilir büyüme ve kârlılık hedeflerimize paralel sonuçlar elde ettik. Yıl sonunda Çalık Enerji'nin aktifleri 7,3 milyar TL ve özkaynakları

3,5 milyar TL olurken, 2018 toplam cirosu ise 5 milyar TL'ye yaklaştı. Dünyada ve Türkiye'de risklerin belirginleşerek dalgalanmaların arttığı bir dönemde dahi büyümemizi kârlılıkla birleştirmeyi başarırken FAVÖK'ümüz 1,4 milyon TL olarak gerçekleşti.

Sınırları aşmaya devam ediyoruz

Biz Çalık Enerji olarak hedef pazarımızı dünya olarak belirledik. Bugüne kadar yurt dışında çok sayıda ülkede geliştirdiğimiz projelerle bugün itibarıyla küresel bir markaya dönüştük. 2018 yılında Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nin 2018 yılında açıkladığı “Türkiye'nin 500 Büyük İhracatçısı” Araştırması'nda Türkiye genelinde 15'inci, “İnşaat ve Müteahhitlik” sektör sıralamasında ise 5'inci sırayı alarak ülkemiz için yarattığımız değeri bir kez daha tescilledik. Dünyanın en prestijli müteahhitlik sektörü dergisi “ENR (Engineering News Record)”ın listesindeki yükselişimizi sürdürerek 250 şirket arasında 104'üncü sırada yer almanın gururunu yaşadık. Yıl içerisinde ayrıca, Platin Global 100 listesinde genel sıralamada 31'inci, sektörel sıralamasında (Enerji ve Petrol) ise 6'ncı sıraya yükseldik.

Çalık Enerji olarak, iş yaptığımız coğrafyalarda, müşterilerimize ve özellikle de o bölgenin insanlarına

fayda sağlayarak değer üretme çabası içindeyiz. Bu anlayış sayesinde bugün uluslararası müteahhitlik hizmetleri konusunda dünyada sayılı müteahhitlik firmalarından biri haline geldik. 2018 yılında Asya'nın en önemli enerji projesi olarak kabul edilen, “Türkmenistan, Afganistan, Pakistan, Hindistan Doğal Gaz Boru Hattı Projesi (TAPI)”nin paralelinde ilerleyecek olan TAPP500 Elektrik İletim Hattı Projesi'nin yatırım ve yapımını üstlenmemiz, global arenada akla ilk gelen şirketlerden biri olduğumuzu ortaya koyan bir gelişme oldu. 2018 faaliyet döneminde ayrıca, Türkmenistan'daki bir diğer büyük işimiz olan Orta Asya'nın modern teknolojiye sahip en büyük kombine çevrim enerji santrali Mary-3'ün kurulumunu tamamlayarak işletmeye aldık.

Koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışımız ve organizasyon kabiliyetimizle üstlendiğimiz projeleri zamanından önce ve başarılı bir şekilde yerine getirerek rekabette farklılaşıyoruz. Bu bağlamda, Özbekistan'da daha önce tamamladığımız Navoi-1 Projesi sayesinde bu ülkede kurduğumuz güvene dayalı ilişkiler bize 2016 yılında iki yeni projenin kapısını aralamıştı. 2018 yılında da projelerin (Turakurgan ve Navoi-2 Elektrik Santrallerinin) de temellerini attık.

Orta Doğu, Orta Asya ve Kuzey Afrika'da yoğunlaşan çalışmalarımıza ilave olarak yakın zamanda Rusya, Doğu Avrupa ve Sahra Altı Afrika'daki fırsatları da yakından takip etmeye başladık. Ayrıca daha önce daha çok doğal gaz çevrim santralleri inşa ederken, artık yenilenebilir enerji kaynaklı tesisleri de ilgi alanımıza ekledik. 2018 yılında temeli atılan Malavi'deki Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali Projesi'ni, elektriğe erişimi sınırlı bu bölgede ilk yenilenebilir enerji yatırımımız olması açısından çok önemsiyoruz.

2018 yılında, daha önce Şirketimizin tarihinde birçok kilometre taşı projeye imza attığımız Irak'a bir kez daha dümen kırdık. Stratejik iş ortağımız Mitsubishi Corporation ve Çalık Grubu bünyesindeki bir başka şirket Gap İnşaat ile 110 milyon ABD dolarlık Basra Limanı'nın yenilenmesi ve rehabilitasyonu ihalesini kazandık. Basra Liman Projesi Şirketimizin üsteleneceği ilk liman projesi olma özelliğini taşıyor.

Yenilenebilir enerji yatırımlarımıza hız verdik

Enerjide dışa bağımlılığımızı azaltmak için Hükümetimizce başlatılan "Milli Enerji ve Maden Politikası"nın en önemli ayaklarından birini elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını artırmak oluşturuyor. Çalık Enerji olarak, Türkiye'nin bu yönde son dönemde yaptığı atılımları destekliyor, yurt içinde gerçekleştirdiğimiz yatırımlarla hedeflerin gerçekleşmesi yolunda üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmek için çalışıyoruz. 2018 yılında bu doğrultuda İzmir'de bulunan Demircili ve Sarpıncık Rüzgâr Enerji Santrallerimizde kapasite artırımları için gerekli başvurularımızı yaptık.

Gürcistan'da geliştirdiğimiz ve Gürcistan içerisinde 10 yıl alım garantisinin olacağı 50 MW Rüzgar Yatırım Projesi'nde çalışmalarımız 2018 yılında son aşamaya gelmiş olup 2019 yılında projeye başlanması planlanmaktadır.

Güneş enerjisinin her alanında aktivitelerimiz sürecektir. Türkiye'deki mevcut yatırım projelerimizin sayısını ve kapasitesini artırması ile ilgili

devam eden çalışmalarımızın yanı sıra İşletme Bakım alanında hizmet vermeye de başlanılmıştır.

Güneş enerji santrallerinde yurt dışında özellikle Sahra Altı Afrika'da hem yatırımcı hem de EPC yüklenici olarak yer aldığımız projelerin 2019 yılında başlayacağını öngörmekteyiz.

Yerli ve milli enerji hamlesi sadece üretim kaynaklarında değil, teknolojiye yerleşmeyi de kapsıyor. Biz de yerli katkı oranı yüksek yenilenebilir enerji endüstrisi oluşturmak için çalışmalarımıza başladık. İştirakimiz Atayurt İnşaat, Malatya'da yapmayı planladığı 500 MW Entegre PV Panel Üretim Tesisi için Nisan 2018'de

Proje Bazlı Yatırım Teşvik Belgesi almıştır.

Dağıtım ve satış şirketlerimiz verimlilik odaklı çalışmalarına devam ediyor

Ölçekleri, yatırımları ve ürettikleri değer ile Türkiye'nin en büyük elektrik dağıtım şirketleri arasında yer alan YEDAŞ ve Aras EDAŞ, faaliyet bölgelerindeki vatandaşlarımıza elektriği en kaliteli şekilde ulaştırmak için çalışmalarını sürdürüyor. Sektörde ilk uzaktan izleme ve kontrol etme sistemlerini kullanan YEDAŞ'tan sonra, 2018 yılında Aras EDAŞ da SCADA entegrasyonunu gerçekleştirerek dijitalleşme stratejileri doğrultusunda önemli bir adım attı.

Hizmet bölgelerimizde yarattığımız istihdam ve ürettiğimiz katma değer yanında; yardımseverliğin ötesine geçen ve kurumsallaşan sosyal sorumluluk projeleriyle de sürdürülebilir kalkınmaya destek oluyoruz.

Limak Holding ortaklığındaki şirketimiz KEDS ise, tüm vatandaşlar için modern ve güvenilir bir ağı sağlamak amacıyla Kosova'daki yatırımlarına devam etti.

Çalık Enerji'nin perakende elektrik şirketi YEPAŞ ise elektrik piyasasında dalgalanmaların yoğun olduğu ve finansal risklerin yükseldiği bu dönemi müşteri hizmetleri merkezlerinde ve tahsilat kanallarında iyileştirme çalışmalarıyla müşteri memnuniyetini en üst seviyeye çıkarmak için fırsat olarak değerlendirdi.

Hissedarı olduğumuz doğal gaz dağıtım şirketlerinden Bursagaz yılsonu itibarıyla 6.447 km şebeke uzunluğu ve 1 milyonu aşkın abonesiyle faaliyet alanında Türkiye'nin üçüncü büyük şirketi konumunda. 2018 yılında önemli şebeke ve sistem yatırımları gerçekleştiren Kayserigaz ise şebeke uzunluğunu 4.830 km'ye, abone sayısını ise 500 binin üzerine taşıdı.

Dijital teknolojileri tüm iş süreçlerimize entegre ediyoruz

Çalık Enerji olarak, geleceğe uzanabilmemizin girişimcilik yetkinliklerimizi dijitalleşmeyle desteklememizden geçtiğinin farkındayız. Şirketimizin stratejik önceliklerine hizmet edecek ve fayda maliyet denkleminde faydanın ağır basacağı dijital projeler gerçekleştirmek amacıyla yol haritamızı hazırladık. Bu konuda en önemli adımlarımızdan biri olan IQB Solutions, 2017 yılında Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş. iştiraki olarak kurulmuştur. Ulusal ve uluslararası ölçekte teknoloji, yazılım ve danışmanlık hizmetleri veren şirketimiz, odak noktası olarak Büyük Veri Analitiği, IoT teknolojileri ve dijitalleşme çözümleri üzerinde çalışmaktadır. Microsoft Teknoloji Zirvesi'nin daveti ile büyük veri altyapısıyla her gün milyonlarca veriyi sahada işleyip anlamlı raporlara dönüştüren akıllı uç nokta teknolojilerine sahip IQPower Suite'in ilk modülü olan IQWind Rüzgar Enerji Santrali Analitik Raporlama Sistemi ürünü-müzü tanıttık. Bu yolculukta temel hedefimiz; hem müşterilerimize hem de aynı zamanda çalışanlarımıza, hissedarlarımıza, iş ortaklarımıza ve diğer paydaşlarımıza katma değer üretmek. Verimlilik ve rekabetçilik ekseninde Şirket süreçlerini dijitalleştirecek, gelişen teknolojileri iş alanlarında uygulayabileceğimiz fir-

satları çok yakından takip ediyoruz. Ayrıca bunu sürekliliği olan bir çaba ve hiç bitmeyecek bir döngü olarak görüyoruz. Tüm Grup şirketlerimiz de bu yaklaşımımız doğrultusunda dijital teknolojilere yönelik yatırımlarını sürekli artırıyorlar.

En büyük önceliğimiz sürdürülebilir yarınlar için çalışmak

Enerji sektöründe öncü bir oyuncu olarak, faaliyet gösterdiğimiz tüm coğrafyalarda ortak gelecek sorumluluğuyla hareket ediyoruz. Hizmet bölgelerimizde yarattığımız istihdam ve ürettiğimiz katma değer yanında; yardımseverliğin ötesine geçen ve kurumsallaşan sosyal sorumluluk projeleriyle de sürdürülebilir kalkınmaya destek oluyoruz. Bu bağlamda, özellikle dağıtım şirketlerimiz faaliyet bölgelerinde hayata geçirdiği inisiyatiflerle toplumsal gelişime önemli katkı sağlıyor.

Değer zincirinin her halkasında çevreye ve insana saygı rehber edinen tüm Çalık Enerji şirketleri, ISO 14001 başta olmak üzere uluslararası ve yerel mevzuatlar ışığında oluşturduğu çevre politikalarına bütünüyle uymaya büyük önem veriyor. Ayrıca ilişkilerimizi şeffaf ve ortak akıl ile yönettiğimiz paydaşlarımızı da sürdürülebilirlik yaklaşımımıza ortak etmeye çalışıyoruz.

Geleceğe hazırız

2019 yılında da yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimi ve dağıtım alanlarında yatırımlarımızı artırmayı planlıyoruz. Ayrıca dağıtım şirketlerimizde şebeke iyileştirme ve kapasite artış yatırımlarımız da devam edecek. Öte yandan hibrit elektrik üretim (güneş-depolama-jeneratör) ile ilgili sistem çözümlerini geliştirerek hedef pazarlarda yerimizi güçlendirmek istiyoruz.

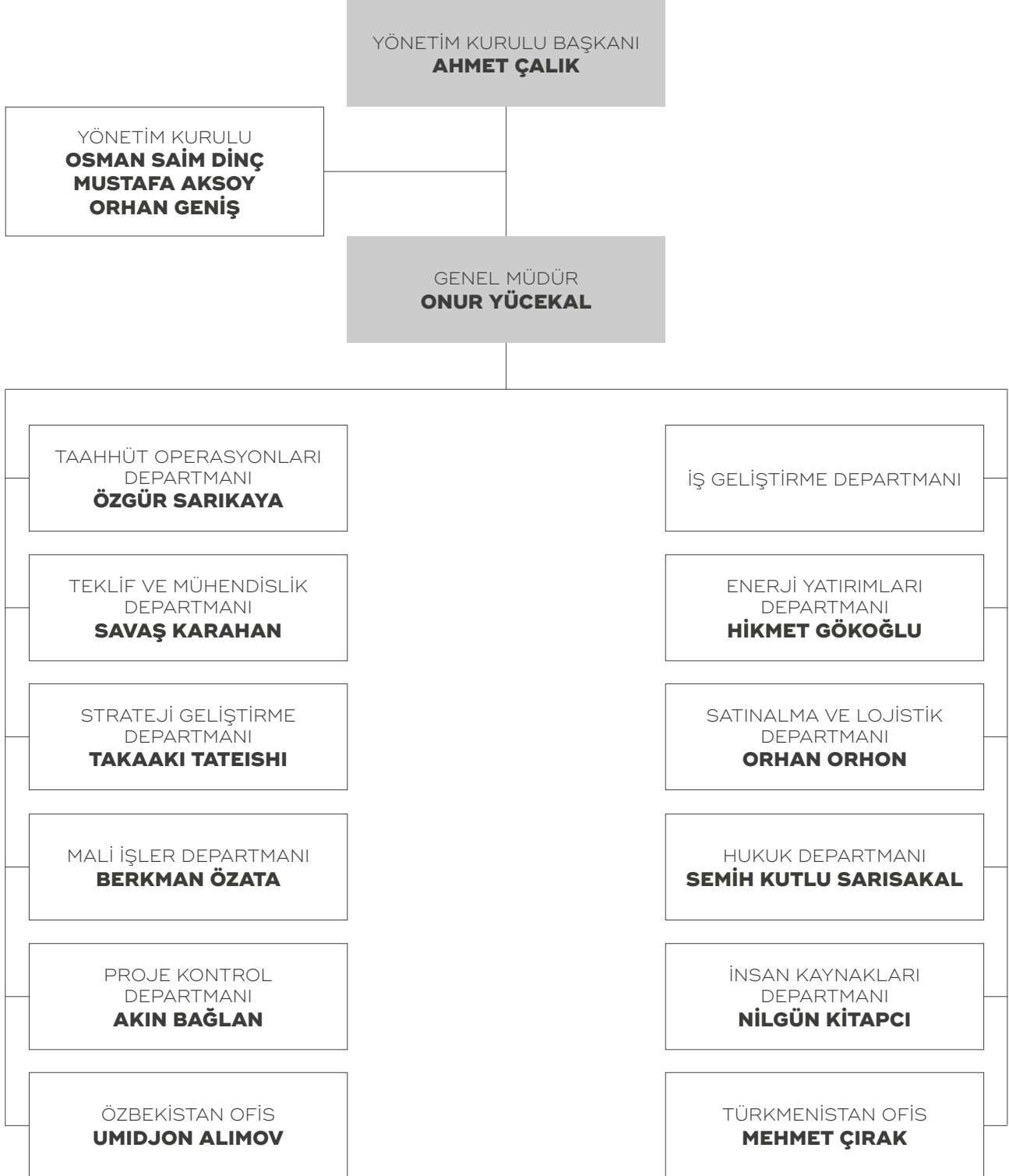
Önümüzdeki dönemde kârlılık odağımızla sağlıklı büyümeye devam etmenin yanı sıra Ar-Ge, dijitalleşme ve Endüstri 4.0 çalışmalarımıza hız vererek rekabet ettiğimiz pazarlarda değişimi izleyen değil, trendleri belirleyen bir şirket olmayı hedefliyoruz. Bu hedefler doğrultusunda ilerlerken, ülkemiz başta olmak üzere bulunduğumuz tüm coğrafyalarda kalkınmaya ve refaha katkıda bulunma misyonumuzdan sapmayacağız.

2018 yılında elde ettiğimiz bütün bu başarılar yeniliğe ve değişime açık, dinamik, kendisini ve işini geliştirme potansiyelinin farkında olan Çalık Enerji çalışanları sayesinde mümkün olmuştur. Bu vesileyle, başta Şirketimiz çalışanları olmak üzere en büyük güvencemiz ve itici gücümüz olan Çalık Holding'e ve tüm paydaşlarımıza teşekkürü borç bilirim.

Saygılarımla,

Onur YÜCEKAL
Genel Müdür

ORGANİZASYON ŞEMASI

ÜST YÖNETİM

ONUR YÜCEKAL
GENEL MÜDÜR

ÖZGÜR SARIKAYA
EPC TAAHHÜT OPERASYONLARI

HİKMET GÖKOĞLU
ENERJİ YATIRIMLARI

DR. ORHAN ORHON
SATINALMA VE LOJİSTİK

SAVAŞ KARAHAN
TEKLİF VE MÜHENDİSLİK

BERKMAN ÖZATA
MALİ İŞLER

TAKAAKI TATEISHI
STRATEJİ GELİŞTİRME

SEMİH KUTLU SARISAKAL
HUKUK

NİLGÜN KİTAPCI
İNSAN KAYNAKLARI

AKIN BAĞLAN
PROJE KONTROL

MEHMET ÇIRAK
TÜRKMENİSTAN OFİS

UMIDJON ALIMOV
ÖZBEKİSTAN OFİS

Yerinde çevreci üretim...

Verimliliği artırmak için enerji üretiminde genelden özele doğru bir model izliyoruz. Mikro tesislerle, yaşam merkezleriyle iç içe geçmiş bir üretim anlayışı çerçevesinde, kayıp oranını en aza indireceğiz. Kaynakları daha iyi değerlendirip, kayıp oranlarını şimdikine oranla çok büyük miktarda azaltacağız.

2018 YILINDA ENERJİ SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ

Orta Doğu'daki enerji sektörü; fiyat, yatırım, üretim hızı ve altyapı konularında 2018 yılında önemli gelişmeler göstermiştir. Orta Doğu ülkelerinin elektrik üretiminde yenilenebilir enerji payını artırmak için önümüzdeki yıllarda da yenilenebilir enerji sektörüne finansal ve lojistik destek sağlamaya devam etmesi beklenmektedir.

DÜNYA ENERJİ PİYASASI

Enerji sektörü teknolojinin gelişmesi ile hızlı bir geçişe maruz kalmaktadır. Bu geçiş bir yandan fırsatlara yol açarken aynı zamanda zorlukları da beraberinde getirmektedir. Küresel nüfus artışı, kentleşme ve ekonomik büyüme güvenilir enerjiye olan gereksinimi de artırmaktadır. Yapılan projeksiyonlara göre bu büyümenin ağırlıklı kısmı gelişmekte olan ülkelere gelmektedir. 2000 yılına kadar küresel enerji talebinin %40'ından fazlası Avrupa ve Kuzey Amerika'dan, %20'si ise Asya'daki gelişmekte olan ekonomilerden gelirken, 2040'a kadar olan projeksiyonlarda bu durumun tamamen tersine döndüğü görülmektedir. Başta Çin ve Hindistan olmak üzere, OECD dışında kalan ülkelerin enerji tüketimi, OECD ülkelerinin toplam enerji tüketimini geride bırakırken bu farkın önümüzdeki yıllarda daha da artacağı tahmin edilmektedir.

Yenilenebilir enerji; ekonomik nedenler, çevresel kaygılar ve enerji güvenliğine duyulan ihtiyaç ile hızla büyürken fosil yakıtlı santrallere talep ise her geçen gün biraz daha düşmektedir. Güneş ve rüzgâr santrallerinin kurulum maliyetlerinin düşmesi, yenilenebilir enerjinin önünü daha da açmaktadır. Birçok bölgede güneş ve rüzgâr enerjisi hızla en ucuz teknolojiler haline gelmiştir. Çin ve ABD, yenilenebilir enerji üretiminde büyümenin yaklaşık yarısını oluşturmaktadır.

Avrupa'da regülasyonlar nedeniyle gaz ve kömür santralleri en düşük seviyede olup, gelecek yenilenebilir enerji üzerinden planlanmaktadır. Dünya'nın en büyük devletlerinden olan Çin, gaz santrallerine planlamalarında yer verse de, güneş ve rüzgâr santralleri kömür ve gaz santrallerini geride bırakmıştır. Orta Doğu her ne kadar gaz santralleri açısından umut verici olsa da yenilenebilir enerjinin yükselişi burada da etkili olmuştur. Orta Doğu'daki enerji sektörü fiyat, yatırım, üretim hızı ve altyapı konularında 2018 yılında önemli gelişmeler göstermiştir. Orta Doğu ülkelerinin elektrik üretiminde yenilenebilir enerji payını artırmak için önümüzdeki yıllarda da yenilenebilir enerji sektörüne finansal ve lojistik destek sağlamaya devam etmesi beklenmektedir.

Mevcut enerji talebini karşılamak Afrika'da hala oldukça zordur. Afrika'da tüm nüfus için güvenilir ve sürdürülebilir bir enerji tedariki bulunmamaktadır. Şebekenin yeterli olmaması ülkeleri klasik çözümlerin dışına çıkarmış ve küçük ölçekli çözüm olan mini grid'lere yönelmiştir. Mini grid'lerle ülkeler daha hızlı, daha ekonomik ve daha kolay sonuç almaktadır. Mini grid gibi çözümler olmasına rağmen elektriği herkese ulaştırmak için Afrika'daki enerji sektörüne büyük yatırımlar gerekmektedir.

Bununla birlikte, sektör hala dalgalı petrol fiyatları, artan güvenlik sorunları, sektörün gelişmesini engelleyebilecek siber tehditler gibi birçok zorlukla karşı karşıyadır. Düşük petrol fiyatları hem petrolle ilgili projeler üzerinde olumsuz etki yaratmaya devam etmekte, hem de petrole bağımlı ülkelerin yatırım planlarını negatif etkilemektedir. Yeni kömür projelerine fon sağlamak giderek zorlaşmaktadır. Bankalar kredilerini kömür sektörüne 2015'ten bu yana %44 oranında azaltmıştır. Büyük yatırımcılar fosil yakıt yatırımlarından uzaklaşıp, yenilenebilir kaynaklara daha fazla sıcak bakmaya başlamışlardır.

TÜRKİYE'DE ENERJİ SEKTÖRÜ

Nüfus ve gelir artışı, sanayileşme ve gelişen kentleşmeye bağlı olarak enerji talebi hızla artan Türkiye'nin kurulu gücü de 2018 sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık %4 artarak 88.551 MW seviyesine ulaşmıştır. Doğal gaz çevrim santrallerinin kurulu güçteki payı gerileme kaydederken, güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerine yönelik yatırımlar canlılığını korumaktadır. Yılsonu itibarıyla, kurulu güç içinde hidroelektriğin payı %32 iken, doğal gazın payı %29'a gerilemiş, kömürün payı ise 2017'deki seviyesi olan %22'yi korumuştur. Rüzgârın payı bir önceki yıla aynı, %8, olurken; güneş kaynağının toplam kurulu güç içindeki payı ise payı bir önceki yıldaki %4 seviyesinden yaklaşık %6'ya çıkmıştır. Kaynak dağılımındaki bu değişimde Türkiye'nin enerjide dışa bağımlı yapısını azaltmak için son dönemde uygulamaya başladığı politikaların ve bu bağlamda yerli ve

yenilenebilir kaynakların payının artırılmasına yönelik atılan adımların büyük etkisi olmuştur.

2018 yılında Türkiye'de elektrik üretimi 2017 yılsonundaki 291 TWh düzeyinden, 293 TWh düzeyine çıkmıştır. Ülkemizdeki elektrik tüketimi ise üretimle benzer bir artış göstermiş; 2017 yılındaki 290 TWh seviyesinden 2018 yılsonunda 292 TWh'ye yükselmiştir.

Petrol ve doğal gaz rezervleri sınırlı olmasının yarattığı handikabı, bu kaynakların büyük çoğunluğunun yer aldığı coğrafyaya yakınlığını kullanarak avantaja çevirmeye çalışan Türkiye, son dönemde gerek güçlü ekonomisi gerekse enerji diplomasisinde kurduğu ilişkiler ile bölgesel ticarete anahtar ülke konumuna gelmektedir. 2018 yılında da Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı (TANAP)'nda gaz akımının başlaması ve TürkAkım'ın deniz ge-

çişinin tamamlanması Türkiye'nin enerji ticaret merkezi olma yolunda döndüğü önemli virajlar olmuştur. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin temelini atılması, Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ile Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ)'ın, EÜAŞ çatısı altında birleştirilmesi, Kapasite Mekanizması Yönetmeliği ve değişikliği ve STAR Rafinerisi'nin açılması Türkiye enerji piyasasının yoğun 2018 gündeminin öne çıkan diğer gelişmeleri olmuştur.

Türkiye'de son dönemde enerji piyasasını Avrupa modeline paralel olarak liberalleştirme çalışmaları ağır basmaktadır. Bu bağlamda, 2018'in sektör açısından önemli bir gelişmesi de EPDK tarafından elektrikte yıllık 2.000 kWh olan serbest tüketici limitinin, 2019 yılı için 1.600 kWh'a düşürülmesi olmuştur. Bu düzenlemeyle birlikte, ek olarak yaklaşık 5 milyon abone serbest tüketici niteliğine kavuşmuştur.

EPC GÜÇ SİSTEMLERİ

Çalık Enerji, 2018 yılı itibarıyla; Türkmenistan, Irak, Özbekistan, Gürcistan, Libya ve Yemen dahil olmak üzere farklı coğrafyalarda çok sayıda elektrik üretim güç santralini başarıyla tamamlamıştır.

Çalık Enerji, gelişmiş telekomünikasyon, bilgi teknolojileri ve program alt-yapısının kullanılmasının işlerin başarıyla tamamlanmasını mümkün kılan önemli unsurlar olduğuna inanan bir şirket olarak, her çeşit mühendislik-satınalma-yapım ("EPC" – Engineering-Procurement-Construction) hizmetini rahatlıkla sunabilecek kapasiteye sahip olduğunu üstlendiği projelerle tescillemektedir. Yürütmekte olduğu faaliyetler "mühendislik, satın alma, yapım, çalıştırma ve devreye alma, garanti dönemi hizmetleri ve yedek parça desteğini bünyesinde barındırmaktadır.

Bu kapsamda, Şirket'in hizmet verdiği faaliyet alanları arasında

- Doğal gaz kombine ve basit çevrim enerji santralleri,
- Yenilenebilir enerji santralleri,
- Termik santraller,
- Şalt sahaları ve trafo merkezleri,
- Yüksek gerilim enerji nakil hatları yer almaktadır.

İnovasyon ve dijitalleşmeyi içselleştiren bir şirket olan Çalık Enerji, yapay zekânın ve nöral sistemlerin kullanıldığı yenilikçi çözümler ile şantiye sahaları ile yönetim merkezleri arasında uygun iletişim alt-yapısını oluşturmaktadır. Yatırım

kaynak yönetim programı, SAP ve diğer özel yazılımlar, şirkete, teknik ilerleme ve programın yanı sıra, projenin gerçekleştirilmesindeki finansal performansın takibi için de yeterli olarak sağlamaktadır.

GE, Mitsubishi, Honeywell gibi tanınmış firmalarla yapılan özel iş birlikleri, Şirket'in EPC kapasitesinin geliştirilmesinde büyük katkı sağlamıştır.

Çalık Enerji, 2000'li yılların başından bugüne Türkmenistan'da üstlendiği EPC projelerinde gösterdiği mühendislik, inşaat, tedarik ve lo-

jistik yetenekleriyle büyük bir başarı yakalamıştır. Bu başarıların ışığında dünyanın farklı ülkelerinde enerji üretim santrallerinden, iletim hatlarına, elektrik dağıtım hizmetlerinden, enerji altyapı projelerine birçok projeyi hizmete sunmuştur.

Çalık Enerji, 2018 yılı itibarıyla; Türkmenistan, Irak, Özbekistan, Gürcistan, Libya ve Yemen dahil olmak üzere farklı coğrafyalarda çok sayıda elektrik üretim güç santralini başarıyla tamamlamıştır. Tamamlanan projeler arasında yer alan Mary-3 Kombine Çevrim Enerji Santrali sadece Türkmenistan'ın değil, Orta Asya'nın da tek seferde yapılmış, modern teknolojiye sahip en büyük kombine çevrim enerji santrali olma özelliğini taşımaktadır. Çalık Enerji tarafından Irak'ta inşa edilen 1.250 MW kapasiteli "Al-Khairat Elektrik Santrali", 2014 yılında, müteahhitlik ve mühendislik alanında dünyanın en saygın yayınlarından olan "Engineering News Record (ENR)" dergisi tarafından, dünyanın en iyi "Endüstriyel Projesi" seçilerek "Endüstriyel Tesis" alanında "Dünya Birinciliği" ödülüne layık görülmüştür.

Çalık Enerji aynı zamanda Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat'ta dünya üzerinde ilk defa tek seferde bir şehrin tamamen elektrik altyapısının modern teknolojiler ile yenilediği "Aşkabat Şehri Enerji Temininin Güvenilirliğini Artırma Projesi (AST)"ni tamamlayarak enerji altyapı projeleri alanında büyük bir başarıya imza atmıştır. Proje kapsamında yük tevzi merkezleri, yüksek gerilim iletim hatları ve şalt merkezleri inşa edilmiştir. Çalık Enerji, birçok önemli projeyi hayata geçirmiş olmanın gururu ile faaliyetlerine özverili bir şekilde devam etmektedir.

2018 Faaliyetleri

2018 yılında; Asya'nın en önemli enerji projesi olarak kabul edilen, Türkmenistan, Afganistan, Pakistan doğal gaz boru hattı projesinin paralelinde ilerleyecek olan 500 kV elektrik iletim hattı projesi (TAP500) için ön anlaşma imzalanmıştır. Çalık Holding'in yöneteceği 1,6 milyar ABD doları değerindeki proje, bir Türk şirketinin Asya'da üstlendiği en önemli projelerden biri olma niteliği taşımaktadır. Afganistan ve İran'a elektrik ihracı devam eden Türkmenistan, doğal gaz boru hattının paralelinde gidecek olan elektrik iletimi projesiyle artık Güney Doğu Asya ülkelerine de elektrik satmaya başlayacaktır. TAP500 Projesi'nin başlangıcından itibaren üç yıl içinde tamamlanması öngörülmektedir.

1.574 MW gücünde üretim kapasitesi ile Orta Asya'nın en büyük kombine çevrim enerji santrali olma özelliğini taşıyan Türkmenistan'daki Mary-3 Elektrik Santrali Projesi, Eylül 2018'de tamamlanarak elektrik üretimine başlamıştır. Kontrat kapsamında işletme devir çalışmaları devam etmektedir.

Çalık Enerji, birincisini Özbekistan'ın Navoi şehrinde 2012 yılında teslim ettiği Navoi Kombine Çevrim Elektrik Santrali Projesi'nin, ikincisine 2017 Ocak ayı itibarıyla başlamıştır. Toplam kapasitesi 450 MW olan Proje'nin genel ilerleme yüzdesi, 2018 yılsonu itibarıyla, %79,39'dur. Santralin gaz türbininin montajının Mayıs 2019 itibarıyla tamamlanıp, 2019 yılsonunda da devreye alınması planlanmaktadır. 1+1 konfigürasyondan oluşan Navoi-2 Doğal Gaz Kombine Çevrim ve Isı Santrali Projesi'nin, kombine çevrim santrali olarak işverene teslimi, sözleşmedeki iş programına göre Ocak 2020 tarihinde gerçekleştirilecektir. Mitsubishi Hitachi Power System (MHPS) ve Mitsubishi Cooperation (MC) konsorsiyumu tarafından yüklenilen Kombine Doğal Gaz Çevrim ve Isı Santrali Projesi'nde, güç adası ekipmanları Mitsubishi Hitachi Power System (MHPS) tarafından tedarik edilecek olup, Mitsubishi Cooperation (MC) ve Çalık Enerji genel mühendislik işleri, BOP

Toplam Kurulu Güç
7.479 MW

Tamamlanmış
Proje
22

Tamamlanmış Proje
Toplam Kontrat
Bedeli
**6 milyar
ABD doları**

İnşası tamamlanan
santraller
20

Devam
Eden Proje
4

Devam Eden Proje
Toplam Kontrat
Bedeli
**750 milyon
ABD doları**

Afrika ve Orta Doğu gibi hızlı büyüyen pazarlarda önceki yıllarda enerji ve enerjiyle ilgili altyapı sektörlerinde söz sahibi olmayı hedefleyen Çalık Enerji, bu sene ilgi alanlarını genişletmiş, hâlihazırda çalıştığı sektörlerle ulaşım, desalinasyon ve hibrit enerji sektörlerini de eklemiştir.

ekipman tedariki (su arıtma, atık su arıtma, endüstriyel buhar, merkezi ısıtma, trafolar, şalt sahası) inşaat, mekanik ve elektronik montaj işleri, lojistik ve BOP devreye alma işlerinden sorumludur.

2018 yılında Çalık Enerji, Mitsubishi Corporation ile birlikte Irak Cumhuriyeti'nin Basra Bölgesi'nde gerçekleştirilmesi planlanan General Company for Ports of Iraq ("GCPI" - Irak Genel Liman Şirketi) tarafından açılan "Liman Rehabilitasyonu Projesi"nin ihalesini kazanmıştır. Çalık Enerji'nin alt yüklenici olarak, Gap İnşaat ile birlikte ihalenin EPC bölümünde önemli bir rol üstleneceği projede, Mitsubishi Corporation ana yüklenici olarak proje koordinasyonundan ve Japonya menşeli temel ürün ve hizmetlerini tedarik etmekten sorumlu olacaktır.

Çalık Enerji ve Mitsubishi Corporation iş birliği ile Sahra Altı Afrika'da gerçekleştirilecek ilk elektrik santrali projesi olan, 19,5 MW gücündeki Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali'ne ilişkin yapım sözleşmesi Malawi'nin başkenti Lilongwe'de 18 Temmuz 2017 tarihinde imzalanmıştır. Bu sözleşme ile Çalık Enerji, Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali Projesi'nin inşası kapsamında mühendislik, inşaat, hidromekanik, elektromekanik montaj ve devreye alma olmak üzere anahtar teslimi yapım işlerini

üstlenmiştir. Resmi izinlerin tamamlanması sonucu 11 Haziran 2018 tarihinde başlayan inşaat çalışmaları hızla devam etmektedir. Proje ile, Malawi'nin ikinci büyük şehri olan Blantyre'ye 70 km mesafede yer alan Tedzani 1, 2 ve 3 Hidroelektrik Santrallerinin toplam kurulu gücünün, ilaveten 18 MW artırılması planlanmaktadır.

Ocak 2017'de kontrat süreci başlayan Turakurgan Projesi, Özbekistan'ın ikinci büyük şehri Namanagan'ın Turakurgan kasabasında yer almaktadır. 900 MW toplam kapasiteli proje, her biri 450 MW güce sahip iki bloktan (2+2 konfigürasyon) oluşmaktadır. 2018 yılsonu itibarıyla genel ilerlemesi %60,95 olan Proje'de, sözleşmedeki iş programına göre Temmuz 2019'da birinci gaz türbininin montajının tamamlanması ve ilk ateşlemenin yapılması planlanmaktadır. Mitsubishi Hitachi Power System (MHPS) ve Mitsubishi Cooperation (MC) konsorsiyumu tarafından yüklenilen Proje'de, güç adası ekipmanları Mitsubishi Hitachi Power System (MHPS) tarafından tedarik edilecek olup, Mitsubishi Cooperation (MC) ve Çalık Enerji genel mühendislik işleri, BOP ekipman tedariki (su arıtma, atık su arıtma, su alma yapısı, trafolar, şalt sahası), inşaat, mekanik ve elektrik montaj işleri, lojistik ve BOP devreye alma işlerinden sorumludur. Ara-

lık ayı itibarıyla, proje genel ilerleme yüzdesi %60,95'tir. Sözleşmedeki iş programına göre; birinci gaz türbininin montajının tamamlanması ve ilk ateşlemenin yapılması Temmuz 2019'da gerçekleştirilecektir.

2019 yılı itibarıyla yurt dışında inşası devam eden üç adet elektrik santralinin toplam üretim kapasitesi 1.392 MW'tır. Bu projeler;

- Özbekistan'da Navoi-2 450 MW Kombine Çevrim Elektrik ve Isı Santrali
- Özbekistan'da Turakurgan 900 MW Kombine Çevrim Elektrik Santrali
- Malawi'de Tedzani-4 Hidroelektrik Santrali'dir.

Afrika ve Orta Doğu gibi hızlı büyüyen pazarlarda önceki yıllarda enerji ve enerjiyle ilgili altyapı sektörlerinde söz sahibi olmayı hedefleyen Çalık Enerji, bu sene ilgi alanlarını genişletmiş, hâlihazırda çalıştığı sektörlerle ulaşım, desalinasyon ve hibrit enerji sektörlerini de eklemiştir. Bu kapsamda Mitsubishi Corporation ile birlikte yeni coğrafyalarda ulaşım sektöründe çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Çalık Enerji, daha önce aktif olmadığı Rusya'da elektrik ile petrol ve doğal gaz sektörlerinde çalışmalar başlatmıştır.

DEVAM EDEN PROJELER

TURAKURGAN KOMBİNE ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kurulu Güç: 900 MW

Ekipman: Mitsubishi Hitachi Power Systems (MHPS) Gaz Türbini (M701F4), MHPS Buhar Türbini ve HP & LP Atık Isı Kazanı (2+2 Konfigürasyonlu)

Gerilim Seviyesi: 220 kV

Başlangıç Tarihi: Ocak 2017

Teslimat Tarihi: Nisan 2020

İşveren: Özbekistan Enerji Bakanlığı (Uzbekenergo)

Kapsam: Genel Mühendislik İşleri, BOP Ekipman Tedariği, İnşaat, Mekanik ve Elektrik Montaj İşleri

NAVOI-2 DOĞAL GAZ ÇEVİRİM VE ISI SANTRALİ PROJESİ

Kurulu Güç: 473 MW + 100 gcal/h Endüstriyel Buhar + 100 gcal/h Merkezi Isıtma

Ekipman: Mitsubishi Hitachi Power Systems (MHPS) Gaz Türbini + HP & LP Atık Isı Kazanı (1+1 konfigürasyonlu)

Gerilim Seviyesi: 220 kV

Başlangıç Tarihi: Ocak 2017

Teslimat Tarihi: Ocak 2020

İşveren: Özbekistan Enerji Bakanlığı (Uzbekenergo)

Kapsam: Genel Mühendislik İşleri, BOP Ekipman Tedariği, İnşaat, Mekanik ve Montaj İşleri

TEDZANİ HİDROELEKTRİK SANTRALİ KAPASİTE ARTIŞI - TEDZANİ-4

Santral Tipi: Nehir Tipi

Yer: Malavi

Durumu: İnşaat Halinde

Nehir : Shire Nehri

Kurulu Güç: 19,3 MW

Ticari İşletme Tarihi: Aralık 2020

TAMAMLANAN PROJELER

MARY-3 KOMBİNE ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 1.574 MW

Ekipman: 4 x GE F03 Multi-Shaft Gas Türbini + 4 x HP-LP Atık Isı Kazanı + 2 x Buhar Türbini

Gerilim Seviyesi: 500 kV & 220 kV

Başlangıç Tarihi: Temmuz 2015

Teslimat Tarihi: Aralık 2018

İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı

Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

WATAN BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 254 MW

Ekipman: 2 x GE 9E PG9171

Gerilim Seviyesi: 110 kV & 220 kV

Başlangıç Tarihi: Ocak 2015

Teslimat Tarihi: Haziran 2016

İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı

Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

ADEN BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 60 MW

Ekipman: 2 x GE TM2500+

Gerilim Seviyesi: 33 kV

Başlangıç Tarihi: Ocak 2017

Teslimat Tarihi: Mayıs 2017

İşveren: Yemen Cumhuriyeti / Genel Elektrik Şirketi "PEC"

Kapsam: Anahtar Teslim EPC Ana Yüklenicisi

AŞKABAT ŞEHİRİ ENERJİ TEMİNİNİN GÜVENİLİRLİĞİNİ ARTIRMA PROJESİ 2 & 3

Trafo İstasyonu: 5 adet 220 kV, 6 adet 110 kV, 18 adet 35 kV, 43 adet 10 kV

Kablolama: 0,95 km 220 kV, 22,43 km 220 kV Havai Hat, 8,45 km 110 kV, 27,2 km 110 kV Havai Hat, 93 km 35 kV, 2,35 km 35 kV Havai Hat, 418,72 km 10 kV

Yönetim ve İzleme Sistemi: SCADA Haberleşme Sistemi

Başlangıç Tarihi: Ağustos 2014

Teslimat Tarihi: Ekim 2016

İşveren: Aşkabat Şehir Hekimliği (Valilik)

Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

EPC GÜÇ SİSTEMLERİ

2018 yılında Çalık Enerji, Mitsubishi Corporation ile birlikte Irak Cumhuriyeti'nin Basra Bölgesi'nde gerçekleştirilmesi planlanan General Company for Ports of Iraq ("GCPI" - Irak Genel Liman Şirketi) tarafından açılan "Liman Rehabilitasyonu Projesi"nin ihalesini kazanmıştır.

AL-KHUMS BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 550 MW
Ekipman: 2 x GE 9FA MS9001 FA
Gerilim Seviyesi: 220 kV
Başlangıç Tarihi: Haziran 2014
Teslimat Tarihi: Şubat 2017
İşveren: Libya Genel Elektrik Şirketi
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

GARDABANI DOĞAL GAZ KOMBİNE ÇEVİRİM SANTRALİ PROJESİ

Kurulu Güç: 230 MW
Ekipman: 2 x GE 6FA, 2 x Nooter Eriksen HRSG ve Doosan-Skoda Buhar Türbini
Gerilim Seviyesi: 220 kV
Başlangıç Tarihi: Ekim 2013
Teslimat Tarihi: Temmuz 2015
İşveren: Partnership Fund & GOGC
Ana Yüklenici: Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Kapsam: Anahtar Teslim EPC

DERWEZE BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 504,4 MW
Ekipman: 4 x GE 9E PG9171-B (Frame 9E)
Gerilim Seviyesi: 110 kV / 220 kV
Başlangıç Tarihi: Temmuz 2013
Teslimat Tarihi: Eylül 2015
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

AHAL-2 BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 252,2 MW
Ekipman: 2 x GE 9E PG9171
Gerilim Seviyesi: 110 kV & 220 kV
Başlangıç Tarihi: Temmuz 2013
Teslimat Tarihi: Aralık 2014
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

LEBAP BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 149,2 MW
Ekipman: 3 x GE LM6000
Gerilim Seviyesi: 110 kV
Başlangıç Tarihi: Mayıs 2013
Teslimat Tarihi: Şubat 2014
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

MARY-2 BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 146,7 MW
Ekipman: 3 x GE LM6000
Gerilim Seviyesi: 110 kV
Başlangıç Tarihi: Mayıs 2013
Teslimat Tarihi: Şubat 2014
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

AHAL-3 BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 141,7 MW
Ekipman: 3 x GE LM6000
Gerilim Seviyesi: 110 kV
Başlangıç Tarihi: Mayıs 2013
Teslimat Tarihi: Şubat 2014
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

AŞKABAT ŞEHİRİ ENERJİ TEMİNİNİN GÜVENİLİRLİĞİNİ ARTIRMA PROJESİ 1

Trafo İstasyonu: 16 adet 110 kV, 11 adet 35 kV, 97 adet 10 kV
Kablolama: 111,3 km 110 kV, 31,5 km 110 kV Havai Hat, 8 km 35 kV, 100 km 10 kV
Yönetim ve İzleme Sistemi: 2 adet SCADA ve Kontrol Binası
Başlangıç Tarihi: Eylül 2012
Teslimat Tarihi: Aralık 2015
İşveren: Aşkabat Şehir Hekimliği (Valilik)
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

NAINAWA BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 750 MW
Ekipman: 6 x GE PG9161-E (Frame 9E)
Gerilim Seviyesi: 132 kV & 400 kV
Başlangıç Tarihi: Mart 2011
Teslimat Tarihi: Ocak 2014
İşveren: Irak Elektrik Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

AL-KHAIRAT BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 1.250 MW
Ekipman: 10 x GE PG9161-E (Frame 9E)
Gerilim Seviyesi: 132 kV & 400 kV
Başlangıç Tarihi: Nisan 2011
Teslimat Tarihi: Kasım 2013
İşveren: Irak Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

NAVOI KOMBİNE ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 478 MW
Ekipman: Mitsubishi Heavy Industries (MHI) Gaz Türbini (M701F4), Nooter Ericson Buhar Kazanı (TC2F-40.5)
Gerilim Seviyesi: 220 kV
Başlangıç Tarihi: Ağustos 2009
Teslimat Tarihi: Ekim 2012
İşveren: Özbekistan Enerji Bakanlığı (Uzbekenergo)
Kapsam: Anahtar Teslimi Konsorsiyum Yüklenicisi

BALKANABAD-2 BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 254,2 MW
Ekipman: Basit Çevrim, 2xGE-PG9161-E (Frame 9E)
Gerilim Seviyesi: 220kV
Başlangıç Tarihi: Temmuz 2008
Teslimat Tarihi: Nisan 2010
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

DAŞOĞUZ BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 254,2 MW
Ekipman: 2xGE-PG9161-E (Frame 9E)
Gerilim Seviyesi: 110 kV
Başlangıç Tarihi: Şubat 2006
Teslimat Tarihi: Ekim 2007
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

AŞKABAT BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 254,2 MW
Ekipman: 2 x GE-PG9161-E (Frame 9E)
Gerilim Seviyesi: 110 kV
Başlangıç Tarihi: Aralık 2004
Teslimat Tarihi: Şubat 2006
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

AMUDERYA YÜKSEK GERİLİM ELEKTRİK İLETİM/DAĞITIM

Yeri: Türkmenabad - Türkmenistan
Başlangıç Tarihi: Ocak 2007
Teslimat Tarihi: Mart 2007
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Mühendislik, Satınalma, Lojistik ve Kurulum Süpervizörü

ABADAN BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 123,6 MW
Ekipman: Basit Çevrim, GE-PG9161-E (Frame 9E)
Başlangıç Tarihi: Şubat 2002
Teslimat Tarihi: Ekim 2003
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

BALKANABAD BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 126,4 MW
Ekipman: Basit Çevrim, 3xGE-PG6581-B (Frame 6B)
Gerilim Seviyesi: 35 kV & 110 kV
Başlangıç Tarihi: Kasım 2002
Teslimat Tarihi: Ekim 2003
İşveren: Türkmenistan Enerji Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

TÜRKMENBAŞI RAFİNERİSİ BASİT ÇEVİRİM ELEKTRİK SANTRALİ

Kapasite: 126,4 MW
Ekipman: Basit Çevrim, 3xGE-PG6581-B (Frame 6B)
Gerilim Seviyesi: 35 kV & 110 kV
Başlangıç Tarihi: Eylül 2001
Teslimat Tarihi: Mayıs 2003
İşveren: Türkmenistan Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı
Kapsam: Anahtar Teslimi EPC Ana Yüklenicisi

ELEKTRİK ÜRETİM

Küresel bir enerji sektör oyuncusu olarak çeşitli coğrafyalarda oluşmuş kapsamlı ve sağlam bilgi birikimine dayalı tecrübeyle Çalık Enerji; çevre dostu, yenilenebilir kaynaklara dayalı ve rantabilitesi yüksek projelerden oluşan büyüme stratejisi takip ederek hedef pazarlarda üretim portföyünü genişletmektedir.

Çalık Enerji kuruluşundan beri çeşitli proje geliştirme, mühendislik, satınalma, inşaat ve montaj, proje yönetimi, işletme ve bakım alanlarındaki hizmet ve bilgi birikimini kendi bünyesinde toplayarak değerli bir bilgi havuzu oluşturmuştur. Küresel bir enerji sektör oyuncusu olarak çeşitli coğrafyalarda oluşmuş kapsamlı ve sağlam bilgi birikimine dayalı bu tecrübeyle Çalık Enerji; çevre dostu, yenilenebilir kaynaklara dayalı ve rantabilitesi yüksek projelerden oluşan büyüme stratejisi takip ederek hedef pazarlarda üretim portföyünü genişletmektedir.

Edindiği başarılar ve tecrübelerin ışığında Türkiye’de yenilenebilir enerji ve petrol-gaz faaliyetleri alanındaki çalışmalarına özverili bir şekilde devam eden Çalık Enerji, 2013 yılında Rize/Güneysu’da devreye aldığı Adacami Hidroelektrik Santrali (30 MW), 2016 yılında İzmir’de devreye aldığı Demircili Rüzgâr Enerji Santrali (40 MW) Sarpıncık Rüzgâr Enerji Santrali (32 MW) ve 2016-2017 yıllarında devreye aldığı Çorum (9,25 MW), Amasya (5 MW), Erzurum (5 MW), Polatlı (1 MW) Güneş Enerjisi Santralleri projelerini de tamamlayarak enerji üretimi alanında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Çalık Enerji, ticari faaliyetleri süren elektrik üretim tesislerinden rüzgâr santrallerinde kısmen, hidro ve güneş santrallerinde ise %95 oranında kendi ekipleri ile işletme ve bakım faaliyetlerini sürdürmektedir. Ayrıca Gürcistan’da yer alan 230 MW Kurulu gücündeki Gardabani Doğal Gaz Çevrim Santrali’nin işletmesi Çalık Enerji tarafından yapılmaktadır.

Şirket’in proje geliştirme, fizibilite ve inşaat safhalarını tamamlayarak işletme aşamasına geçirdiği ilk enerji üretim tesisi olan ve Rize-Güneysu’da yer alan Adacami HES; İzmir-Urla bölgesinde yer alan Demircili

RES; İzmir Karaburun'da faaliyet gösteren Sarpıncık RES ve 5 ayrı ilde yer alan güneş santrallerinden toplam enerji üretimi 375 milyon kWh olarak gerçekleşmiştir. Yenilenebilir enerji üretim tesislerindeki bu tecrübeyi baz alarak Şirket, kendi yatırım projelerini hayata geçirmeye paralel olarak dünyanın en büyük enerji yatırımcılarına EPC hizmeti de vermeye başlamıştır.

Çalık Enerji, EPC işlerinde çeşitliliğin sağlanması ve yatırım portföyünün genişletilmesi stratejisine uygun olarak, endüstriyel ve ticari işletmeleri için çatıya kurulu güneşten elektrik üretme uygulamalarına yönelik çalışmalarını hızlandırmıştır. Bu bağlamda öz tüketim modeli kapsamında çatılar üzerinde güneş enerjisi santrali kurulumlarıyla ilgili sektör durumu ve kapasitesine yönelik araştırmalar yapılmış, mevzuat değişiklikleri sonrasında oluşacak iş hacmi içerisinde hedef pazarlar belirlenmiştir. Bu doğrultuda teknik ve ticari iş modelleri oluşturulmuştur.

Çatılarda üretilen elektrik ile santralin bağlı olduğu noktadaki tüketim tesisinin ihtiyacının tamamı veya bir kısmı Güneş enerjisinden karşılanmış olacaktır. Bu sayede, işletmeler şebekeye olan bağımlılığını azaltacak, dağıtım bedeli ve diğer fonlardan üretim miktarı oranında muafiyet sağlayacak, karbon ayak izini düşürerek ve ülkemiz için stratejik öneme sahip yenilenebilir kaynaklarının desteklenerek sürdürülebilirliğe katkıda bulunacaklardır.

Çalık Enerji, 2023 yılına kadar yenilenebilir enerji kaynakları ağırlıklı elektrik üretimi sağlayan 1.000 MW'lık bir portföye ulaşmayı hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşmak için Türkiye başta olmak üzere farklı ülkelerdeki pazarlarda da proje geliştirme faaliyetleri devam etmektedir.

2018 Faaliyetleri

- Çalık Enerji'nin ilk yenilenebilir EPC projesi olan Malavi'deki 19,5 MW kurulu gücündeki Tedzani-4 Hidro Elektrik Santrali projesinin inşaat çalışmaları 11 Haziran 2018'de başlamıştır.
- Çalık Enerji iştiraki olan Atayurt İnşaat A.Ş., Nisan 2018'de Ankara Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılan törenle 500 MW Entegre PV Panel Üretim Tesisi (silisyum ingot üretiminden başlamak üzere wafer, hücre ve fotovoltaik güneş paneli üretim tesisi) için Proje Bazlı Yatırım Teşvik Belgesi almıştır.
- İzmir Urla'da bulunan Demircili Rüzgâr Santrali (40 MW) ve Çeşme Karaburun'da bulunan Sarpıncık Rüzgâr Santrali (32 MW) projelerine ait 2 x 12 MW = 24 MW kapasite artışı için projelendirme ve izin çalışmaları devam etmektedir.
- 2019 yılında portföye katılması beklenen ve ön anlaşmaları yapılmış Gürcistan'da 50 MW Rüzgâr Santrali ve Sahra Altı Afrika'da 120 MW Güneş PV Santrali projelerinde İnşaat öncesi çalışmalar devam ettirilmektedir.

Rize Adacami Hidroelektrik Santrali

30 MW

İzmir Sarpıncık Rüzgar Enerjisi Santrali

32 MW

İzmir Demircili Rüzgar Enerjisi Santrali

40 MW

Çorum/Kutluca Güneş Enerjisi Santrali

9 MW

ELEKTRİK ÜRETİM

Çalık Enerji, 2023 yılına kadar yenilenebilir enerji kaynakları ağırlıklı elektrik üretimi sağlayan 1.000 MW'lık bir portföye ulaşmayı hedeflemektedir.

- Çalık Holding bünyesindeki Malatya'daki Çalık Denim tesisinin çatısında pilot uygulama için mühendislik çalışmalarına başlanmıştır.
- Bir diğer portföy genişletme stratejisi olarak, yerinde üretim santralleri konusunda çalışılmaktadır. Model ile ilgili stratejiler belirlenerek, Hibrit güç istasyonları (Solar+Dizel+Depolama) paket sistemleri oluşturulmuştur. Geliştirilen bu modüler paket, santral yatırımlarına ilave olarak müşteri ihtiyaçlarına göre belirlenmiş özel çözümler sunulmaktadır. Afrika pazarı başta olmak üzere potansiyel ülkelerdeki müşterilere, uygun finansal çözümlerle birlikte, EPC/EPC-F/BOT/IPP iş modellerinde çözümler sunulmaya başlanmıştır.

GELİŞTİRİLEN PROJELER

ADACAMI HES

Proje Başlama Tarihi: 2012
Proje Teslim Tarihi: 02.08.2013
Ünite 1 Devreye alma tarihi, 16.12.2013 Ünite 2 Devreye alma tarihi
Kurulu Güç: 2 x (14,951 MWm/14,652 MWe)

DEMİRCİLİ RES

Proje Başlama Tarihi: Eylül 2015
Proje Devreye Alma Tarihi: Eylül 2016
Kurulu Güç: 40 MW

SARPINCİK RES

Proje Başlama Tarihi: Kasım 2015
Proje Devreye Alma Tarihi: Aralık 2016'da 12 türbin devreye alınmıştır. 13. Türbin 1 Şubat 2019'da devreye alınmış olacaktır.
Kurulu Güç: 29,5 MWe/30 MWm

POLATLI GES

Proje Başlama Tarihi: 01.03.2016
Proje Devreye Alma Tarihi: 29.06.2016
Kurulu Güç: 1,07 MWp/0.93 MWe
Yıllık Enerji Üretimi: 1.671 MWh

ERZİNCAN GES

Proje Başlama Tarihi: 08.06.2017
Proje Devreye Alma Tarihi: 13.11.2017
Kurulu Güç: 5,189 MWp/4,84 MWe
Yıllık Enerji Üretimi: 8.583 MWh

ERZURUM GES

Proje Başlama Tarihi: 08.06.2017
Proje Devreye Alma Tarihi: 20.12.2017
Kurulu Güç: 5,096 MWp/4,79 MWe
Yıllık Enerji Üretimi: 8.514 MWh

AMASYA GES

Proje Başlama Tarihi: 15.08.2017
Proje Devreye Alma Tarihi: 23.02.2018
Kurulu Güç: 5,35 MWp/5,00 MWe
Yıllık Enerji Üretimi: 7.412 MWh

ÇORUM GES

Proje Başlama Tarihi: 01.08.2017
Proje Devreye Alma Tarihi: 07.02.2018
Kurulu Güç: 10,32 MWp/9,19 MWe
Yıllık Enerji Üretimi: 15.852 MWh

ELEKTRİK VE DOĞAL GAZ DAĞITIM

YEDAŞ, hâlihazırda faaliyet gösterdiği; Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop il ve ilçelerinde, 2 milyon müşteri ve 3 milyondan fazla kullanıcıya yaklaşık 5 milyon kWh elektrik dağıtım hizmeti vermektedir.

YEŞİLİRMAK ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş. (YEDAŞ)

KURULUŞ TARİHİ
2005

ÇALIŞAN SAYISI
1.286*

ORTAKLIK
YAPISI

Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş.

%99,99

Diğer

%0,01

*Taşeron dâhil

www.yesilirmakedas.com

YEDAŞ Hakkında

2005 yılında kurulan Yeşilirmak Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Türkiye’de yapılan özelleştirmeler kapsamında 2010 yılının sonunda Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından devralınmış ve Çalık YEDAŞ adı ile Çalık Holding bünyesine katılmıştır. Özelleştirme süreci ile birlikte yatırım bütçesini kamu dönemine oranla dört katına çıkaran YEDAŞ, 2011-2018 yılları arasında yapılan 1.275 milyon TL’ye yakın yatırım ile dağıtım şebekesi ve teknolojik altyapısını yenileyerek güçlendirmiştir. YEDAŞ, 2018 yılsonu itibarıyla Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop illerinde 39.367 km² alanda hizmet vermeye devam etmektedir.

Şirket, “Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerinin Hukuki Ayrıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar” kapsamında, 2012 yılsonunda Enerji Piyasası ve Düzenleme Kurulu kararıyla Perakende Satış Lisansı almıştır. Bunu takiben 2013 yılı itibarıyla, Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş. olarak iki ayrı şirkete dönüşmüştür.

YEDAŞ, hâlihazırda faaliyet gösterdiği; Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop il ve ilçelerinde, 2 milyon müşteri ve 3 milyondan fazla kullanıcıya yaklaşık 5 milyon kWh

elektrik dağıtım hizmeti vermektedir. Toplam 1.286 kişilik bir kadrosu bulunan YEDAŞ, kendi yazılım ekibini bünyesinde barındıran az sayıda şirketten biri olarak sektörde fark yaratmaktadır.

Hizmet sunduğu yerlerde istikrarlı ve güvenilir enerji dağıtımı, yüksek çalışan ve müşteri memnuniyeti ve sağladığı sosyal katkılar ile değer üretme ve öncü olma hedefini koruyan YEDAŞ, iş sağlığı ve güvenliği, teknoloji kullanımı, inovatif çözüm yaklaşımı gibi konuları ön planda tutmaktadır.

2011 yılında müşteri hizmetleri kalitesi için büyük önem taşıyan SAP kurumsal modüllerini iş süreçlerine dâhil eden YEDAŞ, SAP sistemini en başarılı ve kapsamlı kullanan ilk ve tek elektrik dağıtım şirkettir. Şirket ayrıca, Türkiye’de tek olma özelliğine sahip GIS (coğrafi bilgi sistemi) ve AMR/OSOS (otomatik sayaç okuma) ile entegre bir şekilde çalışan SAP IS-U (endüstriyel sistemler çözümleri) sistemini 2013 yılı başından itibaren canlı sisteminde kullanmaktadır.

Sektöre yönelik stratejik öncelik ve hedefleri doğrultusunda dijitalleşme alanında ilerlemeye devam eden YEDAŞ, bu bağlamda SCADA, AGİS, İşgücü Yönetim Sistemi

gibi uzaktan izleme ve kontrol etme sistemlerini geliştirerek, daha fazla müşteriye ulaşmayı hedeflemektedir. Ayrıca Big Data projesiyle sahadan aldığı ve mevcut verileri analiz edip ilişkilendirerek tedarik sürekliliğini ve hizmet kalitesini iyileştirmektedir.

Şirket'in öncelikli amacı; iş süreçlerinde verimliliği artırarak sorumluluk bölgesindeki 2 milyon müşterisine kaliteli ve kesintisiz hizmet sunmaktır. YEDAŞ, bu amaç doğrultusunda belirlediği "2019 yılında kurumsal ve operasyonel mükemmellik alanında Avrupa'nın ilk 10 şirketi arasında olmak" vizyonunu, yüksek müşteri memnuniyetini temel alan ve uluslararası kalite standartlarını hedefleyen teknolojik yatırımları ile istikrarlı bir biçimde gerçekleştirmektedir.

2018 Yılında Öne Çıkan Gelişmeler

Dijital dünyada yaşanan gelişmelerle birlikte yeni teknolojilerin etkin kullanılmasına büyük önem veren YEDAŞ, bu kapsamda 2018 yılında tüketicilerin bağlantı başvurularını web sitesi üzerinden çevrimiçi gerçekleştirebilmesi için EDAŞ Online portalını oluşturmuştur. Şirket ay-

2011-2018 Yılları Yatırım Miktarı
1,3 milyar TL

Elektrik Dağıtım Hizmeti Verilen Kullanıcı Sayısı
3 milyon+

Abone Sayısı
2 milyon

Toplam Dağıtılan Elektrik Miktarı
5 milyon kWh

2018 yılında sosyal sorumluluk projelerine hız kesmeden devam eden YEDAŞ, kuşların elektrik akımına kapılmasını önlemek için, 625 bin TL bütçe ile yaklaşık 1 milyon kuşun göç yolları üzerinde bulunan elektrik dağıtım hatlarına, hat izolasyonu ve kuş koruma aparatı montajı yaparak kuş ölümlerinin önüne geçmiştir.

rica, saha ekiplerinin şebekenin durumunu tabletler üzerinden anında tespit ederek hızlı müdahale edebilmesi için hayata geçirdiği Mobil İşgücü Yönetimi Projesi'nin üçüncü fazı olan WFM Mobil GIS ile SCADA, GIS, SAP ile entegrasyonunu tamamlayarak; dijitalleşmeyi saha süreçlerine de taşımıştır. YEDAŞ, AGİS projesi kapsamında dağıtım bölgesindeki 12 binden fazla dağıtım trafosunu ve yaklaşık 40 bin alçak gerilim fideri üzerinde 120 bin noktayı uzaktan izleyebilmektedir.

Dağıtım şebekesinde arazi içerisindeki uzun hatlarda arıza tespitinin yapılabilmesi, detaylı saha tespitleri yapılarak daha etkin bakım ve yatırım faaliyetlerinin yürütülebilmesi, efektif kaçak tarama operasyonları yapılabilmesi amacıyla 2018 yılında ilk uygulaması yapılarak; DRONE kullanımına geçilmiştir.

2018 yılında sosyal sorumluluk projelerine hız kesmeden devam eden YEDAŞ, kuşların elektrik akımına kapılmasını önlemek için, 625 bin TL bütçe ile yaklaşık 1 milyon kuşun göç yolları üzerinde bulunan elektrik dağıtım hatlarına, hat izolasyonu ve kuş koruma aparatı montajı yaparak kuş ölümlerinin önüne geçmiştir.

YEDAŞ, çalışanlarının sağlığı için sürekli farkındalık projeleri ile gü-

venlik kurallarına uyulmasının bir yaşam tarzı olarak benimsenmesi için çalışmaktadır. Şirket'te "işbaşı konuşmaları" yapılarak göreve başlayacak çalışanların kuralları hatırlamaları ve uygulamaları sağlanmaktadır. Her ilin iş sağlığı ve güvenliği ekipleri, her gün saha denetimleri gerçekleştirerek bilgilendirmeler yapmaktadırlar. Yöneticiler, saha ekiplerini çalışmalar esnasında ziyaret ederek güvenlik önlemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması yönünde değerlendirmelerde bulunmaktadırlar. Gün içinde sürekli kurallara ilişkin bilgilendirmeye yönelik mesajlar gönderilmektedir. Her ilde iş sağlığı güvenliği kurallarına uygun davranan ekipler "Ayın Altın Ekibi" olarak ödüllendirilmektedir.

2018 Yılında Gerçekleştirilen Yatırımlar

2018 yılı boyunca; 239,3 milyon TL şebeke yatırımı, 5,6 milyon TL şebeke işletim sistemi, 6,6 milyon TL sayaç ve 17,3 milyon TL çevre, güvenlik ve diğer yatırım alanlarına olmak üzere toplam 268,8 milyon TL değerinde yatırım gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda; 385 adet transformatör, 213 km enerji nakil hattı, 1.970 kırsal/köy şebeke, 104 km yeraltı şebekesi, 81 km müstakil aydınlatma, 63 adet dağıtım merkezi/ Kesicili Ölçü Kabini tesis edilmiştir.

2018 yatırımları kapsamında YEDAŞ'a ait transformatörlerin %2,9'unda; dağıtım hatlarının ise %3,3'ünde yenileme/ilave şebeke tesisi yapılmıştır. Elektrik tedarik sürekliliği ve teknik kalitenin iyileştirilmesine yönelik planlarını hayata geçiren YEDAŞ, yatırım yapılan bölgelerdeki elektrik kesintisi sayılarında %35; kesinti sürelerinde ise %48 oranında iyileşme sağlamıştır.

Kalite Standartları ve Sertifikaları

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi
- ISO 18295-1 Müşteri İletişim Merkezleri Yönetim Sistemi

2018 Yılında Alınan Ödüller

- YEDAŞ, Mobil GIS Projesi ile 25 Ekim 2018 tarihinde SAP Now etkinliğinde "Yılın Mobil Ödülü"ne layık görülmüştür.

Finansal Özet (Milyon TL)	2016	2017	2018
Toplam Varlıklar	1.190	1.512	2.053
Net Satışlar	694	828	899
Toplam Özkaynak	554	770	978
FAVÖK	501	549	759
FAVÖK Marjı (%)	72	66	84

Hayatın vazgeçilmez unsuru olan elektrik enerjisini müşterilerine, kaliteli, güvenilir, sürekli ve uygun fiyatlı sunan YEPAŞ, müşterilerine hızlı ve saygılı hizmet vermek için sağlam temelli ve başarılı çalışmalarına 2018 yılında da devam etmiştir.

YEŞİLİRMAK ELEKTRİK PERAKENDE SATIŞ A.Ş. (YEPAŞ)

KURULUŞ TARİHİ
2012

ÇALIŞAN SAYISI
222

ORTAKLIK
YAPISI

Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş.
%99,99
Diğer
%0,01

www.yepas.com

Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş. (YEPAŞ), 16.11.2012 tarihinde Samsun Ticaret Sicili'nde tescil edilmiş ve kuruluşu gerçekleşmiştir. Şirket'e 27.12.2012 tarih ve 4207-2 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu kararıyla EPS/4207-2/2498 sayılı Perakende Satış Lisansı verilmiştir. Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerinin, Hukuki Ayrıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında yapılan kısmi bölünme işlemiyle perakende satış faaliyetinin ayrışması 31.12.2012 tarihinde tescil edilmiştir. YEPAŞ, 01.01.2013 tarihi itibarıyla Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop (Yeşilirmak Dağıtım Bölgesi) illerini kapsayan bölgede perakende satış ve perakende hizmetleri vermektedir.

YEPAŞ, Türkiye genelinde sanayi kuruluşlarından, mesken tüketimi yapan bireysel müşterilerine kadar geniş bir müşteri yelpazesine elektrik tedarik hizmeti vermektedir. Bununla birlikte, Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. (YEDAŞ) bölgesinde bulunan düzenlenen tarifeden elektrik kullanan tüketicilere, serbest tüketici niteliğine haiz olup bu hakkını kullanmayan tüketicilere ve son kaynak tedarikçisi olarak serbest tüketicilere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen düzenlemeye tabi perakende satış tarifi üzerinden elektrik satmakla

görevlendirilmiş şirkettir. Bunun dışında bölgedeki serbest tüketicilere, şartları tamamıyla serbest piyasa koşullarına göre belirlenmiş elektrik enerjisi tedarikini ikili anlaşma yoluyla sağlamaktadır. Son kaynak elektrik tedarikçisi görevine sahip olan YEPAŞ, müşterilerine elektrik tedariki kapsamında her türlü pazarlama, satış, müşteri hizmetleri (abonelik-faturalama-tahsilat) faaliyetlerini de gerçekleştirmektedir.

Liberalleşen elektrik piyasası dâhilinde serbest tüketicilere sunmuş olduğu bu hizmetlerin dışında serbest tüketici olmayan ya da bu hakkını kullanmayan müşterileri için de Elektrik Piyasası Mevzuatının kendisine yüklemiş olduğu görevli tedarik şirketi misyonu dâhilinde hizmetler üretmektedir. Müşterilerin elektrik faturalarının doğru ve zamanında düzenlenmesi, hızlı olarak ulaştırılması ve bu faturalarının hızlı, ücretsiz ve alternatif kanallardan tahsilatının yapılabilmesi için sürekli iyileştirmeler yapmaktadır.

YEPAŞ, 2018 yılında, toplam satış hacmini %2.39 artırırken; toplam müşteri sayısında %4, serbest tüketici sayısında ise %99,31 azalış gözlemiştir. Serbest tüketicilere yapılan satışlar, bir önceki yıla göre %84 oranında azalarak toplam 231.295.843 kWh olarak gerçekleşmiştir.

Hayatın vazgeçilmez unsuru olan elektrik enerjisini müşterilerine, kaliteli, güvenilir, sürekli ve uygun fiyatlı sunan YEPAŞ, tüm iş süreçlerini sürdürülebilir müşteri memnuniyeti temelinde oluşturarak müşterilerine hızlı ve saygılı hizmet vermek için sağlam temelli ve başarılı çalışmalarına 2018 yılında da devam etmiştir. Müşterilerine yenilikçi ve müşteri odaklı pazarlama ve satış hizmetleri sunan YEPAŞ, yüksek teknolojiye dayalı altyapısı ile müşterilerinin ihtiyaçlarına göre ürünler, hizmetler ve çözümler geliştirmektedir. Yapılan yatırımlar ile elektrik perakende sektöründe en gelişmiş bilgi sistemleri donanım ve uygulama altyapısı kullanılmaktadır. Elektrik tedariginde ilk etapta fiyat en önemli faktör gibi görünse de, tedarikçinin piyasa deneyimi, bilgisi, satış öncesi ve sonrasındaki hizmetinin kalitesi de büyük önem taşımaktadır. YEPAŞ, müşterilerinin faaliyet gösterdikleri sektörleri tanıyarak, doğru analizler ile müşterilerinin ihtiyaçlarına yönelik ürün ve hizmetler sunmaktadır.

YEPAŞ, serbest tüketici statüsündeki sanayi ve ticarethane müşterilerine elektrik satışı gerçekleştirirken, hızla değişen pazar dinamiklerini dikkate alarak müşterilerinin ihtiyaçlarını yakından takip ederek yarattığı etkili çözümlerle sektöre yön vermektedir. Şirket, sadece fiyat değil müşteri memnuniyeti odaklı yaklaşımı ile müşterilerin kendi iş alanlarındaki faaliyetlerini desteklemektedir.

Toplam Abone Sayısı
2 milyon

Toplam Tüketilen
Enerji Miktarı
5,10 GWh

2018 yılı YEPAŞ için, maliyetlerin etkin olarak yönetildiği, verimliliğin esas alınarak çözümlerin ve iş modellerinin sürekli geliştirildiği bir yıl olmuştur.

Rekabet Avantajları

- En gelişmiş bilgi sistemleri donanım ve uygulama altyapısını kullanmak,
- Çağdaş sistemlerle yüksek müşteri memnuniyeti,
- Teknoloji yatırımlarına büyük önem vermesi,
- Uluslararası standartlarda hizmet kalitesi,
- Etkili çözümlerle hizmet sektörüne yön vermek.

Kalite Standartları ve Sertifikaları

- ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi
- ISO/IEC 27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 10002:2014 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi

2018 Yılında Öne Çıkanlar

YEPAŞ, 2018 yılında sektörde yaşanan olumsuz gelişmelere hızlı bir şekilde tepki vermiş ve gerekli tedbirleri alarak; geçiş dönemi olarak adlandırdığı bu dönemi Şirket'i geleceğe hazırlama adına bir fırsat olarak değerlendirmiştir. Bu dönemde YEPAŞ, bölgesel elektrik satış şirketinden ulusal elektrik satış şirketine dönüşme vizyonu çerçevesinde; Bilgi Teknolojileri altyapısında, müşteri hizmetleri merkezlerinde ve tahsilat kanallarında iyileştirme çalışmaları gerçekleştirmiştir.

2018 yılı, maliyetlerin etkin olarak yönetildiği, verimliliğin esas alınarak çözümlerin ve iş modellerinin sürekli geliştirildiği bir yıl olmuştur. Bu faaliyet döneminde, yurt dışına ilk elektrik ihracatını gerçekleştirmeyi başaran YEPAŞ, uzman kadrosu ile bölgesel elektrik piyasalarını ve olası ticari fırsatları yakından takip etmektedir.

Grup içi sinerjiyi etkin olarak değerlendirmek için Çalık Holding iştirakleri ile iş birlikleri gerçekleştiren YEPAŞ, Aktif Bank N Kolay ile geliştirmiş olduğu ortak projede dâhilinde bölge içerisindeki YEPAŞ işlem merkezlerini, YEPAŞ N Kolay Yetkili İşlem Merkezleri haline dönüştürmüş olup, bu şekilde daha yaygın, daha verimli hizmet kanalları kurulmuştur. Bu yeni konseptte oluşturulan YEPAŞ N Kolay Yetkili İşlem Merkezlerinde 2018 yılında, konvansiyonel N Kolay hizmetlerinin yanı sıra elektrik abonelik işlemleri, tahsilat işlemleri, serbest tüketici işlemleri ve her türlü müşteri hizmetlerine yönelik işlem yapılabilir hale getirilmiştir. Sağlanan bu iş birliği sonrasında Samsun, Sinop, Ordu, Çorum, Amasya il ve ilçelerinde oluşturulan 66 YEPAŞ N Kolay Yetkili İşlem Merkezinin yanında yaklaşık 850 N Kolay Kiosk noktasıyla müşterilere hizmet sunulmaktadır.

Öte yandan 2018 yılı, YEPAŞ hizmet merkezlerinde elektrik dışı ürün ve hizmetlerin satışına odaklanılan bir yıl olmuştur. Grup iştirakleri olan N Kolay, Sigortayeri ve ÇEDAŞ/ YEPAŞ iş birliği ile YEPAŞ müşterilerine, sözleşme işlemleri için yasal olarak bulunması gereken DASK sigortasının satışına aracılık hizmetleri verilmeye başlanmıştır. Pilot uygulamalarla başlanan projede önemli gelişmeler sağlanmış ve ciddi poliçe adetleri yakalanmıştır.

YEPAŞ, gelişen piyasa şartları dâhilinde kaçınılmaz hale gelen ve sektör düzenleyicisi olan EPDK tarafından geliştirilmesi gereken yasal mevzuat değişikliklerinin tamamlanması halinde pek çok ürün ve/veya hizmetin aynı kanal üzerinden satışının başarılı bir şekilde yapılabileceğini test etmiştir.

Bunun yanı sıra "YEPAŞ Avantajlar Dünyası" ismi altında 2016 yılında oluşturulan Müşteri Sadakat Programını geliştirmeyi hedefleyen YEPAŞ, yerel ve ulusal bazda pek çok marka iş birliğine imza atarak; YEPAŞ müşterilerine pek çok avantaj fırsatı sağlamaktadır.

Finansal Özet (Milyon TL)*	2016	2017	2018
Toplam Varlıklar	548	503	649
Net Satışlar	1.259	1.490	1.945
Toplam Özkaynaklar	34	56	82
FAVÖK	49	25	39
FAVÖK Marjı (%)	4	2	2
* Tablo yalnızca YEPAŞ'ın verilerini içermektedir.			

ELEKTRİK VE DOĞAL GAZ DAĞITIM

Kosova Çalık Limak Energy Sh.A., müşteri takibi konusunda sürekli olarak gerçekleştirdiği yeniliklerle gelişmekte olan pazarda, abone sayısını 2018 yılında da artırmaya devam etmiştir.

KOSOVO ÇALIK LİMAK ENERGY SH.A. (KEDS)

KURULUŞ TARİHİ
2012

ÇALIŞAN SAYISI
2.170

Çalık Enerji Sanayi ve
Ticaret A.Ş.
%50

Limak Yatırım Enerji
Üretim İşletme Hizmetleri
ve İnşaat A.Ş.
%50

www.keds-energy.com

www.kesco-energy.com

Çalık Holding ve Limak Holding ortaklığıyla 2012 yılında ihalesi kazanılan Kosova Çalık Limak Energy Sh.A., Avrupa'nın en genç ülkesi Kosova'da, elektrik dağıtım ve perakende alanında 2.170 çalışanı ile faaliyet göstermektedir. Şirket, Kosovo Electricity Distribution Company J.s.c. (KEDS) ile dağıtım, Kosovo Electricity Supply Company J.s.c. (KESCO) ile kamu enerji tedarikçisi olarak faaliyetlerini yürüten yetkili tek firma olup, Kosova'nın net elektrik enerjisi tüketiminin %100'ünü karşılamaktadır.

Çalık ve Limak Grubu'nun elektrik sektöründeki bilgi ve tecrübesinden aldığı güç ile hedeflerine doğru kararlı adımlarla ilerleyen Şirket'in; düşük fiyatlarla güvenilir elektrik tedariki sağlamak için tasarladığı ve adım adım hayata geçirdiği "10 Yıllık Dağıtım Sistemi Operatör Ağı Geliştirme Planı" (2014-2023) ile güvenilir çalışma sistemleri ve koordineli müşteri takibi konusunda sürekli olarak gerçekleştirdiği yenilikler, gelişmekte olan pazarda abone sayısını sürekli artırmasını sağlayan en önemli özellikleridir.

Sektöründe 2013 yılından bu yana faaliyet göstermekte olan KEDS ayrıca, teknik ve ticari kayıpların azaltılması, enerji transferi operasyonlarının yeniden inşası sayesinde

de enerjiye erişimin artırılması, yeni teknolojiler ve etkin tedbirler geliştirilerek verimliliğin yükseltilmesi ve sosyal sorumluluk ilkesi çerçevesinde özellikle eğitim ve istihdam alanlarında gençlere kayda değer fırsatlar sunulması yönünde attığı adımlarla önemli farklar yaratmaktadır. KEDS, 2013 yılında 470.000 olan abone sayısını, 2018 yılsonu itibarıyla 561.812'ye çıkarmıştır. Bu başarıda Kosova'nın genç bir nüfusa sahip olmasının yanı sıra özelleştirmeden bu yana hız verilen yatırımların payı büyüktür. 2018 yılında Kosova'da 4.997 GWh elektrik dağıtımını gerçekleştirmiştir.

KEDS, 2018 yılında büyük bölümü şebeke altyapısının yenilenmesi ve modernleşme faaliyetleri için kullanılan yaklaşık 23 milyon avro yatırım gerçekleştirmiştir.

Yasal bir hükümlülük olan ayrı fiyatlandırma sürecini 2014 yılsonunda başarıyla tamamlayan KEDS, bu sürecin sonucu olarak, kamuya elektrik teminini Çalık Limak Grup bünyesinde 2015 senesinde kurulan KESCO'ya devretmiştir. Ruhsatın KESCO'ya devredilmesi sonrasında 250 çalışan KEDS'ten KESCO'ya geçirilmiştir.

Müşterilerin sorularını cevaplamak ve sorunlarına çözüm bulmak için call center hizmeti 7/24 çalışacak şekilde modernize edilmiştir. KESCO yerel elektrik üretimi olmadığında dahi müşterilerine düşük fiyatlar da elektrik temin etmeyi başarmıştır. Kosova'daki kullanıcıların hepsi KESCO müşterisidir.

Sektörde Önemli Adımlar

- KEDS, teknik ve ticari kayıpların azaltılması amacıyla son üç yılda yaklaşık 100 milyon avro yatırım yapmıştır.
- Enerji dağıtım faaliyetlerini yeniden yapılandıran Şirket, enerji erişimini önemli ölçüde artırmış ve hâlihazırda aylık, gün öncesi ve gün içi fiyatlandırma bağlamında yaklaşık 60 ticari tarafla çalışmaktadır.

- Yeni teknolojilerin ve etkin tedbirlerin hayata geçirilmesi neticesinde operasyon verimini artırmaya devam ederek verimlilik hedeflerinin üzerinde performans göstermiştir.
- Gençlerin dünya çapında üniversite eğitime erişmelerini ve istihdamını sağlayan, diğer kurumlara da bu gibi sosyal sorumluluk projelerinde öncülük eden KEDS Akademi'nin beşinci nesil eğitimleri başarı ile tamamlanmış ve altıncı nesil eğitimleri başlamıştır.
- Şirket, Keds Akademi projesi için, Best Business Awards'tan Best Corporate Social Responsibility ödülü almıştır.
- Kosova'daki tüm paydaşlarının toplam faydasını maksimize edecek şekilde orta ve uzun vadeli yatırım planını tamamlamıştır.

Rekabet Avantajları

- Pazardaki tek aktör oluşu,
- Bölgesel bir oyuncu olarak konumlanması,
- İlave projeleri üstlenebilecek önemli bir insan gücüne sahip olması,
- Bağımsız karar verebilme imkânı.

KEDS'in Elektrik Dağıtım ve Perakende Alanındaki Stratejisi

- Yüksek verimi ön planda tutan iş süreçleri ile abonelerine yeterli ve düşük maliyetlerle elektrik hizmeti vermek,
- Arz güvenliğini iyileştirmek üzere SAIDI (Ortalama Sistem Kesinti Süresi Endeksi) ve SAIFI (Ortalama Sistem Kesinti Sıklığı Endeksi) değerlerinde uluslararası standartlara ulaşmak amacıyla, planlı bakım ve şebeke yenileme yatırımlarını sürdürmektedir.

Finansal Özet (Milyon TL)	2016	2017	2018
Toplam Varlıklar	664	864	1.159
Net Satışlar	928	1.296	1.706
Toplam Özkaynaklar	448	645	922
FAVÖK	154	146	208
FAVÖK Marjı (%)	17	11	12,2

ELEKTRİK VE DOĞAL GAZ DAĞITIM

Yatırım önceliklerini şebeke iyileştirilmesi, kaliteli ve kesintisiz enerji dağıtımı, teknolojik altyapı ve müşteri memnuniyeti olarak belirleyen Aras EDAŞ, özelleştiği 2013 Temmuz ayından bu yana toplam 1 milyar TL'nin üzerinde yatırım yapmıştır.

ARAS ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş. (ARAS EDAŞ)

KURULUŞ TARİHİ
2012

ÇALIŞAN SAYISI
1.706

Doğu Aras Enerji Yatırımları A.Ş.
%100

www.arasedas.com

Aras EDAŞ Bölgesi

Aras EDAŞ, Erzurum merkez olmak üzere; Ağrı, Ardahan, Bayburt, Erzincan, Iğdır ve Kars illerini kapsayan yedi ilde 2,2 milyon vatandaşa hizmet vermekle beraber yaklaşık 1 milyon müşteriye elektrik dağıtım hizmeti gerçekleştirmektedir.

Türkiye yüz ölçümünün %11,1'ini kapsayan Aras EDAŞ bölgesinin 70.457 km²lik coğrafyasında, tarım ve özellikle hayvancılık önemli bir geçim kaynağı olarak dikkat çekmektedir.

İl	Alan (km ²)
Ağrı	11.276
Ardahan	5.576
Bayburt	3.652
Erzincan	11.874
Erzurum	25.055
Iğdır	3.582
Kars	9.442
Toplam	70.457

Yatırım Faaliyetleri

2018 yılında toplam 188 milyon TL'lik yatırım gerçekleştiren Aras EDAŞ, özelleştiği 2013 Temmuz ayından bu yana toplam 1.045 milyon TL'lik yatırım yapmıştır. Aras EDAŞ'ın yatırımlardaki öncelikleri:

- Şebekenin iyileştirilmesi,
- Teknolojik altyapı,
- Kaliteli ve kesintisiz enerji dağıtımı,
- Müşteri memnuniyetidir.

2018 Yatırım Projeleri

Şirket, sorumluluk bölgesi olan Ağrı, Ardahan, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Iğdır ve Kars illerinde bulunan AG+YG (OG) elektrik dağıtım şebekelerinde teknik kalite ve enerji sürekliliğini sağlamak ve arıza sayılarını minimuma indirmek amacıyla yıl boyunca yenileme, iyileştirme, gerilim dönüşümü ve ilave şebeke çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda, 2018 yılında;

- 200 km ENH (Enerji Nakil Hattı) yapılması,
- 185 adet yeni trafo yapılması,
- 50 adet köy şebekesinin yenilenmesi,
- 15 adet il-ilçe şebekesinin yenilenmesi,
- Kaçak kullanımını engellemek için PLC sayaçların devreye alınması başlıca yatırım projeleri olmuştur.

Rekabet Avantajları

- Coğrafi açıdan stratejik öneme sahip bir bölgede yer alıyor olmak,
- Doğu Anadolu Bölgesi'nin en büyük kurumsal şirketi olmak,
- Teşvik programlarının olduğu bölgede yer almak.

Sektördeki "İlk"leri ve "En"leri

- Aras Elektrik Dağıtım bölgesinde SCADA altyapısını 2018'de kurmuş; dağıtım şebekesinin yüksek gerilim seviyesinde %100'e yakın oranda uzaktan izleme ve kontrol imkânına kavuşmuştur.
- Aras EDAŞ Mobil uygulaması, tüketicilerin hizmetine sunulmuştur.

Hedefler

- Elektrik dağıtım sektörüne öncülük eden evrensel bir marka olmak,
- Avrupa'daki dağıtım şirketleri arasında da büyüme trendini sürdürerek, müşteri odaklı başarıyı kalıcı kılmak,
- Dünya standartlarını hedefleyen teknolojik altyapıya sahip olmak,
- Sıfır iş kazası hedefini gerçekleştirmek.

2018'de Öne Çıkan Gelişmeler

Aras EDAŞ 2018 yılında;

- 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikasına ek doküman (27019) dâhil etmiştir.
- Uzaktan İzleme ve Kontrol merkezi (SCADA) sistemini devreye alınmıştır. Coğrafi Bilgi Sistemi veri tabanlı, Kesinti Yönetim Sistemi (OMS) ve bu sistemle entegre olarak çalışan İş Gücü Yönetim Sistemi (WFM) devreye alınmıştır.
- Uzaktan İzleme ve Kontrol merkezi (SCADA) ile Coğrafi Bilgi Sistemini devreye almıştır.

- İç ve dış müşterilere periyodik olarak memnuniyet anketleri yapılmıştır.

Yeni Uygulama, Yeni Ürün ve Yeni İş Birlikleri

- Aras EDAŞ'ın akademik kurulu olan Aras Akademi, hizmet bölgesinin önemli üniversitelerinden Ağrı İbrahim Çeçen Üniversiteleri ile Eğitim ve İşbirliği Protokolünü imzalayarak eğitim protokollerinin üniversite boyutunu tamamlamıştır.
- Aras Akademi, faaliyet alanındaki üniversiteler ile yürüttüğü iş birliği protokolünün yanı sıra akademi çalışmalarında yapısal değişikliğe giderek; bünyesine "Tematik Liseler"i de katmış ve eğitim iş birliği yelpazesine ortaöğretim kurumlarını da dâhil etmiştir. İl Millî Eğitim Müdürlükleri ile ortak başlayan çalışma, Aras Akademinin işlerlik metodunu ortaöğretim kurumlarına yönlendirmiştir.

Ödüller

- Capital Dergisi'nin düzenlediği, "Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi Araştırması"nın sonuçlarına göre, Aras EDAŞ, sektöründe "Çalışan Sayısını En Çok Artıran Şirket" olmuştur.
- Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın başlatmış olduğu "Millî İstihdam Seferberliği Programı" çerçevesinde Aras EDAŞ'ın Ardahan İl Koordinatörlüğü, istihdama en çok katkı sağlayan şirket olmuştur.

Kalite Standartları ve Sertifikaları

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi
- ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi

Finansal Özet (Milyon TL)	2016	2017	2018
Toplam Varlıklar	881	1.022	1.150
Net Satışlar	551	621	726
Toplam Özkaynaklar	298	399	491
FAVÖK	162	220	252
FAVÖK Marjı (%)	29	35	35

ELEKTRİK VE DOĞAL GAZ DAĞITIM

Türkiye'nin üçüncü büyük doğal gaz dağıtım şirketi Bursagaz, 900 binin üzerinde abonesi, teknoloji odaklı yönetim anlayışı ile Türkiye'de örnek uygulamaları hayata geçirmektedir.

BURSA ŞEHİRİÇİ DOĞALGAZ DAĞITIM TİCARET VE TAAHHÜT A.Ş. (BURSAGAZ)

KURULUŞ TARİHİ
1992

ÇALIŞAN SAYISI
255

EWE AG Enerji
%80

Çalık Enerji
%10

Bursa Büyükşehir Belediyesi
%10

www.bursagaz.com

1992 yılında BOTAŞ tarafından doğal gaz satışı yapmak amacıyla kurulan Bursagaz, 2004 yılında özelleştirme ihalesiyle Çalık Enerji bünyesine katılmış. Çalık Enerji 2008 yılında Bursagaz'ın çoğunluk hisselerini EWE AG Enerji'ye satmıştır. Türkiye'nin üçüncü büyük doğal gaz dağıtım şirketi Bursagaz, 900 binin üzerinde abonesi, teknoloji odaklı yönetim anlayışı ile Türkiye'de örnek uygulamaları hayata geçirmektedir.

Stratejik yönetim alanında başarısını 2015 yılında aldığı Hall of Fame for Executing Strategy" (stratejik yönetimde başarı) ödülü ile de kanıtlayan Bursagaz bu alanda da her geçen gün çalışmalarını çeşitlendirmektedir. Sürdürülebilir kalkınma düşüncesi ile bağdaştırdığı stratejik hedeflerini teknolojik gelişmelere entegre ederek uyguladığı SCADA, Yol-Bil, CBS sistemleriyle şebekenin kontrolünü ve dağıtım hatlarının etkili bir biçimde yönetimini sağlamaktadır.

İlklerin öncüsü Bursagaz, 2012 yılında başlattığı İnsan Kaynakları süreçlerini kapsayan Dönüşüm Projesi ardından ortaya sunduğu çalışmaların uluslararası alanda geçerliliğini tescillemek amacıyla IIP- Investors in People (İnsana Yatırım Yapanlar) standardizasyon alanındaki çalış-

malarına hız kazandırmıştır. 2014 yılında ulusal enerji ağının ilk ve tek IIP sertifikasına sahip olan şirket unvanını kazanmıştır. Great Place to Work (GPTW) tarafından Türkiye çapında yürütülen Türkiye'nin En İyi İşverenleri Ödülleri kapsamında, 2014 yılında Türkiye'nin en iyi işvereni seçilmiştir.

Müşteri hizmetleri yapılanmasında yenilikçi bir yaklaşım olan Ofisiz Hizmet İş Modeli'nin uygulayıcısı Bursagaz, konusunda uzman 55'in üzerinde müşteri temsilcisinin görev yaptığı, güncel teknoloji ile donatılmış çağrı merkezi ile Bursa halkının her türlü talep, öneri ve şikâyetine çözüm üretmektedir.

Lisans alanını her yıl genişleten ve %90'ın üzerinde müşteri memnuniyeti oranına ulaşan Şirket'in şebeke uzunluğu 2018 yılsonu itibarıyla 6.447 km'ye ve dağıttığı gaz hacmi ise 2.43 milyar m³e ulaşmıştır. EFQM tarafından 2008 yılı Avrupa Kalite Büyük Ödülü'ne 2017 yılında ise Bursagaz, çevreye duyarlı genel müdürlük binası ile en yüksek sertifika seviyesi Platinum LEED (Leadership in Energy and Environmental Design - Enerji ve Çevresel Tasarımda Liderlik) Sertifikası'na layık görülen Bursagaz, "dünya klasmanında bir şirket olma" vizyonunu çerçevesinde, şirket stratejilerini

mevcut yönetim sistemleri içerisinde yer alan uluslararası standartlar doğrultusunda icra etmeye devam etmektedir. Bursagaz, operasyonel faaliyetlerinin yanı sıra, toplumsal gelişmeyi destekleyen eğitim, kültür ve sportif alanlarda kurumsal sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirmektedir.

Bursagaz Dağıtım Ağı

- Bursa (İl Merkezi)
- İznik
- Kestel
- Nilüfer
- Osmangazi
- Yıldırım
- Mudanya

Bursagaz'ın Rekabet Avantajları

- Bursagaz, etkin şebeke yönetime yönelik güçlü sistemlere sahiptir (SCADA, GIS, Deprem Risklerinin Yönetim Sistemi, SPRING vb.).
- Bursagaz, güçlü mali yapısı ile ekonomiye değer katan bir şirkettir.
- Yenilikçi bakış açısı ve inovasyonla geliştirilen AR-GE projeleri ile sektörde öncü olan Bursagaz'ın bugüne kadar altı Ar-Ge projesi EPDK'dan onay almıştır.
- Bursagaz, yerelde ve ulusalda pozitif marka algısına sahiptir.
- Monopol bir piyasada hizmet veren Bursagaz, buna rağmen rekabetçi bir piyasadaymış gibi özel bir hizmet anlayışına sahiptir (Abonelik hizmetleri, çağrı merkezi, çözüm noktası, online hizmetler vb.).

Kalite Standartları ve Sertifikaları

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi
- ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 22301 Toplumsal Güvenlik ve İş Sürekliliği Yönetim Sistemi
- ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi

ELEKTRİK VE DOĞAL GAZ DAĞITIM

Kayseri'nin ihtiyacı olan güvenli ve kesintisiz enerji arzının sağlanmasında büyük rol oynayan Kayserigaz, 2018 yılında abonelerine toplam 619 milyon m³ doğal gaz arz etmiştir.

KAYSERİGAZ KAYSERİ DOĞALGAZ DAĞITIM PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş (KAYSERİGAZ)

KURULUŞ TARİHİ
2003

ÇALIŞAN SAYISI
136 Kayserigaz
92 Enervis

EWE AG Enerji
%80

Çalık Enerji
%10

Kayseri Büyükşehir Belediyesi
%10

www.kayserigaz.com.tr

2003 yılında kurulan Kayserigaz, EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu) tarafından Türkiye'de gerçekleştirilen ilk doğal gaz dağıtım ihalesi kapsamında faaliyetlerine başlamıştır.

Kayserigaz her geçen yıl artan sayıda aboneye ulaşmaktadır. Kayseri'nin her caddesine ve sokağına hizmet götürmüş olan Şirket; imarlı alanların tamamına yakın bölümüne doğal gaz arzını sağlamıştır.

Dünya ölçeğinde bir başarı hikâyesine dönüşen Kayserigaz Çözüm Noktası ve Çağrı Merkezi, Şirket'e aboneleriyle tek ve bütünlük bir platform üzerinden iletişim kurma ve yönetme imkânı sunmaktadır.

Abonelerden gelen soru, talep ve beklentiler tek merkezden çözüme kavuşturulmakta; aboneler Çağrı Merkezine 7/24 ihtiyaç duydukları anda ulaşabilmektedir. Ek olarak, Kayserigaz, Canlı Destek Hattı ve sosyal platformlar üzerinden de abonelerle sürekli ve etkileşimli iletişim sağlamaktadır.

Kayseri'nin ihtiyacı olan güvenli ve kesintisiz enerji arzının sağlanmasında büyük rol oynayan Kayserigaz, 2018 yılında abonelerine toplam 619 milyon m³ doğal gaz arz etmiştir. Kayserigaz, doğal gaz hiz-

metleri sunduğu ilk günden bugüne şehirdeki hava kirliliğinin azalmasına da önemli bir katkı sağlamıştır.

Kayserigaz Dağıtım Ağı

- Kayseri (İl Merkezi)
- Kocasinan
- Bünyan
- İncesu
- Develi
- Hacılar
- Melikgazi
- Talas
- Tomarza
- Yahyalı
- Yemliha
- Yeşilhisar

Sektördeki "İlk"leri ve "En"leri

- ISO 31000 sertifikasına sahip ilk doğal gaz şirkettir.
- 2003 yılında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun ilk doğal gaz dağıtım ihalesi
- Kayserigaz'ın uygulamaya başladığı ve SAP (Systems Analysis and Program Development) sistemi ile entegre kullanılan Bar-kod Sistemi Türkiye'de bir ilk olma özelliği taşımaktadır.
- Kayserigaz ISO 45001'e geçiş çalışmalarını başlatmıştır. Kayserigaz ekibi, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Baş Denetçi eğitimini alarak Türkiye'deki ilk baş denetçilerden olmaya hak kazanmıştır.

- 2018 yılında müşteri memnuniyeti oranı %99 olmuştur.
- 2018 yılında çalışan memnuniyeti oranı %86 olmuştur.

Kalite Standartları ve Sertifikaları

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
- 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi
- ISO 31000 Kurumsal Risk Yönetimi Sistemi

Rakamlarla 2018 Faaliyetleri

- **2018 Yatırım Miktarı:** 62,3 milyon TL (Şebeke + Şebeke Harici)
- **2018 Yılı Metraj:** 556 km
- **2018 Yılı Sonu Toplam Metraj:** 4.830 km
- **2018 Aralık Sonu Abone Sayısı:** 520.515 BBS
- **2018 Tüketimler (Sm³)**

Konut	351.628.111
Serbest	92.007.046
Taşıma	174.625.079
Toplam	618.260.236

AR-GE ÇALIŞMALARI

Gelişmekte olan yenilenebilir enerji sektörüne büyük önem veren Çalık Enerji; Endüstri 4.0, dijitalizasyon, depolama sistemleri, akıllı şebekeler gibi sektöre yön verecek yeni eğilimleri yakından takip etmektedir.

Enerji sektörünün geleceğini katma değeri yüksek, verimliliği artıracak, yenilikçi, çevre dostu teknolojilerin belirleyeceği vizyonu ile çalışmalarını şekillendiren Çalık Enerji, gelişen trendler doğrultusunda Ar-Ge ve inovasyona yaptığı yatırımlarla öncü uygulamalara imza atmaktadır.

Gelişmekte olan yenilenebilir enerji sektörüne büyük önem veren Şirket, Endüstri 4.0, dijitalizasyon, depolama sistemleri, akıllı şebekeler gibi sektöre yön verecek yeni eğilimleri yakından takip ederek yeni projelerinde bu teknolojilerin kullanımını da irdelemekte ve kendisine yeni iş modelleri yaratmaya çalışmakta ve bu bağlamda müşterilere fark yaratacak projeler sunmanın yollarını aramakta ve çalışmalarını bu doğrultuda yürütmektedir.

Çalık Enerji'nin tamamladığı tüm yatırımlarının ortak noktası, yüksek teknolojiyi merkeze alan ve insan odaklı bir anlayışla hayata geçiriliyor olmasıdır. Yeni teknolojilerin ve dijitalleşmenin tetiklediği dönüşümü kendi iş süreçlerine de başarıyla uygulayan Çalık Enerji, bu anlayışı sayesinde rekabetçiliğini, müşteri memnuniyetini, maliyet verimliliğini ve operasyonel mükemmeliyet yetkinliklerini sürekli artırmaktadır.

2018 Yılında Çalık Enerji'nin Ar-Ge Faaliyetleri

Çalık Enerji'nin kuruluş aşamasında yatırım yaptığı; büyük veri, nesnelere interneti (IoT) ve dijitalleşme çözümleri odaklı ürünler geliştiren IQB Solutions, 2018 yılındaki Ar-Ge çalışmaları sonucunda geliştirdiği IQ-Big (Büyük Veri platformu) ve IQoT (Nesnelerin İnterneti-IoT-platfor mu) ürünleri ile müşterilerine dijital dönüşüm projelerini uluslararası standartlarda hayata geçirme imkânı sağlamıştır.

Bu ürünlerin Çalık Enerji rüzgâr enerji santrallerindeki uygulamasında günlük 45 milyon veri alınmakta ve sahada anlamlandırılmaktadır. Ayrıca IQBig ve IQoT ile birlikte çalışan IQWind Analitik Raporlama Çözümü ile birlikte santral performansları çok daha efektif olarak analiz edilebilmektedir. IQWind ürünü ile birlikte IQB veri izleme, iş zekâsı raporları ve yapay zekâ (AI) analizi hizmetlerini veri kaynağından son kullanıcıya kadar tüm noktalarda sağlar duruma gelmiştir. IQBig ve IQoT ürünleri ile IQB; akıllı şebeke ve şehirler, enerji santralleri ve fabrika otomasyonları gibi birçok farklı sektörde hazır çözümler sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca geliştirdiği EDAŞ Online ürünü ile elektrik dağıtım şirketlerinin yeni bağlantı süreçlerini tamamen dijital orta-

ma aktarmış ve müşterilerin tüm işlemlerini online ortamda yürütmelerine olanak sağlamıştır. Bu dönüşüm projesi sayesinde müşteri memnuniyeti ve operasyonel verimlilik artışları sağlanmıştır. 2018 yılı içerisinde IQB Solutions tarafından 1,2 milyon TL Ar-Ge harcaması yapılmıştır.

Çalık Enerji'nin elektrik dağıtım şirketleri de çok çeşitli alanlardaki yatırımları ve geliştirdikleri projelerle faaliyet alanlarında eğilimleri değiştirmektedir. Türkiye'nin önde gelen elektrik dağıtım şirketlerinden biri olan YEDAŞ; SAP ve SCADA entegrasyonları, yeni nesil akıllı şebeke sistemleri ve dijitalleşme yatırımlarıyla ilkleri gerçekleştirerek elektrik dağıtım sektörünün geleceği olarak görülen alanlarda sektörüne liderlik etmektedir.

Dağıtım bölgesinde 2 milyon kişiye kesintisiz ve kaliteli şekilde elektrik ulaştıran Aras EDAŞ da, 2018 yılında tamamladığı SCADA entegrasyonu ile dijital dönüşümünde önemli bir dönemece geride bırakmıştır. Şirket ayrıca, yine geride bıraktığımız faaliyet döneminde hizmete sunduğu mobil uygulamasıyla müşteriye erişim kanallarını zenginleştirmiş ve onlarla olan mesafesini daha da kısaltmıştır.

Akıllı şehir, farklı gelecek...

Geleceğin şehirleri daha dijital, daha çevreci ve sürdürülebilir olacak. Sınırlı enerji daha verimli kullanılacak ve kesintiye tahammül olmayacak. Bu bize büyük sorumluluk yüklüyor. Biz, geleceğin yolunda büyük düşünüyor, üretimden tüketime özel çözümler geliştiriyoruz.

ÇEVRE UYGULAMALARI

Sürdürülebilirliği kurumsal stratejisinin en önemi bütünleyicilerinden biri olarak ele alan Çalık Enerji, yatırım ve uygulamalarının ve hizmet geliştirme çalışmalarının karar süreçlerinde çevresel performansı en az finansal getiri kadar gözetmektedir.

Etki alanı son derecede geniş bir sektörde faaliyet göstermenin getirdiği sorumlulukla hareket eden Çalık Enerji, sürdürülebilirliği kurumsal stratejisinin en önemi bütünleyicilerinden biri olarak ele almaktadır. Bu bağlamda Şirket, yatırım ve uygulamalarının ve hizmet geliştirme çalışmalarının karar süreçlerinde çevresel performansı en az finansal getiri kadar gözetmektedir.

Çalık Enerji'nin çevresel sürdürülebilirlik anlamında birincil hedefi, faaliyetlerini en düşük ekolojik ayak izi ile sürdürmek; Ar-Ge çalışmalarıyla geleceğin yenilikçi hizmet ve çözümlerinin geliştirilmesinde ve özellikle çevreye sunulan değer artırılmasında da öncülük ederek değer

zincirinde yer alan tüm paydaşlarını da bu anlayışa ortak etmektir. Şirket bu doğrultuda, tüm iş süreçlerinde çevresel sürdürülebilirliği ön planda tutulmakta ve çevresel etkilerini uluslararası yönetim sistemlerine uygun olarak yönetmektedir.

Çalık Enerji, temel faaliyet kollarından biri olan enerji üretiminin en önemli çevresel etki alanlarının merkezinde karbon salımlarının yer aldığı gerçeğinden hareketle, fosil yakıt kullanımının azaltılması için yenilenebilir enerji projelerinin geliştirilmesine ağırlık vermektedir. Son dönemde altına imzasına attığı güneş enerji santrali (GES) projeleriyle Şirket, doğal kaynakların optimum kullanılmasına katkı sağlamaya yönelik adımlarını artırmıştır.

Çalık Enerji'nin yaptığı GES yatırımlarının ürettiği temiz enerji sayesinde 2018 sonu itibarıyla 40,8 kt'luk CO₂ salımına engel olunmuştur.

Çalık Enerji ayrıca, faaliyetleri sonucu oluşan atıkların bertarafı için Şirket Çevre Politikası ve yasal mevzuatlara tam uyum ilkesi doğrultusunda bir atık yönetim sistemi oluşturmuştur. Sistem kapsamında oluşturulan yönetim planları çerçevesinde Şirket'in GES sahalarındaki atıkları takip edilmekte; sonrasında sınıflarına göre ayrıştırılan atıkların yasal hükümlerde belirtilen şekillerde geri kazanımı veya bertarafı gerçekleştirilmektedir. Çalık Enerji'nin GES santrallerinde tehlikeli kapsamına giren atık bulunmamaktadır.

İNSAN KAYNAKLARI

Çalık Enerji, nitelikli insan kaynağını başarılı performansını sürdürülebilir kılan en önemli unsurlar arasında olduğunun bilinciyle hareket etmektedir.

Çalık Enerji insan kaynakları politika ve uygulamalarını Çalık Holding'in değerlerini baz alarak şekillendirmiştir. Bu bağlamda Çalık Holding ve tüm Grup şirketleri için geçerli olan; adalet, insan odaklılık, itibar, gönülden çalışmak, yenilikçilik, çeviklik ve sürdürülebilirlik değerlerinin her bir çalışan tarafından benimsenmesi ve yapılan her işte dikkate alınmasına azami önem atfedilmektedir.

Çalık Enerji'nin İnsan Kaynakları Politikası

- Çalık Enerji'nin hedef ve stratejileri doğrultusunda, çalışanların motivasyonlarını ve Şirket'e olan bağlılıklarını ön planda tutarak, etkin ve etkili bir organizasyon oluşturmak,

- Şirket çalışanları arasında fırsat eşitliği yaratmak,
- Etkin ölçüm ve değerlendirme teknikleri ile doğru adayların Şirket bünyesine kazandırılmasını sağlamak,
- Şirket'in politika ve stratejileri ile uyumlu bir insan kaynakları planlaması yapmak,
- Çalışanların verimliliğini artırmak amacıyla, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayarak, kurum kültürü ve bilincinin oluşmasını sağlamak,
- Çalışanların yeteneklerine uygun yetiştirme ve gelişme olanakları sağlayan profesyonel bir çalışma ortamı yaratmak,

- Çalışanların mesleki ve kişisel yetkinliklerini güncel tutarak, eğitim ve gelişimlerini yaşam boyu sürdürebilmelerini sağlamak,
- Çalık Enerji'nin hedeflerinin ve geleceğinin devamlılığı için birer mentor olacak, değişimi yönetecek liderleri Şirket içinden yetiştirmek,
- Çalışanların yetkinlikleri ve hedefleri doğrultusunda kariyer planlaması yaparak, verimliliklerini en üst düzeye çıkarmak.

Nitelikli insan kaynağını başarılı performansını sürdürülebilir kılan en önemli unsurlar arasında olduğunun bilinciyle hareket eden Çalık Enerji, iş süreçlerini daha etkin hale getirmek için işe alımlardan mesleki ve yönetsel eğitim programlarına kadar pek çok alanda düzenli faaliyetler yürütmektedir.

İşe Alım

Çalık Enerji'nin seçme ve yerleştirme sisteminin temel amacı; eğitim seviyesiyle, yeniliğe ve değişime açık, dinamik, kendisini ve işini geliştirme potansiyeli olan, yetiştiren, takım çalışmasına yatkın adayları Şirket bünyesine kazandırmaktır. Seçme ve yerleştirme sürecinde Şirket'in ana ilkesi, hiçbir ayırım yapmadan ve ayrıcalık tanımadan işin gerektirdiği yetkinliklere sahip ve toplumsal değerleri benim-

Çalık Enerji’de her çalışana eşit olanaklar sağlayan, Şirket’in gelecek hedeflerine ulaşabilmek için çalışanları kendi alanlarında geliştirebilecek, devamlılık arz eden bir kariyer planlama süreci mevcuttur.

seyip yaşatacak adaylara eşit fırsat vermektir. Çalık Enerji’yi kurumsal amaçlarına taşıyacak, temel yetkinliklere ve profesyonel becerilere sahip en iyi adayı Şirket bünyesine kazandırmak amacıyla yapılan başvurular ayrıntılı olarak incelenmektedir. Aday seçiminin objektif olabilmesi için geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış, seçim araçları kullanılmaktadır. Adayların güçlü yönleri, gelişim alanları ve potansiyel yönleri hakkında bilgi alabilmek amacıyla Kişilik Envanteri, Yabancı Dil Sınavı işe alım süreçlerinde uygulanmaktadır.

Ücretlendirme ve Yan Hak Yönetimi

Çalık Enerji’de ücret ödemeleri aylık olarak yapılmaktadır. Çalışanların aylık ücretleri, iş değerlendirme seviyesi ve görevinin gerektirdiği deneyim göz önünde tutularak İnsan Kaynakları Departmanı tarafından saptanmaktadır. Söz konusu ücretler İnsan Kaynakları Departmanı’nın en az yılda bir kere yapacağı piyasa araştırması sonuçlarına ve günün ekonomik şartlarına göre belirlenmektedir.

Performans Değerlendirme

Çalışanların verimliliği ölçülmesi, terfi, kariyer planlama, ödüllendirme ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, rotasyon ve organizasyon değişik-

liğinde geribildirimlerle gelişimlerine destek sağlanması amacıyla her yıl performans değerlendirme yapılmaktadır.

Eğitim ve Gelişim

Eğitim planlamaları Çalık Enerji’nin kurumsal amaçlarını taşıyacak insan kaynağına eşit fırsatlar tanınarak planlı, düzenli, sürekli, etkin ve yaygın bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Çalışanların gelişmesinin sürekli öğrenme ve bilgilenmeyle sağlanabileceğine inanılmakta ve öncelikle herkesin sürekli öğrenebileceği ve gelişebileceği bir ortamın oluşturulması hedeflenmektedir.

Oryantasyon

İnsan Kaynakları Departmanı, çalışanların kendi uzmanlık alanları içinde tam olarak bilgilendirilmeleri ve bu bilgiyi kullanarak kendilerini ve işlerini geliştirmeleri amacıyla herkese gerekli olanakları sunmayı ve rehberlik etmeyi sorumluluk olarak benimsemiştir. İşe yeni alınan her personel Çalık Enerji’nin vizyonuna, misyonuna ve organizasyon yapısına uyumunu sağlayacak kural ve prosedürlerden haberdar edilmek, işine hâkim hale getirerek çalışmaya başlatılmak için Oryantasyon Eğitimi’ne tabi tutulmaktadır.

Kariyer Yönetimi

Çalık Enerji’de her çalışana eşit olanaklar sağlayan, Şirket’in gelecek hedeflerine ulaşabilmek için çalışanları kendi alanlarında geliştirebilecek, devamlılık arz eden bir kariyer planlama süreci mevcuttur. Şirket’in geleceğe dönük hedefleri ile çalışanın hedefleri arasında eş güdüm sağlanması amacıyla yapılan terfiler yetki, sorumluluk ve ücret artışını beraberinde getirmektedir. Bir üst göreve geçebilmek için, o görev tanımının gerektirdiği bilgi ve deneyim gibi özelliklere sahip olmak gerekmektedir. Çalık Holding ve iştirakleri arasında da kariyer fırsatları çalışanlar için mevcuttur.

Çalık Enerji, üniversite öğrencilerine geleceklelerini şekillendirebilmeleri için yön göstermektedir. Kariyer günlerine katılarak onlarla bir araya gelmekte, iş olanakları ve mezuniyet sonrası iş arama süreçleri sırasında dikkat etmeleri gereken noktalar hakkında bilgi ve tecrübe aktarımı yapılmaktadır. Aynı zamanda bu etkinliklerde iş veya staj başvuruları alınan öğrenciler, staj veya yeni mezun istihdamı ihtiyacı olduğunda değerlendirmeye alınmaktadır.

İŞ GÜVENLİĞİ VE SAĞLIĞI UYGULAMALARI

Hizmetlerini sürekli geliştirerek ve paydaşlarını sürekli bilgilendirerek değer yaratan Çalık Enerji, petrol, gaz ve enerji sektörlerinde, kaliteli, yaratıcı, çevreye ve insana duyarlı projeleri ile tanınmaktadır.

Çalık Enerji, petrol, gaz ve enerji sektörlerinde, kaliteli, yaratıcı, çevreye ve insana duyarlı projeleri ile tanınır. Hizmetlerini sürekli geliştirerek ve paydaşlarını sürekli bilgilendirerek değer yaratır.

ÇALIK ENERJİ OLARAK,

Liderlik ve Taahhüt

- İSGÇ ve bu alandaki sosyal sorumlulukların birer değer olarak ele alınması,
- Sürekli iyileştirmenin hedeflenmesi, sürdürülebilirliğin sağlanması,
- Görev ve sorumlulukların belirlenmesi, paylaşılması,
- Her çalışanın İSGÇ adına yapabileceklerinin desteklenmesi,
- Sıfır kaza hedefine olan inanç, çevre kirliliği ve mesleki hastalıkların önlenmesine yönelik kararlılık,
- Şantiye ve çalışma ortamları için gerekli kaynakların temin edilmesi, güvenli çalışma alanları oluşturulması

Risk Yönetimi

- Risk tabanlı düşünce sisteminin oturtulması,
- Önleyici tutumların izlenmesi,
- Acil durum risklerinin değerlendirilmesi ve azaltmaya yönelik faaliyetler geliştirilmesi,
- Tüm tehlikelerin risklerin, çevresel ve sosyal etkilerinin belirlenmesi,
- Muhtemel acil durum ve kazaların belirlenmesi

Planlama

- İç ve dış hususların belirlenmesi,
- Risklerin ve fırsatların belirlenmesi,
- İSGÇ hedeflerinin belirlenmesi ve ilgili taraflarla paylaşılması,
- Gerek ülkemizde gerekse faaliyet gösterilen diğer ülkelerde geçerli tüm yasalara, mevzuatlara ve gerekliliklere uyum gösterilmesi,
- Hedeflere ulaşmak için uygun KPI'lar hazırlanması

Yetkinlikler

- Çalışanların İSGÇ politikası konusunda bilgilendirilmesi, katkı sağlamaya teşvik edilmesi,
- İSGÇ eğitimlerinin sağlanması,
- Çalışanların İSGÇ farkındalıklarının artırılması

Uygulama

- Tüm faaliyetlerin İSGÇ yönetim sistemi ile uyumlu olarak sürdürülmesi,
- Doğal kaynakların verimli kullanılması,
- Güvenli teçhizatlara yatırım yapılması,
- Acil durumların yönetilmesi, acil durumlarla ilgili tatbikatlar yapılması

İzleme ve Gözden Geçirme

- İSGÇ hedeflerinin ve KPI'ların izlenmesi,
- Yönetimin Gözden Geçirme girdileri olarak ele alınması,
- Alt yüklenicilerin İSGÇ performanslarının değerlendirilmesi,
- Kazanılan kurumsal bilginin paylaşılması

Sosyal Sorumluluklar

- Projelerden etkilenen topluluklarla iyi ilişkiler kurulması ve İSGÇ farkındalıklarının artırılması,
- Doğadan kaybettirdiğimizi kazanmak için sosyal sorumluluk faaliyetleri yürütülmesi başlıklarını önemsemekte ve taahhüt etmekteyiz.

Bu politika, Çalık Enerji çalışanları ve Çalık Enerji adına faaliyette bulunan taşeron ve tedarikçilerle paylaşılacak, politika; Çalık Enerji'nin kontrolü altında olan ve Çalık Enerji adına faaliyette bulunan tüm lokasyonlarda duyurulacaktır.

SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ

Tüm faaliyetlerinde sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmeyi yönetim anlayışının temel ve değişmez unsurlarından biri olarak kabul eden ve ürettiği projeleri kurumsal ve stratejik bir çerçeveye oturtan Çalık Enerji, Grup şirketleri aracılığıyla da toplumsal gelişime katkıda bulunan çok sayıda projeye imza atmıştır.

Çalık Enerji, sadece yatırımları ve hizmetleriyle değil, yarattığı istihdam ve faaliyet gösterdiği tüm alanlarda gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleriyle de toplum ve paydaşları için ürettiği değeri artırmaktadır. Şirket'in sürdürülebilir kalkınma bilinciyle gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleri eğitim, inovasyon, toplumsal dayanışma, çevre, sanat spor olmak üzere ayrı ayrı alanlarda gerçekleşmektedir. Bu doğrultuda ihtiyaç duyulan ülkelerde, ihtiyaç duyulan alanları saptayarak geliştirdiği sosyal sorumluluk projelerine 2018 yılında da devam etmiştir.

2018 Projeleri

- Kariyer Günleri
 - İTÜ Kariyer Zirvesi
 - ODTÜ Kariyer Fuarı
 - Boğaziçi Üniversitesi P&R Days (Kariyer Fuarı)
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Sosyal Sorumluluk Projesi: Kadın kooperatiflerine destek amaçlı alınan ürünler 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde dağıtılmıştır.
- Çalık Holding'in eğitime destek verme sosyal sorumluluk ilkesi doğrultusunda renovasyonunu gerçekleştirdiği Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Hidrolik Laboratuvarı'nın açılışı yapılmıştır.

Tüm faaliyetlerinde sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmeyi yönetim anlayışının temel ve değişmez unsurlarından biri olarak kabul eden ve ürettiği projeleri kurumsal ve stratejik bir çerçeveye oturtan Çalık Enerji, Grup şirketleri aracılığıyla da toplumsal gelişime katkıda bulunan çok sayıda projeye imza atmıştır.

YEPAŞ

Toplumsal Dayanışma

YEPAŞ ve Samsun Atakum İşitme Engelliler Spor Kulübü'nün ortaklığında yürütülen "Sessiz Harita Projesi", işitme engelli bireylerin gündelik yaşamda en çok karşılaştığı problem olan iletişim problemini aşmak amacıyla işaret dili bilen personel çalıştıran ticari işletmelerin listesinin yer aldığı web ve mobil ara yüzlü yazılım ile oluşturulan bir sosyal sorumluluk projesidir. Samsun'da yaşayan 8 bine yakın işitme engellinin, ticari faaliyet gösteren bu kuruluşlardan herhangi bir iletişim probleminde takılmadan ürün ve hizmet almasını sağlamayı ve işaret dili bilen personel bulunmayan kuruluşlara işaret dili eğitimi verilerek oluşabilecek iletişim problemlerin aşılmasını hedefleyen proje hayata geçirilmiştir.

Eğitim

Samsun Atakum'da bulunan Kurupelit İlkokuluna "Dünya Çocuk Kitapları Haftası" kapsamında YEPAŞ çalışanların gönüllü destekleri ile toplanan kitaplar hediye edilmiş ve çalışanların destekleri ile okulun kütüphane raflarının rengârenk boyanması sağlanmış, ayrıca okuldaki katalara renkli masa ve sandalyeler alınarak hediye edilmiştir. Proje sonunda öğrencilerin kitaplara erişimlerinin kolaylaştırmak amacıyla okulun bodrum katında atıl bir durumda olan kütüphane rafları kat koridorlarına taşınarak her katta kat kütüphanesi oluşturulmuştur.

YEDAŞ

2018 yılında sosyal sorumluluk projelerine hız kesmeden devam eden YEDAŞ, kuşların elektrik akımına kapılmasını önlemek için, 625 bin TL bütçe ile yaklaşık 1 milyon kuşun göç yolları üzerinde bulunan elektrik dağıtım hatlarına, hat izolasyonu ve kuş koruma aparatı montajı yaparak kuş ölümlerinin önüne geçmiştir.

KEDS

Gençlerin dünya çapında üniversite eğitimine erişmelerini ve istihdamını sağlayan, diğer kurumlara da bu gibi sosyal sorumluluk projelerinde öncülük eden KEDS Akademi'nin beşinci nesil eğitimleri başarı ile tamamlanmıştır.

KAYSERİGAZ

- Kayserigaz Enerji Tasarrufu Haftası kapsamında anaokullarında enerji tasarrufu konulu tiyatro etkinliği düzenlemiştir.
- Kayserigaz çalışanları, Yaşlılar Haftası etkinlikleri kapsamında Kayseri Huzurevi'ndeki ve Develi Devlet Hastanesi'ndeki yaşlıları ziyaret etmiştir.
- Kayserigaz, Erciyes Kayak Merkezi'nde yüzlerce engelli bireyin katılımı ile gerçekleşen "8. Uluslararası Engelsiz Erciyes Günleri" etkinliğine destek olmuştur.
- Melikgazi Bedensel Engelliler Spor Kulübü'ne (BESK) destek olan Kayserigaz çalışanları, Melikgazi Belediyesi BESK tekerlekli sandalye basketbol takımını maçlarda yalnız bırakmamışlardır.

- Kayserigaz'ın sevimli maskotu Dolgi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda Kayseri Şehir Tiyatrosu'nda düzenlediği tiyatro gösterisi ile çocuklara, Doğal gazın ne olduğu ve tarihi, çevrenin temiz tutulması, yardımseverlik, doğanın ve hayvanların korunması gibi konularda bilgi vermiştir.
- Kızılay'ın desteğiyle Sağlık Ayı kapsamında Kan Bağışı Kampanyası düzenleyen Kayserigaz, kan ihtiyacı olan kişilere umut olmuştur.
- Kayserigaz'ın liderliğinde EWE Turkey Holding ve Grup şirketlerinin katılımı ile gerçekleştirilen Kıyafet Toplama Kampanyasında toplanan kıyafetler, Kayserigaz'ın lisans alanına dâhil ettiği ilçelerdeki dört okulda ihtiyaç sahibi öğrencilere ulaştırılmıştır.

- Kayserigaz'ın maskotu Dolgi ve arkadaşları çevre günü dolayısıyla anaokullarını ziyaret etmişlerdir. Çocuklara çevrenin ve canlıların korunması ile ilgili bilgiler verildikten sonra ağaç ve orman sevgisi aşlamak, fidan dikme alışkanlığı edindirmek ve çevrenin korunmasına katkı sağlamak adına her çocuğa birer çam fidanı hediye edilmiştir.
- 2-30 Eylül tarihleri arasında düzenlenen Bilim Şenliği'nde doğal gazın tasarruflu ve verimli kullanılması ile ilgili katılımcılar bilgilendirildi. Çocuklara hikâye kitabı, yapboz, boyama kitabı ve doğal gazın güvenli kullanım rehberi hediye edilmiştir.

İÇ KONTROL VE İÇ DENETİME İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Çalık Holding A.Ş. Denetim Grup Başkanlığı (Denetim Grubu), Çalık Enerji bünyesinde finansal, operasyonel, bilgi sistemleri ve teknik konularda denetim ve danışmanlık çalışmalarını gerçekleştirmektedir.

Bu kapsamda Çalık Enerji bünyesinde süreç denetimleri, finansal denetimler, vergi denetimleri, EPC projelerinin mali ve teknik açıdan denetimleri ve talep olması durumunda danışmanlık faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Denetim Grubu, faaliyetlerini Uluslararası İç Denetim Standartları'na uygun şekilde sürdürmekte olup, Çalık Enerji ve İştiraklerinin İç Kontrol Sistemlerinin; COSO Standartları ve en iyi uygulamalara uygunluğunu değerlendirmekte ve denetlemektedir.

Denetim Grubu, Çalık Enerji bünyesinde etkin bir iç kontrol sistemi tesis edilmesi ve kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesiyle; finansal ve operasyonel işlemlerin doğruluğu ve güvenilirliğini, yasal düzenlemeler ve şirket prosedürlerine uyumu, şirket varlıklarının korunması ve operasyonel süreçlerin etkinlik ve verimliliğinin artırılmasını hedeflemektedir.

Denetim Grubu, denetim çalışmalarının sonuçları konusunda Çalık Enerji Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi'ne periyodik olarak bildirim yapmaktadır.

Denetim Grubu, yapılan denetim çalışmalarının sonuçlarının raporlanması öncesinde tespit edilen bulgulara ilişkin aksiyon önerileri oluşturmakta, hem tespitler hem de aksiyon planları konusunda ilgili birimler ile mutabakat yapmaktadır.

Karşılıklı mutabakat sonucunda oluşturulan aksiyon planları doğrultusunda Şirket Yönetimi tarafından alınan tedbirlerin etkili şekilde uygulanmasının sağlanması ve gelişmelerin gözlemlenmesi amacıyla aksiyon takip çalışmaları da Denetim Grubu tarafından gerçekleştirilmektedir.

KALİTE POLİTİKAMIZ

Kurulduğu günden bugüne kalite politikasından ödün vermeden faaliyetlerini sürdüren Çalık Enerji, Şirket adına faaliyette bulunulan tüm lokasyonlarda bu politikanın önemine vurgu yapmıştır.

Çalık Enerji, enerji sektöründe kaliteli, yaratıcı, çevreye ve insana duyarlı projeleri ile tanınır. Hizmetlerini sürekli geliştirerek ve paydaşlarını sürekli bilgilendirerek değer yaratır.

ÇALIK ENERJİ OLARAK,

Müşteri Odaklılık ve Geri Bildirim

- Gereksinimler ve göstergeler konusunda müşteri ile uyumlu olmak,
- Müşterinin endişe ve fikirlerine hızlıca yanıt vermek,
- Müşteri memnuniyetini artırmaya odaklanmak,
- Uygulanabilir gereksinimleri karşılamak,

Liderlik ve Yönetim

- Kalite sorunlarını tespit eden personeli desteklemek,
- Açık ortamı sürdürmek,
- Kalite yönetim sistemi için ihtiyaç duyulan kaynakları temin etmek,
- Kalite yönetim sisteminin etkinliğini sağlamak için sorumluluk almak,
- Süreç yaklaşımının kullanılmasını ve risk bazlı düşünmeyi teşvik etmek,

Süreçler ve Prosedürler

- Etkili prosedürler, süreçler ve eğitimler uygulamak,
- Kültür ile bir bütün haline gelmiş süreçlere bağlılık göstermek,
- Prosedürleri zamanında geliştirmek,
- Süreçleri geliştirmek için geri bildirim verilmesini desteklemek,
- Kalite yönetim sistemini sürekli iyileştirmek,

Şeffaflık

- Sorgulayıcı davranış sergilemek,
- Sorunları şeffaf bir yaklaşım ile ele almak,
- Kalite ile ilgili kuşku olması halinde işi durdurmayı teşvik etmek,
- Kalite sorunlarını tespit etme ve çözüme konusunda çalışanları teşvik etmek,

Yetkilendirme

- Maliyet veya iş programı endişesiyle kaliteden ödün vermemek,
- Çalışanları yaptıkları işin kalitesiyle gurur duymak ve sorumluluk almaya, kalite ile ilgili endişelerini raporlamaya ve geri bildirim vermeye teşvik etmek,

İzleme ve İletişim

- Problemleri kararlı bir şekilde araştırmak ve raporlamak,
- Sorunları zamanında çözmek,
- Kalite göstergelerini kontrol etmek,
- Kazanılan deneyimleri ve en iyi uygulamaları kurumsallaştırılmak üzere paylaşmak,

Bilgi ve Sürdürülebilirlik

- Kurumsal bilgiyi ve kurum kültürünü korumak ve sürdürmek, varlıklarına değer vermek ve onları korumak, kalite yönetim sistemini etkileyebilecek risk ve fırsatları belirlemek yetkinlik ve kariyer gelişimini teşvik etmek başlıklarını önemsemekte ve taahhüt etmekteyiz.

Bu politika, Çalık Enerji çalışanları ve Çalık Enerji adına faaliyette bulunan taşeron ve tedarikçilerle paylaşılacak, politika; Çalık Enerji'nin kontrolü altında olan ve Çalık Enerji adına faaliyette bulunulan tüm lokasyonlarda duyurulacaktır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA VE AYNI TARİHTE
SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

11 Mart 2019

Bu rapor, 5 sayfa bağımsız
denetim raporu ve 93 sayfa
konsolide finansal tablolar ve
konsolide finansal tablolara ilişkin
açıklayıcı dipnotları içermektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

İçindekiler

- Bağımsız Denetçi Raporu
- Konsolide Finansal Durum Tablosu
- Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
- Konsolide Özkaynak Değişim Tablosu
- Konsolide Nakit Akış Tablosu
- Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

KPMG Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Heris Tower, Akdeniz Mah.
Şehit Fethi Bey Cad. No:55 Kat:21
Alsancak 35210 İzmir
Tel: +90 232 464 2045
Fax +90 232 464 2145
www.kpmg.com.tr

Bağımsız Denetçi Raporu

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına ("TMS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Dikkat Çekilen Hususlar

Konsolide finansal tabloların 2(c) numaralı dipnotunda detayları açıklanan hususa dikkat çekeriz. Grup yönetimi, Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin geçerli para birimini TMS 21 "Kur Değişiminin Etkileri" Standardı uyarınca, 1 Temmuz 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Türkmenistan Manatı ve Özbekistan Somu'ndan ABD Doları olarak değiştirmiş ve ekteki konsolide finansal tablolar buna göre hazırlanmıştır. Ancak, bu husus tarafımızca verilen görüşü etkilememektedir.

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Hasılatın muhasebeleştirilmesi ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 3(k)'ya bakınız.

Kilit Denetim Konusu

Enerji üretim tesisleri inşa ve imalatı alanında faaliyet gösteren Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ağırlıklı olarak Türkiye ve yurtdışında Mühendislik Hizmetleri, Tedarik İşlemleri ve İnşaat ("MTİ") projeleri yürütmektedir.

Grup'un toplam gelirlerinin en önemli kısmını elde ettiği enerji ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerinin 1.543.393 Bin TL tutarındaki inşaat maliyeti karşılığı 2.220.807 Bin TL tutarındaki inşaat sözleşmelerinden elde edilen hasılatı bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Grup'un "Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar" ve "Devam eden inşaat sözleşmeleri hak ediş bedelleri" sırasıyla 67.759 Bin TL ve 380.774 Bin TL tutarlarındadır.

MTİ projeleri karmaşık içerikleriyle Grup'un ticari ve finansal raporlama anlamında çeşitli risklere maruz kalmasına sebep olmaktadır. MTİ projelerinden elde edilecek hasılat tutarının belirlenmesi ve ilgili olduğu dönemlerde hasılat olarak muhasebeleştirilmesinin zamanlaması "tamamlanma yüzdesi" yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi ve projeye özgü spesifik şartlar içeren MTİ projelerinin sonuçlarının belirlenmesi, özellikle projelerin tamamlanması için katlanılacak maliyetin tahmini ve proje değişiklik talepleriyle ilgili tutarların finansal tablolara alınması gibi önemli yönetim tahminlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır.

MTİ projelerinden elde edilen hasılatın finansal tablolara alınması önemli ölçüde yönetimin tahmin ve yargılarına dayanması nedeniyle bağımsız denetimimiz açısından özel bir ilgi gerektirdiğinden kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.

Konunun denetimde nasıl ele alındığı

Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:

- Hasılatın finansal tablolara alınmasına yönelik süreçler tarafımızca anlaşılacak raporlanan inşaat sözleşmesi hasılat tutarının önemli bir yanlışlık içermesini engellemek, belirlemek ve düzeltmek adına oluşturulmuş ilgili kilit dahili kontrollerin (bilgi teknolojileri genel kontrolleri dahil) tasarım, uygulama ve işleyişlerinin etkinliğinin test edilmesi tarafımızca gerçekleştirilmiştir.
- Önemli MTİ sözleşmelerinin hüküm ve koşulları Yönetim tarafından kullanılan tahminlerin değerlendirilmesi ve hasılatın ilgili olduğu dönemlerde muhasebeleştirilip muhasebeleştirilmediğinin belirlenmesi açısından tarafımızca incelenmiştir.
- Grup'un finans ve teknik ekipleriyle inşaatı devam eden projelerin durumu görüşülmüş ve söz konusu görüşmelerle ilgili anlayışımız destekleyici belgelerle kanıtlanmıştır.
- İnşaat sözleşmelerinden elde edilen hasılat tamamlanma yüzdesi yöntemiyle tarafımızca tekrar hesaplanmıştır.
- Finansal tablolara yansıtılan inşaat sözleşmeleri hasılatı, müşterilere faturalanan tutarlarla, bu müşterilerden sonradan yapılan tahsilatlar üzerinden örneklem yoluyla gerçekleştirdiğimiz detay testlerle tarafımızca doğrulanmıştır.
- İnşaat sözleşmelerinin maliyet bütçeleri ve ileriye yönelik tahminlerin tarihsel olarak doğruluk ve ihtiyatlılık düzeylerinin değerlendirmesi tarafımızca yapılmış ve Yönetim'in MTİ projelerinin tamamlanma aşamaları ve maliyet bütçelerinin değişimiyle ilgili mevcut varsayımları tarafımızca irdelenmiştir.
- Hasılatın ve sözleşmelerin muhasebeleştirilmesine ilişkin kayıtlar, olağandışı ve süreklilik teşkil etmeyen muhasebe kayıtlarına odaklanılması suretiyle tarafımızca test edilmiştir.
- MTİ sözleşmelerinden olan alacakların geri kazanılabilirliği; Grup'un geçmiş tahsilat performanslarının değerlendirilmesi, ilgili sözleşmelere ilişkin ek protokol ve yazışmaların incelenmesi ve Grup yönetimiyle görüşmeler yapılması suretiyle tarafımızca test edilmiştir.
- Hasılat ve satışlardan iade hesaplarıyla ilgili detaylı dönemsel testleri tarafımızca gerçekleştirilmiştir.

Hizmet imtiyaz sözleşmeleri

Hizmet imtiyaz sözleşmelerinin muhasebeleştirilmesi ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe değerlendirmeye, tahmin ve varsayımların detayı için Dipnot 3(c)'ye bakınız.

Konunun denetimde nasıl ele alındığı

Grup, devlet ile olan hizmet imtiyaz sözleşmesinin şartlarını göz önünde bulundurarak, TFRS Yorum 12 finansal varlık modelini uygulamış ve bir finansal varlığı mali tablolarında tanımlamıştır.

Grup, finansal varlıklar üzerinden etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri "Hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak muhasebeleştirilmektedir. Ayrıca Grup, finansal durum tablosuna yansıtılan finansal varlık TFRS 9 "Finansal Araçlar" standardı kapsamında değer düşüklüğüne tabi bir varlık olduğu için kredi riski değerlendirmesi yaparak finansal varlık için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un finansal durum tablosunda 444,056 bin TL tutarında finansal varlığı ve 1 Ocak-31 Aralık 2018 tarihleri arasındaki kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda ise 264,045 bin TL tutarında hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri bulunmaktadır. TFRS Yorum 12 kapsamında muhasebeleşecek unsurların ve mevzuatın karmaşık olması ve varsayımlar içermesi (temel olarak enflasyon oranlarına ilişkin tahminleri içermektedir) dolayısıyla, finansal varlıklar denetimimiz için önem arz etmektedir ve bu nedenle tarafımızca kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.

TFRS Yorum 12 kapsamında taşınan finansal varlıklar ile ilgili detaylar konsolide finansal tablolara ilişkin dipnot 17'de açıklanmıştır.

Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:

- Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi temin edilerek söz konusu sözleşme şartları okunmuştur.
- İlgili hesaplama modelinin mevzuat açısından uygunluğu değerlendirilmiştir.
- Faiz gelirleri iç verim oranına bağlı olarak hesaplandığı için, iç verim oranının hesaplaması kontrol edilmiştir.
- Yapılan yatırımlar sonucu Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ("EPDK")'nin ödemeyi taahhüt ettiği tutarlar gelir gereksinimi tebliğleriyle kontrol edilmiştir.
- Söz konusu makul getiri oranları Resmi Gazete'de yayımlanmış olan tebliğden kontrol edilmiştir.
- Hizmet imtiyaz sözleşmeleri modelinde oluşan dönem sonu finansal varlık rakamı, dönem sonu finansal tablolarıyla karşılıklı olarak teyit edilmiştir.
- Ayrıca, yukarıda sayılan özellikli muhasebeleştirmeler kapsamında, finansal tablolarda ve açıklayıcı dipnotlarda yer alan bilgilerin uygunluğu ve açıklanan bilgilerin finansal tablo okuyucuları açısından yeterliliği tarafımızca değerlendirilmiştir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususları ve -varsa- ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK")'nin 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tablolarının, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

2) TTK'nin 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member of KPMG International Cooperative

İsmail Önder Ünal, SMMM
Sorumlu Denetçi
11 Mart 2019
İzmir, Türkiye

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

	Dipnot	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2017
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	5	188.333	92.756
Kullanımı kısıtlı banka bakiyeleri	6	143.326	179.509
Ticari alacaklar		1.784.529	2.473.045
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	4	538.708	999
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	8	1.245.821	2.472.046
Diğer alacaklar		359.627	126.103
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	4	316.694	113.448
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	42.933	12.655
Stoklar	10	32.846	36.998
Peşin ödemeler	11	204.102	300.685
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	21	259	2.532
Diğer dönen varlıklar	15	90.445	111.809
Toplam dönen varlıklar		2.803.467	3.323.437
Duran varlıklar			
Ticari alacaklar		1.980.629	1.605.627
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	4	251.168	
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	8	1.729.461	1.605.627
Diğer alacaklar		751.819	762.849
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	4	732.121	732.121
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	19.698	30.728
Finansal yatırımlar	7	117.904	36.834
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	12	658.555	409.826
Maddi duran varlıklar	13	569.315	514.402
Maddi olmayan duran varlıklar	14	360.388	380.018
Peşin ödemeler	12	10.667	9.157
Ertelenmiş vergi varlığı	21	19.508	20.173
Diğer duran varlıklar		--	1
Toplam duran varlıklar		4.468.785	3.738.887
Toplam varlıklar		7.272.252	7.062.324

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU (DEVAMI)

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

	Dipnot	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2017
KAYNAKLAR			
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	17	170.641	124.775
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	17	483.082	168.834
Ticari borçlar		780.139	870.614
- İlişkili taraflara ticari borçlar	4	17.087	17.431
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	8	763.052	853.183
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	26.126	17.082
Diğer borçlar	10	149.382	159.522
- İlişkili taraflara diğer borçlar	4	118.239	113.764
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	31.143	45.758
Ertelenmiş gelirler	12	739.568	1.520.031
Dönem karı vergi yükümlülüğü	21	9	57.162
Kısa vadeli karşılıklar	19	50.251	37.902
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	19	7.931	6.744
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	19	42.320	31.158
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	16	127.383	36.863
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		2.526.581	2.992.785
Uzun vadeli yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlanmalar	17	915.223	975.980
Diğer borçlar	10	225.532	400.885
- İlişkili taraflara diğer borçlar	6	60	213.563
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		225.472	187.322
Uzun vadeli karşılıklar	19	7.838	9.262
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	19	7.838	9.262
Ertelenmiş gelirler		--	--
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	21	123.729	62.647
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		1.272.322	1.448.774
Toplam yükümlülükler		3.798.903	4.441.559
ÖZKAYNAKLAR			
Ana ortaklığa ait özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	22	108.917	108.917
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		1.402.810	954.941
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler		499.844	376.944
Birikmiş zararlar		416.391	(138.371)
Net dönem kârı		1.031.261	1.325.635
Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı		3.459.223	2.628.066
Kontrol gücü olmayan paylar toplamı	22	14.126	(7.301)
Toplam özkaynaklar		3.473.349	2.620.765
Toplam kaynaklar		7.272.252	7.062.324

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK 2018 - 31 ARALIK 2018 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

	Dipnot	Bağımsız denetimden geçmiş 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 2017
Hasılat	23	4.959.853	4.806.941
Satışların Maliyeti (-)		(3.784.544)	(3.360.779)
Brüt kar		1.175.309	1.446.162
Genel yönetim giderleri (-)	24	(182.492)	(183.383)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri (-)	24	(91.310)	(146.134)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	24	(21.847)	(28.362)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	25	1.250.579	662.456
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	25	(927.559)	(337.824)
Esas faaliyet karı		1.202.680	1.412.915
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	26	3.177	1.731
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	26	(3.701)	(246)
Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımların karlarındaki/(zararlarındaki) vergi sonrası pay	12	139.005	128.822
Finansman gideri öncesi faaliyet karı / (zararı)		1.341.161	1.543.222
Finansman gelirler	27	187.438	88.828
Finansman giderler (-)	27	(372.406)	(182.809)
Finansman giderler, net		(184.968)	(93.981)
Vergi öncesi kar		1.156.193	1.449.241
Vergi giderleri			
Dönem vergi gideri (-)	21	(62.468)	(98.694)
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	21	(62.028)	(27.064)
Dönem karı		1.031.697	1.323.483
Dönem karının dağılımı:			
Ana ortaklık payları		1.031.261	1.325.636
Kontrol gücü olmayan paylar		436	(2.152)
Dönem karı		1.031.697	1.323.484
Diğer kapsamlı gelirler			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak			
Yurtdışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları		448.037	403.892
Toplam diğer kapsamlı gelirler		448.037	403.892
Toplam kapsamlı gelirler		1.479.734	1.727.376
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı:			
Ana ortaklık payları		1.479.131	1.729.253
Kontrol gücü olmayan paylar		603	(1.877)
Toplam kapsamlı gelir		1.479.734	1.727.376
Pay başına kazanç		0,14	0,16

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

Dipnot	Ödenmiş sermaye	Yabancı para çevrim farkları	Yasal yedekler	Geçmiş yıllar kârları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar toplamı	Birikmiş kârlar	
									Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderler	Kardan ayrılan ayrılan kısıtlanmış yedekler
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiye	108.917	954.940	376.944	(138.371)	1.325.636	2.628.066	(7.301)	2.620.765		
Muhasebe politikalarındaki değişikliğin ve diğer düzeltmelerin etkisi	2.d	--	--	67.969	--	67.969	(1)	67.968		
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiye	108.917	954.940	376.944	(70.402)	1.325.636	2.696.035	(7.302)	2.688.733		
Toplam kapsamlı gelir	--	--	--	--	1.031.261	1.031.261	436	1.031.697		
Dönem karı/(zararı)	--	--	--	--	1.031.261	1.031.261	436	1.031.697		
Yurt dışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları	--	447.870	--	--	--	447.870	167	448.037		
Toplam kapsamlı gelir	--	447.870	--	--	1.031.261	1.479.131	603	1.479.734		
Ana ortaklara ait işlemler										
Bağlı ortaklıklarda kontrol gücü olmayan paylara temettü ödemesi	--	--	42	--	--	42	(555)	(513)		
Bağlı ortaklıklar sermaye artışlarına kontrol gücü olmayan pay sahipleri tarafından katılmımlar	--	--	--	--	--	--	15	15		
Bağlı ortaklıkların kontrol kaybı ile sonuçlanmayan pay oranı değişikliklerine bağlı artış/azalış	--	--	3	16.558	--	16.561	21.365	37.926		
Temettü ödemeleri	--	--	122.855	(855.401)	--	(732.546)	--	(732.546)		
Transferler	--	--	--	1.325.636	(1.325.636)	--	--	--		
Ana ortaklara ait işlemler toplamı	--	--	122.900	486.793	(1.325.636)	(715.943)	20.825	(695.118)		
31 Aralık 2018 itibarıyla bakiye	108.917	1.402.810	499.844	416.391	1.031.261	3.459.223	14.126	3.473.349		

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU (DEVAMI)

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

	Ödenmiş sermaye	Yabancı para çevrim farkları	Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderler	Yasal yedekler	Geçmiş yıllar kârları/(zararları)	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar toplamı
1 Ocak 2017 itibarıyla bakiye	108.917	551.323		280.931	(228.162)	743.037	1.456.046	(10.689)	1.445.357
Toplam kapsamlı gelir	--	--		--	--	1.325.635	1.325.635	(2.152)	1.323.483
Donem karı	--	--		--	--	1.325.635	1.325.635	(2.152)	1.323.483
Yurt dışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları	--	403.618		--	--	--	403.618	275	403.893
Toplam kapsamlı gelir	--	403.618		--	--	1.325.635	1.729.253	(1.877)	1.727.376
Ana ortaklara ait işlemler									
Bağlı ortaklıklarda kontrol gücü olmayan paylara temettü ödemesi	--	--		--	--	--	--	(125)	(125)
Kontrol gücü olmayan paylar tarafından sermaye artırılması	--	--		--	--	--	--	3.040	3.040
Kontrol gücü olmayan payı olan bağlı ortaklık kuruluşu	--	--		--	--	--	--	2.350	2.350
Temettü ödemeleri	--	--		--	(557.233)	--	(557.233)	--	(557.233)
Transferler	--	--		96.013	647.024	(743.037)	--	--	--
Ana ortaklara ait işlemler toplamı	--	--		96.013	89.791	(743.037)	(557.233)	5.265	(551.968)
31 Aralık 2017 itibarıyla bakiye	108.917	954.941		376.944	(138.371)	1.325.635	2.628.066	(7.301)	2.620.765

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

Dipnot	Bağımsız denetimden geçmiş 2018	Bağımsız denetimden geçmiş 2017	
A. İşletme faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları	963.905	1.281.071	
Dönem karı	1.031.697	1.323.484	
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler	255.759	132.725	
Amortisman ve itfa gideriyle ilgili düzeltmeler	13, 14	104.086	56.973
Değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		24.442	14.223
- Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	25	24.442	14.223
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		11.749	15.521
Çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalara ilişkin karşılıklar/ (iptali) ile ilgili düzeltmeler	19	(600)	2.449
Dava ve/ veya ceza karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	19	11.162	11.911
Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	19	1.187	1.161
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler		(139.004)	(128.822)
- İş Ortaklıklarının Dağıtılmamış Karları ile İlgili Düzeltmeler	12	(139.004)	(128.822)
Alınan depozito ve teminatlarla ilgili düzeltmeler	27	22.057	(14.489)
Faiz gelir ve giderleriyle ilgili düzeltmeler	27	92.501	1.349
İmtiyazlı hizmet anlaşmalarından doğan alacakların gerçeğe uygun değer farkı ile ilgili düzeltmeler	26	(264.045)	(188.398)
Güncellenmiş alternatif yatırım getiri tutarı ile ilgili düzeltmeler	26	(131.379)	(88.672)
Gerçekleşmemiş kur farkı kar zararları/(karları) ve çevrim farkları		411.882	340.777
Vergi giderleriyle ilgili düzeltmeler	21	124.496	125.758
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan net kazançla ilgili düzeltmeler	26	(1.026)	(1.495)
İşletme sermayesindeki değişimler	(209.575)	(117.947)	
Stoklardaki değişimle ilgili düzeltmeler		4.152	17.281
Ticari alacaklardaki değişimle ilgili düzeltmeler		650.425	(687.431)
Çalışanlara sağlanan faydalar ile ilgili borçlardaki değişimlerle ilgili düzeltmeler		9.044	4.208
Diğer alacaklar ve esas faaliyetler sonucu oluşan diğer dönen ve duran varlıklardaki değişimle ilgili düzeltmeler		(2.358)	(33.996)
Ticari borçlardaki değişimle ilgili düzeltmeler		(90.475)	(25.914)
Peşin ödenmiş giderlerdeki değişimle ilgili düzeltmeler		95.073	(124.916)
Ertelenmiş gelirlerdeki değişimle ilgili düzeltmeler		(780.463)	718.003
Esas faaliyetler sonucu oluşan diğer borçlar ve diğer yükümlülüklerdeki değişimle ilgili düzeltmeler		(94.973)	14.818
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları	(113.977)	(57.191)	
Ödenen kıdem tazminatları	19	(824)	(1.860)
Şüpheli alacaklardan tahsilatlar	25	6.487	10.419
Ödenen vergiler		(119.640)	(65.750)
B. Yatırım faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları	(93.283)	(36.389)	
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		5.741	22.374
Satılmaya hazır finansal varlık yatırımlarındaki sermaye artışlarına katılımlar /yeni giriş	7	(202)	(3.448)
Satılmaya hazır finansal varlık yatırımlarından nakit girişi	7	--	383
Maddi duran varlık edinimlerinden nakit çıkışları	13	(97.843)	(54.818)
Maddi olmayan duran varlık edinimlerinden nakit çıkışları	1	(979)	(799)
İş ortaklıklarının sermaye artışlarına katılımlardan nakit çıkışı		--	(670)
İş ortaklıklarının sermaye artışına katılım		--	589
C. Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları	(775.045)	(1.177.666)	
İlişkili Taraflardan Alınan Diğer Borçlardaki Azalış		(198.771)	(1.305.081)
İlişkili taraflara ödenen faiz		(34.516)	(45.090)
İlişkili taraflardan alınan faiz		14.650	49.994
Ödenen temettüleri		(733.059)	(542.153)
Bağlı ortaklık sermaye artışlarına kontrol gücü olmayan pay sahipleri tarafından katılımlar		14	3.040
Kontrol gücü olmayan payı olan bağlı ortaklık alımı		37.926	2.350
Kullanımı sınırlı nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		36.183	(140.461)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri		388.360	1.009.936
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(239.042)	(244.097)
Ödenen depozito ve garantiler		(5.082)	(6.253)
Ödenen faizler		(41.707)	40.149
Nakit ve nakit benzerlerindeki net değişim (A+B+C)	95.577	67.016	
D. Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri	92.756	25.740	
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri (A+B+C+D)	188.333	92.756	

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Dipnot	Açıklama	Sayfa
1	Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu	91-96
2	Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar	96-100
3	Önemli muhasebe politikaları	100-123
4	İlişkili taraf açıklamaları	123-125
5	Nakit ve nakit benzerleri	126
6	Kullanımı Kısıtlı Banka Bakiyeleri	126
7	Finansal yatırımlar	127-128
8	Ticari alacak ve borçlar	128-130
9	Diğer alacak ve borçlar	131-132
10	Stoklar	132
11	Peşin ödemeler ve ertelenmiş gelirler	133
12	Özkaynak yöntemi ile muhasbeleştirilen yatırımlar	133-136
13	Maddi duran varlıklar	137-138
14	Maddi olmayan duran varlıklar	139
15	Diğer varlık ve yükümlülükler	140
16	Devam eden inşaat sözleşmeleri alacakları ve hakediş bedelleri	140
17	Borçlanmalar	141-142
18	Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	143
19	Karşılıklar	143-144
20	Taahhütler	145-146
21	Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil)	147-153
22	Sermaye ve yedekler	154
23	Hasılat	155
24	Faaliyet giderleri	155-157
25	Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler	158
26	Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler	158
27	Finansman gelirleri/(giderleri)	158-159
28	Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi	159-173
29	Grup şirketleri	174-175
30	Bölmelere göre raporlama	175-176
31	Raporlama döneminden sonraki olaylar	176

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI (“TL”) OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

1 Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (“Çalık Enerji” veya “Şirket”) 1998 yılında, farklı coğrafyalarda doğalgaz ve petrol kaynaklarının işletilmesi, arama ve üretim safhalarında ve uluslararası piyasalara sevki ile satışında rol almak üzere Türkiye’de kurulmuştur. Çalık Enerji’nin, Çalık Enerji Türkmenistan, Çalık Enerji Gürcistan, Çalık Enerji Malavi, Çalık Enerji Özbekistan Temsilcilik, Çalık PE Özbekistan Navoi, Çalık PE Özbekistan Turakurgan, Çalık Enerji Libya ve Çalık Enerji Irak olmak üzere 8 şubesi bulunmaktadır.

Çalık Enerji, şirket hisselerinin %95,42’sine sahip ana ortaklık olan Çalık Holding Anonim Şirketi (“Çalık Holding”) tarafından yönetilmektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Çalık Enerji’nin ortaklık yapısı Dipnot 22’de belirtilmiştir. Çalık Enerji tescil adresi olan Büyükdere Caddesi No:163/A Zincirlikuyu, İstanbul adresinde kurulmuştur.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Çalık Enerji’nin 29 adet (31 Aralık 2017: 28) bağlı ortaklığı (“Bağlı Ortaklıklar”) ve 4 adet (31 Aralık 2017: 4 adet) iş ortaklığı (“İş ortaklıkları”) ve 1 adet (31 Aralık 2017: Yoktur.) iştiraki (“İştirakler”) (burada ve bundan sonra “Grup” olarak bahsedilecektir) bulunmaktadır. Grup’un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal tabloları, Çalık Enerji, bağlı ortaklıkları ve iş ortaklıklarındaki paylarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup’un bünyesinde çalışan sayısı 2.952’dir. (31 Aralık 2017: 1.503).

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Çalık Enerji’nin konsolidasyon kapsamına dahil edilen bağlı ortaklıklar ve müştereken kontrol edilen ortaklıkları ile bunların buldukları ülkeler, faaliyetleri ve faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI (“TL”) OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

1 Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Şirket adı	Ortaklık tipi	Ülke
Adacami Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Akılıcı Bilişim Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. ^(*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Ant Enerji Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Atayurt İnşaat A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Yenilenebilir Enerji A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Enerji Dubai FZE	Bağlı Ortaklık	BAE – Dubai
Çalık Enerji Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Calik Enerji Swiss AG ^(*)	Bağlı Ortaklık	İsviçre
Çalık Georgia LLC ^(*)	Bağlı Ortaklık	Gürcistan
Çalık Limak Adi Ortaklığı	İş ortaklığı	Türkiye
Çalık NTF Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Limited Şirketi	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çedaş Elektrik Dağıtım Yatırımları A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Demircili Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Doğu Aras Enerji Yatırımları A.Ş.	İş ortaklığı	Türkiye
Enerji Sabz Pouya Pars A.Ş. ^(*)	Bağlı Ortaklık	İran
Enerji Sabz Arman Pars A.Ş.	Bağlı Ortaklık	İran
Granite Holding N.V. ^(*)	Bağlı Ortaklık	Hollanda
Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım A.Ş. ^(*)	İştirak	Türkiye
Hamerz Green Energy ^(*)	Bağlı Ortaklık	İran
JSC Calik Georgia Wind	Bağlı Ortaklık	Gürcistan
Kızılırmak Enerji Elektrik A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Kosova Çalık Limak Energy SH.A.	İş ortaklığı	Kosova
LC Electricity Supply and Trading d.o.o.	İş ortaklığı	Sırbistan
Mayestan Green Energy ^(*)	Bağlı Ortaklık	İran
Momentum Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Onyx Trading Innovation FZE	Bağlı Ortaklık	BAE – Dubai
Technological Energy N.V.	Bağlı Ortaklık	Hollanda
Technovision Mühendislik Danışmanlık ve Dış Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Türkmen’in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Yeşilçay Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye

^(*) Grup’un bağlı ortaklıkları olan Akılıcı Bilişim Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş., Çalık Georgia LLC, Calik Enerji Swiss AG, Enerji Sabz Pouya Pars A.Ş. Granite Holding N.V. Hamerz Green Energy ve Mayestan Green Energy ve iştiraki olan Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım A.Ş. gayri faal ya da yeni kurulmuş şirketler olup 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tablolara etkilerinin önemsiz olmaları sebebiyle konsolidasyona dahil edilmemişlerdir.

Adacami Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Adacami Enerji”)

Adacami Enerji, elektrik enerjisi tesisi inşası, kiralaması, işletmesi ve elektrik satışı amacıyla 2009 yılında kurulmuştur.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI (“TL”) OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

1 Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Akılcı Bilişim Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. (“Akılcı Bilişim”)

Akılcı Bilişim, 2 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul’da kurulmuştur. Şirket raporlama tarihi itibarıyla gayri faaldir.

Ant Enerji Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (“Ant Enerji”)

Ant Enerji, enerji satış, pazarlama, dağıtım yapmak amacıyla 2006 yılında İstanbul’da kurulmuştur.

Atayurt İnşaat A.Ş. (“Atayurt İnşaat”)

Atayurt İnşaat, enerji üretim santrali inşa etmek ve ilgili servis, onarım ve bakımı sağlamak amacıyla 2009 yılında kurulmuştur.

Çalık Yenilenebilir Enerji A.Ş. (“Çalık Yenilenebilir Enerji”)

Çalık Yenilenebilir Enerji, 2012 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu her türlü güneş enerjisi santrali projelerinin geliştirilmesi ve inşa edilmesidir.

Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş. (“ÇEDAŞ”)

ÇEDAŞ, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun mevzuat hükümleri uyarınca elektrik dağıtım ve satış ve bu faaliyetlerdeki şirketlere iştirak etmek amacıyla 2010 yılında kurulmuştur.

Çalık Enerji Dubai FZE (“Çalık Enerji Dubai”)

Çalık Enerji Dubai, Jebel Ali Serbest Bölge, Dubai’de kurulmuştur. Çalık Enerji Dubai’nin Türkmenistan’da şubesi bulunmaktadır.

Çalık Enerji Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş. (“Çalık Elektrik”)

Çalık Elektrik, elektrik üretim tesisleri kurmak, çalıştırmak ve kiralamak amacıyla 2004 yılında İstanbul’da kurulmuştur.

Calik Enerji Swiss AG (“Çalık Swiss”)

Çalık Swiss, imtiyaz ya da diğer hakların alımı, yönetimi ve kullanımının yanı sıra enerji santrallerinin inşaatı ve bakımı, başta elektrik sektörü olmak üzere enerj sektöründe faaliyet gösteren diğer grup şirketlerinin geliştirilmesi ve finansman kaynakları bulunması konusunda hizmet vermesi amacıyla 27 Nisan 2017 tarihinde İsviçre’de kurulmuştur.

Çalık Georgia LLC (“Çalık Georgia”)

Çalık Georgia, 2015 yılında Tiflis’te Gürcistan’da hidroelektrik santrallerin mühendislik, tedarik ve inşaatının yapılması ile Gürcistan’da üretilen elektriğin ticaretinin yapılması amacıyla kurulmuştur. Şirket, yeni kurulmuş olup, raporlama tarihi itibarıyla gayriaktif durumdadır.

Çalık Limak Adi Ortaklığı

Çalık Limak Adi Ortaklığı, 2013 yılında ÇEDAŞ ve Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat A.Ş.’ye (“Limak Yatırım”) ait iş ortaklığı olarak ve tamamı Çalık Enerji ve Limak Yatırım’a ait iş ortaklığı olan Kosova Çalık Limak Enerji tarafından sahip olunan Kosova Electricity Distribution and Supply Company ISC firmasına her türlü teknik ekipman sağlamak amacıyla kurulmuştur.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

1 Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Çalık NTF Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş. ("Çalık NTF")

Çalık NTF, elektrik üretim tesisleri kurmak, işletmek ve kiralamak amacıyla 2006 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Çalık Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Limited Şirketi ("Çalık Rüzgar")

Çalık Rüzgar, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması amacıyla kurulmuştur.

Çedaş Elektrik Dağıtım Yatırımları A.Ş. ("ÇED")

ÇED, enerji piyasasını düzenleyen mevzuat hükümlerine uygun olarak elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin dağıtımı ve satışı ile enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler kurulması veya bunlara iştirak edilmesi, iştirak edilen veya yeni kurulan bu şirketlerin yönetimlerinin tayin edilmesi, bu şirketlere teknik, mali, bilgi işlem ve insan kaynakları yönetimi ile diğer konularda danışmanlık hizmeti sağlanması, yeni kurulan veya iştirak ettiği şirketlerin teknik, idari ve mali organizasyonlarında destek sağlanması ve bu şirketler aracılığıyla sınıai veya ticari yatırımlar yapılması faaliyetlerini yürütmektedir.

Demircili Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim A.Ş. ("Demircili Rüzgar")

Demircili Rüzgar, elektrik enerjisi üretim tesisi kurulması, işletmeye alınması, kiralanması, elektrik enerjisi üretimi, üretilen elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin müşterilere satış faaliyetinde bulunmak üzere 23 Şubat 2017 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur.

Doğu Aras Enerji Yatırımları A.Ş. ("Doğu Aras")

5 Mayıs 2013 tarihinde ÇED ve Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. ("Kiler Alışveriş") arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında Doğu Aras, ÇED ve Kiler Alışveriş tarafından sermaye sahiplik oranları sırasıyla %49 ve %51 olacak şekilde elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin dağıtımı ve perakende veya toptan satışı amacıyla enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler kurulması veya bunlara iştirak edilmesi, iştirak edilen veya yeni kurulan bu şirketlerin yönetimlerinin tayin edilmesi, bu şirketlere teknik, mali, bilgi işlem ve insan kaynakları yönetimi ile diğer konularda danışmanlık hizmeti sağlanması, yeni kurulan veya iştirak ettiği şirketlerin teknik, idari ve mali organizasyonlarda destek sağlanması ve bu şirketler aracılığıyla sınıai veya ticari yatırımlar yapılması amacıyla bir iş ortaklığı olarak kurulmuştur.

Doğu Aras, 28 Haziran 2013 tarihinde imzalanan hisse devir sözleşmesine istinaden Kars, Ardahan, Iğdır, Erzincan, Ağrı, Bayburt ve Erzurum bölgelerinde elektrik dağıtım ve satışı yapan ve kamuya ait olan Aras Elektrik Dağıtım A.Ş. ("EDAŞ") ve Aras Elektrik Perakende Satış A.Ş. ("EPAS") paylarının tamamını özelleştirme kapsamında açılan ihaleye girerek satın almıştır.

Enerji Sabz Arman Pars A.Ş. ("Enerji Sabz Arman Pars")

Enerji Sabz Arman Pars, 2017 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Enerji Sabz Pouya Pars A.Ş. ("Enerji Sabz Pouya Pars")

Enerji Sabz Pouya Pars, 2017 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Granite Holding N.V. ("Granite")

Granite Holding, holding faaliyetleri yürütmek amacıyla 3 Mart 2017 tarihinde Hollanda'da kurulmuştur.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

1 Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Hamerz Green Energy ("Hamerz Green Energy")

Hamerz Green Energy, 2016 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

JSC Çalık Georgia Wind ("JSC Georgia")

JSC Georgia, 2015 yılında Tiflis'te Gürcistan'da enerji altyapısı geliştirmek, güneş ve rüzgar santrali projelerinin geliştirilmesi ile bunların finansman, inşaat ve uzun dönemli işletilmesine sponsor sağlanması amacıyla kurulmuştur.

Kızılırmak Enerji Elektrik A.Ş. ("Kızılırmak")

Kızılırmak, her çeşit doğalgazı ve ham petrolü ve türev ürünlerini ithal etmek, ihraç etmek, dağıtmak ve işletmek amacıyla 2005 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Kosova Çalık Limak Energy SH.A. ("KÇLE")

KÇLE, 17 Eylül 2012 tarihinde ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım arasında imzalanan müşterek yönetim anlaşması kapsamında iş ortaklığı olarak kurulan KÇLE şirketinin toplam sermayesine ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım sırasıyla %25, %25 ve %50 oranlarında iştirak etmişlerdir. 2015 yılı içerisinde ÇEDAŞ tarafından sahip olunan ve KÇLE'in %25'ini temsil eden hisseler Çalık Enerji'ye devrolmuştur.

8 Mayıs 2013 tarihinde KÇLE, Kosova Cumhuriyeti'nde elektrik dağıtım ve tedarik faaliyetlerini yürüten Kompania Per Distribuim Dhe Fumizim Me Energji Elektrike SH.A ("KEDS") isimli kamu iktisadi kuruluşunun paylarının tamamını özelleştirme kapsamında Kosova Cumhuriyeti Hükümeti tarafından açılan ihaleye girerek satın almıştır.

LC Electricity Supply and Trading d.o.o ("LC Electricity")

LC Electricity, 2014 yılında Türkmen'in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ("Türkmen Elektrik") ve Limak Yatırım'ın toplam sermayesine %50 oranlarında eşit iştirak etmesiyle Sırbistan'da kurulan bir iş ortaklığıdır. Şirket'in kuruluş amacı elektrik ticareti ve bu faaliyet kapsamında her türlü mal ve hizmet alım satımıdır.

Mayestan Clean Energy ("Mayestan Clean Energy")

Mayestan Clean Energy, 2016 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Momentum Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Momentum Enerji")

Momentum Enerji, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması için 2008 yılında kurulmuştur.

Onyx Trading Innovation FZE ("Onyx Trading Innovation FZE")

Onyx Trading Innovation FZE 2016 yılında Dubai'de kurulmuştur.

Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı ("Taşkent Merkez")

Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı 2018 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ikamet amaçlı binaların yapılmasıdır.

Technological Energy N.V. ("Technological N.V.")

Technological N.V., 8 Haziran 2016 tarihinde Hollanda'da kurulmuştur. Şirket raporlama tarihi itibarıyla gayrifaaldir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

1 Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Technovision Mühendislik, Danışmanlık ve Dış Ticaret A.Ş. ("Technovision")

Technovision, makine ve inşaat mühendisliği hizmeti ve danışmanlık hizmeti vermek amacıyla 1994 yılında Ankara'da kurulmuştur. 2015 yılında şirket hisselerinin %90'ı, Grup şirketlerine mühendislik ve danışmanlık hizmeti vermek amacıyla Çalık Enerji tarafından satın alınmıştır.

Türkmen'in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ("Türkmen Elektrik")

Türkmen Elektrik, elektrik dağıtımı ve satışı yapmak amacıyla 2000 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Yeşilçay Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Yeşilçay Enerji")

Yeşilçay Enerji, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması ile maden cevheri araştırma ve üretimi amacıyla 2008 yılında kurulmuştur.

Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. ("YEDAŞ")

YEDAŞ, Samsun, Ordu, Amasya, Çorum ve Sinop illerinde elektrik enerjisi dağıtım alanında faaliyet göstermek amacıyla, 2010 yılında özelleştirme kapsamında Grup tarafından 30 yıllık bir süre için devralınarak faaliyetlerine başlamıştır.

4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu'nun 3'ncü maddesi uyarınca elektrik dağıtım şirketlerinin 1 Ocak 2013 tarihine kadar dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayrıştırmaya yönelik yasal zorunluluk bulunmaktadır. Bu kapsamda Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop illerini kapsayan bölgede dağıtım, perakende hizmetleri faaliyetlerini yürütmekte olan YEDAŞ, 31 Aralık 2012 tarihinde dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayrıştırmıştır. Bu karar kapsamında YEPAŞ 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren faaliyetlerine başlamıştır.

Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş. ("YEPAŞ")

4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu'nun 3'ncü maddesi uyarınca elektrik dağıtım şirketlerinin 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayrıştırmaya yönelik yasal zorunluluk bulunmaktadır. Bu kapsamda Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop illerini kapsayan bölgede dağıtım, perakende hizmetleri faaliyetlerini yürütmekte olan YEDAŞ, 31 Aralık 2012 tarihinde dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayırmıştır. Bu karar kapsamında YEPAŞ, elektrik ve elektrikle ilgili ürünlerin perakende satışı amacıyla 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren YEDAŞ'tan kısmi bölünme ile yasal olarak ayrılarak kurulmuştur.

2 Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

a) Uygunluk beyanı

Grup'un konsolide finansal tabloları Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGGK") tarafından yayımlanan ve yürürlüğe girmiş olan Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak hazırlanmıştır. TMS; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar ile KGGK tarafından duyurulan ilke kararlarından oluşmaktadır.

Ayrıca konsolide finansal tablolar ve bunlara ilişkin açıklayıcı notlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan "Finansal Tablo ve Dipnot Formatları Hakkında Duyuru"su ile açıklanan formatlara uygun olarak ve zorunlu kılınan bilgiler dahil edilerek sunulmuştur.

Grup'un Türkiye'de faaliyet gösteren şirketleri, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve yasal finansal tabloların Türk Lirası ("TL") olarak hazırlanmasında, Tek Düzen Hesap Planı, Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu'nu tarafından belirlenen muhasebe prensiplerini kullanmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI (“TL”) OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

2 Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Grup’un yabancı ülkelerde faaliyet gösteren şirketleri, faaliyet gösterdikleri ülkelerin genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine ve o ülkelerin mevzuatına göre muhasebe kayıtlarını tutmakta ve yasal finansal tablolarını hazırlamaktadırlar.

Grup’un Türkiye’de faaliyet gösteren şirketleri için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere KGK tarafından yayımlanmış TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardı (“TMS 29”) kapsamında olan enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir.

Konsolide finansal tablolar Grup yönetimi tarafından yayımlanmak üzere 11 Mart 2018 tarihinde onaylanmıştır. Genel Kurul ve ilgili düzenleyici kurumlar konsolide finansal tabloları yayımlanmasından sonra değiştirme hakkına sahiptir.

b) Ölçüm esasları

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değeriyle değerlendirilen türev finansal araçlar haricinde, tarihsel maliyet esasına göre ve Türkiye’de faaliyet gösteren şirketler için 31 Aralık 2004 tarihinde sona eren enflasyon etkilerinden arındırılarak hazırlanmıştır.

c) Geçerli ve sunum para birimi

Çalık Enerji’nin geçerli para birimi 30 Haziran 2018 ve daha önceki dönemlerde Türk Lirası olarak kabul edilmiştir. Şirketin 1 Temmuz 2018 tarihinden itibaren satış stratejileri ve temettü politikalarında oluşan değişiklikler sebebiyle TMS 21 “Kur Değişiminin Etkileri” kapsamında geçerli para birimi ABD Doları olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla Şirket’in 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla geçerli para birimi ABD Dolarıdır.

Grup’un konsolide finansal tabloları sunum para birimi olarak TL cinsinden sunulmuştur. Yurtdışında faaliyet sürdüren Grup şirketleri ise muhasebe kayıtlarını faaliyet gösterdikleri ülke kanunları ve uygulamalarına göre kendi geçerli para birimlerine uygun hazırlamaktadırlar. Ancak finansal tabloları TL olarak sunulmaktadır. Aksi belirtilmedikçe TL olarak sunulan bütün finansal bilgiler en yakın bin TL’ye yuvarlanmıştır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde Grup tarafından kullanılan döviz kurları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Amerikan Doları	5,2609	3,7719
Avro	6,0280	4,5155
İngiliz Sterlini	6,6528	5,0803
Irak Dinarı	0,0044	0,0032
Gürcistan Lirisi	1,9827	1,4551
Libya Dinarı	3,7543	2,7655
Türkmenistan Manatı	1,5058	1,0777
Özbekistan Somu	0,0006	0,0005

Çalık Enerji’nin şubelerinden Çalık Enerji Türkmenistan Şube ve Özbekistan’da bulunan Çalık Enerji Özbekistan Temsilcilik Ofisi, 2017 yılında geçerli para birimlerini TMS 21 “Kur Değişiminin Etkileri” Standardı uyarınca, 1 Temmuz 2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere sırasıyla, geçerli para birimini Türkmenistan Manatı ve Özbekistan Somu’ndan ABD Doları (“USD”) olarak değiştirmiştir. Grup, Türkmenistan ve Özbekistan’da yeni mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projelerine başlamıştır ve bu projelerini bu ülkede bulunan şubeler aracılığıyla yürütmektedir. Yeni sözleşmelerle beraber şubelerin yürüttüğü projelerin gelirleri ağırlıklı olarak USD olarak tahsil edilmekle beraber maliyetlerin de önemli bir kısmını USD harcamalar oluşturmaktadır. 2017 yılında şubelerin kendi para birimleri olan Türkmenistan Manatı ve Özbekistan Somu’nun piyasa ve faaliyet unsurları açısından Grup’un bulunduğu temel ekonomik çevreyi yansıtmadaki etkisi azalmış, bu nedenle 1 Temmuz 2017 itibarıyla geçerli para birimi bu ülkelerde bulunan şubeler için USD olarak değiştirilmiştir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

2 Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

d) Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerindeki değişiklik ve hatalar

Aşağıda belirtilen değişiklikler dışında, Grup'un konsolide finansal tablolarında uygulanan muhasebe politikaları, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl itibarıyla konsolide finansal tablolarında uygulanan muhasebe politikalarıyla aynıdır.

a) TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

TFRS 15, hasılatın ne zaman ve hangi tutarda muhasebeleştirileceğini belirlemek için kapsamlı bir çerçeve oluşturmuştur ve TMS 18 Hasılat, TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri ve ilgili yorumların yerini almıştır.

Yeni standart, mevcut TFRS'lerde yer alan rehberlikleri değiştirip; müşteri ile yapılan sözleşmeden doğan hasılatın ve nakit akışlarının niteliği, tutarı, zamanlaması ve belirsizliğine ilişkin faydalı bilgilerin finansal tablo kullanıcılarına raporlanmasında işletmenin uygulayacağı ilkeleri düzenlemektedir. Standartın temel ilkesi, işletmenin müşterilerine taahhüt ettiği mal veya hizmetlerin devri karşılığında hak kazanmayı beklediği bedeli yansıtan bir tutar üzerinden hasılatı finansal tablolara yansıtmasıdır.

TFRS 15, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olup Grup tarafından yapılan çalışmaya göre bu yeni standardın Grup'un finansal tablolarına önemli bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

b) TFRS 9 Finansal Araçlar

TFRS 9, finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesine ve ölçümüne ilişkin hükümleri düzenlemektedir. Bu standart TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardının yerini almıştır.

TFRS 9'un detayları aşağıda belirtilmiştir.

i. Finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçülmesi

TFRS 9, finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü için TMS 39'daki mevcut hükümleri büyük oranda korumaktadır. Ancak, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık, kredi ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlıklar için önceki TMS 39 sınıflama kategorileri kaldırılmıştır. TFRS 9'un uygulanmasının Grup'un finansal borçları ve türev finansal araçları ile ilgili muhasebe politikaları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır. Grup'un TFRS 9'a göre finansal varlıklarının sınıflandırılması ve ölçümü aşağıdaki gibi açıklanmıştır.

TFRS 9'a göre, bir finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınması sırasında; İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen; gerçeğe uygun değer ("GUD") farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen –borçlanma araçları; GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen – özkaynak araçları veya GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır. TFRS 9 kapsamındaki finansal varlıkların sınıflandırılması, genellikle, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerine dayanmaktadır. Standart kapsamında saklı türevlerin finansal varlıktan ayrılma zorunluluğu ortadan kaldırılmış olup bir hibrid sözleşmenin bir bütün olarak ne şekilde sınıflandırılacağı değerlendirilmelidir.

ii. Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

TFRS 9'un uygulanmasıyla birlikte, "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli TMS 39'daki "Gerçekleşmiş Zarar" modelinin yerini almıştır. Yeni değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar, sözleşme varlıkları ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için geçerli olmakla birlikte, özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar için uygulanmamaktadır. TFRS 9, finansal varlıkların ve finansal yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesine ve ölçümüne ilişkin hükümleri düzenlemektedir. Bu standart UMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardının yerini almıştır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

2 Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

d) Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerindeki değişiklik ve hatalar (devamı)

Aşağıdaki tablo, TFRS 9'a geçişin, geçmiş yıl karları üzerindeki açılış bakiyeleri etkilerini vergiler düşüldükten sonra kalan net tutarlar göstermek suretiyle özetlemektedir.

Geçmiş yıl karları

TFRS 9'a göre beklenen kredi zararlarının muhasebeleştirilmesi	(10.608)
TFRS 9'a göre finansal yatırımların GUD farkının muhasebeleştirilmesi	80.868
Vergi	2.292
1 Ocak 2018 itibarıyla etki	67.968

Aşağıdaki tablo ve ilişikteki notlar, TMS 39 kapsamındaki orijinal ölçüm kategorilerini ve Grup'un 1 Ocak 2018'deki finansal varlıklarının her bir sınıfı için TFRS 9'göre yapılan yeni ölçüm kategorilerini açıklamaktadır.

Finansal varlıklar	Not	TMS 39'a göre orijinal sınıflandırma	TFRS 9'a göre yeni sınıflandırma	TMS 39'a göre orijinal defter değeri	TFRS 9'a göre orijinal defter değeri
Nakit ve nakit benzerleri		Kredi ve alacaklar	İtfa edilmiş		
Maliyet				272.265	272.265
Ticari ve diğer alacaklar	a	Kredi ve alacaklar	İtfa edilmiş		
Maliyet				4.936.897	4.926.289
Finansal yatırımlar	b	Satılmaya hazır finansal varlıklar	GUD farkı kar/zarara yansıtılan	36.834	117.702
Toplam finansal varlıklar				5.245.996	5.316.255

e) Muhasebe tahminleri

Konsolide finansal tabloların TMS'ye uygun olarak hazırlanması, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarları, gelir ve giderleri ve muhasebe ilkelerinin uygulanmasını etkileyecek bazı tahmin ve yorumların yapılmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir.

Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler tahminlerin güncellemesinin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Gelecek dönem konsolide finansal tablolarında önemli bir düzeltme yapılması riskini içeren tahminler ve varsayımlarla ilgili belirsizliklere ait bilgiler aşağıdaki dipnotlarda açıklanmıştır:

Dipnot 8– Ticari alacak karşılıkları / Devam eden inşaat sözleşmeleri: Ticari alacaklardaki değer düşüklüğü kaybı, Grup Yönetimi'nin ticari alacaklar tutarının miktarı, geçmiş deneyimler ve genel ekonomik koşullar ile ilgili değerlendirmesine dayanmaktadır. Grup, ticari alacaklarının tahsil edilebilirliğini dönemsel olarak takip etmekte ve geçmiş yıllardaki tahsilat oranlarını esas alarak tahsilatı şüpheli alacaklardan doğabilecek muhtemel zararları için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Eğer ekonomik koşullar, tahsilat eğilimleri veya diğer belirgin sektör eğilimleri Grup Yönetimi'nin tahminlerinden daha kötü gerçekleşirse, konsolide finansal tablolarda yer alan şüpheli ticari alacak karşılığı tutarı gerçekleşen şüpheli alacakları karşılamayabilir.

Toplam inşaat sözleşme maliyetinin toplam inşaat sözleşme hasılatından fazla olması olası ise, beklenen zarar doğrudan giderleştirilmektedir. İş performansında, iş şartlarında ve sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini karlılıkta olan değişiklikler maliyet ve gelir revizyonuna sebep olabilmektedir. Bu revizyonlar, belirlendiği dönemde konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır. Kar teşvikleri gerçekleşmeleri makul bir şekilde garanti edildiğinde gelire dahil edilmektedir.

Bir inşaat sözleşmesinin sonucu güvenilir bir şekilde tahmin edilemediği durumda sözleşme hasılatı oluşan sözleşme maliyetlerinin geri alınabilir tutarı kadar muhasebeleştirilmektedir. Sözleşme maliyetleri oluştuğu dönemde gider olarak kaydedilmektedirler.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

2 Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

e) Muhasebe tahminleri (devamı)

Dipnot 4 – Grup yönetimi, ilişkili taraflardan diğer alacaklarını tahmini nakit akışlarına bağlı olarak dönen /duran varlıklar içerisinde sınıflandırmıştır.

Dipnot 13 ve Dipnot 14 – Maddi ve diğer maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürleri: Grup Yönetimi maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürlerinin belirlenmesinde teknik ekibinin tecrübeleri ve ileriye dönük pazarlama ve yönetim stratejileri doğrultusunda önemli varsayımlarda bulunmaktadır.

Dipnot 19 – Dava karşılıkları: Grup Yönetimi, halen devam eden davalar için Grup'tan muhtemel olarak tahmin ettiği nakit çıkışları üzerinden bir karşılık tutarı hesaplayarak kayıtlara almaktadır.

Dipnot 21 – Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri: Ertelenmiş vergi varlıkları gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle geçici farklardan ve birikmiş zararlardan faydalanmanın kuvvetle muhtemel olması durumunda kaydedilmektedir. Kaydedilecek olan ertelenmiş vergi varlıklarının tutarı belirlenirken gelecekte oluşabilecek olan vergilendirilebilir karlara ilişkin önemli tahminler ve değerlendirmeler yapmak gerekmektedir.

Dipnot 28 – Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesi: Gerçeğe uygun değer belirlenmesinde kullanılan gözlemlenebilir ve gözlemlenebilir nitelikte olmayan piyasa bilgilerin kullanılmasında belli başlı tahminler yapılmaktadır.

3 Önemli muhasebe politikaları

Aşağıda açıklanan muhasebe politikaları, ilişikteki konsolide finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde ve Grup'un tüm şirketleri tarafından tutarlı bir şekilde uygulanmıştır.

(a) Konsolidasyon ilkeleri

İlişikteki konsolide finansal tablolar, ana şirket Çalık Enerji ve bağlı ortaklıklarının ve iş ortaklıklarının hesaplarını aşağıdaki kısımlarda belirtilen şekilde yansıtmaktadır. Konsolidasyona dahil olan şirketlerin finansal tabloları konsolide finansal tablolarla aynı tarih itibarıyla hazırlanmıştır.

i) İşletme birleşmeleri

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer edildiği tarih olan satın alım tarihinde, satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilir.

Kontrol değerlendirilirken Grup tarafından itfa edilebilir potansiyel oy hakları dikkate alınmaktadır.

Grup, şerefiyeyi, satın alma tarihinde aşağıdaki gibi ölçer:

- transfer edilen satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- işletme birleşmelerinde kontrol gücü olmayan paylara ilişkin kayda alınan paylar; artı
- eğer işletme birleşmesi aşamalı olarak gerçekleştiriliyorsa satın alınan şirketteki önceden var olan özkaynak payının gerçeğe uygun değeri; eksi
- satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve varsayılan yükümlülüklerin kayıtlara alınan net değeri (genellikle gerçeğe uygun değeri).

Bu uygulamanın sonucunun negatif olması durumunda pazarlıklı satın alma işleminden doğan kazanç, kar veya zararda kayıtlara alınır.

Satın alma bedeli daha önce var olan ilişkilerin hesaplaşılmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genellikle kar veya zararda kayıtlara alınır.

İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı borç veya hisse senedi ihraç masrafları dışındaki işlem maliyetleri oluştuğunda anda giderleştirilir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(a) Konsolidasyon ilkeleri (devamı)

i) İşletme birleşmeleri (devamı)

Koşullu bedel, satın alma tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile kayıtlara alınır. Eğer koşullu bedel özkaynak kalemi olarak sınıflanmışsa tekrar değerlendirilmez ve yerine getirildiğinde özkaynaklarda muhasebeleştirilir. Aksi takdirde, koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde sonradan meydana gelen değişimler kar veya zararda kayıtlara alınır.

ii) Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar Grup tarafından kontrol edilen kuruluşlardır. Grup, bir işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda işletmeyi kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların finansal tabloları konsolide finansal tablolara kontrolün olduğu tarihten kontrolün ortadan kalktığı tarihe kadar dahil edilmiştir.

Bağlı ortaklıkların muhasebe politikaları, ihtiyaç duyulduğu zaman Grup'un politikalarına uyum sağlaması amacıyla değiştirilir.

Kontrol gücü olmayan paylara yapılan düzeltmeler, bağlı ortaklığın satın alınma tarihindeki net varlık değerinin oransal tutarı üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup'un bağlı ortaklıklardaki paylarında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler, ortaklarla yapılan ortaklığa ilişkin işlem olarak muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan paylara yapılan düzeltmeler, bağlı ortaklığın net varlık değerinin oransal tutarı üzerinden hesaplanmaktadır. Şerefiye üzerinde bir düzeltme yapılmaz ve kar veya zararda kazanç veya kayıp olarak muhasebeleştirilmez.

iv) Kontrolün kaybedilmesi

Grup, bağlı ortaklık üzerindeki kontrolünü kaybetmesi durumunda, bağlı ortaklığın varlık ve yükümlülüklerini, kontrol gücü olmayan paylarını ve bağlı ortaklıkla ilgili özkaynak altındaki diğer tutarları kayıtlarından çıkarır. Kontrolün kaybedilmesinden kaynaklanan kazanç ya da kayıplar kar veya zarara kaydedilir. Eğer Grup önceki bağlı ortaklığında pay sahibi olmayı sürdürürse bu paylar kontrolün kaybedildiği gün itibarıyla gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür.

v) Ortak kontrole tabi şirketlerden satın almaları

Grup'u kontrol eden sermayedarın kontrolündeki şirketler arasındaki hisse transferlerinden kaynaklanan işletme birleşmeleri, karşılaştırmalı sunulan ilk dönemin başında gerçekleşmiş gibi veya daha sonra ise, ortak kontrolün olduğu tarihte muhasebeleştirilir. Satın alınan varlıklar ve yükümlülükler, Grup'u kontrol eden şirketin konsolide finansal tablolarındaki kayıtlı değerleri ile kayıtlara alınır. Satın alınan şirketlerin özkaynak bileşenleri, Grup özkaynakları içerisinde aynı hesap kalemlerine eklenir ve oluşan gelir/gider ise doğrudan özkaynak altında kayıtlara alınır.

vi) Müşterek anlaşmalar

Müşterek anlaşmalar, Grup'un müşterek kontrol sahibi olduğu, anlaşmanın getirilerini önemli ölçüde etkileyecek kararların alınmasında oy birliği ile mutabakatın gerektiği sözleşmelerle kurulmuş anlaşmalardır. Müşterek anlaşmalar aşağıdaki şekilde sınıflanır ve muhasebeleştirilir:

- Müşterek faaliyet – Grup'un bir anlaşmayla ilgili varlıklar üzerinde haklara ve borçlara ilişkin yükümlülüklerle sahip olması durumunda, müştereken elde bulundurulmuş ya da katlanılan tüm payları dahil olmak üzere müşterek faaliyet ile ilgili her bir varlık, yükümlülük ve işlemi muhasebeleştirir.
- İş ortaklığı – Grup'un sadece anlaşmaların net varlıkları üzerinde hakları olması durumunda, özkaynak yöntemi kullanarak kendisine düşen payı muhasebeleştirir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(a) Konsolidasyon ilkeleri (devamı)

vi) Kontrol gücü olmayan paylar

İlişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iş ortaklıklarının Grup'un muhasebe politikalarıyla uyumlu olarak düzeltildikten sonraki kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirlerindeki payını kapsar.

Grup'un özkaynak yöntemine göre değerlendirilen bir yatırımın zararlarındaki payının Grup'un payını aşması halinde, ilişkili herhangi bir uzun vadeli faydayı da kapsayacak şekilde yatırımın kayıtlı değeri sifıra indirilir ve bundan sonra oluşan zararların kayıtlara alınması Grup'un bir yükümlülüğü ya da iş ortaklığı adına ödeme yapma zorunluluğu bulunmadığı durumlarda durdurulur.

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında, grup içi işlemlerden dolayı oluşan tüm bakiye ve işlemler ile gerçekleşmemiş her türlü gelirler elimine edilmiştir. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarla yapılan işlemlerden doğan gerçekleşmemiş gelirler, Grup'un söz konusu iş ortaklıklarındaki etkin oranı kadar arındırılmıştır.

Grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş zararlar da, değer düşüklüğü ile ilgili kanıt olmadığı hallerde, gerçekleşmemiş karların arındırılmasında kullanılan yöntemle arındırılmıştır. Şirket'in sahip olduğu hisselerin kayıtlı değerleri ve bunlardan kaynaklanan temettüer, ilgili özkaynak ve kar veya zarar tablosu hesaplarından elimine edilmiştir.

Geçerli para birimleri ABD Doları dışında olan bağlı ortaklıkların faaliyet sonuçlarının ve finansal durumunun Grup'a konsolide edilmesinde, grup içi bakiyelerin ve işlemlerin eliminasyonu gibi normal konsolidasyon işlemleri uygulanır. Ancak, grup içi parasal bir aktif (ya da pasif) (Grup'un işlevsel para birimi ABD Doları dışında olan bağlı ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan parasal kalemler hariç olmak üzere), kısa veya uzun vadeli olmasına bakılmaksızın, yabancı para dalgalanmalarının sonuçlarını konsolide finansal tablolarda göstermeden, ilgili grup içi borçla (ya da aktif kalemlerle) elimine edilemez. Çünkü parasal kalem, bir para birimini diğerine çevirme yükümlülüğü taşıyır ve Grup'a yabancı para dalgalanmalarında kazanç ya da kayba açık hale getirir. Dolayısıyla, Grup'un konsolide finansal tablolarında bu tür kur farkları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

(b) Yabancı para

(i) Yabancı para cinsinden yapılan işlemler

Yabancı para biriminden yapılan işlemler, ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir.

Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan ve tarihsel maliyet değeriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilir ve bir daha yabancı para çevrimine tabi olmamaktadırlar.

Yeniden çevrimle oluşan kur farkları, aşağıda yer alan unsurlarda yeniden çevriminden doğan ve diğer kapsamlı gelire kaydedilen kur farkları hariç, kar veya zarar kayıtlarına alınır:

- satılmaya hazır sermaye araçları (değer düşüklüğü olması durumu hariç, bu durumda diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş olan kur farkları kar veya zarara yeniden sınıflanır);
- diğer kapsamlı gelir olarak kaydedilen yurtdışı işlemlerdeki net yatırımların riskten korunma amacıyla girilen finansal yükümlülükler veya
- riskten korunmanın etkin olduğu ölçüde nakit akış riskinden korunma araçları.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(b) Yabancı para (devamı)

(ii) Yurtdışı faaliyetler

Satın almadan dolayı oluşan gerçeğe uygun değer düzeltmeleri ve şerefiye dahil olmak üzere yurtdışı faaliyetlerin varlık ve yükümlülükleri raporlama tarihindeki kurlardan Şirket'in fonksiyonel para birimine çevrilir. Yurtdışı faaliyetlerin gelir ve giderleri işlem tarihindeki ortalama kurlardan Şirket'in fonksiyonel para birimine çevrilir.

Yabancı para çevrim farkları diğer kapsamlı gelir altında kaydedilir ve özkaynaklar altında yabancı para çevrim farkları hesabında sunulur. Bir yurtdışı faaliyetin satılması sonucunda kontrol kaybedildiğinde bu yabancı faaliyetle ilgili yabancı para çevrim farklarında birikmiş ilgili tutar satış kar veya zararın bir parçası olarak kar veya zarara sınıflanır. Eğer Grup yabancı bir faaliyet içeren bir bağlı ortaklığının sadece bir kısmını elden çıkarıp kontrolü koruyorsa, yabancı para çevrim farkları hesabındaki birikmiş tutarın ilgili kısmı kontrol gücü olmayan pay olarak sınıflanır. Grup'un yurtdışı faaliyeti olan iştiraki veya iş ortaklığındaki paylarının bir kısmının, önemli etki veya ortak kontrol kaybedilmeden satılması durumunda birikmiş tutarın ilgili kısmı kar veya zarara yeniden sınıflandırılır.

Bir yurtdışı faaliyet ile parasal alacak veya borç ilişkisinin kapanmasının öngörülebilir gelecekte planlanmadığı ve muhtemel olmadığı durumlarda, söz konusu parasal kalemlerden oluşmuş alacak ve borç kaynaklı yabancı para çevrim kar ve zararları net yurtdışı faaliyet yatırımlarının bir parçası şeklinde tanımlanarak, diğer kapsamlı gelir altında kaydedilir ve özkaynaklar altında yabancı para çevrim farkları hesabında sunulur.

(c) Finansal araçlar

Muhasebeleştirme ve ilk ölçüm

Ticari alacaklar finansal tablolara ilk defa oluştuğu zaman alınırlar. Diğer tüm finansal varlıklar ve finansal yükümlülükler, Grup finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda muhasebeleştirilir.

Önemli bir finansman bileşeni içeren ticari alacaklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki kalemlerin edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilir.

Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme

İlk kayıtlara alınırken finansal varlıklar, itfa edilmiş maliyetinden ölçülen, gerçeğe uygun değer ("GUD") değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen – özkaynak yatırımları ve gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılırlar.

Grup'un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Bir finansal varlık, aşağıda belirtilen koşulların her iki şartı birden sağlaması durumunda ve gerçeğe uygun değer değişimi kar ya da zarara yansıtılan finansal varlık kategorisinde tanımlanmamışsa, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması,
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(c) Finansal araçlar (devamı)

Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme (devamı)

Grup, ticari amaçla elde tutulmayan bir öz kaynak yatırımının ilk defa finansal tablolara alınmasında, gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Bu seçim her bir yatırım için ayrı ayrı yapılır.

İtfa edilmiş maliyetinden veya yukarıda açıklandığı şekilde gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen bütün finansal varlıklar gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bu bütün türev finansal varlıkları da kapsar.

İlk defa finansal tablolara alınması sırasında bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanması mümkündür. Ancak bunun için bu tanımlamanın, aksi halde ortaya çıkacak muhasebe uyumsuzluğu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması gerekir.

Finansal varlıklar: İş modelinin değerlendirilmesi

Grup, iş modelinin amaçları konusunda değerlendirmelerini finansal varlığın tutulduğu portföy seviyesinde yapar çünkü bu işin nasıl yönetildiğini ve yönetime bilginin hangi yöntemlerle sağlandığını en iyi şekilde yansıtmaktadır.

Gerçeğe uygun değer esas alınarak yönetilen ve performansları buna göre değerlendirilen finansal varlıklar gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak ölçülür.

Finansal varlıklar: Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının "sadece anapara ve faiz ödemeleri" olup olmadığının değerlendirilmesi

Anapara, finansal varlığın ilk defa finansal tablolara alınması sırasındaki gerçeğe uygun değeri olarak tanımlanmaktadır. Faiz, paranın zaman değeri, belirli bir zaman dilimine ilişkin anapara bakiyesine ait kredi riski, diğer temel borç verme risk ve maliyetleri (örneğin likidite riski ve yönetim maliyetleri) ile kâr marjından teşekkül eder.

Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının "sadece anapara ve faiz ödemeleri" olup olmadığının değerlendirilmesinde, Grup, ilgili aracın sözleşme şartlarını dikkate alır. Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının zamanlamasını veya miktarını, bu tanıma uymasını engelleyebilecek oranda değiştirebilecek bir sözleşme şartı içerip içermediği değerlendirmeye dahil edilir. Bu değerlendirmeler yapılırken Grup aşağıdakileri dikkate alır:

- nakit akışlarının zamanlamasını veya tutarını değiştirebilecek şarta bağlı olaylar;
- sözleşmeye bağlı kupon oranını değiştirebilecek (değişken oran özelliklerini de içeren) şartlar;
- erken ödeme ve uzatma seçenekleri; ve
- belirli bir varlık üzerinde Grup'un nakit akışlarına hak iddia etmesini kısıtlayabilecek şartlar.

Anapara, beklenen nakit akışlarının bugünkü değeri olduğu için, ticari alacaklar ve diğer alacaklar "sadece anapara ve faiz ödemeleri" testini geçmektedirler. Bu alacaklarla tahsil etmeye dayalı iş modeliyle uyumlu olarak yönetilmektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(c) Finansal araçlar (devamı)

Finansal varlıklar: Sonraki muhasebeleştirme ve kazanç ve kayıplar

Aşağıdaki muhasebe politikaları finansal varlıkların sonraki ölçümlerinde geçerlidir.

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Herhangi bir faiz veya temettü geliri dahil olmak üzere, bunlarla ilgili net kazançlar ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. İtfa edilmiş maliyetleri varsa değer düşüklüğü zararları tutarı kadar azaltılır.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları	Faiz gelirleri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bunların finansal durum tablosu dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz geliri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer kazanç ve kayıplar ise diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar finansal durum tablosu dışı bırakıldığında daha önceden diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç veya kayıplar kar veya zararda yeniden sınıflandırılır.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Temettüleri, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça kar veya zararda muhasebeleştirilir.
	Diğer net kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve kar veya zararda yeniden sınıflandırılmazlar.

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar aktif bir piyasaya kote olmayan sabit veya belirli ödemeleri olan finansal araçlardır. Bu varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerine doğrudan ilişkilendirilebilir işlem maliyetleri eklenerek kayıtlara alınırlar. İlk kayda alınmanın ardından, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden değer düşüklükleri düşülerek değerlendirilir. Krediler ve alacaklar, nakit ve nakit benzerleri ile devam eden inşaat sözleşmeleri alacakları ve imtiyazlı hizmet antlaşmalarından alacakları da içeren ticari alacakları ve diğer alacakları içermektedir.

Nakit ve nakit benzeri

Nakit ve nakit benzerleri, kasa, bankalardaki vadeli ve vadesiz mevduat ve satın alındığı tarihte vadesi üç aydan kısa vadeli ve gerçeğe uygun değerinin değişme riski düşük olan diğer nakit benzeri varlıklardır.

İmtiyazlı hizmet antlaşmaları

24 Temmuz 2006 tarihinde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ("TEDAŞ") ile YEDAŞ arasında imzalanan İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ("İHDS") doğrultusunda TEDAŞ bünyesinde bulunan dağıtım tesisleri ve dağıtım tesislerinin işletilmesinde kullanılması gereken diğer ilave unsurlar üzerindeki işletme hakkı 105.599 TL bedel karşılığında YEDAŞ'a devrolmuştur. Söz konusu İHDS bedeli birinci tarife dönemi için (2006-2010) gelir tavanına eklenerek itfaya tabi tutulmuştur. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla söz konusu İHDS bedeli tamamen itfa olmuştur.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(c) Finansal araçlar (devamı)

İHDS sözleşme süresi 24 Temmuz 2006'dan itibaren 30 yıldır. Bu sürenin sonunda işletme süresi, ilgili dönemde yürürlükte olan kanunlara uygun olarak TEDAŞ tarafından uzatılabilir. Grup, TFRS Yorum 12'nin kapsamına giren bu sözleşme uyarınca, elektrik enerjisi dağıtıcısı olarak hareket eder ve bu dağıtımın gerçekleştirilebilmesi için kullanılan tesisi inşa eder ve belirlenen dönem boyunca bu tesisi işletip tesisin bakımını gerçekleştirir. Cari dönem içerisinde sözleşmenin niteliğinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

İHDS uyarınca, tesislerin mülkiyeti kamuya ait olup üstlenilen yatırım faaliyetleri ve yenileme hizmetleri için hakedilen alacaklar garantörün Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ("EPDK") yönlendirmesi ile nakit ya da diğer finansal varlıkların ediniminin koşulsuz ve sözleşmelerle düzenlenmiş hakkı olduğu sürece, finansal varlık olarak muhasebeleştirilmektedir. Grup, tarifeler yoluyla geri ödemesi garanti edilmiş olan yatırımları ilk olarak "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" standardı uyarınca gerçeğe uygun değer üzerinden ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar içerisinde "İmtiyazlı Hizmet Anlaşmalarından Alacaklar" başlığı ile muhasebelemiştir. İlk kayıtlara alınmalarını takiben finansal varlıklar itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür.

Sözleşme ile birlikte YEDAŞ'ın sahip olduğu "Dağıtım ve Perakende Satış Lisansı"nın getirdiği kullanım haklarına ilişkin parametreler beşer yıllık uygulama dönemlerinde EPDK tarafından kurul kararı ile güncellenmektedir. YEDAŞ 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 24 Temmuz 2006 tarihinde özelleştirilen hizmetlerle ilgili olarak, 2006 ile 2010 arasında ilk uygulama dönemini ve 2011 ile 2015 tarih aralığını kapsayan ikinci uygulama dönemini bitirmiştir. İkinci uygulama dönemine ilişkin haklar, 28 Aralık 2010 tarihinde gerçekleştirilen EPDK kurulu kararı (Karar No: 2991) ile yayımlanmıştır. YEDAŞ için 2016-2020 yılları arasında geçerli olacak üçüncü uygulama dönemine ilişkin dağıtım sistem işletim gelir gereksinimi ve ilgili parametreleri EPDK tarafından 30 Aralık 2015 tarihli ve 6033-1 sayılı kurul kararı ile yayımlanmıştır.

YEDAŞ'ın gelir ve giderleri EPDK düzenlemelerine tabidir. YEDAŞ'ın ne kadar gelir gereksinime ihtiyaç duyduğu EPDK tarafından belirlenir. Gelir kalemlerinin EPDK tarafından belirlenen gelir gereksiniminin altında veya üstünde kalması durumunda söz konusu farklar, gelirin niteliğine bağlı olarak, düzeltmeye tabi olabilir veya olmayabilir. Halen 5 yıllık dönemler itibarıyla düzenlenen gelir gereksinimi; YEDAŞ'ın gereksinim duyduğu faaliyet giderlerini, yatırım harcamalarının itfasını, itfa edilmemiş yatırım tutarlarına ait alternatif yatırım maliyetlerini, vergi uygulamalarından kaynaklanan dönemsel sapmaları kompanse etmek amacıyla gelire ilave olan veya düşülen vergi farklarını içerir. Gelir gereksinimi ile düzeltmeler yıllar itibarıyla Enerji Piyasası Endeksi ("EPE") ile güncellenerek hesaplanır. YEDAŞ, gerçekleştirdiği hizmetler için TFRS 15 uyarınca hasılatını muhasebeleştirir ve ölçer.

Diğer

Diğer türev olmayan finansal araçlar, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden varsa, değer düşüklükleri düşülerek ölçülmektedir.

Finansal yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(c) Finansal araçlar (devamı)

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. Konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

b) Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Güvence bedelleri

Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 26. maddesi gereği Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişi abonelerinden kullanım yerinin değişmesi ve/veya perakende satış sözleşmesinin sona ermesi veya sözleşmenin feshi halinde, müşterinin elektrik enerjisi tüketim bedelini ödememesi ihtimaline karşılık olarak, borcuna mahsup etmek üzere güvence bedeli talep edilebilmektedir.

Mevcut abonelerin güvence bedelleri TÜFE kullanılarak raporlama tarihi itibarıyla enflasyona göre düzeltilmiş değerleri ile "ilişkili olmayan taraflara uzun vadeli diğer borçlar" hesabında izlenmektedir. Güvence bedeli değerleme giderleri ve gerçekleşen güvence bedeli giderleri kar veya zararda finansman giderleri olarak muhasebeleştirilmektedir.

İşlem ve teslim tarihindeki muhasebeleştirme

Tüm finansal varlık alış ve satışları işlem tarihinde, bir başka deyişle Grup'un alımı veya satımı gerçekleştireceğini taahhüt ettiği tarihte muhasebeleştirilir. Olağan alış ve satışlar, varlığın teslim süresinin genelde bir mevzuat veya piyasalardaki düzenlemelere göre belirlendiği alış ve satışlardır.

Netleştirme / Mahsup

Konsolide finansal tablolarda yer alan finansal varlık ve yükümlülükleri netleştirmeye yönelik yasal bir hak ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma maliyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

Finansal tablo dışı bırakma

Finansal varlıklar

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(c) Finansal araçlar (devamı)

Finansal yükümlülükler

Sözleşmeye dayalı yükümlülüklerinin yerine getirildiği, iptal veya feshedildiği durumlarda; Grup, söz konusu finansal yükümlülüğü kayıtlarından çıkarır. Sözleşmeye bağlı hükümler değiştirildiğinde ve yeniden yapılandırılmış yükümlülüğün sözleşmeye bağlı nakit akışlarında önemli bir değişiklik söz konusuysa, Grup, finansal yükümlülüğü kayıtlardan çıkarır ve yeni bir finansal yükümlülük yeniden yapılandırılmış hükümlere göre, gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınır.

Ortadan kalkan finansal yükümlülüğün defter değeri ile bu yükümlülüğe ilişkin olarak ödenen tutar (devredilen her türlü nakit dışı varlık veya üstlenilen her türlü yükümlülük de dâhil) arasındaki fark, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınır.

Değer düşüklüğü

Finansal araçlar ve sözleşme varlıkları

Grup aşağıda belirtilen kalemlerin beklenen kredi zararları için zarar karşılığını kayıtlara alır:

- itfa edilen maliyetinden ölçülen finansal varlıklar;
- sözleşme varlıkları (TFRS 15'de tanımlanan şekliyle).

TFRS 9 kapsamında, zarar karşılıkları aşağıdaki esasların herhangi biri ile ölçülür:

İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar;

- Ömür boyu BKZ'ler: finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır ve

İlk muhasebeleştirilmeden sonra kredi riski artmayan banka bakiyeleri;

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısmıdır.

Grup, ticari alacaklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu BKZ'leri seçmiştir.

Bir finansal varlığın kredi riskinin ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren önemli ölçüde artmış olup olmadığını belirlenmesinde ve BKZ'lerinin tahmin edilmesinde, Grup, beklenen erken ödemelerin etkileri dahil beklenen kredi zararlarının tahminiyle ilgili olan ve aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiyi dikkate alır. Bu bilgiler, Grup'un geçmiş kredi zararı tecrübelerini dayanan ve ileriye dönük bilgiler içeren nicel ve nitel bilgi ve analizleri içerir.

Bir finansal aracın düşük kredi riskine sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla düşük kredi riskinin küresel olarak kabul gören bir tanımıyla uyumlu olan ve değerlendirilen finansal araçların türünü ve risklerini dikkate alan diğer metodolojileri kullanabilir.

BKZ'lerinin ölçüleceği azami süre, Grup'un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

BKZ'lerin Ölçümü

BKZ'ler finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Diğer bir ifadeyle tüm nakit akışlarının bugünkü değeri üzerinden ölçülen kredi zararlarıdır (örneğin, sözleşmeye istinaden işletmeye yapılan nakit girişleri ile işletmenin tahsil etmeyi beklediği nakit akışları arasındaki farktır).

Ticari alacaklar, diğer alacaklar, diğer varlıklar ve sözleşme varlıkları için Grup, beklenen kredi zararlarını karşılamak için basitleştirilmiş yaklaşımı uygular (TFRS 9, tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zarar karşılığının kullanılmasını gerektirir). Beklenen kredi zararları, geçmiş yıllardaki gerçekleşmiş kredi zararı deneyimlerine dayanarak hesaplanmıştır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(c) Finansal araçlar (devamı)

Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Her raporlama dönemi sonunda, Grup itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma varlıklarının değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya birden fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi-değer düşüklüğüne uğramıştır.

Değer Düşüklüğünün Sunumu

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklara ilişkin zarar karşılıkları, varlıkların brüt defter değerinden düşülür.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için oluşan zarar karşılığı, finansal varlığın finansal durum tablosundaki defter değerini azaltmak yerine diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Ticari Alacaklar

Aşağıdaki analiz, TFRS 9'un uygulanmaya başlamasıyla ticari alacaklarına ilişkin BKZ'lerinin hesaplanması ile ilgili daha ayrıntılı bilgi vermektedir. Grup, kullandığı modeli ve bu BKZ'lerin hesaplanmasında kullanılan varsayımların bir kısmını tahmin belirsizliğinin temel kaynakları olarak ele almaktadır.

Grup, BKZ'leri son üç yılda gerçekleşen kredi zararları tecrübesine göre hesaplamıştır. Grup, BKZ oran hesaplamalarını satış yaptığı müşterileri için ayrı ayrı gerçekleştirmiştir. Her bir gruptaki riskler, kredi riski derecesi özellikleri esas alınarak satış yapılan müşteriler için, coğrafi bölge ve sektör gibi ortak kredi riskine göre gruplandırılmıştır.

(d) Maddi duran varlıklar

(i) Kayıtlara alma ve değerlendirme

31 Aralık 2004 tarihine kadar alımı yapılan Çalık Enerji'nin Türkiye'de faaliyet gösteren şirketlerine ait maddi duran varlıklar, 31 Aralık 2004 tarihindeki TL cinsinden TMS 29'a uygun olarak enflasyon etkilerinden arındırılmış olacak şekilde düzeltilmiştir. Bu tarihten sonra satın alınmış maddi duran varlıklar tarihsel maliyetleri ile kayda alınmıştır. Buna göre, Grup'un maddi duran varlıkları maliyet değerlerinden, birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü düşüldükten sonraki değerleri ile aşağıdaki gibi muhasebeleştirilir. Maliyet, ilgili varlığın iktisabıyla doğrudan ilişkili harcamaları ifade etmektedir. Grup tarafından inşa edilen varlıkların maliyeti aşağıdaki unsurları içermektedir:

- Malzeme maliyeti ve doğrudan işçilik maliyeti,
- Varlığın Grup'un kullanım amacına uygun olarak çalışır hale gelmesiyle doğrudan ilişkili maliyetleri,
- Grup'un varlığın yerini değiştirme veya alanı restore etmek ile ilgili yükümlülüğü varsa, parçaların sökülmesine, yer değiştirmesine ve yerleştirilen alanın restorasyonuna ilişkin maliyetler ve
- Aktifleştirilen borçlanma maliyetleri.

Maddi duran varlıkları oluşturan kalemler farklı ekonomik ömürlere sahipler ise maddi duran varlıkların ayrı kalemleri (temel bileşenler) olarak muhasebeleştirilir.

ii) Kayıtlardan çıkarma

Bir maddi duran varlık kalemi satış yolu ile veya satışından veya kullanımından ileride bir ekonomik fayda yaratması beklenmediği durumlarda kayıtlardan çıkarılır. İlgili varlığın kayıtlardan çıkarılması neticesinde oluşan kar veya zarar (varlığın defter değeri ile satış işleminden elde edilen gelirin farkı olarak hesaplanır) konsolide kar veya da zarar kayıtlardan çıkarıldığı döneme ait "Yatırım faaliyetlerden gelirler" veya "Yatırım faaliyetlerden giderler" in altında gösterilir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(e) Maddi olmayan duran varlıklar

iii) Sonradan oluşan maliyetler

Sonradan yapılan harcamalar sadece bu harcamalar sonucunda ileride oluşacak ekonomik faydaların Grup'a aktarılacağına mümkün olduğu durumlarda aktifleştirilebilirler. Rutin bakım ve onarım maliyetleri katlanıldıkça gider olarak muhasebeleştirilir.

iv) Amortisman

Maddi duran varlık kalemleri, halihazırda kullanılabilir oldukları veya Grup tarafından inşa edilen varlıklar için bu varlıkların tamamlandığı ve kullanıma hazır hale geldikleri gün itibarıyla amortismanına tabi tutulurlar. Amortisman, maddi duran varlık kalemlerinin maliyetlerinden bu kalemlerin tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal yöntem ile hesaplanmaktadır. Amortisman, başka bir varlığın kayıtlı değerine dahil edilmediği sürece, genellikle kar veya zararda muhasebeleştirilir. Kiralanan varlıklar, Grup kiralanan varlığın mülkiyetini kiralama sonunda makul bir kesinlikte üzerine almayacaksa, varlığın kiralama süresi ile faydalı ömürden kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulur. Arazi amortismanına tabi değildir. Cari ve karşılaştırmalı yıllarda, maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

Açıklama

	Yıl
Binlar	50
Makine ve teçhizatlar	1-40
Taşıtlar	5-10
Mobilya ve demirbaşlar	3-15

Özel maliyetler doğrusal amortisman yöntemi ile ilgili kiralama süreleri veya faydalı ömürlerinden kısa olanı üzerinden amortismanına tabi tutulur. Amortisman yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama döneminde yeniden gözden geçirilir ve gerektiğinde düzeltilir.

i) Kayıtlara alma ve değerlendirme

Grup'un maddi olmayan duran varlıkları belirli bir faydalı ömre sahip olan ve maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer düşüklükleri çıkarılarak ölçülen petrol arama, hidroelektrik enerji üretimi, rüzgar enerjisi üretimi ve likit doğal gaz ithalat lisansları, elektrik dağıtım hakları ve bilgisayar yazılımlarından oluşmaktadır.

ii) Sonradan oluşan maliyetler

Sonradan oluşan maliyetler söz konusu maddi olmayan duran varlığın gelecekteki ekonomik faydasını arttırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Giderler ve işletme içinde yaratılan şerefiye ve markalar da dahil olmak üzere tüm diğer gider kalemleri kar ve zararda kayıtlara alınır.

iii) İtfa payları

Maddi olmayan duran varlıkların itfa payları, kullanıma hazır hale geldikleri günden itibaren faydalı ömrü boyunca doğrusal itfa yöntemiyle kayıtlara alınır. Grup tarafından iktisap edilen imtiyaz haklarına ilişkin itfa payları imtiyaz süreleri boyunca doğrusal itfa yöntemi kullanılarak kar veya zarara kaydedilir. Elektrik satış haklarının itfası TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" kapsamında sahip olunan varlıkları gerçeğe uygun değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Elektrik satış haklarına ilişkin itfa süresi ÇEDAŞ'ın YEDAŞ'ı satın alma tarihinde, YEDAŞ'a ait olan imtiyazlı hizmet anlaşması süresi olan 26 yıldır. Lisanslar ve bilgisayar yazılımlarını da içeren diğer maddi olmayan duran varlıklar tahmini faydalı ömürler olan sırasıyla 10 ile 50 yıl ve 2 ile 10 yıl arasında itfa olmaktadır. İtfa yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama dönemi sonunda gözden geçirilir ve gerekli düzenlemeler yapılır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(f) Stoklar

Stoklar, maliyet ve net gerçekleştirilebilir değerden düşük olmasıyla ölçülüp kayıtlara alınmaktadır. Stok maliyetleri ağırlıklı ortalama yöntemiyle belirlenir ve stokların elde etme maliyetini, dönüştürme maliyetlerini ve bunları son hallerine getirmek için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Net gerçekleştirilebilir değer, normal işletme koşullarında oluşacak tahmini satış fiyatından tahmin edilen satış masrafları ve satışa hazır duruma getirmek için katlanılacak maliyetler düşülerek bulunmaktadır.

(g) Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

Grup'un stoklar ve ertelenmiş vergi varlıkları haricindeki finansal olmayan varlıkları için her raporlama tarihinde, söz konusu varlıkların kayıtlı değerine ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığı incelenmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Bir varlıkla ilgili nakit yaratan birimin ("NYB") kayıtlı değeri geri kazanılabilir tutarını aşıyorsa değer düşüklüğü gideri kayıtlara alınır. Bir varlığın veya NYB'nin geri kazanılabilir tutarı satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanıdır. Kullanım değeri, ilerideki nakit akışlarının ilgili varlık ya da NYB'deki belirli riskleri ve paranın zaman değerini yansıtan cari piyasa değerlendirmelerini göstermek için vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesi ile bulunur. Değer düşüklüğü testi için, ayrı ayrı test edilemeyen varlıklar, gruplanmak suretiyle, diğer varlıklar ve varlık gruplarından bağımsız olarak sürdürülebilir faaliyetlerden nakit girişi yaratan en küçük birimlere ya da NYB'lere ayrılır. Faaliyet bölümü tavanı testine tabi olmak şartıyla, şerefiyenin dağıtılmış olduğu NYB'ler şerefiye değer düşüklüğü testinin yapıldığı seviyede toparlanır, böylelikle şerefiyenin iç raporlama amaçlı izlendiği en düşük seviye yansıtılır. İşletme birleşmesinde ortaya çıkan şerefiye, değer düşüklüğü testi için birleşme sinerjisinden yararlanması beklenen NYB'lere dağıtılır.

Değer düşüklüğü zararları kar veya zararda muhasebeleştirilir. NYB'lerden kaynaklanan ve muhasebeleştirilen değer düşüklüğü karşılığı öncelikle NYB'lere (NYB gruplarına) dağıtılan şerefiyenin kayıtlı değerlerinden daha sonra NYB'lerdeki (NYB gruplarındaki) diğer varlıkların kayıtlı değerlerinden oransal esasa göre düşülür.

Şerefiyede meydana gelen değer düşüklüğü zararı geri çevrilmez. Diğer varlıklarda ise önceki dönemlerde ayrılan değer düşüklükleri bu varlığın değer düşüklüğü kayıtlara alınmasaydı, söz konusu varlık için belirlenecek olan kayıtlı değerinin amortisman veya itfa payları düşüldükten sonraki tutarını aşmayacak ölçüde geri çevrilir.

(h) Çalışanlara sağlanan faydalar

i) Kıdem tazminatı karşılığı

Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, Şirket ve Türkiye'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları emeklilik nedeniyle işten ayrılan çalışanlarına belirli miktarlarda ödeme yapmakla yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı Grup'un Türkiye'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarının çalışanlarının emekli olması durumunda gelecekte tahmini muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değerini ifade etmektedir. Kıdem tazminatı karşılığı tüm çalışanlar bu tür bir ödemeye tabi tutulacakmış gibi hesaplanmış olup konsolide finansal tablolarda tahakkuk esaslı ile yansıtılmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, Hükümet tarafından açıklanan kıdem tazminatı tavanına göre hesaplanmıştır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı tavanı sırasıyla 5,43 TL ve 4,73 TL tutarındadır.

TMS'ye göre, şirketlerin belirli fayda planlarını aktüeryal değerlendirme yöntemlerine göre hesaplamaları gerekmektedir. Buna göre, kıdem tazminatı karşılığı bağımsız bir aktüer tarafından geçmiş hizmet maliyeti yöntemine göre ölüm oranı, enflasyon ve faiz oranları veya ilgili dönemlere ait kıdem tavan tutarı gibi gözlemlenebilir istatistiksel piyasa verileri ve Grup'un maaş artış oranı, çalışan sadakat ve devir oranları gibi tarihi bilgilerden türetilen varsayımları kullanarak hesaplanmıştır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(h) Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

EPDK'nın 2991 sayılı 28 Aralık 2010 tarihli kararı uyarınca dağıtım ve perakende satış lisansına sahip tüzel kişilerin ilgili faaliyetlerine ilişkin olarak katlanmakta oldukları ve gelir gereksinimlerinde yer alan bazı gider unsurları için (örneğin kıdem tazminatı giderleri) söz konusu gider unsurlarının gerçekleşmeleri esas alınarak her yıl ilgili faaliyet bazında gelir tavanı hesaplamasında düzeltme yapılmaktadır. Bu kapsamda, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un elektrik dağıtımı ve perakende satışı imtiyaz sözleşmeleri olan bağlı ortaklıklarının finansal tablolarında yer alan 5,651 TL (31 Aralık 2017: 7,107 TL) tutarındaki kıdem tazminatı karşılığı ileride uygulanacak gelir tavanı içerisinde düzeltme bileşeni olarak tazmin edileceğinden söz konusu karşılık tutarının ilişikteki konsolide finansal tablolarda kar veya zararda etkisi bulunmamaktadır. TMS 19, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. Buna göre aktüeryal farklar hariç kıdem tazminatı karşılığında meydana gelen bütün değişiklikler kar veya zarara kaydedilir. Aktüeryal farklar ise kar zarara yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelirler içerisinde raporlanmalıdır. Ancak tutarın önemsiz olması sebebiyle Grup, ilgili aktüeryal farkları doğrudan gider olarak kar veya zararda finansal tablolarına yansıtmaya devam etmiştir. Kıdem tazminatı karşılıkları yasal bir fonlamaya tabi değildirler.

ii) İzin karşılıkları

Grup'un çalışanlara sağlanan kısa vadeli bir fayda yükümlülükleri çalışanlarının geçmiş hizmetleri sonucunda hak ettikleri izin ücretleri için ödemekle yükümlü oldukları izin karşılıklarından oluşmaktadır. İzin karşılığı, iskonto edilmeksizin ölçülür ve ilgili hizmet yerine getirildikçe kar veya zararda giderleştirilir.

(i) Karşılıklar

Grup, geçmiş olaylardan kaynaklanan hukuki veya zımni bir yükümlülüğün bulunduğu, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların Grup'tan çıkmasının muhtemel olduğu ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebildiği durumlarda, ilgili yükümlülük için karşılık ayırmaktadır. Karşılıklar, ilerideki tahmini nakit akışlarının paranın zaman değeri ve yükümlülüğe özel riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesiyle belirlenir.

i) EPDK karşılıkları

Grup'un Türkiye'de elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleriyle ilgili olarak 30 Mart 2013 tarihli ve 28603 numaralı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nu ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK")'nın yayımlanmış olduğu ilgili yönetmelik ve tebliğler kapsamında ilke, esas ve uygulamalara ilişkin uyumsuzluk durumunda, EPDK Denetim Dairesi Başkanlığı, Grup'a bir üst yazı ile gerekçesini de bildirerek cezaya konu tutarın belirli bir süre içinde ödemesinin yapılmasını tebliğ ederek talep edebilmektedir. Genellikle peşin olarak ödenen bu cezaların yanı sıra özellikle geriye dönük cezalarda mutabakatlaşma sürecine kadar ödeme yapılmadığı durumlar da olabilmektedir. Grup'un hukuk birimi ve Grup yönetiminin kullanmış olduğu varsayımlar doğrultusunda ceza tebliğ edildiği anda konsolide finansal durum tablosunda değerlendirilen tutar kadar karşılık ayrılır.

ii) Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler

Eğer Grup'un bir sözleşmeden beklediği faydalar sözleşme kapsamında yükümlülüğünü yerine getirmek için katlandığı maliyetlerin altında ise bu tür ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler için karşılık kayıtlara alınır. Karşılık, sözleşmenin feshedilmesinden dolayı beklenen maliyetin bugünkü değeri ile sözleşmenin devam etmesinden dolayı oluşan beklenen net maliyetin bugünkü değerinin düşük olanı ile değerlendirilir. Bir karşılık ayırmadan önce, Grup sözleşme ile ilgili varlığa değer düşüklüğü kaydeder.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(j) Hasılat

Hasılat, aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir. Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup'un farklı faaliyetlerinden oluşan hasılatının muhasebeleştirilmesi aşağıda açıklanmıştır:

i) İnşaat sözleşmesi faaliyetleri

Sözleşme gelir ve giderleri, inşaat sözleşmesinin getirisi doğru bir şekilde tahmin edilebildiği zaman, gelir ve gider kalemi olarak kaydedilir. Sözleşme gelirleri, sözleşmenin tamamlanma oranı metoduna göre finansal tablolara yansıtılmaktadır. Dönem itibarıyla gerçekleşmiş olan toplam sözleşme giderlerinin sözleşmenin toplam tahmini maliyetine oranı sözleşmenin tamamlanma yüzdesini göstermekte olup bu oran sözleşmenin toplam gelirinin cari döneme isabet eden kısmının finansal tablolara yansıtılmasında kullanılmaktadır.

Maliyet artı kar tipi sözleşmelerden doğan gelir, oluşan maliyet üzerinden hesaplanan kar marjıyla kayıtlara yansıtılır.

İnşaat sözleşme maliyetleri tüm ilk madde – malzeme ve direkt işçilik giderleriyle, sözleşme performansı ile ilgili olan indirekt işçilik, malzemeler, tamiratlar ve amortisman giderleri gibi indirekt maliyetleri kapsar. Satış ve genel yönetim giderleri oluştuğu anda giderleştirilir. Tamamlanmamış sözleşmelerdeki tahmini zararların gider karşılıkları, bu zararların saptandığı dönemlerde ayrılmaktadır. İş performansında, iş şartlarında ve sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini karlılıkta olan değişiklikler maliyet ve gelir revizyonuna sebep olabilir. Bu revizyonlar, saptandığı dönemde konsolide finansal tablolara yansıtılır. Kar teşvikleri gerçekleşmeleri makul bir şekilde garanti edildiğinde gelire dahil edilirler.

Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar, konsolide finansal tablolara yansıtılan gelirin kesilen fatura tutarının ne kadar üzerinde olduğunu; devam eden inşaat sözleşmeleri hakediş bedelleri ise kesilen fatura tutarının konsolide finansal tablolara yansıtılan gelirin ne kadar üstünde olduğunu gösterir.

Grup, sözleşmeye bağlı işlerden devam etmekte olanlara ilişkin olarak müşterilerden olan brüt alacak tutarını, hak ediş tutarının, katlanılan maliyetlere sonuç hesaplarına yansıtılan karın ilave edilmesi (zararın düşülmesi) neticesinde elde edilen tutarı aşması halinde, yükümlülük olarak sunar.

ii) Elektrik satışları

Elektriğin depolanabilir bir stok olmamasından dolayı Grup'un müşterilere satmış olduğu elektriğin alım ve satımı aynı anda olmakta ve buna göre kullanım anında satış ve maliyetler gerçekleşmektedir. Faturalamalar abonelerin elektrik kullanımını takiben ilgili ay sonlarında yapılmakta olup, Grup Yönetimi elektrik satışlarında, elektrik sayaçlarındaki okumaların ortalama 5-10 gün arası gecikmelerin, finansal tablolarında önemli bir etki yaratmayacağını her dönem sonu analiz ederek takip etmektedir. Abonelere yapılan elektrik satışından elde edilen hasılat iadeler düşüldükten sonraki değeri ile ölçülür. Hasılatın muhasebeleştirilmesi için ürünle ilgili risk ve faydaların abonelere transfer olmuş olması gerekmektedir. Riskler ve faydaların transferi, abonelerin elektrik tüketimine bağlıdır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(j) Hasılat (devamı)

iii) Perakende elektrik satış hizmeti geliri

Elektrik Piyasası Kanunu'nda perakende satış hizmeti; perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Perakende satış hizmeti kapsamı, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında, tüketicilere sağlanan, faturalama ve tahsilat gibi diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Grup tarafından kesilen faturalarda yer alan perakende satış hizmet bedeli, faturalandırma, müşteri hizmetleri, perakende satış hizmetine ilişkin yatırım giderleri ve perakende satış hizmetine ilişkin diğer giderlerden oluşmaktadır. Perakende satış hizmeti bedeli, Grup'tan enerji alan tüm tüketicilere uygulanmaktadır.

iv) İletim sistemi kullanımı geliri

İletim tarifesi Elektrik Piyasası Kanununun 13'üncü maddesi gereğince Türkiye Elektrik İletim A.Ş. tarafından hazırlanmakta ve üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ)'nin yaptığı şebeke yatırımları ve iletim ek ücretleri iletim tarifesinde yer almaktadır. Dağıtım sistemi kullanıcılarına tahakkuk ettirilen iletim bedeli TEİAŞ tarafından dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere fatura edilen iletim tarife tutarının karşılanması için dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından dağıtım sistemi kullanıcılarına uygulanan birim fiyattır.

v) Dağıtım sistem kullanımı geliri

Dağıtım faaliyeti, elektrik enerjisinin 36 kilowatt ("kW") ve altındaki hatlar üzerinden naklini gerçekleştirmek için gerekli olan tesis ve şebekenin tesisi ile bu tesislerin işletilmesi ve bakımını kapsamaktadır. Dağıtım tarifeleri Elektrik Piyasası Kanunu'nun 13'üncü maddesi gereğince elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit, taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir. Dağıtım bedeli, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir. Dağıtım bedeli dağıtım sistem kullanımı fiyatını kapsamakta olup dağıtım hizmeti sunabilmek için dağıtım sistemine ilişkin yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri dikkate alınarak hesaplanan ve tüm dağıtım sistemi kullanıcılarından tahsil edilen bir bedeldir. Dağıtım bedeli enerjiye, perakende satış hizmetine, sayaç okumaya, iletme ilişkin maliyetleri içermemektedir.

vi) Sayaç okuma geliri

Sayaç okuma bedeli sayaç okuma maliyetlerini yansıtan ve Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ve Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği kapsamında belirlenen bir bedeldir. Söz konusu bedel tüm dağıtım sistemi kullanıcıları için abone grubuna ve bağlantı durumuna göre okuma başına belirlenmektedir.

vii) Kayıp-kaçak enerji geliri

Kayıp-kaçak bedeli Elektrik Piyasası Kanunu, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat gereğince müşterilere tahakkuk ettirilmektedir. Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin Ek 2'nci maddesi gereğince "Kayıp Kaçak Bedeli", dağıtım bölgesine girmesi öngörülen elektrik miktarı ile hedeflenen kayıp kaçak oranı sonucunda bulunan enerji miktarı esas alınarak hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. Dolayısıyla, kayıp-kaçığın maliyetini dağıtım seviyesinden elektrik şebekesine bağlı olan sanayi tesisleri de dahil tüm elektrik tüketicileri ödemektedir. Kayıp-kaçak bedeli elektrik sisteminde ortaya çıkan teknik ve teknik olmayan kaybın maliyetinin kayıp-kaçak hedefi oranları ölçüsünde karşılanabilmesi amacıyla belirlenen bir bedeldir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(j) Hasılat (devamı)

viii) Fiyat eşitleme geliri

Fiyat eşitleme mekanizması farklı bölgelerde oluşan satışlar için katlanılan maliyetler arasındaki dengesizliği gidermek ve böylelikle tüketicileri dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıklarından kısmen veya tamamen korunmasını sağlamak amacıyla EPDK tarafından kurulmuştur. Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulanması sonucunda her bir dağıtım bölgesi için desteklenecek veya şirketlerin destekleyeceği tutar yine EPDK'nın belirlediği formüle göre hesaplanarak fiyat eşitleme dönemi öncesinde taraflara bildirilir. Bu tutarlar Grup tarafından kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

ix) Mal ve hizmet satışlarından hasılat

Olağan faaliyetler esnasında mamul satışından oluşan gelir, tahsil edilecek tutarın veya alacağın gerçeğe uygun değerinden iadeler ve karşılıklar, satış iskontoları ve ciro primleri düşüldükten sonra kayıtlara alınır. Gelir, kontrolün karşı tarafa geçtiği zaman, tahsilatın mümkün olduğu, ilgili maliyetler ve olası iadelerin güvenilir bir şekilde ölçülebildiği durumlarda ve Grup'un satılan mal ile ilgisinin kalmadığı durumlarda kayıtlara alınır. Herhangi bir indirim kabul edilmesi muhtemel ve tutarı güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması durumunda hasılatın kaydedildiği anda indirim tutarı hasılattan

Kontrolün transferi her bir satış sözleşmesinin şartlarına göre değişmektedir. Sunulan hizmetlerden gelirler, raporlama tarihinde işlemin tamamlanma oranına göre kar veya zarara kaydedilir.

(k) Kiralamalar

i) Kiralanan varlıklar

Grup, finansal kiralama sözleşmesi altında, sahiplikle ilgili tüm risklerin ve faydaların kiracıya ait olduğu sabit kıymet transferlerini, finansal kiralama işlemi olarak sınıflandırmaktadır. İlk defa kayıtlara alınmada kiralanan varlıklar gerçeğe uygun değeri ile asgari finansal kiralama ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden ölçülürler. İlk defa kayıtlara alınma sonrasında ilgili varlığa uygun olan muhasebe politikaları ile muhasebeleştirilir.

Diğer kiralanan varlıklar operasyonel kiralama olarak değerlendirilir ve kiralanan bu varlıklar Grup'un konsolide finansal durum tablosunda kayıtlara alınmaz.

ii) Kira ödemeleri

Operasyonel kiralama kapsamında yapılan ödemeler doğrusal yöntemle kira sözleşmesi süresince kar veya zarara kaydedilir. Alınan kira teşvikleri toplam kira giderinin ayrılmaz bir parçası olarak kira sözleşmesi boyunca kayıtlara alınır.

Finansal kiralama kapsamında yapılan finansal kiralama ödemeleri, finansman giderleri ile finansal kiralama yükümlülüğünün azaltılması arasında dağıtılır. Kalan yükümlülük bakiyesinin üzerindeki sabit periyodik faiz oranını oluşturmak üzere finansman giderleri kira sözleşmesi boyunca her döneme tahsis edilir.

iii) Bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğini belirlenmesi

Grup, bir sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da bir kiralama işlemi içerip içermediğini sözleşmenin başlangıcında belirler. Bir işlemin "kiralama" olması için aşağıdaki iki koşulun sağlanmış olması gerekmektedir:

- Sözleşmenin yerine getirilmesinin belirli bir varlığın kullanımına bağlı olması; ve
- Sözleşmede belirtilen varlığın kullanımında kontrol hakkının verilmesi.

Anlaşmanın başlangıcında veya yeniden değerlendirilmesinde Grup, ödemeleri ve böyle bir anlaşmanın gerektirdiği diğer unsurları kiralama işlemleri için ve ilgili gerçeğe uygun değerleri temel alınmış diğer öğeler için ayırmaktadır. Grup bir finansal kiralama işlemi için ödemeleri güvenilir bir şekilde ayıramadığına karar verirse, sözleşmeye konu varlığın gerçeğe uygun değerine eşit tutarda bir varlık ve bir yükümlülük kaydedilir. Daha sonra yükümlülük ödemeler gerçekleştikçe azalmakta ve yükümlülüğe ilişkin finansman gideri Grup'un alternatif borçlanma oranı kullanılarak muhasebeleştirilmektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(l) Finansman gelirleri ve finansman giderleri

Finansman gelirleri kur farkı gelirlerinden (ticari alacak ve borçların kur farkları hariç), borçlanmalardan kaynaklanan kur ve faiz riskinden korunmak amacıyla kullanılan ve değer farkları kar veya zarara kaydedilen türev araçlardan kazançlardan oluşmaktadır. İlişkili taraflardan faiz geliri etkin faiz yöntemiyle tahakkuk edilerek muhasebeleştirilir.

Finansman giderleri, borçlanma ve ilişkili taraf borçların faiz giderlerinden, kur farkı giderlerinden (ticari alacak ve borçların kur farkları hariç) ve borçlanmalardan kaynaklanan kur ve faiz riskinden korunmak amacıyla kullanılan ve değer farkları kar veya zarara kaydedilen türev araçlardan zararlardan oluşmaktadır.

Bir varlığın iktisabı, inşası ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilemeyen borçlanma maliyetleri etkin faiz yöntemine göre gider olarak kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Kur farkı gelir ve giderleri, Grup'un her bir şirketi tarafından kur farkı hareketlerinin net pozisyonuna göre finansman gelirleri veya finansman giderleri içerisinde net olarak raporlanır.

(m) Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, tahakkuk tutarı etkin faiz yöntemiyle hesaplanarak muhasebeleştirilen mevduat faiz gelirleri, konusu kalmayan şüpheli alacak veya stok karşılıklarından gelirler, ticari ve diğer borçların iskonto gelirleri, borçlanma araçları dışında kalan finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan kur farkı gelirleri ve diğer faaliyetlerle ilgili gelirlerden oluşmaktadır.

Esas faaliyetlerden diğer giderler, akreditif komisyon giderleri, şüpheli alacak veya stok karşılık giderleri, bağışlar, ticari ve diğer alacakların iskonto giderleri, borçlanma araçları dışında kalan finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan kur farkı giderleri ve diğer faaliyetlerle ilgili giderlerden oluşmaktadır.

Kur farkı gelir ve giderleri, Grup'un her bir şirketi tarafından kur farkı hareketlerinin net pozisyonuna göre esas faaliyetlerden diğer gelir/gider içerisinde net olarak raporlanır.

(n) Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler, iştirak ve bağlı ortaklık satış karı, menkul kıymetlerden temettü geliri, maddi ve maddi olmayan duran varlık satış gelirlerinden ve diğer yatırım faaliyetleri gelirlerinden oluşmaktadır.

Yatırım faaliyetlerinden giderler, maddi ve maddi olmayan duran varlık satış zararlarından ve diğer yatırım faaliyetleri giderlerinden oluşmaktadır.

(o) Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil)

Vergi gideri, dönem vergisi ve ertelenmiş vergi toplamından oluşur. Dönem vergisi ve ertelenmiş vergi işletme birleşmeleri veya doğrudan özkaynak kalemleri veya diğer kapsamlı gelir unsurları ile ilişkilendirilenler dışında kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Dönem vergisi, raporlama dönemi sonu itibarıyla yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanan cari yılda vergiye konu kar veya zarar üzerinden beklenen vergi yükümlülüğü veya alacağıdır ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülükleri ile ilgili düzeltme kayıtlarını da içerir.

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi şerefiyenin ilk defa finansal durum tablosuna alınmasında, işletme birleşmesi olmayan işlemlerdeki ne mali ne de ticari karı veya zararı etkileyen varlık ve yükümlülüklerin ilk kayıtlara alınmasında, yakın bir gelecekte geri çevrilmesi muhtemel olmayan iştiraklerle ilgili farklarda kayıtlara alınmaz. Bunun yanında şerefiyenin ilk kayıtlara alındığında oluşan vergilendirilebilir geçici farklar üzerinden de ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmez.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(o) Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Ertelenmiş vergi, raporlama dönem sonu itibarıyla geçici farkların geri çevrildiği zamandaki yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranı ile ölçülür.

Ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü, kanunen vergi varlıkları ve vergi yükümlülüklerinin mahsuplaştırılmasına ilişkin bir yasal hak olması ve ertelenmiş vergilerin aynı mali otoriteye bağlı olması durumunda mahsuplaştırılabilmektedir.

Kullanılmamış geçmiş yıl mali zararları, vergi avantajları ve indirilebilir geçici farklar için ilerideki dönemde bunların mahsup edilmesine yeterli olacak tutarda vergilendirilebilir kar elde edileceğinin muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilir. Ertelenmiş vergi varlıkları her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve ilgili vergi avantajının kullanımının muhtemel olmadığı kısımlar için ertelenmiş vergi varlıkları azaltılır.

Gerçeğe uygun değer farkları kar zarar yansıtılan finansal yatırımların gerçeğe uygun değer ölçümlerinden kaynaklanan ertelenmiş vergiler, özkaynaklarda muhasebeleştirilir ve daha sonra, muhasebeleştirilmiş diğer ertelenmiş kazançların gerçekleşmesi ile birlikte kar veya zarara yansıtılır.

Vergi riski

Dönem vergi gideri ile ertelenmiş vergi gideri tutarları belirlenirken, Grup belirsiz vergi pozisyonlarını ve ödenmesi gerekecek ek vergi ve faiz yükümlülüğü olup olmadığını dikkate almaktadır. Bu değerlendirme gelecekteki olaylarla ilgili birçok mesleki kanaat içerebilir ve tahmin ve varsayımlara dayanmaktadır. Grup'un mevcut vergi yükümlülüğünün yeterliliği ile ilgili mesleki kanaatini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkması durumunda vergi yükümlülüğündeki bu değişim, bu durumun belirlendiği döneme ait vergi giderini etkileyecektir.

Örtülü sermaye hükümleri, Kurumlar Vergisi Kanununun 12'nci maddesiyle düzenlenmiş olup, buna göre Kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları her türlü borcun, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun dönem başı öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılmaktadır.

İşletmede kullanılan borçların örtülü sermaye sayılabilmesi için;

- Doğrudan veya dolaylı olarak ortak veya ortakla ilişkili kişiden temin edilmesi,
- İşletmede kullanılması,
- Hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşması gerekmektedir.

Transfer fiyatlandırması

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13'üncü maddesinin "transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlığı altında transfer fiyatlandırması konusu düzenlenmiştir. 18 Kasım 2007 tarihinde yayımlanan "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliği'nde uygulamaya ilişkin detaylar belirlenmiştir.

Vergi mükellefleri ilgili kuruluşlarla (kişilerle), fiyatlandırmaları emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde yapılmayan ürün, hizmet veya mal alım ve satım işlemlerine girmeleri durumunda, ilgili karlar transfer fiyatlaması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı kanaatine varılacaktır. Transfer fiyatlaması yoluyla gerçekleştirilen bu türden örtülü kar dağıtımları kurumlar vergisi açısından vergi matrahından indirilemeyecektir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(p) Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Bir faaliyet bölümü, Grup'un hasılat elde edebildiği ve harcama yapabildiği işletme faaliyetlerinde bulunan, faaliyet sonuçlarının bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümün performansının değerlendirilmesi amacıyla Grup'un faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirildiği ve hakkında ayrı finansal bilgilerin mevcut olduğu kısımdır.

Bir faaliyet bölümünün, raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için, işletme dışı müşterilere yapılan satışlar ve bölümler arası satışlar veya transferler de dahil olmak üzere, hasılatının, işletme içi ve dışı tüm faaliyet bölümlerinin toplam hasılatının %10'unu veya daha fazlasını oluşturması, raporlanan kâr veya zararının %10'u veya daha fazlası olması veya varlıklarının, tüm faaliyet bölümlerinin toplam varlıklarının %10'u veya daha fazlası olması gerekmektedir.

Faaliyet bölümleri raporlaması işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merciiine yapılan raporlamayla yeknesaklığı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. "Diğer" altında birleştirilen sektörler raporlanabilir bölüm olmak için yeterli sayısal alt sınırları karşılayamamaları nedeniyle bölümlere göre raporlamanın sunumu için birleştirilmiştir.

(r) Bölünme/ Şirket bölünmesi

Ekonomik anlamda bölünme bir şirketin ayrı kısımlara ayrılmasını ifade eder. Bölünme neticesinde, aynı sermayedarlar aynı işletme gruplarına sahip olur; sermaye yapısı ve sahiplik oranları bölünme öncesinde ve sonrasında aynıdır. TMS'de daha detaylı bir açıklama olmaması nedeniyle, Grup bölünme işlemini kayıtlı değerler üzerinden muhasebeleşirmektedir.

(s) Koşullu varlık ve yükümlülükler

Koşullu varlıklar, ekonomik faydaların Grup'a girişleri olası ise konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Ekonomik faydanın Grup'a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin olduğu dönemin konsolide finansal tablolarına yansıtılır.

Bir yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olmadığı durumlarda Grup, söz konusu hususu ilgili kaynak çıkışının uzak ihtimal olduğu durumlar hariç ilgili dipnotlarında açıklamaktadır.

(t) Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Raporlama dönemi sonu ile konsolide finansal durum tablosunun yayımı için yetkilendirme tarihi arasında, işletme lehine veya aleyhine ortaya çıkan olayları ifade etmektedir. Raporlama döneminden sonraki olaylar ikiye ayrılmaktadır:

- raporlama dönemi sonu itibarıyla ilgili olayların var olduğuna ilişkin yeni deliller olması (raporlama döneminden sonra düzeltme gerektiren olaylar) ve
- ilgili olayların raporlama döneminden sonra ortaya çıktığını gösteren deliller olması (raporlama döneminden sonra düzeltme gerektirmeyen olaylar).

Raporlama dönemi sonu itibarıyla söz konusu olayların var olduğuna ilişkin yeni deliller olması veya ilgili olayların raporlama döneminden sonra ortaya çıkması durumunda ve bu olayların finansal tabloların düzeltilmesini gerektirmesi durumunda, Grup konsolide finansal tablolarını yeni duruma uygun şekilde düzeltmektedir. Söz konusu olaylar finansal tabloların düzeltilmesini gerektirmiyor ise, Grup söz konusu hususları ilgili dipnotlarında açıklamaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(u) Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları Grup'un ana faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Raporlama tarihi itibarıyla kullanımı kısıtlı nakit ve nakit benzerleri konsolide nakit akış tablosunda sunulan nakit ve nakit benzerlerine dahil edilmemektedir.

(v) İlişkili taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında, taraf Grup ile ilişkili sayılır:

- Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:
 - İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
 - Grup üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya
 - Grup üzerinde ortak kontrole sahip olması;
- Tarafın, Grup'un bir iştiraki olması;
- Tarafın, Grup'un ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;
- Tarafın, Grup'un veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;
- Tarafın, (a) ya da (d) de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;
- Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması;
- Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

(y) Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan standartlar

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmeye birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(y) Yayınlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar

KGK tarafından TFRS 16 "Kiralamalar" Standardı 16 Nisan 2018 tarihinde yayınlanmıştır. Bu Standart kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinin düzenlendiği mevcut TMS 17 "Kiralama İşlemleri" Standardının, TFRS Yorum 4 "Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi" ve TMS Yorum 15 "Faaliyet Kiralamaları - Teşvikler" yorumlarının yerini almakta ve TMS 40 "Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller" Standardında da değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. TFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve faaliyet kiralamasına ilişkin yükümlülüklerin bilanço dışında izlenmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır. Bunun yerine, tüm kiralamalar için mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiraya verenler için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir. TFRS 16, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olmakla birlikte, erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, TFRS 16'nın uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS Yorum 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

KGK tarafından 24 Mayıs 2018'de gelir vergilerinin hesaplanmasına ilişkin belirsizliklerin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına belirlemek üzere TFRS Yorum 23 "Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler" Yorumu yayınlanmıştır. Belirli bir işlem veya duruma vergi düzenlemelerinin nasıl uygulanacağına veya vergi otoritesinin bir şirketin vergi işlemlerini kabul edip etmeyeceğine yönelik belirsizlikler bulunabilir. TMS 12 "Gelir Vergileri", cari ve ertelenmiş verginin nasıl hesaplanacağına açıklık getirmekle birlikte, ancak bunlara ilişkin belirsizliklerin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına yönelik rehberlik sağlamamaktadır. TFRS Yorum 23, gelir vergilerinin muhasebeleştirilmesinde gelir vergilerine ilişkin belirsizliğin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına açıklığa kavuşturmak suretiyle TMS 12'de yer alan hükümlere ilave gereklilikler getirmektedir. Bu Yorumun yürürlük tarihi 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS Yorum 23'ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 9'daki değişiklikler- Negatif Tazminata Yol Açan Erken Ödemeler

KGK tarafından Aralık 2017'de finansal araçların muhasebeleştirilmesine yönelik açıklık kazandırmak üzere TFRS 9'un gerekliliklerini değiştirmiştir. Erken ödendiğinde negatif tazminata neden olan finansal varlıklar, TFRS 9'un diğer ilgili gerekliliklerini karşılaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer farkları diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülebilir. TFRS 9 uyarınca, sözleşmesi erken sona erdirildiğinde, henüz ödenmemiş anapara ve faiz tutarını büyük ölçüde yansıtan 'makul bir ilave bedel' ödenmesini gerektiren erken ödeme opsiyonu içeren finansal varlıklar bu kriteri karşılamaktadır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. TFRS 9'da yapılan bu değişikliğin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

TMS 28'deki değişiklikler- İştiraklerdeki ve İş ortaklıklarındaki uzun dönemli yatırımlar

KGK tarafından Aralık 2017'de iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlardan özkaynak yönteminin uygulanmadığı diğer finansal araçların ölçümünde de TFRS 9'un uygulanması gerektiğine açıklık getirmek üzere TMS 28'de değişiklik yapılmıştır. Bu yatırımlar, esasında, işletmenin iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan uzun dönemli elde tutulan paylardır. Bir işletme, TMS 28'in ilgili paragraflarını uygulamadan önce, bu tür uzun dönemli yatırımların ölçümünde TFRS 9'u uygular. TFRS 9 uygulandığında, uzun vadeli yatırımların defter değerinde TMS 28'in uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir düzeltme yapılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TMS 28 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(y) Yayınlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar (devamı)

Kavramsal Çerçeve (güncellenmiş)

Güncellenen Kavramsal Çerçeve KGK tarafından 27 Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kavramsal Çerçeve; KGK'ya yeni TFRS'leri geliştirirken finansal raporlamalarına rehberlik sağlayacak olan temel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Kavramsal Çerçeve; standartların kavramsal olarak tutarlı olmasını ve benzer işlemlerin aynı şekilde ele alınmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve böylece yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflar için faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kavramsal Çerçeve, şirketlere, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığını durumlarda muhasebe politikaları geliştirmelerine ve daha geniş bir biçimde, paydaşların bu standartları anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olmaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve ise önceki versiyonundan daha kapsamlı olup, KGK 'ya standartların oluşturulmasında gerekli olan tüm araçların sağlanmasını amaçlamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve finansal raporlamanın amacından başlayarak sunum ve açıklamalara kadar standart oluşturulmasının tüm yönlerini kapsamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikalarını geliştirmek için Kavramsal Çerçeve'yi kullanan şirketler için, erken uygulamaya izin verilmekle birlikte, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinden itibaren geçerli olacaktır.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından henüz yayınlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'ndaki ("UFRS") değişiklikler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayınlanmış fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGK tarafından TFRS'ye uyarlanmamıştır ve bu sebeple TFRS'nin bir parçasını oluşturmazlar. Buna bağlı olarak UMSK tarafından yayınlanan fakat halihazırda KGK tarafından yayınlanmayan standartlara UFRS veya UMS şeklinde atıfta bulunmaktadır. Grup, konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS'de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

Yıllık iyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi

UFRS'deki iyileştirmeler

Halihazırda yürürlükte olan standartlar için yayınlanan "UFRS'de Yıllık İyileştirmeler / 2015–2017 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar

UFRS 3 ve UFRS 11, işletme tanımını karşılayan müşterek bir operasyonda sahip olunan paylardaki artışını nasıl muhasebeleştirileceğine açıklık getirmek üzere değiştirilmiştir. Müşterek taraflardan biri kontrol gücünü elde ettiğinde, bu işlem aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi olarak dikkate alınarak satın alan tarafın önceden sahip olduğu payı gerçeğe uygun değeriyle yeniden ölçmesi gerekecektir. Taraflardan birinin müşterek kontrolü devam ettiğinde (ya da müşterek kontrolü elde ettiğinde) daha önce sahip olunan payın yeniden ölçülmesi gerekmemektedir.

UMS 12 Gelir Vergileri

UMS 12 temettülerden kaynaklanan gelir vergilerinin (öz kaynak olarak sınıflandırılan finansal araçlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere) işletmenin dağıtılabilir kar tutarını oluşturan işlemlerle tutarlı olarak (örneğin; kâr veya zararda, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde veya özkaynaklarda), muhasebeleştirilmesini açıklığa kavuşturmak üzere değiştirilmiştir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(y) Yayınlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından henüz yayınlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

UMS 23 Borçlanma Maliyetleri

UMS 23, finansman faaliyetlerinin tek bir merkezden yürütüldüğü durumlarda aktifleştirilebilir borçlanma maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan genel amaçlı borçlanma havuzuna, halihazırda geliştirme aşamasında olan veya inşaatı devam eden özellikli varlıkların finansmanı için doğrudan borçlanılan tutarların dahil edilmemesi gerektiğine açıklık kazandırmak üzere değiştirilmiştir. Kullanıma veya satışa hazır olan özellikli varlıkların – veya özellikli varlık kapsamına girmeyen herhangi bir varlığın – finansmanı için direkt borçlanılan tutarlar ise genel amaçlı borçlanma havuzuna dahil edilmelidir.

UMS 19'daki değişiklikler–Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi

UMSK tarafından 7 Şubat 2018'de, Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi (UMS 19'daki Değişiklikler) başlıklı değişiklik yayımlanmıştır. Yapılan değişiklik, planda yaşanan bir değişikliğin veya küçülmenin yanı sıra yükümlülüklerin yerine getirilmesinin muhasebeleştirilmesine açıklık getirilmektedir. Bir şirket bundan sonra dönemin hizmet maliyetini ve net faiz maliyetini belirlemek için güncellenen cari aktüeryal varsayımları kullanacak ve plana ilişkin herhangi bir yükümlülüğün yerine getirilmesinde ortaya çıkan kazanç veya zararların hesaplanmasında varlık tavanından kaynaklanan etkiyi dikkate almayacak olup, bu durumun etkileri diğer kapsamlı gelir içerisinde ayrı olarak ele alınacaktır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. UMS19'da yapılan bu değişikliğin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri

18 Mayıs 2017'de, UMSK tarafından UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri standardı yayımlanmıştır. Sigorta sözleşmeleri için uluslararası geçerlilikte ilk standart olan UFRS 17, yatırımcıların ve ilgili diğer kişilerin sigortacıların maruz kaldığı riskleri, kârlılıklarını ve finansal durumunu daha iyi anlamalarını kolaylaştıracaktır. UFRS 17, 2004 yılında geçici bir standart olarak getirilen UFRS 4'ün yerini almıştır. UFRS 4, şirketlerin yerel muhasebe standartlarını kullanarak sigorta sözleşmelerinin muhasebeleştirmelerine izin verdiğinden uygulamalarda çok çeşitli muhasebe yaklaşımlarının kullanılmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak, yatırımcıların benzer şirketlerin finansal performanslarını karşılaştırmaları güçleşmiştir. UFRS 17, tüm sigorta sözleşmelerinin tutarlı bir şekilde muhasebeleştirilmesini ve hem yatırımcılar hem de sigorta şirketleri açısından UFRS 4'ün yol açtığı karşılaştırılabilirlik sorununu çözmektedir. Yeni standarda göre, sigorta yükümlülükleri tarihi maliyet yerine güncel değerler kullanılarak muhasebeleştirilecektir. Bu bilgiler düzenli olarak güncelleneceğinden finansal tablo kullanıcılarına daha yararlı bilgiler sağlayacaktır. UFRS 17'nin yürürlük tarihi 1 Ocak 2021 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. UFRS 17'nin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UMS 1 ve UMS 8'deki Değişiklikler - Önemlilik Tanımı

Ekim 2018'de, UMSK "önemlilik tanımı" değişikliğini yayımlamıştır (UMS 1 ve UMS 8'de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, "önemlilik" tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşliğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının UFRS'ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. UMS 1 ve UMS 8'deki Değişiklikler'in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. UMS 1 ve UMS 8'in uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

3 Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(y) Yayınlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanılmamış standartlar (devamı)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından henüz yayınlanmamış yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

Bir işlemin bir varlık edinimi mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağına belirlenmesinde güçlüklerle karşılaşmakta olup, uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. Değişiklikler bir konsantrasyon testi kullanılmasına yönelik bir seçimlik hak içermektedir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezse veya test başarısız olursa, o zaman değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. UFRS 3'deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. UFRS 3'ün uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

4 İlişkili taraf açıklamaları

Konsolide finansal tablolarda ortaklar, önemli yönetim personeli ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler ile birlikte, iş ortaklıkları ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. İşletmenin normal işleyişi esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapılmıştır. İlişkili taraflarla yapılan işlemlerin önemli bir bölümü elimine edilmiş olup ilişkili taraflarla yapılan işlemlerden eliminasyon sonrası kalanlar Grup için bir önemlilik arz etmemektedir.

Dipnot 3'te açıklandığı üzere, Grup'un iş ortaklıkları konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir. Bu sebepten dolayı Grup'un bağlı ortaklıklarının iş ortaklıklarıyla yaptığı işlemler elimine olmamaktadır.

İlişkili taraf bakiyeleri

31 Aralık itibarıyla, Grup'un ilişkili taraf bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

	2018			
	Ortaklar	İş ortaklıkları	Diğer	Toplam
Ticari alacaklar	--	312	789.564	789.876
Diğer alacaklar	159.859	10.741	878.216	1.048.815
Nakit ve nakit benzerleri	--	--	2.945	2.945
Diğer borçlar	(2.706)	--	(115.593)	(118.299)
Ticari borçlar	(1.935)	(8)	(15.144)	(17.087)
Ertelenmiş gelirler	--	--	(329.550)	(329.550)
Toplam	155.218	11.044	1.210.438	1.376.700

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

4 İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

İlişkili taraf bakiyeleri (devamı)

	2017			
	Ortaklar	İş ortaklıkları	Diğer	Toplam
Ticari alacaklar	410	46	543	999
Diğer alacaklar	832.705	5.570	7.294	845.569
Nakit ve nakit benzerleri	--	--	23.172	23.172
Diğer borçlar	(244.021)	--	(83.306)	(327.327)
Ticari borçlar	(8.734)	(659)	(8.038)	(17.431)
Ertelenmiş gelirler	--	--	(711.377)	(711.377)
Toplam	580.360	4.957	(771.712)	186.395

31 Aralık tarihleri itibarıyla, nakit ve nakit benzerleri Grup'un bağlı ortaklarının Aktifbank Yatırım Bankası A.Ş. ile olan işlem tutarlarını içermektedir.

Diğer alacaklar Çalık Holding'e faaliyetlerinin finansmanı için 2018 yılında 159.859 TL. (31 Aralık 2017: 832.705 TL) tutarında Grup'un bağlı ortaklıklarının verdiği tutardan oluşmaktadır. Şirketin diğer alacaklar kapsamında bulunan 878.216 TL (31 Aralık 2017:7.294) tutarlı bakiyesi Özbekistan'ın Navoi ve Nemengan eyaletlerinde yürütülen projeler kapsamında olan alacaklardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 itibarıyla 118.299 TL (31 Aralık 2017: 327.327 TL) tutarındaki diğer borçların 2.706 TL'lik kısmı (31 Aralık 2017: 244.021 TL) ÇEDAŞ'ın hisse alımından kaynaklanmakta, kalan 115.593 TL'lik (31 Aralık 2017: 83.306 TL) kısım ise başlıca Grup'un finansman amacıyla ilişkili şirketlerden kullanmış olduğu fon tutarlarından ve Çalık Holding'in ortak hizmet ve yönetim maliyetlerinin yansıtılmasından kaynaklanan borçlardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 itibarıyla Grup'un ertelenmiş gelirleri önemli oranda Özbekistan'da yürütülen mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projeleri kapsamında Mitsubishi Corporation'dan alınan avans tutarını içermektedir.

31 Aralık 2018 yılında söz konusu grup içi alacak ve borç tutarları için, Çalık Grubu bünyesindeki tüm şirketlerin kullandığı kredilerin faiz oranlarının ortalaması alınarak faiz oranları belirlenmekte ve bu oranlar üzerinden adetlendirme işlemleri yapılmaktadır. 2018 yılı içerisinde söz konusu TL, Avro ve Amerikan Doları cinsinden borç ve alacak tutarları için ortalama sırasıyla %27, %8,50 ve %8,75 (2017: sırasıyla %16,25, %6,77 ve %6,84) faiz oranları uygulanmaktadır.

İlişkili taraf alacak ve borçları için sırasıyla alınmış veya verilmiş olan bir teminat bulunmamaktadır.

31 Aralık 2018 itibarıyla, Grup'un ilişkili taraflara olan bakiyeleri için değer düşüklüğü kaydedilmemiştir ya da özel karşılık ayrılmamıştır (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

4 İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

İlişkili taraf işlemleri

31 Aralık tarihinde sona eren yıllarda, Grup'un ilişkili taraflarla yaptığı işlemlerden kaynaklanan gelirler ve giderler aşağıda özetlenmiştir:

	2018			
	Ortaklar	İş Ortaklıkları	Diğer	Toplam
Hasılat ^(*)	--	4.229	1.628.900	1.633.129
Satışların maliyeti	(66)	(212)	(16.572)	(16.850)
Genel yönetim giderleri	(20.237)	--	(15.127)	(35.364)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	--	--	(5.356)	(5.356)
Araştırma geliştirme giderleri	--	--	(2.363)	(2.363)
Finansman gelirleri/(giderleri), net ^(**)	(1.628)	(1.833)	(8.325)	(11.786)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/ (giderler), net	(1.452)	--	4.476	3.024
Toplam	(23.383)	2.184	1.585.633	1.564.434

	2017			
	Ortaklar	İş Ortaklıkları	Diğer	Toplam
Hasılat ^(*)	1.324	--	154.942	156.266
Satışların maliyeti	(3)	--	(1.045)	(1.048)
Genel yönetim giderleri	(25.847)	--	(1.232)	(27.079)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(1)	--	(2.483)	(2.484)
Araştırma geliştirme giderleri	(149)	--	--	(149)
Finansman gelirleri/(giderleri), net ^(**)	90.977	--	(6.916)	84.061
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/ (giderler), net	(11)	4.630	333	4.952
Toplam	66.290	4.630	143.599	214.519

^(*) 31 Aralık itibarıyla, Grup'un ilişkili taraflarla olan satış işlemleri büyük oranda, Özbekistan'ın Navoi ve Nemengan eyaletlerinde yürütülen mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projeleri kapsamında ilişkili kuruluş ve projelerin yüklenicisi olan Mitsubishi Corporation'a kesilmiş hakediş faturalarından oluşmaktadır.

^(**) 31 Aralık itibarıyla, net finansman gelirleri/(giderleri) büyük oranda Grup şirketleri ve Çalık Holding arasında gerçekleşen fon transferinden meydana gelen faiz ve kur gelir ve giderlerinden oluşmaktadır.

Üst düzey yönetimle olan işlemler

Konsolide olarak 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait genel yönetim giderleri içerisinde kayıtlara alınan üst düzey yönetime sağlanan faydalar 9.202 TL tutarındadır (31 Aralık 2017: 15.515 TL). Söz konusu tutar maaş ve ücretler, primler, huzur hakkı ödemeleri ve benzeri diğer ödemeleri içermektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un üst düzey yönetime sağlanan faydalara ilişkin herhangi bir borcu bulunmamaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

5 Nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	574	12
Bankalar	330.949	271.111
- Vadesiz mevduat	122.324	144.432
- Vadeli mevduat	208.625	126.679
Diğer nakit ve nakit benzerleri ^(*)	136	1.142
Nakit ve nakit benzerleri	331.659	272.265
Kullanımı sınırlı nakit ve nakit benzerleri	(143.326)	(179.509)
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	188.333	92.756

^(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla diğer nakit ve nakit benzerleri başlıca 113 TL tutarındaki yoldaki paralardan (31 Aralık 2017: 1.112 TL) ve 24 TL tutarındaki kredi kartı alacaklarından (31 Aralık 2017: 30 TL) oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla TL cinsinden vadeli mevduatın faiz oranı %10 (31 Aralık 2017:%4.50 ile %14.10) olup vadesi 3 gündür.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ABD Doları cinsinden vadeli mevduatın faiz oranı %1.75 olup vadesi 3 gündür.

6 Kullanımı Kısıtlı Banka Bakiyeleri

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
MTİ ve bakım onarım projelerine ilişkin bloke tutarlar ^(*)	6.408	96.408
Kredilere ilişkin teminatlar ^(*)	123.713	69.595
Kamulaştırma davalarına ilişkin bloke tutarlar ^(*)	128	125
Takas Bank teminatına ilişkin bloke tutarlar ^(*)	7.497	7.800
Aktifbank teminat mektupları ^(*)	5.581	5.581
Kullanımı kısıtlı banka bakiyesi	143.326	179.509

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, 143.326 TL tutarındaki (31 Aralık 2017: 179.509 TL) kullanımı sınırlı nakit ve nakit benzerleri tutarı Grup'un günlük işlemleri için kullanılabilir değildir. İlgili tutarın 238 TL'lik (31 Aralık 2017: 94.000 TL) kısmı mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projesi ("MTİ") için ilgili sözleşmelere istinaden Türkiye'deki bankalarda, 15.783 TL'lik (31 Aralık 2017: 0 TL) kısmı ise Özbekistan'daki bankada, 3.359 TL'lik (31 Aralık 2017: 2.408 TL) kısmı bakım sözleşmesine istinaden Gürcistan'daki bankada, 123.805 TL (31 Aralık 2017: 69.595 TL) tutarındaki kısmı ise kullanılan kredilere ilişkin teminat olarak yurt içindeki bankalarda zorunlu olarak tutulmakta iken 128 TL'lik (31 Aralık 2017: 125 TL) kısmı ise kamulaştırma davalarına istinaden mahkeme tarafından bloke olarak tutulmaktadır. Geriye kalan tutarın 7.497 TL'si (31 Aralık 2017: 7.800 TL) ise Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi A.Ş.'den ("EPIAŞ") satın alınan elektrige karşılık verilen İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'ne verilen nakit teminat olarak tutulmakta, 5.581 TL'lik (31 Aralık 2017: 5.581 TL) kısmı Aktifbank'tan alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

Grup'un nakit ve nakit benzerleriyle ilgili maruz kaldığı kredi ve kur riski Dipnot 28'da yer almaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

7 Finansal yatırımlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018			31 Aralık 2017		
	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Toplam	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Toplam
GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	--	117.904	117.904	--	36.834	36.834
	--	117.904	117.904	--	36.834	36.834

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal yatırımlar 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Hisse senetleri	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Halka açık olmayan hisse senetleri	117.904	36.834
Toplam	117.904	36.834

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar olarak sınıflanan hisse senetlerinin detayı ve hissedarlık oranları aşağıdaki gibidir:

	%	31 Aralık 2018	%	31 Aralık 2017
Hisse senetleri				
Bursagaz Bursa Şehiriçi Doğal Gaz				
Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş. ("Bursagaz")	10,00	81.000	10,00	26.140
Kayserigaz Kayseri Doğalgaz				
Dağıtım Pazarlama Ticaret A.Ş. ("Kayserigaz")	10,00	32.300	10,00	6.292
Diğer		4.604		4.402
Toplam		117.904		36.834

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	36.834	34.810
Alımlar	--	3.393
Gerçeğe uygun değer artışı ^(*)	80.868	--
Sermaye artışı girişleri	202	55
Çıkışlar ^(**)	--	(1.424)
31 Aralık bakiyesi	117.904	36.834

^(*) 2018 yılındaki giriş tutarı Grup'un 31 Aralık 2018 itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarında gerçeğe uygun değer artışı ile değerlendirilen Bursa Şehiriçi Doğal Gaz ("Bursagaz") ve Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama'nın, ("Kayserigaz") 2018 yılı içerisinde hisse senetleri değer artışlarından kaynaklanmaktadır.

^(**) 2017 yılındaki çıkış tutarı Grup'un 31 Aralık 2016 itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarında gayri faal olması sebebiyle konsolidasyona dahil edilmeyerek maliyet bedeli ile muhasebeleştirilen Onyx Trading Innovation FZE'nin, 2017 yılı içerisinde faal bir işletmeye dönüşmesi sonucu konsolidasyona dahil edilmesinden kaynaklanmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

7 Finansal yatırımlar (devamı)

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar (devamı)

Grup'un başlıca sermaye paylarına sahip olduğu şirketlerin özet finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018						
Adı	Aktif toplamı	Özkaynak toplamı	Ana ortaklığa ait geçmiş yıllar kar/zararı	Dönem net kar/zararı	Bağımsız Denetim	Dönemi
Bursagaz	813.271	331.192	25.820	34.977	Geçmedi	31 Aralık 2018
Kayserigaz	403.744	133.905	103.233	26.045	Geçmedi	31 Aralık 2018

31 Aralık 2017						
Adı	Aktif toplamı	Özkaynak toplamı	Ana ortaklığa ait geçmiş yıllar kar/zararı	Dönem net kar/zararı	Bağımsız Denetim	Dönemi
Bursagaz	737.183	351.061	25.820	111.392	Geçmedi	31 Aralık 2017
Kayserigaz	341.998	111.117	80.091	23.142	Geçmedi	31 Aralık 2017

8 Ticari alacak ve Borçlar

Ticari alacaklar

Kısa vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Dipnot 4)	538.708	999
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	1.245.821	2.472.046
	1.784.529	2.473.045

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar (Dipnot 16) (*)	67.759	1.070.501
Alıcılar (*)	1.274.714	1.095.328
İmtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacaklar	442.056	307.216
Şüpheli ticari alacaklar	122.768	101.825
Şüpheli ticari alacak karşılığı	(122.768)	(101.825)
Toplam	1.784.529	2.473.045

(*) Grup'un ticari alacakları büyük oranda, mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projesi ("MTİ") sözleşmesi kapsamında kesinleşen ve rapor tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olan 1.840.221 TL (31 Aralık 2017: 1,598,383 TL) değerindeki hakediş tutarlarından oluşmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

8 Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

Ticari alacaklar (devamı)

Kısa vadeli ticari alacaklar (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda şüpheli alacak karşılıklarının hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Dönem başı	101.825	97.868
Değer düşüklüğü karşılığı (Dipnot 26)	30.215	14.223
Dönem içinde iptal edilen karşılıklar (-)	(14.630)	(48)
Önceden değer düşüklüğüne uğramış tutarlardan tahsilatlar (-) (Dipnot 26)	(6.487)	(10.419)
Standart değişimi ECL hesaplaması	8.857	--
Yabancı para değişim etkileri	2.988	201
Dönem sonu	122.768	101.825

Uzun vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İmtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacaklar	1.415.122	1.099.462
Alicılar	565.507	503.055
Kontrol edilemeyen maliyet bileşeni (*)	--	3.110
	1.980.629	1.605.627

(*) 31 Aralık tarihleri itibarıyla EPDK'nın 15 Aralık 2016 tarihli ve 6768 sayılı kararı uyarınca YEPAŞ'a ilişkin olarak 2016-2020 üçüncü uygulama dönemi perakende satış gelir gereksiniminin belirlenmesi çerçevesinde açıklamış olduğu parametrelere istinaden hesaplanan kontrol edilemeyen maliyet bileşeninden oluşmaktadır.

Uzun vadeli imtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacakların vadelerine göre dağılımı aşağıda gibidir:

İtfa yılı	İtfaya konu alacaklar	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
2019	381.564	262.569
2020	277.343	219.480
2021	220.299	179.160
2022	180.261	143.667
2023	142.449	115.881
2024	114.944	89.206
2025	70.822	59.946
2026	27.440	29.553
TOPLAM	1.415.122	1.099.462

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

8 Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

Uzun vadeli ticari alacaklar (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait imtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacakların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	1.406.678	941.329
İlaveler	282.483	343.760
Yatırımlara ilişkin cari dönem itfa tutarı	(170.533)	(124.949)
Gerçeğe uygun değer farkı	264.045	188.414
Cari dönemde yapılan gelir tavanı düzeltmeleri	77.788	37.862
2011-2015 yatırımlarına ilişkin düzeltmeler	--	18.993
Diğer	(3.283)	1.269
31 Aralık bakiyesi	1.857.178	1.406.678

Kısa vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflara ticari borçlar (Dipnot 4)	17.087	17.431
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	763.052	853.183
	780.139	870.614

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar(*)	652.735	798.355
Gider tahakkukları(**)	70.662	50.265
Diğer	39.655	4.563
	763.052	853.183

(*) Ticari borçlar büyük oranda MTİ sözleşmelerinde yer alan malzeme ve ekipmanları sağlayan tedarikçilere ve yatırımlar için çalışılan taşeronlara olan borç tutarlarından oluşmaktadır. MTİ sözleşmeleri kapsamında borçların ortalama vadesi 30 ile 45 gün arasında olup ödeme planları sözleşme bazında bir ön sözleşme avansı sonrasında belirli performans hususları yerine getirildiğinde ve nihai olarak geçici kabul ve/veya iş bitiminde olmak üzere yapılmaktadır. Ayrıca bu tutar elektrik dağıtım ve perakende satışı faaliyetleri kapsamında başlıca 148.129 TL (31 Aralık 2017: 90.713 TL) ve 13.778 TL (31 Aralık 2017: 15.375 TL) tutarlarında sırasıyla Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt Anonim Şirketi'nden ("TETAŞ") yapmış olduğu elektrik alımlarından ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin ("TEİAŞ") elektrik iletim hatlarının kullanılmasından kaynaklanan borçları içermektedir.

(**) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, gider tahakkukları başlıca 70.662 TL (31 Aralık 2017: 50.260 TL) tutarındaki uzlaştırma tahakkuklarından oluşmaktadır. Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler yapmış oldukları ikili anlaşmalar dışında EPIAŞ'tan elektrik enerjisi alımı veya satımı yapmaktadır. İkili anlaşma ile elektrik enerjisi alım miktarı satış miktarından fazla ise Gün Öncesi Piyasası'nda satım yapmaktadır. Şirketlerin almış oldukları enerji ile satmış oldukları enerji miktarı arasındaki farkları EPIAŞ, Gün Öncesi Piyasası'nda günlük ve saatlik olarak tahmin ederek alım veya satım yapmaktadır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla uzlaştırma tahakkukları söz konusu enerji alım miktarından kaynaklanan borçlardan oluşmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

9 Diğer alacak ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflardan diğer alacaklar (Dipnot 4)	316.694	113.448
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	42.933	12.655
	359.627	126.103

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Diğer çeşitli alacaklar ^(*)	41.916	10.979
Vergi dairesinden alacaklar	504	1.039
Verilen depozito ve teminatlar	354	340
Personelden alacaklar	159	297
	42.933	12.655

^(*) Bu tutarın büyük kısmı, kamulaştırma bedeli gibi TEDAŞ adına yapılan ödemeler için TEDAŞ'tan olan alacaklardan oluşmaktadır.

Uzun vadeli diğer alacaklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflardan diğer alacaklar (Dipnot 4)	732.121	732.121
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	19.698	30.728
	751.819	762.849

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar	15.147	25.189
TEİAŞ'tan alacaklar	4.551	5.539
Toplam	19.698	30.728

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

9 Diğer alacak ve borçlar (devamı)

Kısa vadeli diğer borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflara diğer borçlar (Dipnot 4)	118.239	113.764
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	31.143	45.758
Toplam	149.382	159.522

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflara diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan depozito ve teminatlar	21.083	23.772
Diğer	10.060	21.986
Toplam	31.143	45.758

Uzun vadeli diğer borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli diğer borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ortaklara borçlar (*)	60	213.563
Alınan depozito ve teminatlar (**)	225.472	187.322
Toplam	225.532	400.885

(*) 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, ortaklara borçlar Grup'un ÇEDAŞ'ın hisse alımından dolayı Çalık Holding'e olan borcundan oluşmaktadır. 31.12.2018 itibarıyla borç ödenmiştir.

(**) 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, alınan depozito ve teminatlar büyük oranda Grup'un elektrik dağıtımı ve satışı yapan şirketlerinin müşterilerinden aldığı güvence bedellerinden oluşmaktadır.

Grup'un diğer alacaklarından dolayı maruz kaldığı kredi ve kur riski ve diğer borçlarından dolayı maruz kaldığı likidite ve kur riski Dipnot 28'da açıklanmıştır.

10 Stoklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla stoklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	31.237	30.681
Ticari mallar	1.609	6.317
Toplam	32.846	36.998

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

11 Peşin ödemeler ve ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli peşin ödemeler

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa vadeli peşin ödemeler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen avanslar ⁽¹⁾	186.576	295.949
Gelecek aylara ait peşin ödenmiş giderler	17.526	4.736
Toplam	204.102	300.685

⁽¹⁾ 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla verilen sipariş avanslarının 2.415 TL'si (31 Aralık 2017: 33.147 TL) Grup'un EPIAŞ'a elektrik alımı için ödemiş olduğu avans tutarından, 183.306 TL'si (31 Aralık 2017: 206.365 TL) MTİ projeleri için tedarikçilere ve hizmet sağlayıcılarına verilen avanslardan oluşmaktadır.

Uzun vadeli peşin ödemeler

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli peşin ödemeler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Gelecek yıllara ait peşin ödenmiş giderler	10.667	9.157
Toplam	10.667	9.157

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan avanslar ⁽²⁾	358.794	1.271.845
Devam eden inşaat sözleşmeleri hakediş bedelleri (Dipnot 17)	380.774	248.186
Toplam	739.568	1.520.031

⁽²⁾ Alınan avanslar büyük oranda, Grup'un Türkmenistanda gerçekleştirdiği MRC projesi kapsamında Türkmen Energo Gurluşuk Devlet Şirketi'nden alınan sözleşme avansı ile Özbekistan'da gerçekleştirdiği NAV2 ve TRC projeleri kapsamında Mitsubishi Corporation'dan alınan sözleşme avanslarından oluşmaktadır.

12 Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar

a) Müşterek antlaşmalar

i) İş ortaklığı

KÇLE

KÇLE, 17 Eylül 2012 tarihinde ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında iş ortaklığı olarak kurulmuş ve toplam sermayesine ÇEDAŞ, Çalık Enerji, ve Limak Yatırım sırasıyla %25, %25 ve %50 oranlarında iştirak etmişlerdir. 8 Mayıs 2013 tarihinde KÇLE, Kosova Cumhuriyeti'nde elektrik dağıtım ve tedarik faaliyetlerini yürüten Kompania Per Distribuim Dhe Fumizim Me Energji Elektrike SH.A ("KEDS") isimli kamu iktisadi kuruluşunun paylarının tamamını özelleştirme kapsamında Kosova Cumhuriyeti Hükümeti tarafından açılan ihaleye girerek 61.976 TL (26.300 EUR karşılığı tutar) karşılığında satın almıştır.

27 Nisan 2015 tarihli Hisse Devir Sözleşmesi ile Çalık Enerji, KÇLE'de ÇEDAŞ'ın sahibi olduğu toplam 12.500 Avro nominal değerindeki 1.250 adet hissesini 17.475.500 Avro karşılığında satın alarak payını %25,00'ten %50,00'ye çıkarmıştır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

12 Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar (devamı)

Doğu Aras

Doğu Aras, 5 Mayıs 2013 tarihinde ÇED ve Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. ("Kiler Alışveriş") arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında ÇED ve Kiler Alışveriş tarafından sermaye sahiplik oranları sırasıyla %50 ve %50 olacak şekilde elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin dağıtımı ve perakende veya toptan satışı amacıyla enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler kurulması veya bunlara iştirak edilmesi, iştirak edilen veya yeni kurulan bu şirketlerin yönetimlerinin tayin edilmesi, bu şirketlere teknik, mali, bilgi işlem ve insan kaynakları yönetimi ile diğer konularda danışmanlık hizmeti sağlanması, yeni kurulan veya iştirak ettiği şirketlerin teknik, idari ve mali organizasyonlarda destek sağlanması ve bu şirketler aracılığıyla sınai veya ticari yatırımlar yapılması amacıyla bir iş ortaklığı olarak kurulmuştur.

Doğu Aras, 28 Haziran 2013 tarihinde imzalanan hisse devir sözleşmesine istinaden Kars, Ardahan, Iğdır, Erzincan, Ağrı, Bayburt ve Erzurum bölgelerinde elektrik dağıtım ve satışı yapan ve kamuya ait olan EDAŞ ve EPAŞ paylarının tamamını özelleştirme kapsamında açılan ihaleye girerek 247.337 TL (65.574 USD karşılığı tutar) satın almıştır. Raporlama tarihi itibarıyla, Grup konsolide finansal durum tablolarında bu iş ortaklığı ile ilgili olarak "Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar" hesabında 191.939 TL tutarında varlık (31 Aralık 2017: 84.740 TL) kayıtlara alınmıştır.

LC Electricity

3 Temmuz 2014 tarihinde Türkmen Elektrik ve Limak Yatırım arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında %50 oranında eşit sermaye sahiplik oranıyla Sırbistan'da elektrik ticareti ve bu faaliyet kapsamında her türlü mal ve hizmet alımı amacıyla bir iş ortaklığı olarak kurulmuştur.

Özkaynak yönetimi ile muhasebeleştirilen iş ortaklıkları ve Grup'un payları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiş iş ortaklığı	Kayıtlı değeri	Sahiplik oranı (%)	Kayıtlı değeri	Sahiplik oranı (%)
Varlıklar				
KÇLE	461.003	50,00	322.251	50,00
Çalık Limak Adı Ortaklığı	5.591	50,00	2.813	50,00
Doğu Aras	191.939	50,00	84.740	50,00
LC Electricity	22	50,00	22	50,00
Toplam	658.555		409.826	

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde, özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak bakiyesi	409.826	227.898
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar,net	139.005	128.822
Yabancı para çevrim farkı	109.724	53.025
İş ortaklıklarının sermaye artışına katılım	--	670
İştiraklerden ve müşterek kontrol edilen ortaklıklardan temettü gelirleri	--	(589)
31 Aralık bakiyesi	658.555	409.826

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

12 Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar (devamı)

a) Müşterek antlaşmalar (devamı)

i) İş ortaklığı (devamı)

Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen iş ortaklıklarına ait özet finansal bilgiler aşağıda sunulmuştur:

31 Aralık 2018

Şirket Adı	Raporlama dönemi	Ortaklık payları	Dönen varlıklar	Duran varlıklar	Toplam varlıklar	Kısa vadeli yükümlülükler	Uzun vadeli yükümlülükler	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Hasılat	Toplam giderler	Kar/ (zarar)	Grup'un net varlıklardaki payı	Kayıtlı değer	Grup'un kar veya zarardaki payı
KÇLE (iş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00	399.339	773.722	1.173.061	236.095	14.954	251.049	922.011	1.705.628	1.647.575	58.053	461.006	461.003	29.027
Doğu Aras (iş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00	447.375	904.961	1.352.336	507.478	403.227	910.705	441.631	2.342.179	2.127.782	214.397	220.816	191.939	10.7199
Çalık Limak Adı ortaklığı (iş ortaklığı)	31 Aralık	50,00	18.738	--	18.738	18.719	--	18.719	20	48.532	42.974	5.558	10	5.591	2.778
LC Electricity (iş ortaklığı)	31 Aralık	50,00	269	63	332	195	--	195	138	140	140	--	69	22	--
Toplam														658.555	139.005

31 Aralık 2017

Şirket Adı	Raporlama dönemi	Ortaklık payları	Dönen varlıklar	Duran varlıklar	Toplam varlıklar	Kısa vadeli yükümlülükler	Uzun vadeli yükümlülükler	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Hasılat	Toplam giderler	Kar/ (zarar)	Grup'un net varlıklardaki payı	Kayıtlı değer	Grup'un kar veya zarardaki payı
KÇLE (iş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00	336.199	527.512	863.711	185.581	33.625	219.206	644.505	1.295.928	1.205.365	90.563	322.251	322.251	45.281
Doğu Aras (iş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00	271.777	856.865	1.128.642	518.945	418.768	937.713	190.929	1.785.532	1.615.096	170.437	95.465	84.740	82.354
Çalık Limak Adı ortaklığı (iş ortaklığı)	31 Aralık	50,00	4.678	--	4.678	--	4.652	4.652	27	1.493	251	1.242	13	2.813	598
LC Electricity (iş ortaklığı)	31 Aralık	50,00	1.654	6	1.660	973	--	973	687	24.821	24.844	(23)	344	22	--
Toplam														409.826	128.233

⁽¹⁾ Konsolide finansal bilgileri sunulmuştur.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

12 Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar (devamı)

a) Müşterek antlaşmalar (devamı)

i) İş ortaklığı (devamı)

İş ortaklıklarının konsolidasyon eliminasyonundan önceki nakit ve nakit benzerleri, amortisman ve itfa payı, gideri, faiz geliri ve faiz gideri bilgilerini özetleyen tablo aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018							Gelir vergisi gideri
	Nakit ve nakit benzeri	Kısa vadeli finansal borçlar	Uzun vadeli finansal borçlar	Amortisman ve yıpranma payı	Faiz geliri	Faiz gideri	Gelir vergisi gideri	
KÇLE	60.299	(1.487)	--	74.125	--	(8.275)	--	
Doğu Aras	29.218	--	(261.334)	69.378	12.460	(55.402)	(1.360)	
Çalık Limak Adi Ortaklığı	3621	--	--	9	--	(28)	--	
LC Electricity	12	(50)	--	--	1	(0)	--	
	31 Aralık 2017							Gelir vergisi gideri
	Nakit ve nakit benzeri	Kısa vadeli finansal borçlar	Uzun vadeli finansal borçlar	Amortisman ve yıpranma payı	Faiz geliri	Faiz gideri	Gelir vergisi gideri	
KÇLE	57.591	22.790	33.627	49.041	--	(3.844)	--	
Doğu Aras	50.145	105.445	413.084	12.554	--	(108.054)	(29.940)	
Çalık Limak Adi Ortaklığı	220	--	--	--	--	(196)	--	
LC Electricity	60	248	--	1	--	(19)	--	

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

13 Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait maddi duran varlıkların maliyet hareketleri aşağıdaki gibidir:

Maliyet değeri	Arazi ve binalar	Makine ve cihazlar	Taahhütler	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
1 Ocak 2017 açılış bakiyesi	41.581	356.567	17.311	69.297	17.679	94.853	597.288
İlaveler	157	2.455	2.303	3.938	5.486	40.479	54.818
Yabancı para çevirim etkisi	8.186	(439)	1.286	7174	--	2.547	18.754
Çıkışlar(**)	--	(1)	--	(5.650)	(511)	(19.871)	(26.033)
Transferler	56.286	25.242	--	6.986	--	(88.514)	--
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	106.210	383.824	20.900	81.745	22.654	29.494	644.827
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	106.210	383.824	20.900	81.745	22.654	29.494	644.827
İlaveler	15.312	15.534	21.853	40.785	501	3.858	97.843
Yabancı para çevirim etkisi	35.852	3.486	10.716	27.393	--	1.389	78.836
Çıkışlar	--	--	(7.651)	(2.012)	(819)	--	(10.482)
Transferler(*)	--	18.275	--	--	--	(18.275)	--
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	157.374	421.119	45.818	147.911	22.336	16.466	811.024

(*) Yapılmakta olan yatırımlar başlıca Çalık Rüzgar'ın Sarpıncık'ta bulunan rüzgar elektrik santrali ile Çalık Yenilenebilir'in ACEG (Amasya,Çorum,Erzurum,Erzincan) projesi kapsamında Güneş Enerjisi Santrali ile ilgili yatırımlarından oluşmaktadır.

(**) 31 Aralık 2017 itibarıyla yapılmakta olan yatırımlardaki çıkışlar Kızkayası lisansının iptal olması sebebiyle giderleştirilen yatırım harcamalarından oluşmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

13 Maddi duran varlıklar (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait maddi duran varlıkların birikmiş amortisman hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Arsalar ve Binalar	Makine ve Cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel Maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak 2017 açılış bakiyesi	(21.178)	(18.235)	(6.646)	(39.108)	(6.018)	--	(91.185)
Dönem amortismanı	(3.631)	(16.392)	(2.067)	(11.369)	(2.841)	--	(36.300)
Yabancı para çevrim etkisi	(2.529)	395	(717)	(5.999)	--	--	(8.850)
Çıkışlar	--	--	--	5.500	410	--	5.910
31 Aralık 2017 kapanış bakiyesi	(27.338)	(34.232)	(9.430)	(50.976)	(8.449)	--	(130.425)
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	(27.338)	(34.232)	(9.430)	(50.976)	(8.449)	--	(130.425)
Dönem amortismanı	(7.852)	(42.855)	(7.285)	(17.445)	(8.040)	--	(83.477)
Yabancı para çevrim etkisi	(12.145)	(2.366)	(2.925)	(12.934)	--	--	(30.370)
Çıkışlar	--	--	4.112	1.152	503	--	5.767
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	(47.335)	(79.453)	(15.528)	(80.203)	(15.986)	--	(238.505)
1 Ocak 2017 itibarıyla net kayıtlı değeri	20.403	338.332	10.665	30.189	11.661	94.853	506.103
31 Aralık 2017 itibarıyla net kayıtlı değeri	78.872	349.592	11.470	30.769	14.205	29.494	514.402
31 Aralık 2018 itibarıyla net kayıtlı değeri	110.039	341.666	30.290	64.504	6.350	16.466	569.315

31 Aralık 2018 itibarıyla Grup'a ait maddi duran varlıklar üzerinde faiz gideri aktifleştirilmesi bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2018 itibarıyla, Grup'un finansal kiralama yoluyla alınmış maddi duran varlığı bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

14 Maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait maddi olmayan duran varlık hareket tabloları aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

	Lisans ve yazılımlar	Elektrik dağıtım hakları	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	Toplam
Maliyet değeri				
1 Ocak 2017 bakiyesi	53.116	499.073	7.047	559.236
İlaveler	312	--	487	799
Çıkışlar	(3.015)	--	(3.439)	(6.454)
Transferler	--	--	--	--
31 Aralık 2017 bakiyesi	50.413	499.073	4.095	553.581
1 Ocak 2018 bakiyesi	50.413	499.073	4.095	553.581
İlaveler	562	--	417	979
Çıkışlar	--	--	--	--
Transferler	--	--	--	--
31 Aralık 2018 bakiyesi	50.975	499.073	4.512	554.560
	Lisans ve yazılımlar	Elektrik dağıtım hakları	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	Toplam
Birikmiş itfa payları				
1 Ocak 2017 bakiyesi	(38.434)	(115.276)	(4.878)	(158.588)
Dönem itfa payı	(660)	(19.195)	(818)	(20.673)
Çıkışlar	2.259	--	3.439	5.698
Transferler	--	--	--	--
31 Aralık 2017 bakiyesi	(36.835)	(134.471)	(2.257)	(173.563)
1 Ocak 2018 bakiyesi	(36.835)	(134.471)	(2.257)	(173.563)
Dönem itfa payı	(760)	(19.195)	(654)	(20.609)
Çıkışlar	--	--	--	--
Transferler	--	--	--	--
31 Aralık 2018 bakiyesi	(37.595)	(153.666)	(2.911)	(194.172)
1 Ocak 2017 itibarıyla net kayıtlı değeri	14.682	383.797	2.169	400.648
31 Aralık 2017 itibarıyla net kayıtlı değeri	13.578	364.602	1.838	380.018
31 Aralık 2018 itibarıyla net kayıtlı değeri	13.380	345.407	1.601	360.388

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

15 Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 itibarıyla diğer dönen varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Devreden KDV	78.631	96.879
Diğer dönen varlıklar	7.255	14.303
Çalışanlara avans ödemeleri	4.559	627
	90.445	111.809

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2018 ve 2017 itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Vergi ve fon borçları	50.580	29.291
Diğer yükümlülükler	76.803	7.572
	127.383	36.863

16 Devam eden inşaat sözleşmeleri alacakları ve hakediş bedelleri

Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar ve hakediş bedellerinin konsolide finansal durum tablosunda dahil edildiği bölümler aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar (Dipnot 8)	67,759	1.070.501
Devam eden inşaat sözleşmeleri hakediş bedelleri (Dipnot 11)	(380,774)	(248.186)
Toplam	(313,015)	822.315

31 Aralık tarihleri itibarıyla tamamlanmamış sözleşmelerin detayları aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Devam eden inşaat sözleşmeleriyle ilgili maliyetler	5.860.728	4.619.571
Tahmini kazançlar	2.911.410	2.443.119
Devam eden sözleşmelerle ilgili tahmini gelir	8.772.138	7.062.690
Eksi: Faturalanan hakediş bedeli	(9.085.153)	(6.240.375)
Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar ve hakediş bedelleri, net	(313.015)	822.315

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

17 Borçlanmalar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli banka kredileri	170.641	124.775
- TL cinsinden banka kredileri	29.966	25.898
- Yabancı para cinsinden banka kredileri	140.675	98.877
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	325.258	145.512
- TL cinsinden banka kredileri	253.779	112.538
- Yabancı para cinsinden banka kredileri	71.479	32.974
Uzun vadeli çıkarılan tahvilin kısa vadeli kısımları	157.824	23.322
Toplam kısa vadeli borçlanmalar	653.723	293.609
Uzun vadeli banka kredileri	915.223	844.519
- TL cinsinden banka kredileri	744.133	673.874
- Yabancı para cinsinden banka kredileri	171.090	170.645
Uzun vadeli çıkarılan tahvil	--	131.461
Toplam uzun vadeli borçlanmalar	915.223	975.980
Toplam borçlanmalar	1.568.946	1.269.589

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, borçlanmaların itfa planları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018						
	Para birimi	Nominal faiz oranı (%)	Vade	Nominal değer	Net kayıtlı değer	
Çıkarılan tahvil	TL	18,88	2019	160.235	157.824	
Teminatlı banka kredileri	Amerikan Doları	USD Libor+%4	2020	122.389	115.547	
Teminatlı banka kredileri	Amerikan Doları	Spot	2019	81.150	79.850	
Teminatlı banka kredileri	Avro	0,64-4,96	2022-2031	127.543	127.022	
Teminatlı banka kredileri	TL	15,75-17,94	2023-2024	1.523.150	997.913	
Teminatsız banka kredileri	TL	Rotatif	2019	34.587	29.967	
Teminatsız banka kredileri	Amerikan Doları	Rotatif	2019	47.512	45.639	
Teminatsız banka kredileri	Özbek Sumu	14,00	2019	15.408	15.184	
Teminatsız banka kredileri	TL	Rotatif	2018			
				2.111.974	1.568.946	

31 Aralık 2017						
	Para birimi	Nominal faiz oranı (%)	Vade	Nominal değer	Net kayıtlı değer	
Çıkarılan tahvil	TL	17,23	2019	181.355	154.783	
Teminatlı banka kredileri	Amerikan Doları	USD Libor+%4	2020	103.731	94.679	
Teminatlı banka kredileri	Amerikan Doları	4,00	2018	97.088	95.001	
Teminatlı banka kredileri	Avro	2,14-4,96	2022-2031	109.729	108.940	
Teminatlı banka kredileri	TL	15,75	2024	1.200.498	786.412	
Teminatsız banka kredileri	Amerikan Doları	Rotatif	2018	3.897	3.876	
Teminatsız banka kredileri	TL	17,10	2018	2.612	2.316	
Teminatsız banka kredileri	TL	Spot	2018	6.087	6.082	
Teminatsız banka kredileri	TL	Rotatif	2018	17.500	17.500	
				1.722.497	1.269.589	

(*) Çıkarılan tahvil değişken faizli olup, her bir üç aylık dönem için uygulanacak kupon faizi ilgili dönem itibarıyla piyasada işlem gören T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilmiş Gösterge Devlet İç Borçlanma Senedi'nin ilgili üç aylık faiz döneminin başlangıç tarihinden önceki son beş günlük aynı gün valörlü ağırlıklı aritmetik ortalama yıllık bileşik faizinden yola çıkarak hesaplanan üç aylık gösterge basit faizi üzerine sabit %4,50 oranın eklenmesiyle belirlenmektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

17 Borçlanmalar (devamı)

Ayrıca Çalık Enerji'nin bankalardan kullanmış olduğu kredileri de kapsayan GAP İnşaat Yatırım ve Dış Ticaret A.Ş. ve Çalık Gayrimenkul Ticaret A.Ş. nin sahip olduğu Çalık Holding idari binası üzerinde kredi veren bu bankalar lehine 1. Derece 20.000 ABD Doları ve 2. Derece 80.000 bin ABD Doları ipotek bulunmaktadır.

Çalık Holding, ÇEDAŞ, YEDAŞ, YEPAŞ ve ilgili tarafların bir bankadan kullandığı ve kullanacağı nakdi ve gayri nakdi kredilere teminat teşkil etmek üzere YEDAŞ, YEPAŞ ve ÇEDAŞ'ta Çalık Enerji'nin sahip olduğu hisselerin sırasıyla 85 adeti (0,085 TL), 115 adeti (0,115 TL) ve 377622.000 adeti üzerinde (377622 TL) ve ÇEDAŞ'ın, YEPAŞ'ta sahip olduğu 6.358.770.388 adet hisse (63.587 TL) ile YEDAŞ'ta sahip olduğu 35.700.685.312 adet (357.006 TL) hisse de bu banka lehine rehin olarak verilmiştir.

Grup'un, yurtdışından kullanmış olduğu USD cinsinden murabaha sözleşmesi kapsamında yerine getirmekle yükümlü olduğu finansal taahhütleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 2017 itibarıyla banka borçlanmalarının vadesi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 yıldan az	495.899	270.287
1-2 yıl arası	452.871	250.085
2-3 yıl arası	168.165	217.689
3-4 yıl arası	133.218	137.315
4 yıldan fazla	160.969	239.430
Toplam	1.411.122	1.114.806

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çıkarılan tahvilin vadesi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 yıldan az	157.824	23.322
1-2 yıl arası	--	131.461
Toplam	157.824	154.783

Grup'un borçlanmalarından dolayı maruz kaldığı likidite ve kur riski Dipnot 29'da açıklanmıştır.

Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları ile yükümlülüklerdeki hareketlerin mutabakatı

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait Grup'un finansman faaliyetlerinden kaynaklanan finansal yükümlülüklerinin hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak itibarıyla krediler ve çıkarılan tahvil	1.269.589	463.601
Dönem içi kredi anapara girişleri	388.360	1.009.936
Dönem içi faiz ve anapara ödemeleri	(239.042)	(244.097)
Dönem içi faiz taakkukları	30.928	29.529
Dönem içi kur değişiminin etkileri	119.111	10.620
31 Aralık itibarıyla krediler ve çıkarılan tahvil	1.568.946	1.269.589

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

18 Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	6.043	7.882
Personele borçlar	20.083	9.200
	26.126	17.082

19 Karşılıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<i>Kısa vadeli karşılıklar</i>		
Kısa vadeli çalışanlara sağlanan faydalar	7.931	6.744
Diğer kısa vadeli karşılıklar	42.320	31.158
Toplam kısa vadeli karşılıklar	50.251	37.902
<i>Uzun vadeli karşılıklar</i>		
Uzun vadeli çalışanlara sağlanan faydalar	7.838	9.262
Toplam uzun vadeli karşılıklar	7.838	9.262
Toplam karşılıklar	58.089	47.164

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan fayda kapsamında kısa ve uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
<i>Kısa vadeli</i>		
İzin karşılığı	7.931	6.744
	7.931	6.744
<i>Uzun vadeli</i>		
Kıdem tazminatı karşılığı	7.838	9.262
	7.838	9.262

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla diğer karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılıkları	42.320	31.158
	42.320	31.158

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

19 Karşılıklar (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda karşılıklara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	1 Ocak	Dönem karşılıkları	Dönem içinde iptal edilen karşılıklar/ ödemeler/ aktüeryal fark	31 Aralık
Dava karşılıkları	31.158	11.162	--	42.320
İzin karşılığı	6.744	1.501	(314)	7.931
Kıdem tazminatı karşılıkları	9.262	2.412	(3.836)	7.838
	47.164	15.075	(4.150)	58.089
31 Aralık 2017				
Dava karşılıkları	19.247	12.187	(276)	31.158
İzin karşılığı	5.583	1.161	--	6.744
Kıdem tazminatı karşılıkları	8.673	2.449	(1.860)	9.262
	33.503	15.797	(2.136)	47.164

Kıdem tazminatı karşılığı

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Dönem başındaki bakiye	9.262	8.673
Faiz maliyeti	1.072	1.456
Hizmet maliyeti	1.340	734
Ödemeler	(824)	(1.860)
Aktüeryal fark	(3.012)	259
Dönem sonundaki bakiye	7.838	9.262

Karşılık çalışanların emekli olmasıyla ilgili gelecekte doğacak muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerini tahmin ederek hesaplanmaktadır.

Aşağıdaki aktüeryal varsayımlar toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılmıştır:

	2018	2017
	%	%
İskonto oranı	4,09	2,78
Faiz oranı	14,5	11,00
Beklenen ücret zam oranı	10,0	8,0
Çalışan emeklilik ve değişim oranını hesaplamak için aralık	1,0-6,0	1,0-6,0

Yükümlülüklerin hesaplanmasında hükümet tarafından açıklanan kıdem tazminatı tavanı rakamı baz alınmaktadır. 31 Aralık 2018 itibarıyla, tavan fiyatı 5,43 TL'dir (31 Aralık 2017: 4,73 TL).

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

20 Taahhütler

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup'un teminat, rehin ve ipotek ("TRİ") pozisyonuna ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Orijinal para birimi (binlik)				
	TL karşılığı	TL	Amerikan Doları	Avro	Diğer
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler in toplam tutarı	722.944	215.286	90.996	4.800	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar ve iştirakler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.215	798.215	--	--	--
- Ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.215	798.215	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--	--
D. Diğer verilen TRİ'ler	--	--	--	--	--
Toplam	1.521.159	1.013.501	90.996	4.800	--

Grubun vermiş olduğu TRİ'lerin grubun özkaynaklarına oranı %44'dür.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Grup'un TRİ pozisyonuna ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Orijinal para birimi (binlik)				
	TL karşılığı	TL	Amerikan Doları	Avro	Diğer
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler in toplam tutarı	1.104.336	266.785	219.656	2.000	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar ve iştirakler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.215	798.215	--	--	--
- Ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.215	798.215	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	--	--	--	--	--
D. Diğer verilen TRİ'ler	--	--	--	--	--
Toplam	1.902.551	1.065.000	219.656	2.000	--

Grubun vermiş olduğu TRİ'lerin grubun özkaynaklarına oranı %73'tür.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

20 Taahhütler (devamı)

31 Aralık itibarıyla Grup'un olağan işlemlerinden kaynaklanan taahhütlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
TETAŞ and TEİAŞ	151.459	194.474
Devam eden MTİ sözleşmeleri için devlet kuruluşlarına verilen	382.159	787.432
Bankaya verilen	4.913	3.680
EPDK'ya verilen	1.681	4.820
Diğer	182.732	113.930
Toplam teminat mektupları	722.944	1.104.336
Rehin verilen paylar (Dipnot 18) ⁽¹⁾	798.215	798.215
Toplam taahhüt yükümlülükleri	1.521.159	1.902.551

⁽¹⁾Çalık Holding, ÇEDAŞ, YEDAŞ, YEPAŞ ve ilgili tarafların bir bankadan kullandığı ve kullanacağı nakdi ve gayri nakdi kredilere teminat teşkil etmek üzere YEDAŞ, YEPAŞ ve ÇEDAŞ'ta Çalık Enerji'nin sahip olduğu hisselerin sırasıyla 85 adeti (0,085 TL), 115 adeti (0,115 TL) ve 377622.000 adeti üzerinde (377622 TL) ve ÇEDAŞ'ın, YEPAŞ'ta sahip olduğu 6.358.770.388 adet hisse (63.587 TL) ile YEDAŞ'ta sahip olduğu 35.700.685.312 adet (357006 TL) hisse de bu banka lehine rehin olarak verilmiştir.

Davalar

31 Aralık 2018 itibarıyla, Grup aleyhine açılan devam eden davalar için beklenen nakit çıkışı tutarı 42.320 TL'dir (31 Aralık 2017: 31.158 TL). 31 Aralık 2018 itibarıyla, dava karşılık tutarı büyük oranda Grup'un elektrik perakende satış operasyonlarıyla ilgili faturalamış olduğu kayıp kaçak tutarları için tüketicilerin açmış olduğu davalarla ilgilidir. Grup, bu davaların toplam tutarı kadar karşılık ayırmıştır (Dipnot 20).

Olası vergi denetimleri

Grup'un geçmiş son beş yıla yönelik olarak vergi beyannameleri ve muhasebe kayıtları vergi otoriteleri ve diğer resmi kuruluşlar (Sosyal Sigortalar Kurumu gibi) tarafından incelemeye açıktır. Grup tutarları kesin olarak tahmin edilememeleri sebebiyle finansal tablolarda denetlenmemiş yıllara ait muhtemel bir karşılık ayırmamıştır. Grup yönetimi denetlenmemiş yıllara ait olarak önemli bir vergi riski beklememektedir.

Alınan teminat mektupları

31 Aralık 2018 itibarıyla, Grup'un, tedarikçi ve müşterilerinden aldığı teminat mektuplarının toplam tutarı 185.263 TL'dir (31 Aralık 2017: 161.160 TL).

Kira taahhütleri

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla cayılamaz operasyonel kiralama taahhütleri borçları aşağıdaki gibidir:

Operasyonel kiralama taahhütleri	2018	2017
1 yıldan az	1.602	2.186
1 ile 5 yıl arası	3.455	5.917
5 yıldan fazla	6.668	4.204
Toplam	11.725	12.307

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil)

Türkiye

Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisnaların indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla %20'dir (2017: %20) Ancak, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 10'uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu'na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 (2017: %20) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre, en az iki yıl süreyle sahip olunan iştiraklerin ve gayrimenkullerin satışlarından elde edilen gelirlerin %75'i satış tarihinden itibaren beş yıl içinde özkaynak hesaplarına kaydedilmesi durumunda vergi istisnasına konu olmaktadır. Geriye kalan %25'lik kısım kurumlar vergisine tabidir. Bununla birlikte, 7061 sayılı kanunla yapılan değişiklikle bu oran gayrimenkuller açısından %75'ten %50'ye indirilmiş ve 2018 yılından itibaren hazırlanacak vergi beyannamelerinde bu oran %50 olarak kullanılacaktır.

Bunun yanı sıra, temettü dağıtımları üzerinde stopaj yükümlülüğü bulunmakta olup, bu stopaj yükümlülüğü temettü ödemesinin yapıldığı dönemde tahakkuk edilir. 24 Nisan 2003 tarihinden itibaren geçerli olan yasal düzenlemeye göre, 1999 ve 2002 yılları arasında elde edilen ve kurumlar vergisinden müstesna olan kazançlardan yapılan temettü ödemeleri için stopaj yükümlülüğü bulunmamaktadır. 23 Temmuz 2006 tarih ve 26237 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15 ve 30'uncu maddelerinde yer alan bazı tevkifat oranları yeniden belirlenmiştir.

Bu bağlamda Türkiye'de bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara yapılanlar dışındaki temettü ödemeleri üzerinde %10 oranında uygulanan stopaj oranı %15'e çıkarılmıştır. Dar mükellef kurumlara ve gerçek kişilere yapılan kar dağıtımlarına ilişkin stopaj oranlarının uygulamasında, ilgili Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında yer alan stopaj oranları da göz önünde bulundurulur.

Türkiye'deki vergi mevzuatı, ana ortaklık ve bağlı ortaklıklarının konsolide bir vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple, cari dönem konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, konsolidasyona tabi olan her bir şirket bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türk vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre ile taşınabilir. Ancak, mali zararlar geriye dönük taşınamazlar.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi yetkilileri ile mutabakat sağlama gibi bir uygulama yoktur. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dört ay içerisinde verilir. Vergi incelemesine yetkili makamlar, beyannamenin verilmesini takip eden yılın başından başlamak üzere beş yıl süresince vergi beyannamelerini ve bunlara temel olan muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve bulguları neticesinde yeniden tarhiyat yapabilirler.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Türkiye (devamı)

Transfer fiyatlaması düzenlemesi

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13. Maddesinin "transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlığı altında transfer fiyatlandırması konusu işlenmektedir. 18 Kasım 2007 tarihinde yayımlanan transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hakkında Genel Tebliğ'de uygulamadaki detayları belirlemiştir.

Eğer vergi mükellefleri ilgili kuruluşlarla, fiyatlandırmaları emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde yapılmayan ürün, mal veya hizmet alım ve satım işlemlerine giriyorlarsa, o zaman ilgili karlar transfer fiyatlaması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı kanaatine varılacaktır. Bu tarz transfer fiyatlaması yoluyla örtülü kar dağıtımları kurumlar vergisi açısından vergi matrahından indirilemeyecektir.

Grubun yabancı ortaklıkları ve iştirakleri için vergi uygulamaları

Kosova Cumhuriyeti

Kosova Cumhuriyeti'nde kurumlar için geçerli olan kurumlar vergisi oranı %10'dur (31 Aralık 2017: %10). Kosova vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere yedi yıl süre ile taşınabilir.

Irak Cumhuriyeti

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Irak'ta faaliyet gösteren şubelerin tabi olduğu kurumlar vergisi oranı %15'dir (31 Aralık 2017:%15). Mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre ile mali karın olduğu yılda ancak karın yarısına kadar mahsup edilecek şekilde taşınabilir. 31 Aralık 2018 itibarıyla Grup'un Irak'taki faaliyetleri ile ilgili elde ettiği gelirler kurumlar vergisine tabi değildir.

Birleşik Arap Emirlikleri

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un Birleşik Arap Emirlikleri'nde sadece Dubai'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları bulunmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri'nde federal bir kurumlar vergisi bulunmamaktadır. Ancak farklı sektörler için farklı emirliklerde benzer vergiler uygulanmaktadır. 31 Aralık 2018 ve 2017 itibarıyla Dubai'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları kurumlar vergisine tabi değildir.

Gürcistan

Gürcistan kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı %15 olarak uygulanmaktadır.

Libya

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Libya'da faaliyet gösteren şubenin tabi olduğu kurumlar vergisi oranı %20'dir (31 Aralık 2017: %20). Ayrıca yabancı şirketler kurumlar vergisine ilaveten %4 oranında ek Cihat Vergisi ödemekle yükümlüdür.

Türkmenistan

Türkmenistan kanunlarına göre yerel şirketlere kurumlar vergisi oranı %8 olarak uygulanırken, yurtdışı ortaklı yerel şirketlere ve yabancı şirketlerin ülkedeki şubeleri için %20 kurumlar vergisi uygulanmaktadır. Türkmenistan'daki şubelerin ana şirketi Türkiye dışındaki inşaat projelerinden kazanılan gelirler üzerinden Türkiye'de vergilendirilmediğinden ötürü kurumlar vergisinden muaftır. Diğer taraftan, Türkiye'den diğer ülkelere ihraç edilen ve o ülkelerde inşaat maliyetlerine dahil edilen makine ve teçhizattan kaynaklanan satış kazançları Türkiye'de kurumlar vergisine tabidir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Sırbistan

Sırbistan kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı olarak %15 olarak uygulanmaktadır.

Özbekistan

Özbekistan kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı olarak %17,2 olarak uygulanmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un Özbekistan'daki faaliyetleri ile ilgili elde ettiği gelirler özel izinle kurumlar vergisine tabi değildir.

İran

İran kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı olarak %25 olarak uygulanmaktadır.

İsveç

İsveç kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı %15 olarak uygulanmaktadır.

Hollanda

Hollanda'da yerleşik kurumların dünya çapındaki gelirleri üzerindeki vergi oranı %25'tir (31 Aralık 2017: %25). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisnaların indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Eğer herhangi bir vergi anlaşması yok ise, çifte vergilendirmeyi önleme ile ilgili yerleşik firmalar için yurtdışındaki kuruluşlardan oluşan yurtdışı işletme gelirleri için Hollanda gelir vergisi için tek taraflı kararname ile istisna sağlanmaktadır.

Hollanda vergi mevzuatına göre, mali zararlar gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere dokuz yıl taşınabilir. Mali zararlar bir yıla kadar geçmiş yıl karları ile mahsuplaştırılabilir. Şirketler vergi beyannamelerini, süre uzatma talebinde bulunmadıkları takdirde ki bu normal koşullarda ilave dokuz aylık süreyi ifade eder, ilgili hesap döneminin kapanışını takip eden altı ay içerisinde vermek zorundadır. Vergi incelemesine yetkili makamlar, beyannamenin verilmesini takip eden yılın başından başlamak üzere beş yıl süresince vergi beyannamelerini ve bunlara temel olan muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve bulguları neticesinde yeniden tarhiyat yapabilirler.

Malavi

Malavi kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı yerel firmalar için %30 iken yabancı firmalar ve şubeler için %35 olarak uygulanmaktadır. Ancak Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ülkedeki faaliyetleri ile elde ettiği gelirlerin belirlenen istisnalara uyması sebebiyle kurumlar vergisine tabi değildir.

Kar veya zararda kayıtlara alınan vergi

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla gelir vergisi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Vergi gideri:		
Cari dönem kurumlar vergisi gideri	62.468	98.694
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri):		
Geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	60.173	25.804
Geçmiş yıl mali zararlarından hesaplanan ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	1.855	1.260
Toplam vergi gideri	124.496	125.758

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Etkin vergi oranının mutabakatı

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllar itibarıyla raporlanan vergi karşılığı, vergi öncesi kar üzerinden yasal vergi oranı kullanılarak hesaplanan tutardan farklıdır. İlgili mutabakat dökümü aşağıdaki gibidir:

	2018		2017	
	Tutar	%	Tutar	%
Vergi öncesi kar	1.156.193		1.449.241	
Şirketin yasal vergi oranı ile hesaplanan vergi	(254.362)	22	(289.848)	20
Kalıcı farklar:				
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(14.390)	1,24	(18.115)	1,25
Vergiden muaf gelir ^(*)	286.400	(24,77)	301.112	(20,78)
Yurtdışı bağlı ortaklıkların vergi oranı farklarının etkisi	(370)	0,03	825	0,06
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar payları etkileri	29.970	(2,59)	25.764	1,78
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmayan cari dönem mali zararları	(166.434)	14,40	(16.783)	(1,16)
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanan geçmiş yıllar mali zararlarının geri çevrilmesi	6.495	--	(416)	(0,03)
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmayan elektrik dağıtım hakkının cari dönem amortisman gideri	(4.223)	0,37	(3.839)	(0,26)
Konsolidasyon düzeltme kayıtları vergi etkisi ^(**)	(10.212)	0,88	(133.446)	9,21
Vergi oranı değişikliği etkisi	(220)	0,02	9.023	0,62
Diğer, net	2.850	0,81	(35)	--
Vergi gideri	(124.496)	(11,23)	(125.758)	(8,68)

^(*) İlgili tutar Çalık Enerji'nin yurtdışında bulunan ve buldukları ülkede kurumlar vergisine tabii olmayan şubelerinin kar tutarlarını da içermektedir.

^(**) İlgili tutar yurtdışında bulunan bağlı ortaklıktan yıl içerisinde elde edilen temettü tutarının Türkiye'de istisnaya konu olmayan kısmını içermektedir.

Gelir vergisi borçları

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla gelir vergisi borçları aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Gelir vergisi	124.496	125.758
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	(63.656)	(27.064)
Peşin ödenen kurumlar vergisi	(61.090)	(44.064)
Gelir vergisi borçları, net	(250)	54.630

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, 9 TL tutarındaki (31 Aralık 2017: 57.162 TL) ödenecek vergi ile 259 TL tutarındaki (31 Aralık 2017:2.532 TL) peşin ödenen vergi, farklı vergi mevzuatı ile ilişkili olduğu için mahsup edilmemiştir.

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki vergi indirimine konu olmayan şerefiye ve muhasebeye ve vergiye konu olmayan ilk defa kayıtlara alınan varlık ve yükümlülük farkları hariç geçici farklar üzerinden hesaplanır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Kayıtlara alınmamış ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, 163.123 TL (31 Aralık 2017:70.030 TL) tutarındaki 2023 yılına kadar kullanılabilir önceki yıl mali zararlarından ertelenmiş vergi varlığı kayıtlara alınmamıştır. Söz konusu kalemlerden oluşan ertelenmiş vergi varlığı, gelecekte geçici farkların kullanılabilmesini sağlayacak vergilendirilebilir karların gerçekleşmesinin muhtemel olmaması nedeniyle kayıtlara alınmamıştır.

Türk vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre taşınabilir. Bu nedenle, taşınmış mali zararlardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlığının geri kazanımı için son yıl 2023'dir. Taşınan mali zararların vade tarihleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Bitiş tarihi	2018	2017
2018 yılında tükenenler	--	38.028
2019 yılında tükenenler	29.064	35.979
2020 yılında tükenenler	49.338	51.349
2021 yılında tükenenler	120.301	152.409
2022 yılında tükenenler	87.640	83.914
2023 yılında tükenenler	466.654	--
	752.997	361.679

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kullanılabilir mali zararların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Açılış bakiyesi	350.149	284.104
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmayan cari yıl mali zararlarının etkisi	467.829	83.913
Önceki dönemlerde muhasebeleştirilmemiş mali zararların cari dönemde kullanılması	(31.770)	(25.255)
6736 sayılı kanun kapsamında yanan mali zararlar ⁽¹⁾	--	--
Önceki dönemlerde muhasebeleştirilmemiş mali zararların cari dönemde zaman aşımına uğrayarak tükenmesi	(44.740)	(708)
Önceki dönemlerde üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmış mali zararların geri çevrilmesi	--	8.095
Kapanış bakiyesi	741.468	350.149

⁽¹⁾ 6736 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun" kapsamında kurumlar vergisi matrah artırımında bulunan yıllara ilişkin geçmiş yıl zararlarının %50'si, 2016 ve sonraki yıllarda kar oluşması durumunda mahsup edilememektedir.

Kayıtlara alınan ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturan kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturan kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

Türkiye'de işletmelerin vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğüne atfolunan kalemler aşağıdakilerden oluşmaktadır:

	2018		2017	
	Varlık	Yükümlülük	Varlık	Yükümlülük
İzin karşılığı	1.369	(2)	1.418	--
Kıdem tazminatı	388	(6)	404	--
Dava karşılıkları	8.565	--	6.133	--
Diğer gider karşılıkları	--	(13.610)	--	(1.136)
Borçlanmalar üzerindeki TMS 39 etkisi	12.488	(98)	188	(138)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	286.338	(3.881)	243.111	(3.835)
Güvence bedeli	15.752	--	10.899	--
Taşınan mali zararlar	5.963	--	3.584	--
Gider Karşılıkları	--	--	--	--
Tamamlanma oranı yöntemi etkisi	2.700	--	7.477	--
İmtiyazlı hizmet alacakları	--	(426.465)	--	(312.890)
Şüpheli alacaklar	7.488	1.153	4.747	--
Finansal yatırımların yeniden değerlendirilmesi	--	(4.448)	--	--
Diğer geçici farklar	2.085	--	36	(2.472)
Toplam ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	343.136	(447.357)	277.997	(320.471)
Mahsuplaşma	(323.628)	323.628	(257.824)	257.824
Toplam ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net	19.508	(123.729)	20.173	(62.647)

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

21 Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Ertelenmiş vergi bakiyesinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017 bakiyesi	Yabancı para çevrim etkisi	Kar zararda kayda alınan	31 Aralık 2017 bakiyesi	Yabancı para çevrim etkisi	Kar zararda kayda alınan	31 Aralık 2018 bakiyesi
İzin karşılığı	1.117	--	301	1.418	--	(51)	1.367
Kıdem tazminatı	522	--	(118)	404	--	(22)	382
Dava karşılıkları	3.849	--	2.284	6.133	--	2.432	8.565
Diğer gider karşılıkları	1.164	--	(2.300)	(1.136)	--	(12.474)	(13.610)
Borçlanmalar üzerindeki TMS 39 etkisi	(49)	--	99	50	--	12.340	12.390
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	174.457	--	64.819	239.276	--	43.181	282.457
Güvence bedeli	12.806	--	(1.907)	10.899	--	4.853	15.752
Taşınan mali zararlar	3.932	--	(1.395)	2.537	--	2.379	5.963
Tamamlanma oranı yöntemi etkisi	(11.817)	--	19.294	7.477	--	(4.777)	2.700
İmtiyazlı hizmet alacakları	(203.892)	--	(108.998)	(312.890)	--	(113.575)	(426.465)
Şüpheli alacaklar	4.387	--	360	4.747	--	3.894	8.641
Ertelenmiş gelir	(2)	--	2	--	--	(4.448)	(4.448)
Diğer geçici farklar	(2.071)	188	495	(1.389)	281	4.240	2.085
Toplam ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	(15.597)	188	(27.065)	(42.474)	281	(62.028)	(104.221)

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

22 Sermaye ve yedekler

Ödenmiş sermaye

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in ödenmiş sermayesi 108.917 TL'dir (31 Aralık 2017: 108.917 TL). Her biri 0.01 TL olan 10.891.705.225 (31 Aralık 2017: 10.891.705.225) adet kayıtlı hisseden oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Çalık Enerji sermaye yapısı, pay sayısına göre aşağıdaki gibidir:

	2018		2017	
	Paylar (binlik)	%	Paylar (binlik)	%
Çalık Holding	10.393.195	95,42	10.393.195	95,42
Kırmızı Elmas Enerji ve Altyapı Yatırımları A.Ş.	487.591	4,48	487.591	4,48
Ahmet Çalık	10.919	0,10	10.919	0,10
	10.891.705	100,00	10.891.705	100,00

Yasal yedekler

Birinci tertip yasal yedekler, sermayenin %20'sine ulaşıncaya kadar yasal dönem karının %5'i oranında ayrılmaktadır. İkinci tertip yasal yedek akçeler, sermayenin %5'ini aşan tüm kar payı dağıtımlarının %10'u oranında ayrılmaktadır. Birinci tertip yasal yedek akçelerin kullanımları sınırlanmıştır ve kar payı dağıtımı sermayenin yüzde 50'sini aşmadıkça söz konusu yedek akçeler dağıtılamazlar. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, finansal yatırımların satışlarından elde edilen gelirlerin %75'i satış tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde vergi istisnasına tabi tutularak, kısıtlanmış yedekler altında gösterilmiştir. 31 Aralık 2018 itibarıyla, konsolide finansal tablolarda, kontrol gücü olmayan paylar net edilmiş toplam yasal yedek miktarı 499.844 TL'dir (31 Aralık 2017: 376.944 TL).

Temettü

28 Mart 2018 tarihinde yapılan genel kurul kararına istinaden Şirket, 28 Mart 2018 tarihinde tamamı yasal kayıtlarındaki geçmiş yıl karlarından karşılanmak üzere 732.546 TL tutarında kar dağıtımı yapmıştır. Kar dağıtımıyla ilgili toplam tutarın 550.022 TL'si nakden ortaklara ödenmiş olup 7010 TL'si cari hesaplardan mahsup edilmiştir.

Kontrol gücü olmayan paylar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, kontrol gücü olmayan payların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Dönem başı bakiyesi	(7.301)	(10.689)
Muhasebe politikalarındaki değişikliğin ve diğer düzeltmelerin etkisi	(1)	--
Dönem zararının kontrol gücü olmayan paylara atfolunan kısmı	437	(2.152)
Yurtdışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları	181	275
Bağlı ortaklık sermaye artışlarına kontrol gücü olmayan pay sahipleri tarafından katılımlar	--	3.040
Kontrol değişimine sebep olmayan konsolide edilen bağlı ortaklıklardaki kontrol gücü olmayan pay değişimleri	21.365	--
Kontrol gücü olmayan payı olan bağlı ortaklık kurulumu	--	2.350
Kontrol gücü olmayan payı olan tasfiye edilmiş bağlı ortaklıkların etkisi	--	--
Temettü dağıtımı	(555)	(125)
Dönem sonu bakiyesi	14.126	(7.301)

Yabancı para çevrim farkları

Yabancı para çevrim farkları, yabancı faaliyetlerin finansal tablolarının çevriminden kaynaklanan kur farklarından oluşmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

23 Hasılat

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Yurtiçi satışlar	2.287.658	2.106.650
Yurtdışı satışlar	2.672.195	2.700.291
Toplam	4.959.853	4.806.941

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat detayları aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
MTİ	2.672.195	2.695.203
Elektrik satışı ve dağıtımı	2.282.650	1.929.022
Diğer faaliyetler	5.008	182.716
Toplam	4.959.853	4.806.941

24 Faaliyet giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Personel giderleri	71.923	81.207
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler ⁽¹⁾	25.161	15.669
Bilgi teknolojileri giderleri	13.960	10.803
Amortisman ve itfa payı giderleri	6.350	4.228
Kira giderleri	15.824	16.107
Vergi, resim ve harçlar	3.991	10.048
Sigorta giderleri	3.789	9.603
Danışmanlık giderleri	19.353	15.312
Seyahat ve konaklama giderleri	3.504	2.857
Ofis giderleri	532	2.066
Bakım ve onarım giderleri	1.575	1.576
Haberleşme giderleri	337	6.581
Temsil ağırlama giderleri	4.601	3.121
Reklam, promosyon ve fuar giderleri	2.426	2.489
Diğer	9.166	1.716
	182.492	183.383

⁽¹⁾ Dışarıdan sağlanan fayda giderleri ağırlıklı olarak Çalık Holding tarafından, Çalık Enerji adına yapılan harcamalardan oluşmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

24 Faaliyet giderleri (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait satış, pazarlama ve dağıtım giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Personel giderleri	42.644	42.625
Ofis giderleri	14.563	9.211
Elektrik tedarik giderleri	11.554	7.631
Sistem işletme hat şebeke bakım giderleri	1.666	4.352
İletişim ve bilgi sistemleri giderleri	1.581	1.509
Reklam ve promosyon giderleri	291	899
Sistem işletme arıza giderleri	2	59.313
Diğer	19.009	20.594
	91.310	146.134

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma ve geliştirme giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Personel giderleri	9.082	1.784
Seyahat ve konaklama giderleri	6.335	2.141
Danışmanlık giderleri	2.049	1.849
Kira giderleri	236	351
Diğer (*)	4.145	22.237
	21.847	28.362

(*) Diğer araştırma ve geliştirme giderleri büyük oranda Çalık Enerji'nin yurtdışında planlanan mühendislik faaliyetleri ile ilgili almış olduğu teknik danışmanlık giderlerinden oluşmaktadır. (2017: Diğer araştırma ve geliştirme giderleri büyük oranda Çalık Maden'in 19.871 TL tutarındaki yatırım aşamasında vazgeçilen Kızkayası HES projesi kapsamındaki birikmiş yatırım masraf giderlerinden oluşmaktadır).

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

24 Faaliyet giderleri (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait niteliklerine göre giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
İlk madde, malzeme ve ticari mal giderleri	3.348.513	3.189.500
Kur farkı giderleri	870.732	286.308
Personel giderleri	409.918	224.076
Amortisman ve itfa payı giderleri	104.086	56.973
Şüpheli alacaklar karşılığı (Dipnot 8)	30.215	14.142
Kira giderleri	28.673	29.600
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	25.237	15.321
İletişim ve bilgi sistemleri giderleri	21.027	11.309
Reklam ve promosyon giderleri	20.728	2.530
Bakım ve onarım giderleri	16.575	7.226
Vade farkı gideri (ilişkili olmayan taraflara olan borçlardan kaynaklanan)	14.868	25.463
Karşılık giderleri	11.715	11.904
Elektrik tedarik giderleri	11.554	7.631
Vergi, resim ve harçlar	10.808	12.630
Seyahat ve konaklama giderleri	10.369	9.774
Danışmanlık giderleri	8.263	18.357
Sigorta giderleri	5.504	4.883
Haberleşme giderleri	3.470	771
Ofis giderleri	3.253	10.582
Sistem işletme hat şebeke bakım giderleri	1.666	3.367
Sistem işletme arıza giderleri	2	45.836
Diğer	50.576	68.299
	5.007.752	4.056.482

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda, amortisman ve itfa payı giderleri aşağıdaki gibidir:

Amortisman ve itfa payı giderleri	2018	2017
Satışların maliyeti	87705	46.501
Genel yönetim giderleri	15.824	10.048
Araştırma ve geliştirme giderleri	546	418
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	11	6
	104.086	56.973

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda, personel giderleri aşağıdaki gibidir:

Personel giderleri	2018	2017
Ücret, maaş ve primler	331.964	208.891
Zorunlu sosyal güvenlik primleri	31.640	9.881
Diğer	46.315	20.519
	409.918	239.291

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

25 Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Kur farkı geliri	776.178	318.476
İmtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacaklara ilişkin gerçeğe uygun değer farkı, net (Dipnot 8)	264.045	188.398
Güncellenmiş alternatif yatırım getiri tutarı	131.379	88.672
Faiz geliri	20.438	6.280
Şüpheli alacaklardan tahsilat (Dipnot 8)	6.487	10.419
Abonelerden elde edilen faiz geliri	2.092	10.008
Konusu kalmayan dava karşılıkları	--	40
Diğer	49.959	40.163
	1.250.579	662.456

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Kur farkı giderleri	(870.732)	(285.877)
Şüpheli alacaklar karşılığı (Dipnot 8)	(30.215)	(14.223)
Vade farkı gideri (ilişkili olmayan taraflara olan borçlardan kaynaklanan)	(14.868)	(13.318)
Karşılık giderleri	(11.715)	(12.187)
Diğer	(29)	(12.219)
	(927.559)	(337.824)

26 Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Maddi duran varlık satış karı	3.177	1.731
	3.177	1.731

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Maddi duran varlık satış zararı	(2.151)	(236)
Diğer yatırım faaliyetleri zararı	(1.550)	(10)
	(3.701)	(246)

27 Finansman gelirleri/(giderleri)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
İlişkili taraflardan finansman gelirleri	14.650	49.994
Kredilerde kur farkı geliri	172.788	24.345
Güvence bedeli değerlendirme iptal gelirleri	--	14.489
	187.438	88.828

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

27 Finansman gelirleri/(giderleri) (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Kredilerde kur farkı giderleri	195.921	59.230
İlişkili taraflardan faiz giderleri	34.516	45.090
Uzun vadeli faiz giderleri	64.375	30.146
Teminat mektubu giderleri	22.057	18.592
Güvence bedeli değerlendirme giderleri	24.362	--
Banka komisyon giderleri	13.345	13.208
Kısa vadeli faiz giderleri	8.260	10.003
Gerçekleşen güvence bedeli gideri	5.082	6.253
Diğer faiz giderleri	4.488	287
	372.406	182.809

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi

Finansal risk yönetimi

Genel bakış

Grup finansal araçların kullanımına bağlı olarak aşağıdaki risklere maruz kalabilmektedir:

- kredi riski
- likidite riski
- piyasa riski

Bu dipnot Grup'un yukarıda belirtilen risklere maruz kalma durumu, Grup'un hedefleri, riski ölçmek ve yönetmek için olan politika ve süreçler ve Grup'un sermayeyi yönetimi ile ilgili bilgi sunmaktadır. Daha detaylı niceliksel ya da niteliksel açıklamalar konsolide finansal tablolarda sunulmuştur.

Risk yönetim çerçevesi

Risk yönetimi aktiviteleri gerçekçi bir organizasyon yapısı ile idare edilmektedir ve üst yönetim tarafından tamamen desteklenmektedir.

Grup piyasa, operasyonel, likidite ve karşı tarafın yükümlülüklerini yerine getirememesi risklerinin sonucu olarak farklı endüstrilerde ve bölgelerdeki işletme operasyonlarının olumsuz etkilenmemesini garantiye almak için risk yönetimi açısından proaktif hareket etmektedir. Risk yönetimi ve iç denetim bölümleri her alt sektör içinde ve grup düzeyinde açığa çıkacak riskleri de içeren farklı risk çeşitleri için farkındalık yaratmakta, bu farkındalıkları korumakta ve uygun risk yönetimi mekanizmasının uygulandığından emin olmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Kredi riski

Kredi riski, bir müşteri veya karşı tarafın sözleşmedeki yükümlülüklerini yerine getirmemesi riskidir ve önemli ölçüde müşteri alacaklarından kaynaklanmaktadır.

Grup'un başlıca finansal varlıkları, nakit ve nakit benzerleri, finansal yatırımlar, ticari ve diğer alacaklardır. Grup alacak hesapları için belirli miktarda teminat talep etmektedir. Belirli bir tutarın üzerinde kredi talebi olan tüm müşteriler için risk değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Raporlama tarihi itibarıyla, önemli bir kredi riski bulunmamaktadır. Maksimum kredi riski, konsolide finansal tablolardaki taşınan finansal varlık tutarından oluşmaktadır.

Raporlama tarihindeki ticari alacaklar için maksimum kredi riskinin coğrafi dağılımı aşağıda belirtilmiştir:

Kayıtlı değer	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Türkiye Cumhuriyeti	2.095.005	1.717.057
Özbekistan	908.062	159.099
Türkmenistan	572.351	2.121.346
Irak Cumhuriyeti	111.043	78.973
Libya	40.282	1.737
Malawi	37.769	--
Gürcistan	646	460
	3.765.158	4.078.672

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Kredi riski (devamı)

Kredi riskine maruz tutar

Finansal varlıkların kayıtlı değerleri maruz kalınan azami kredi riskini gösterir. Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Alacaklar				Finansal yatırımlar	Diğer (*)
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	İlişkili olmayan taraf	İlişkili taraf	İlişkili olmayan taraf	Bankalardaki nakit, geri alım sözleşmeleri ve yatırım fonları	
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	538.708	2.975.282	1.048.815	62.630	330.949	113
- Azami riskin teminatı ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	538.708	2.891.685	1.048.815	62.630	330.949	113
B. Vadesi geçmiş ama değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	83.597	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	--	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	122.768	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	(122.768)	--	--	--	--
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	--	--	--	--	--	--

(*) Nakit ve nakit benzerleri içinde bulunan yoldaki paralar tutarını içermektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Kredi riski (devamı)

Kredi riskine maruz tutar: (devamı)

31 Aralık 2017

	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Alacaklar		Bankalardaki nakit, geri alım sözleşmeleri ve yatırım fonları	Finansal yatırımlar	Diğer (*)
	ilişkili taraf	ilişkili olmayan taraf	ilişkili olmayan taraf	ilişkili taraf	ilişkili olmayan taraf	Finansal yatırımlar			
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	999	4.077.673	845.569	43.383	271.111	--	1.112	--	1.112
- Azami riskin teminatı vs ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--	--	--	--	--
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	999	4.031.778	845.569	43.383	271.111	--	1.112	--	1.112
B. Vadesi geçmiş ama değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	--	45.895	--	--	--	--	--	--	--
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	--	--	--	--	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	--	101.825	--	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	(101.825)	--	--	--	--	--	--	--
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	--	--	--	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--	--	--	--
- Değer düşüklüğü (-)	--	--	--	--	--	--	--	--	--
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(*) Nakit ve nakit benzerleri içerisinde bulunan yoldaki paraların tutarını içermektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Kredi riski (devamı):

Değer düşüklüğü

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırma analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	40.742	--	--	--	--
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	17.844	--	--	--	--
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	7.455	--	--	--	--
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	98.373	--	--	--	--
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	--	--	--	--	--
Toplam	164.413	--	--	--	--
Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--

31 Aralık 2017	Alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	26.625	--	--	--	--
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	11.382	--	--	--	--
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	7.888	--	--	--	--
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	72.077	--	--	--	--
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	--	--	--	--	--
Toplam	117.972	--	--	--	--
Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	--	--	--	--	--

28 Aralık 2017 tarihinde Çalık Enerji ve Irak Enerji Bakanlığı Proje Dairesi arasında yapılan uzlaşma protokolüne istinaden proje alacaklarının garanti tahsilatı olarak 18.141.725,41 ABD Doları Irak Enerji Bakanlığı Proje Dairesi tarafından ödenmesi konusunda mutabık kalınmıştır. Irak'ta yapılan genel seçimler sonrası Irak yetkili makamlarındaki görev değişiklikleri ve organizasyondaki yapısal değişikliklerden dolayı ilgili tahsilat süreci uzamıştır. Irak Enerji Bakanlığı yetkilileri ile mutabık kalınan güncel planlamaya göre 2019 yılının Nisan ayında bahsi geçen tahsilatların tamamlanması beklenmektedir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Likidite riski

Likidite riski Grup faaliyetlerinin genel fonlamasında ve pozisyon yönetiminde ortaya çıkmaktadır. Bu risk, Grup'un varlıklarını hem uygun vade ve oranlarda fonlayamama hem de bir varlığı makul bir fiyata ve uygun bir zaman dilimi içinde likit duruma getirememeye risklerini kapsamaktadır. Grup'un kaynak yaratımı için bankalara erişimi vardır ve aktiflerinin belirli miktarını nakit ve nakde eşdeğer varlıklarda tutmaktadır. Grup hedeflerine ulaşmak için gerekli olan fon kaynaklarındaki değişimleri belirlemek ve seyrini izlemek suretiyle sürekli olarak likidite riskini değerlendirmektedir.

31 Aralık tarihleri itibarıyla, finansal yükümlülüklerin kayıtlı değeri, sözleşme değeri ve vadeleri aşağıdaki gibidir;

2018	Kayıtlı değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	1.411.122	(1.951.739)	(63.139)	(973.377)	(844.101)	(71.122)
İhraç edilen tahviller	157.824	(160.235)	(160.235)	--	--	--
Beklenen vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Ticari borçlar	780.139	(780.139)	(430.194)	(349.945)	--	--
Diğer borçlar	374.914	(374.914)	(134.020)	(15.362)	(225.532)	--
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	26.126	(26.126)	(26.126)	--	--	--
2017						
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	1.114.806	(1.666.018)	(144.068)	(150.607)	(1.133.080)	(238.263)
İhraç edilen tahviller	154.783	(181.880)	(6.271)	(19.207)	(156.402)	--
Beklenen vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Ticari borçlar	870.614	(870.614)	(435.854)	(434.760)	--	--
Diğer borçlar	560.407	(560.407)	(8.477)	(151.045)	(400.885)	--
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	17.082	(17.082)	(17.082)	--	--	--

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Piyasa riski

Piyasa riski, döviz kuru, faiz oranı ya da sermaye fiyatları gibi piyasa fiyatlarındaki değişimlerin Grup'un gelirini veya elinde tuttuğu finansal araçların değerlerini etkilemesi riski olarak ifade edilir. Piyasa riski yönetiminin amacı bir yandan kazançları optimize ederek kabul edilebilir parametreler içinde maruz kalınan piyasa riskini yönetmek ve kontrol etmektir.

Faiz oranı riski

Grup'un faaliyetleri, faizli varlıklar ve borçlarının farklı zaman veya miktarlarda itfa oldukları ya da yeniden fiyatlandırıldıklarında faiz oranlarındaki değişim riskine maruz kalmaktadır. Değişken faizli varlık ve yükümlülüklerle ilgili olarak Grup altı aylık Libor ya da farklı çeşitteki faiz oranları gibi çeşitli değişken faiz göstergelerinin yeniden fiyatlama özelliklerindeki farklılık olarak betimlenen baz riskine maruz kalmaktadır. Grup'un temel stratejileriyle tutarlı olan piyasa faiz oranları dikkate alındığında risk yönetim faaliyetleri, net faiz gelirini en iyi duruma getirmeyi hedeflemektedir.

Profil

31 Aralık tarihleri itibarıyla Grup'un faiz bileşenine sahip finansal kalemlerinin rapor tarihindeki faiz yapısı şu şekildedir:

	2018	2017
Sabit faizli kalemler		
Finansal varlıklar	208.625	126.679
Finansal yükümlülükler	(1.295.576)	(1.020.127)
Değişken faizli kalemler		
Finansal yükümlülükler	(273.371)	(249.462)

31 Aralık 2018 tarihinde TL para birimi cinsinden olan faiz 100 baz puan yüksek olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 297 TL (2017:224 TL) daha düşük olacaktı. Aynı şartlar altında TL para birimi cinsinden olan faiz 100 baz puan düşük olsaydı vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 309 TL (2017: 274 TL) daha yüksek olacaktı.

Sabit faizli kalemlerin gerçeğe uygun değer riski

Grup'un, gerçeğe uygun değerleri kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülük ve gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı türev enstrümanları (vadeli faiz oranı takasları) bulunmamaktadır. Bu nedenle, raporlama dönemi itibarıyla faiz oranlarındaki değişim kar veya zararı etkilemeyecektir.

Kur riski

Grup, yabancı para biriminden yaptığı satışlar, satın almalar ve borçlanmalardan dolayı kur riskine maruz kalmaktadır. Bu yabancı para birimleri büyük oranda Avro ve Amerikan Doları'dır.

Grup, yabancı para birimlerindeki diğer parasal varlık ve yükümlülükler açısından, gerekli olduğunda kısa vadeli dengesizlikleri gidermek için spot oranlardan yabancı para alım satımı yaparak maruz kalınan kur riskini kabul edilebilir seviyede tutmaktadır.

Grup, kurun değişmesine bağlı olarak yabancı para cinsinden borçlar ve banka kredilerinin çevriminden dolayı kur riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu riskler Yönetim Kurulu tarafından gözlemlenmekte ve onaylanan limitler içerisinde pozisyon alınarak ve gerektiğinde türev araçlar kullanarak sınırlandırılmaktadır.

Grup, yabancı para cinsindeki finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan yabancı para riskini asgari seviyeye indirmek için türev araçlarının kullanımının yanı sıra atıl nakit tutarlarını yabancı para olarak tutmaktadır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Piyasa riski (devamı)

Kur riski

31 Aralık itibarıyla Grup'un maruz kaldığı kur riskleri, TL bazında aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018			31 Aralık 2017					
	TL karşılığı	TL	USD	Avro	Diger ^(*)	TL karşılığı	USD	Avro	Diger ^(**)
1. Ticari alacaklar	250.466	15.903	24.237	17.759	--	380.229	52.872	400.040	--
2a. Parasal finansal varlıklar(kasa, banka hesapları dahil) ^(*)	15.1146	42.873	18.215	2.062	16	195.631	49.812	1.712	15
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--	--	--	--	--	--
3. Diğer	4.079	--	775	--	--	--	--	--	--
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	405.690	58.776	43.227	19.821	16	575.860	102.684	41.752	15
5. Ticari alacaklar	12	12	--	--	--	236.315	23.973	32.309	--
6a. Parasal finansal varlıklar	--	--	--	--	--	--	--	--	--
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	--	--	--	--	--	--	--	--	--
7. Diğer	--	--	--	--	--	--	--	--	--
8. Duran varlıklar (5+6+7)	12	12	--	--	--	236.315	23.973	32.309	--
9. Toplam varlıklar (4+8)	405.702	58.788	43.227	19.821	16	812.175	126.657	74.061	15
10. Ticari borçlar	(107025)	(10.283)	(9.416)	(7831)	--	(250170)	(56.464)	(8.284)	213
11. Finansal yükümlülükler	(244.096)	(207245)	--	(3.594)	(15186)	(36.849)	(5.452)	(3.606)	--
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	(130758)	(127754)	(564)	(6)	--	(34.021)	(9.021)	1	--
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--	--	--	--	--	--
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	(300.921)	(180.228)	(9.980)	(11.312)	--	(321.040)	(70.937)	(11.889)	213
14. Ticari borçlar	(3.930)	(314)	--	(377)	--	--	--	--	--
15. Finansal yükümlülükler	(297997)	(192.640)	--	(17478)	--	(170.646)	(20.676)	(20.520)	--
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	--	--	--	--	--	--	--	--	--
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	--	--	--	--	--	--	--	--	--
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	(279.807)	(169.444)	(314)	(18.034)	--	(170.646)	(20.676)	(20.520)	--
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	(586.906)	(349.672)	(10.294)	(30.371)	--	(491.686)	(91.613)	(32.409)	213
19. Finansal durum tablosu dışı türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a+19b)	--	--	--	--	--	--	--	--	--
19a. Hedge edilen toplam varlık tutarı ^(*)	--	--	--	--	--	--	--	--	--
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı ^(*)	--	--	--	--	--	--	--	--	--
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)	(181.204)	(290.884)	32.933	(10.550)	16	320.489	35.044	41.652	228
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (UFRS 7.b23) (=1+2a+5+6a+10+11+12a+14+15+16a)	(185.283)	(290.884)	32.158	(10.550)	16	320.489	35.044	41.652	228

^(*) Grup'un parasal finansal varlık niteliğinde olan yabancı para cinsinden diğer alacak tutarlarını içermektedir.

^(**) Korunma muhasebesine konu olmayan yabancı para türev işlemlerden oluşmaktadır.

^(**) TL karşılıkları verilmiştir.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Piyasa riski (devamı)

Kur riski (devamı)

Duyarlılık analizi

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ve sona eren yılda ABD Dolarının belirtilen para birimleri karşısında %10 değer kaybetmesinin özkaynaklar ile kar veya zararı ne tutarda etkileyeceği (vergi etkisi gözardı edilmiştir) aşağıda gösterilmektedir.

31 Aralık 2018	Kar / (Zarar)		Özkaynak	
	ABD Dolarının değer kazanması	ABD Dolarının değer kaybetmesi	ABD Dolarının değer kazanması	ABD Dolarının değer kaybetmesi
Türk Lirası paritesi 10% artış/(azalış)				
1-Net varlık / yükümlülük, TL	(29.088)	29.088	(29.088)	29.088
2-TL tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	--	--	--	--
3- Türk Lirası'nın net etkisi (1+2)	(29.088)	29.088	(29.088)	29.088
ABD Doları paritesi 10% artış/(azalış)				
4-Net varlık / yükümlülük, USD	16.918	(16.918)	16.918	(16.918)
5-USD tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	--	--	--	--
6- USD'in net etkisi (4+5)	16.918	(16.918)	16.918	(16.918)
Avro paritesi 10% artış/(azalış)				
7- Net varlık / yükümlülük, EUR	(6.359)	6.359	(6.359)	6.359
8-EUR tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	--	--	--	--
9- EUR'nun net etkisi (7+8)	(6.359)	6.359	(6.359)	6.359
Diğer pariteler 10% artış/(azalış)				
10-Diğer para biriminde varlık/ yükümlülükler	1	(1)	1	(1)
11-Diğer para birimi tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	--	--	--	--
12- Diğer para birimlerinin net etkisi (10+11)	1	(1)	1	(1)
TOPLAM (3+6+9+12)	(18.529)	18.529	(18.529)	18.529

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Piyasa riski (devamı)

Kur riski (devamı)

31 Aralık 2017	Kar / (zarar)		Özkaynak	
	TL'nin değer kazanması	TL'nin değer kaybetmesi	TL'nin değer kazanması	TL'nin değer kaybetmesi
Amerikan Doları paritesi 10% artış/(azalış)				
1-Net varlık / yükümlülük, USD	(13.218)	13.218	(13.218)	13.218
2-Amerikan Doları tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	--	--	--	--
3- Amerikan Doları'nın net etkisi (1+2)	(13.218)	13.218	(13.218)	13.218
Avro paritesi 10% artış/(azalış)				
4- Net varlık / yükümlülük, EUR	(18.808)	18.808	(18.808)	18.808
5-Avro tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	--	--	--	--
6- Avro'nun net etkisi (4+5)	(18.808)	18.808	(18.808)	18.808
Diğer pariteler 10% artış/(azalış)				
7-Diğer para biriminde varlık/yükümlülükler	(22)	22	(22)	22
8-Diğer para birimi tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı	--	--	--	--
9- Diğer para birimlerinin net etkisi (7+8)	(22)	22	(22)	22
TOPLAM (3+6+9)	(32.048)	32.048	(32.048)	32.048

Sermaye yönetimi

Sermaye yönetimi kapsamında Grup'un amaçları;

- Grup'un faaliyet gösterdiği ülkelerdeki finansal piyasaları düzenleyen ve denetleyen kurumların zorunlu kıldığı sermaye gerekliliklerini sağlamak;
- Hissedarlar ve diğer pay sahiplerine kar ve fayda sağlanmasına devam edebilmek amacıyla, Grup'un devamlılığının sürdürülebilmesini güvence altına almak;
- Hissedarlarına yeterli getiriyi sağlamak.

Grup'un borçlarının düzeltilmiş sermayeye oranı yılsonu itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
Toplam kısa vadeli yükümlülükler	2.526.581	2.992.785
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	331.659	272.265
Eksi: Ertelenmiş gelir	739.568	1.520.031
Net borç	1.455.354	1.200.489
Özkaynak	3.479.786	2.620.765
31 Aralık tarihi itibarıyla borç/özkaynak oranı	0,42	0,46

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Operasyonel risk

Operasyonel risk, Grup'un süreçleri, personeli, teknolojisi ve altyapısı ile kredi, piyasa ve likidite riski dışında kalan yasa ve düzenlemelerin gerektirdikleri ve kurum kültürünün genel kabul görmüş standartları gibi dışsal faktörler ile ilgili olan birçok sebepten kaynaklanabilen doğrudan veya dolaylı zarar etme riskidir. Operasyonel risk, Grup'un bütün faaliyetlerinden kaynaklanır.

Grup'un amacı finansal ve Grup'un saygınlığına gelebilecek zarardan kaçınma ve maliyet verimliliğini dengeleyecek ve yenilikçiliği ve yaratıcılığı kısıtlayacak kontrol prosedürlerinden kaçınacak şekilde operasyonel riski yönetmektir.

Operasyonel riske yönelik kontrollerin geliştirilmesi ve uygulanmasında birincil sorumluluk her işletme biriminin üst yönetimine verilmiştir. Bu sorumluluk, aşağıdaki alanlarla ilgili operasyonel riskin yönetilmesi için genel Grup standartlarının geliştirilmesi ile desteklenmektedir.

- işlemlerin bağımsız yetkilendirilmesini de içeren uygun bir görev dağılımının gereklilikleri
- işlemlerin mutabakatının yapılması ve izlenmesi ile ilgili gereklilikler
- düzenleyici ve diğer yasal gereklilikler ile uyum
- kontrol ve prosedürlerin dokümanite edilmesi
- karşılaşılan operasyonel risklerin ve belirlenen riskler için kontrol ve prosedürlerin yeterliliklerinin periyodik değerlendirilmesi ile ilgili gereklilikler
- faaliyet zararlarının ve tavsiye edilen zarar tazmin aksiyonlarının raporlanması ile ilgili gereklilikler
- acil durum planlarının geliştirilmesi
- eğitim ve profesyonel gelişim
- etik ve iş standartları
- verimli olduğu durumda sigortalamayı da içerecek risk hafifletmesi

Grup standartları ile uyumluluk Çalık Holding İç Denetim departmanının yürüttüğü periyodik inceleme programı ile desteklenmektedir.

Gerçeğe uygun değer bilgisi

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında işlem tarihinde Grup'un dahil olduğu varlığa ya da borca ilişkin asıl piyasada ya da asıl piyasanın bulunmadığı durumlarda, en avantajlı piyasada gerçekleştiği varsayılan olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyattır.

Mevcut olması halinde Grup, bir finansal aracın gerçeğe uygun değerini aktif bir piyasada işlem gören fiyatından belirlemektedir. Bir piyasa, işlem fiyatları hazır ve düzenli olarak var olduğu ve bilgili bir alıcı ile satıcı arasında gerçek ve düzenli yapılan işlemleri yansıttığı durumlarda aktif olarak değerlendirilir. Eğer bir finansal araca ilişkin piyasa aktif değilse, Grup gerçeğe uygun değeri ilgili gözlemlenebilir verilerin en fazla kullanılacağı uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak ölçer.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Gerçeğe uygun değer bilgileri (devamı)

Aşağıdaki tablo konsolide finansal durum tablosu ve finansal araçların kategorileri arasındaki mutabakatı göstermektedir.

31 Aralık 2018	İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılacak finansal varlıklar	Diğer finansal yükümlülükler	Toplam kayıtlı değeri
Nakit ve nakit benzeri	331.659	--	--	331.659
Finansal yatırımlar	--	117.904	--	117.904
Ticari alacaklar	3.765.158	--	--	3.765.158
Diğer alacaklar	1.111.446	--	--	1.111.446
Toplam varlıklar	5.208.263	117.904	--	5.326.167
Borçlanmalar	--	--	(1.568.946)	(1.568.946)
Ticari borçlar	--	--	(780.139)	(780.139)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	--	--	(26.126)	(26.126)
Diğer borçlar	--	(374.914)	(374.914)	(749.828)
Toplam yükümlülükler	--	--	(2.750.125)	(2.750.125)

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Gerçeğe uygun değer bilgileri (devamı)

Aşağıdaki tablo konsolide finansal durum tablosu ve finansal araçların kategorileri arasındaki mutabakatı göstermektedir.

31 Aralık 2017	İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılacak finansal varlıklar	Diğer finansal yükümlülükler	Toplam kayıtlı değeri
Nakit ve nakit benzeri	272.265	--	--	272.265
Finansal yatırımlar	--	36.834	--	36.834
Ticari alacaklar	4.078.672	--	--	4.078.672
Diğer alacaklar	888.952	--	--	888.952
Toplam varlıklar	5.239.889	36.834	--	5.276.723
Borçlanmalar	--	--	(1.269.589)	(1.269.589)
Ticari borçlar	--	--	(870.614)	(870.614)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	--	--	(17.082)	(17.082)
Diğer borçlar	--	(560.407)	(560.407)	(1.137.496)
Toplam yükümlülükler	--	--	(2.717.692)	(2.717.692)

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Gerçeğe uygun değer bilgileri (devamı)

Gerçeğe uygun değer hiyerarşisi

Gerçeğe uygun değer seviyeleri aktif piyasada işlem gören borsa fiyatları ile değerlendirme (Seviye 1), borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlemlenebilir fiyatının bulunmasında kullanılan girdiler ile değerlendirme (Seviye 2) ve piyasada gözlemlenebilir bir veriye dayanmayan girdiler ile değerlendirme (Seviye 3) olmak üzere 3 seviyeden oluşmaktadır:

Değerleme modelleri

Grup, gerçeğe uygun değeri belirlerken kullandığı verilere göre aşağıdaki gerçeğe uygun değer seviyelerini belirlemektedir.

- Seviye 1: Bu kategoride kullanılan veriler, özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlardır. Bu kategori gerçeğe uygun değeri direkt olarak aktif piyasadaki fiyatları ile değerlendirilen ve piyasanın Grup portföyünü temsil ettiği finansal araçlar içermektedir.
- Seviye 2: Bu kategoride kullanılan veriler, Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki verilerden oluşmaktadır. Bu kategori benzer finansal araçlar için aktif piyasada fiyatı olan finansal araçları, daha az aktif piyasada işlem gören benzer ya da özdeş finansal araçları ve dolaylı ya da dolaysız olarak piyasada gözlemlenen veriler kullanılarak diğer değerlendirme teknikleri ile değerlendirilen finansal araçları içermektedir.
- Seviye 3: Bu kategoride kullanılan veriler, varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan verilerden (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler) oluşmaktadır. Bu kategori benzer finansal araçlar için piyasada kayıtlı fiyatı bulunan ve benzer finansal araçlar ile arasındaki farkları yansıtmak için gözlemlenemeyen düzeltmelerin ve varsayımların yapılmasını gerektiren finansal araçlardır. Bu kapsamda gözlemlenebilir olmamak; benzer bir işlemin fiyatının belirlenmesinde kullanılacak piyasa verisinin çok az olması ya da hiç veri olmamasıdır.

Grup finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmininde aşağıdaki varsayımları kullanmaktadır:

Paylar: Borsada işlem gören payların gerçeğe uygun değerleri kayıtlı piyasa fiyatları ile belirlenir. Kayıtlı piyasa fiyatının olmaması durumunda, gerçeğe uygun değeri benzer menkul kıymetlerin kayıtlı piyasa fiyatı ile ya da diğer değerlendirme teknikleri ile değerlendirilir. Değerleme teknikleri indirgenmiş nakit akım modelleri ve işlem çarpanı metodlarını içermektedir.

Türev varlık ve yükümlülükler: Türevler değerlendirme teknikleri kullanılarak değerlendirilir. Değerleme teknikleri ve verileri türevin çeşidine ve bağlı olduğu menkul kıymetin içeriğine bağlıdır. Gözlemlenebilir fiyatlar ve model verileri genellikle türev işlem piyasasında ve basit tezgah üstü piyasada işlem gören türevler için mevcuttur.

Gözlemlenebilir piyasa fiyatının ve model verilerinin mevcut olması yönetimin tahmin ve varsayımlar yapma ihtiyacını ve gerçeğe uygun değer belirleme ile ilgili belirsizlikleri azaltmaktadır. Türev varlık ve yükümlülüklerin değerlendirilmesinde kullanılan temel model indirgenmiş nakit akımları modelidir. Bu modeller gelecekteki tahmini nakit akımlarının cari değerini hesaplar. Değerleme modellerine girdiler mümkün olması durumunda gözlemlenebilir piyasa verilerinden belirlenir. Girdiler, borsalardan, satıcılardan, brokerlardan ya da ortak fiyat sağlayıcılarından elde edilen fiyatları, verim eğrisi, getiri marjı, temerrüt oranı, geri kazanım oranı, temel teşkil eden faiz oranlarındaki volatilité, hisse fiyatları ve döviz kurlarını içermektedir. Bu girdiler kayıtlı fiyatlara, son zamanlarda yapılan alım-satımlara, mevcut olması durumunda bağımsız piyasa fiyatına atıfta bulunarak belirlenir.

Modellerden elde edilen gerçeğe uygun değer tahminleri, likidite riski ve model belirsizlikleri gibi faktörlerin üçüncü kişi piyasa katılımcılarının işlemi fiyatlandırırken dikkate aldığı ölçüde Grup tarafından düzeltilir. Gerçeğe uygun değerler finansal aracın kredi riskini yansıtır ve Grup şirketinin ve karşı tarafın kredi riskini dikkate alacak düzeltmeleri içerir. Türevlerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde hem alacak değerlendirme düzeltmeleri hem de borç değerlendirme düzeltmeleri dikkate alınır.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

28 Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Gerçeğe uygun değer bilgileri (devamı)

Gerçeğe uygun değeri ile ölçülmeyen finansal araçlar

Aşağıdaki tablo gerçeğe uygun değeri ile gösterilmeyen finansal araçların defter değerleri ile gerçeğe uygun değerlerini karşılaştırarak onları ilgili oldukları gerçeğe uygun değer seviyelerinde göstermektedir.

	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam gerçeğe uygun değer	Toplam kayıtlı değer
31 Aralık 2018					
Finansal varlıklar					
Nakit ve nakit benzerleri	--	331.659	--	331.659	331.659
Finansal yatırımlar	--	--	117904	117904	117904
Ticari alacaklar	--	--	3.765.158	3.765.158	3.765.158
Diğer alacaklar	--	--	1.111.446	1.111.446	1.111.446
	--	331.659	4.994.508	5.326.167	5.326.167
Finansal yükümlülükler					
Borçlanmalar	--	(1.568.946)	--	(1.568.946)	(1.568.946)
Ticari borçlar	--	--	(780.139)	(780.139)	(780.139)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	--	--	(26.126)	(26.126)	(26.126)
Diğer borçlar	--	--	(149.442)	(149.442)	(149.442)
	--	(1.568.946)	(955.707)	(2.524.653)	(2.524.653)
31 Aralık 2017					
Finansal varlıklar					
Nakit ve nakit benzerleri	--	272.265	--	272.265	272.265
Finansal yatırımlar	--	--	36.834	36.834	36.834
Ticari alacaklar	--	--	4.078.672	4.078.672	4.078.672
Diğer alacaklar	--	--	888.952	888.952	888.952
	--	272.265	5.004.458	5.276.723	5.276.723
Finansal yükümlülükler					
Borçlanmalar	--	(1.269.589)	--	(1.269.589)	(1.269.589)
Ticari borçlar	--	--	(870.614)	(870.614)	(870.614)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	--	--	(17.082)	(17.082)	(17.082)
Diğer borçlar	--	--	(560.407)	(560.407)	(560.407)
	--	(1.269.589)	(1.448.103)	(2.717.692)	(2.717.692)

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

29 Grup şirketleri

İlişikteki konsolide finansal tablolar aşağıdaki kuruluşlardan (bağlı ortaklıklar) bir araya getirilen finansal bilgilerden meydana getirilmiştir:

Bağlı ortaklıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, tüm bağlı ortaklıklar ve sahiplik yapıları aşağıda belirtilmiştir:

Adı	Çalık Enerji ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan sahiplik oranı (%)		Çalık Enerji ve bağlı ortaklıklarının etkin sahiplik oranı (%)	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Adacami Enerji	99,95	99,95	99,95	99,95
Ant Enerji	50,00	50,00	50,00	50,00
Atayurt İnşaat	99,50	99,50	99,50	99,50
Çalık Solar Enerji	100,00	100,00	100,00	100,00
ÇEDAŞ	99,90	99,90	99,90	99,90
ÇED	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Energy AB	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Enerji Dubai	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Elektrik	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Georgia LLC	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık NTF	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Rüzgar	95,00	95,00	95,00	95,00
Demircili Rüzgar	95,00	95,00	95,00	95,00
Hamerz Green Energy	100,00	100,00	100,00	100,00
JSC Calik Georgia Wind	85,00	85,00	85,00	85,00
Kızılırmak	99,30	99,30	99,30	99,30
Mayestan Clean Energy	100,00	100,00	100,00	100,00
Momentum Enerji	100,00	100,00	100,00	100,00
Onyx Trading Innovation FZE	100,00	100,00	100,00	100,00
Technological Energy N.V.	100,00	100,00	100,00	100,00
Technovision Mühendislik	90,00	90,00	90,00	90,00
Türkmen Elektrik	95,50	95,50	95,50	95,50
Yeşilçay Enerji	100,00	100,00	100,00	100,00
YEDAŞ 1	100,00	100,00	100,00	100,00
YEPAS 1	100,00	100,00	100,00	100,00

1 İlk olarak ÇEDAŞ altında daha sonra Grup altında konsolide olmuştur.

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

29 Grup şirketleri (devamı)

İş ortaklıkları

31 Aralık tarihli iş ortaklıkları ve sahiplik yapıları aşağıda belirtilmiştir:

Adı	Çalık Enerji ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan sahiplik oranı (%)		Çalık Enerji ve bağlı ortaklıklarının etkin sahiplik oranı (%)	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Çalık Limak Adi Ortaklığı	50,00	50,00	25,50	25,50
Doğu Aras	50,00	50,00	50,00	50,00
KÇLE	50,00	50,00	50,00	50,00
LC Electricity	50,00	50,00	47,75	47,75

30 Bölümlere göre raporlama

Grup'un faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii (Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim) bölümsel raporlamayı Not 2'de anlatılan sunuma ilişkin temel esaslara göre ölçmektedir. Raporlanan bilgiler, yönetimin faaliyet bölümlerinin performansını değerlendirmek ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içermektedir. Grup'un faaliyet bölümlerinin diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm gelirlerinin ölçülmesi ve raporlamasında, bölümler arası transferler, normal piyasa fiyatı ve şartlarında gerçekleştirilmektedir.

Grup'un özellikle MTİ projeleri gerçekleştirdiği ülkelerdeki faaliyetleri, bu ülkelerde yaşanan ekonomik ve siyasi istikrarsızlıklar sebebiyle geçici ve kalıcı kesintiye uğrama riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi bu kapsamda Libya'daki gelişmeleri ve bu ülkedeki projelerinin süreci ve tahsilatlarını yakından takip etmektedir.

Grup'un yurt içi ve yurt dışındaki bağlı ortaklıkları Not 1'de sunulmuş olup, bölümlere göre raporlamasını içeren bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018				
	İnşaat ve Taahhüt	Elektrik satış ve dağıtım	Diğer	Eliminasyon	Toplam
Hasılat	3.778.052	2.361.523	8.322	(1.188.044)	4.959.853
Brüt kar	775.251	397.692	3.595	(1.229)	1.175.309
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zararlarındaki) vergi sonrası pay	--	109.978	--	29.027	139.005
Faiz geliri	297	151.925	--	--	152.222
Diğer gelir/(giderler), net	116.097	100.219	(833)	(340.334)	(124.851)
Esas faaliyet karı/(zararı)	891.645	759.814	2.762	(312.536)	1.341.685
Yatırım faaliyetleri karı/(zararı)	2.506.827	(105)	1.897	(2.509.143)	(524)
Faiz gideri	(43.609)	(3.168)	--	--	(46.777)
Diğer finansman gelir ve giderleri, net	40.152	(171.330)	(30.766)	23.753	(138.191)
Vergi öncesi konsolide kar/(zarar)	3.395.015	585.211	(26.107)	(2.797.926)	1.156.193
Vergi (gideri)/geliri	(6.443)	(118.515)	(691)	1.153	(124.496)
Net dönem karı/(zararı)	3.388.572	466.696	(26.798)	(2.796.773)	1.031.697
Bölüm varlıkları	9.137.280	4.290.538	482.504	(6.638.070)	7.272.252
Bölüm yükümlülükleri	5.768.099	2.457.775	300.992	(4.727.963)	3.798.903
Maddi ve maddi olmayan duran varlık yatırımları	74.950	7.923	15.739	--	98.612
Amortisman ve itfa payları	27.831	73.432	2.811	12	104.086

ÇALIK ENERJİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

PARA BİRİMİ: AKSİ BELİRTİLMEDİKÇE TUTARLAR BİN TÜRK LİRASI ("TL") OLARAK İFADE EDİLMİŞTİR.

30 Bölümlere göre raporlama (devamı)

	31 Aralık 2017				
	İnşaat ve Taahhüt	Elektrik satış ve dağıtım	Diğer	Eliminasyon	Toplam
Hasılat	6.355.737	1.973.847	68	(3.522.711)	4.806.941
Brüt kar	1.039.106	452.129	(1.632)	(43.441)	1.446.162
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zararlarındaki) vergi sonrası pay	--	128.822	--	--	128.822
Faiz geliri	601	15.688	(1)	--	16.288
Diğer gelir/(giderler), net	415.827	38.171	(21.809)	(481.724)	(49.535)
Esas faaliyet karı/(zararı)	1.455.534	634.810	(23.442)	(525.165)	1.541.737
Yatırım faaliyetleri karı/(zararı)	671.673	104	--	(670.292)	1.485
Faiz gideri	(33.760)	(66.135)	(5)	14.374	(85.526)
Diğer finansman gelir ve giderleri, net	(6.883)	10.817	(19.389)	7.000	(8.455)
Vergi öncesi konsolide kar/(zarar)	2.086.564	579.596	(42.836)	(1.174.083)	1.449.241
Vergi (gideri)/geliri	(35.753)	(90.123)	118	--	(125.758)
Net dönem karı/(zararı)	2.050.811	489.473	(42.718)	(1.174.083)	1.323.483
Bölüm varlıkları	8.854.656	3.646.473	438.379	(5.877.184)	7.062.324
Bölüm yükümlülükleri	6.009.975	2.128.466	283.464	(3.980.346)	4.441.559
Maddi ve maddi olmayan duran varlık yatırımları	4.841	25.277	25.499	--	55.617
Amortisman ve itfa payları	18.393	35.406	3.174	--	56.973

31 Raporlama döneminden sonraki olaylar

Grup'un ihraç etmiş olduğu TRSCLKE21918 ISIN kodlu tahvile ilişkin kupon ve anapara ödeme işlemi 1 Şubat 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

ÇALIK ENERJİ SAN. VE TİC. A.Ş.
GENEL MÜDÜRLÜK

Büyükdere Cad. No: 163 34394 Zincirlikuyu,
Şişli/İSTANBUL/TÜRKİYE
Tel: (0 212) 306 50 08
Faks: (0 212) 212 29 66